

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke 2020–2023 loppuraportti

Loppuraportin sisältö

Tulokset ja jatkotoimenpiteet on kuvattuna projekti- ja osahankekohtaisesti

- Kehittäjät ovat liittäneet linkit Innokylään, josta löytyy tarkemmat toimintamallit ja kehittäjien yhteystiedot

Tämä loppuraportti hyödyttää erityisesti kehittäjiä, asiantuntijoita ja päätöksentekijöitä.

Hankkeessa tehty kehittämistyö on tiivistetty [Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke pähkinäkuoressa -dokumenttiin](#)

[Innokylään](#) on koottu hankkeen keskeiset materiaalit hankesuunnitelma ja oma-arviointi

[Tietojohtaminen](#)

[Valvonta ja laatu](#)

[Etäpalveluiden kehittäminen](#)

[Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut –osahanke](#)

[Lasten, nuorten ja perhepalveluiden kehittämisen -osahanke \(LAPE\)](#)

[Maksuttoman ehkäisyn kokeilu](#)

[Monialainen tiimityömalli ja sote-keskus kehittäminen -osahanke](#)

[Kotiin järjestettävät palvelut –osahanke](#)

[Kuntoutuksen kehittämisen -projekti](#)

[OLKA-toiminnan jalkauttaminen sote-keskuksiin](#)

[Etäpalvelujen kehittäminen](#)

[Sosiaalihuollon kehittäminen](#)

[Viestintä](#)

[Lopuksi](#)

Luomme yhdenvertaiset ja oikea-aikaiset palvelut

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman osaksi Marinin hallituksen sote-uudistusta vuonna 2020.

Tavoitteena oli vahvistaa perustason palveluja sekä siirtää painopistettä ehkäisevään työhön.

Sote-uudistus konkretisoitui hyvinvointialueiden käynnistymiseen vuoden 2023 alussa ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma jatkui vuoden 2023 loppuun asti.

Satakunnassa palveluja kehitti kattava alueelta koottu johdon, päätöksentekijöiden sekä asiantuntijoiden joukko. Hankkeen perustehtävänä oli tukea hyvinvointialueen muodostumista.

Satakunnan hyvinvointialueen strategia 2023–2025

Satavarmaa hyvinvointia, terveyttä
ja turvallisuutta lähellä ihmistä.

ARVOT

Palvelemme
yhdenvertaisesti

Kohtaamme
inhimillisesti

Toimimme
ammattillisesti

Uudistamme
vastuullisesti

Satakunnan
hyvinvointialue

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus: Pirstaleisesta palvelurakenteesta kehittyväksi hyvinvointialueeksi

Vuonna 2020 maakunnan palvelut olivat pirstaloituneet. Yhteistyössä rakenneuudistushankkeen kanssa palveluja aloitettiin systemaattisesti yhtenäistää ja kehittää tasavertaisiksi koko Satakunnan alueella. Hanketta hallinnoi Satakuntaliitto. Satakunnan hyvinvointialueen muodostuessa hanke siirtyi 2023 Hyvinvointialueen hallinnoimaksi. Hankeen toimia ja tuloksellisuutta ohjasi maakunnallinen palvelurakenneyhmä (2020 – 2022) ja hyvinvointialueella määritelty Satahankkeiden yhteinen ohjausryhmä 2023.

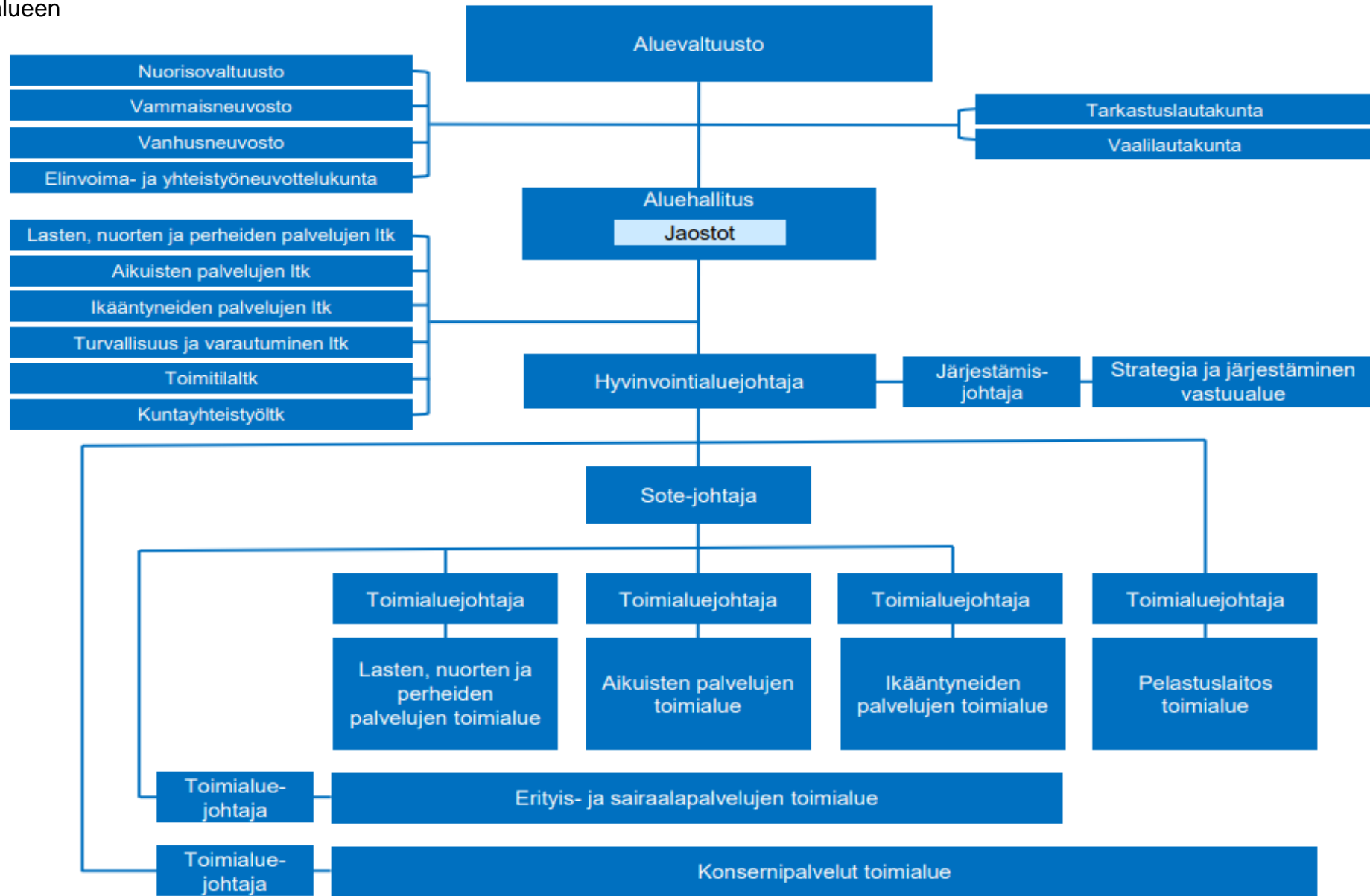
Hanketta jatkettiin toisella valtionavustuskaudella. Hankkeen kokonaisbudjetti oli: 9 234 596 €, josta LAPE-kehittämiseen osoitettu avustus oli: 1 419 000 €

Tavoitteet:

- parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta
- siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakoiivaan työhön
- varmistaa palveluiden laatu ja vaikuttavuus
- vahvistaa palveluiden monialaisuutta ja yhteentoimivuutta
- hillitää kustannusten kasvua, kun muut tavoitteet toteutuvat

Organisaatorakenne, kokonaisuus

Parannamme palveluiden laatua ja vaikuttavuutta

Johdamme tiedolla ja vahvistamme henkilöstön osaamista.

Palvelut kootaan asiakkaan tarpeiden mukaan ja ne toteutetaan yhteensovitusti ammattilaisten toimesta yhdessä asiakkaan kanssa.

Käytössä on jatkuva sosiaalinen raportointi.

Huolehdimme palvelujen sisällöllisestä kehittämisestä.

Toimimme asiakaslähtöisesti, lähellä ihmistä.

Vahvistamme voimavarakeskeisyyttä ja arjessa selviytymistä.

Osallisuus, omaistyö ja läheiset ovat keskiössä.

Tietojohtaminen-hanke Satakunnan hyvinvointialueella

KEHITTÄMISEN TAUSTAA

Tietojohtamisen kyvykkyyden ja sen sisällyttäminen osaksi organisaatiokulttuuria on hidasta ja aikaa vievää. Tietojohtamisen hanketta jatkettiin kehittämistyön jatkumona palvelurakennemuutoshankkeen jälkeen.

JUURTUMINEN

Virta-hankkeessa tehty kansallinen, järjestämislain 29§:ään perustuva, kehitystyö on implementoitu vahvasti hyvinvointialueen tietojohtamiseen. Hankkeessa tehty työ palvelukokonaisuuksien, -ketjujen ja –prosessien johtamisessa toimii hyvänä perustana tietojohtamisen kehitystyölle. Hankkeessa aloitettiin tietotarpeiden jalostaminen tietotuotteiksi. Erilaisten tietotarpeiden määrittelytyö jatkuu edelleen hyvinvointialueella.

TULOKSET

Hyvinvointialueella tietojohtamisen kehittäminen, resurssointi ja vastuutus on keskitetty Tiedolla johtamisen vastuuyksikköön. Lisäksi em. työn tukena toimii Tiedolla johtamisen työryhmä. Hankkeessa aloitetut tietojohtamisen koulutukset ja valmennukset jatkuvat erillisen koulutus suunnitelman mukaisesti.

Satakunnan hyvinvointialueen ohjauksen ja valvonnan kehittäminen ja järjestäminen

SOTE-organisaatiossa valvonnan ja ohjauksen merkitys läpileikkaa laadukkaiden ja turvallisten palvelujen järjestämistä. **Hankkeessa luotiin omavalvonnan ja valvonnan periaatteet ja toimintamalli**

Laadittiin **omavalvontaohjelma**

Laadittiin asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma sekä valvontasuunnitelma

JUURTUMINEN

Toimintamalli jalkautettiin keväällä 2023 osaksi Satakunnan hyvinvointialueen organisaatiota. Toimintamalli vastaa kaikkiin Satakunnan sote-keskus -hankkeen hyötytavoitteisiin ja lisäten toiminnan ja asukkaiden turvallisuutta Satakunnassa.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Ideana oli kehittää lapsen kuulemisen toimia. Hankkeen ikäkaari ei riittänyt tähän ja kehittämistä jatketaan valvonta- ja laatuyksikössä.

Linkki innokylään: [Hyvinvointialueen ohjauksen ja valvonnan kehittäminen ja järjestäminen | Innokylä](#)

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat: Essi Hällänen ja Lotta Nikki

Valvonta ja laatu -
yksikkökokonaisuus
on työkalu
järjestämisen
omavalvonnan
varmistamiselle.

Omavalvontaohjelma= strateginen instrumentti, jonka tehtävänä on varmistaa, että vastuu palveluiden laimmukaisesta toteutumisesta kuuluu osaksi järjestämis- ja tuottamistehtävää
Omavalvontaohjelman alaisia suunnitelmia: omavalvontasuunnitelmat, asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelmat, lääkehoitosuunnitelmat, tietoturvan ja tietosuojan omavalvontasuunnitelma, valvontasuunnitelma

Kuvio 1. Järjestäjä- ja tuottajatasen omavalvonnan organisointi hyvinvointialueella (Siiri-Valovirta 2022).

Etäpalveluiden kehittäminen ja palvelujen saatavuuden lisääminen

Etäpalvelujen kehittäminen on yksi hyvinvointialueen kriittisistä kehittämistehtävistä. Kehittämistyötä tehtiin useassa projektissa. Sote-etäpalveluiden saatavuus Satakunnassa on ollut verrattain vähäinen. Etäpalveluratkaisut ovat olleet kunta- / aluekohtaisia eivätkä hyvinvointialuelajuisia. Myöskään etäpalveluiden tuottamisen toimintamallit ja tukirakenteet eivät ole olleet yhteneviä ennen hyvinvointialueiden käynnistymistä. Palveluiden saatavuuden, saavutettavuuden, käytettävyyden ja tasalaatuisuuden turvaamiseksi etäpalveluiden kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella on välttämätöntä.

Etäpalveluiden kehittämisellä voidaan tukea useaa Satakunnan ha:n strategisen periaatteen toteutumista. Satakunnan ha:n strategiassa periaatteena on muun muassa, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluja, oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa ja nämä palvelut järjestetään tehokkaasti ja turvallisesti. Näitä tavoitetta voidaan tukea hyödyntämällä digitaalisia välineitä tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat hankekoordinaattorit Minna Heino ja Sohvi Hienonen

Etäpalvelujen kehittämistyön tulokset ja tuotokset

- Sähköisten asiointimahdollisuuksien lisääminen, mm. sähköinen yhteydenotto, sähköiset lomakkeet, sähköinen ajanvaraus, etävastaanotot ja –konsultaatiot
- Digitaalisten palveluiden integrointi tiettyihin hoito- ja palveluprosesseihin
- Ammattilaisten digi- ja digikehittämisosaaamisen vahvistaminen
- Asiakkaiden ja ammattilaisten digituen palveluiden kehittämisen edistäminen

JUURTUMINEN

- Toimiviksi todetut toimintamallit pysyviksi toimintamalleiksi, jatkokoordinointi tarvittavin osin varmistettu
- Kestävän kasvun Satakunta 2 –hanke jatkaa osittain Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa aloitettua kehittämistä
- Etäpalveluita kehitetään lisäksi osana jatkuvaa palvelua sekä Satakunnan hyvinvointialueen muutosohjelmaa

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Sote-alan etäpalveluita oli hankkeen lähtötilanteessa Satakunnassa käytössä vielä hyvin vähän ja hankeaikana pystyttiin luomaan hyvät edellytykset etäpalveluiden kehittämistyön jatkamiselle
- Etäpalveluita tulee jatkossa edelleen lisätä ja kehittää, ammattilaisten digiosaamista vahvistaa ja varmistaa asiakkaiden digituki etäpalveluiden käytölle

Etäpalvelujen kehittämisen hyötyavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötyavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Sähköisen asiainnin, etävastaanottojen ja sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia on lisätty Satakunnan hyvinvointialueen palveluissa. Näillä toimilla on lisätty palveluiden oikea-aikaista ja tasavertaista saatavuutta Satakunnan alueella, ja mahdollistettu esimerkiksi lääkärivastaanotolle pääsy lähipalveluna alueilla, joissa lähilääkäripalveluita on ollut haasteellista järjestää.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Siirtämällä palvelutuotannon painopistettä enemmän digitaalisten palveluiden suuntaan, voidaan vähentää raskaampien palveluiden tarvetta. Hankkeessa on edistetty ammattilaisten välisen etäkonsultoinnin mahdollisuuksia ja myös sähköisen asiainnin ja etävastaanottoja on lisätty.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Satakunnan ha:n tarjoamien palveluiden laatua ja vaikuttavuutta on parannettu vahvistamalla ammattilaisten ja esihenkilöiden digiosaamista järjestämällä koulutusta sekä suunnittelemalla asiakkaiden ja ammattilaisten digituen keinoja. Lisäksi lisäämällä sähköisen asiainnin ja yhteydenoton mahdollisuuksia on helpotettu asiakkaan yhteydenaantia terveydenhuoltoon.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Palveluiden monialaisuuden ja yhteen toimivuuden parantamista on edistetty tukemalla eri toimijoiden välistä yhteistyötä digipalveluiden keinoin sekä niiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Hankkeessa on sujuvoitettu ammattilaisten välistä yhteistyötä erilaisten pilottien kautta parantamalla ammattilaisten välisten etäkonsultaatioiden ja ammattilaisten välisen sähköisen viestinnän mahdollisuuksia.</p>

Etäpalvelujen kehittämisen tuotokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan ha:lla	Linkki Innokylän toimintamalliin
Alueellinen etänä toteutettava perhe- ja synnytysvalmennuskokonaisuus	Alueellinen etänä toteutettava perhe- ja synnytysvalmennus Innokylä
Äitiyshuollon moniammatilliset etäyhteistyöpalaverit	Äitiyshuollon moniammatilliset etäpalaverit Innokylä
Imetyspoliklinikan videovälitteinen etävastaanotto	Imetyspoliklinikan videovälitteinen etävastaanotto Innokylä
Etätutkimusvälineiden hyödyntäminen vastaanotoilla	Etätutkimusvälineiden hyödyntäminen etävastaanotoilla Innokylä

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
Etätutkimusvälineiden hyödyntäminen suun terveydenhuollossa	Etätutkimusvälineiden hyödyntäminen suun terveydenhuollon vastaanotoilla Innokylä	Tekniset haasteet ja niistä johtuva toimintatavan kokeilun käynnistymisen viivästyminen.
Asiakkaiden ja ammattilaisten digiosaamisen ja digituen vahvistaminen	Ei vielä kuvattuna, koska kehittäminen on alussa	Kehittämistyö on alkuvaiheessa ja sen jatkuminen on varmistettu.
Sähköinen yhteydenotto sote-keskuksiin	Sähköinen yhteydenotto sote-keskuksiin Innokylä	Käyttöönotto hyvinvointialueen laajuisesti jäi hieman kesken. Käyttöönoton tuen jatkuminen on varmistettu.

Etäpalvelujen kehittämistyöstä syntyneet hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Sähköisen asioinnin, etävastaanottojen ja sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia on lisätty Satakunnan hyvinvointialueen palveluissa. Näin palveluiden oikea-aikainen ja tasavertainen saatavuus on parantunut, sekä yhteydenotto sote-palveluihin on helpottunut. Etävastaanottojen lisääntyminen on helpottanut joihinkin palveluihin pääsyä.

Ammattilaiselle

Sähköisten palveluiden mahdollisuuksien tuominen ammattilaisten tietoon. Ammattilaisten ja esihenkilöiden digiosaamisen vahvistuminen koulutusten sekä asiakkaiden ja ammattilaisten digituen keinojen suunnittelun kautta. Ammattilaisten välisen yhteistyön helpottuminen etäkonsultaatioiden ja ammattilaisten välisen sähköisen viestinnän mahdollisuuksien parantuessa.

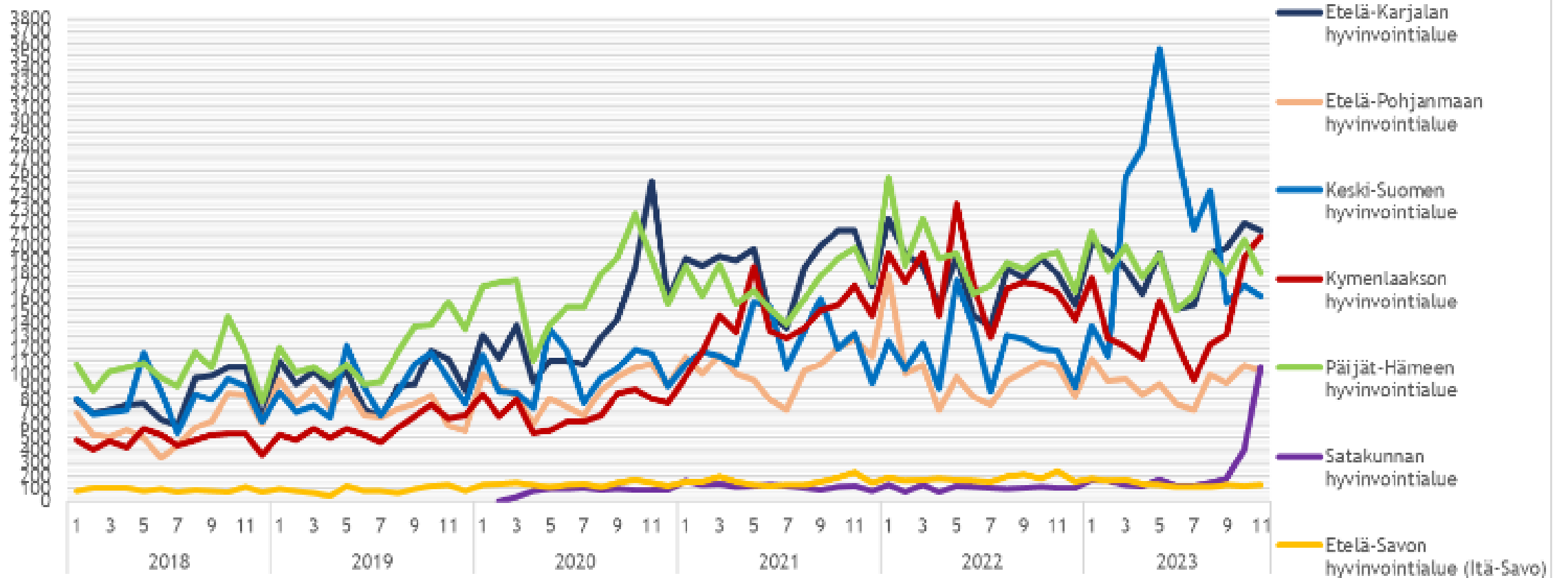
Hyvinvointialueelle

Satakunnan hyvinvointialueen tarjoamien palveluiden laatua ja vaikuttavuutta on parannettu lisäämällä erilaisia palvelumuotoja sekä vahvistamalla ammattilaisten ja esihenkilöiden digiosaamista järjestämällä koulutusta sekä suunnittelemalla asiakkaiden ja ammattilaisten digituen keinoja.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Uusien toimintatapojen avulla pystytään vastaamaan palvelutarpeen kasvuun ja pystytään palvelemaan Satakunnan asukkaita paremmin. Digitaaliset palvelut auttavat myös kohdentamaan kasvokkain tapahtuvia palveluita niitä tarvitseville.

Lomakkeiden täyttömäärät

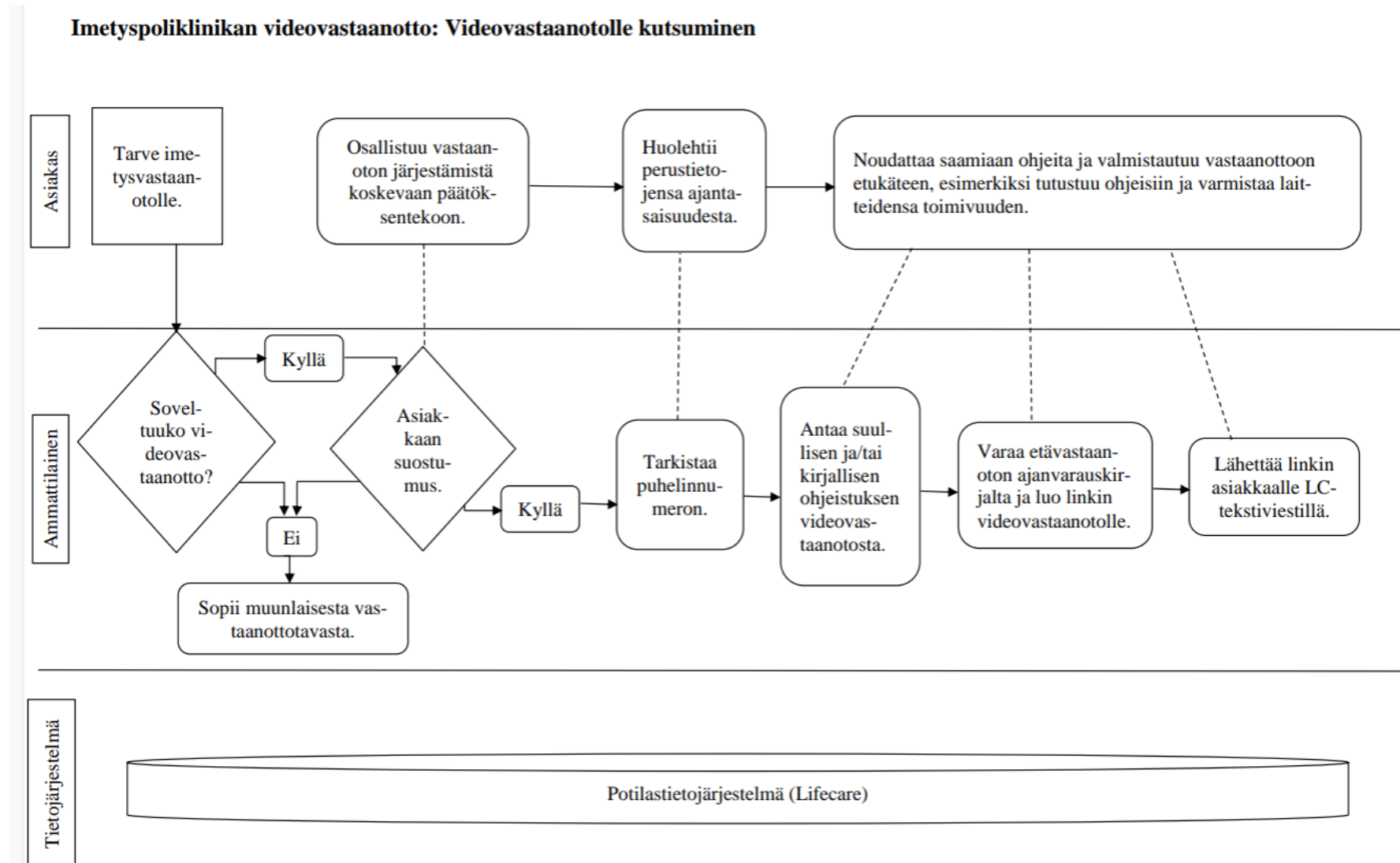
CGI:n tilasto: SOTE-keskus lomakkeiden täyttömäärät 9/23.

Nousujohtainen vaikutus näkyy Satakunnan käyrällä näkyy jo nyt sote-keskusten yhteydenottolomakkeiden käyttöönottojen johdosta.

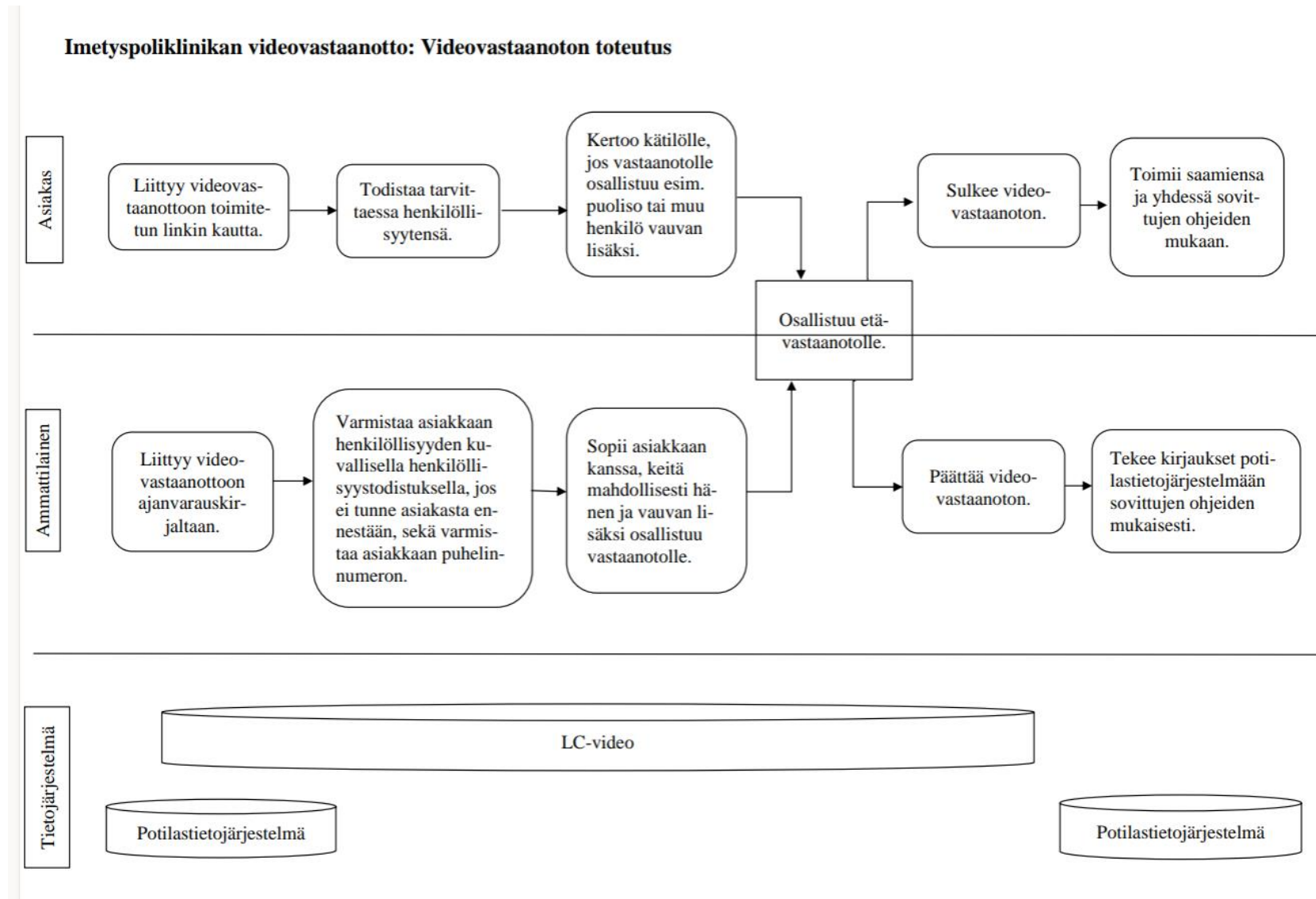
Projektin tuotoksena syntyneet kuvat, prosessit yms.

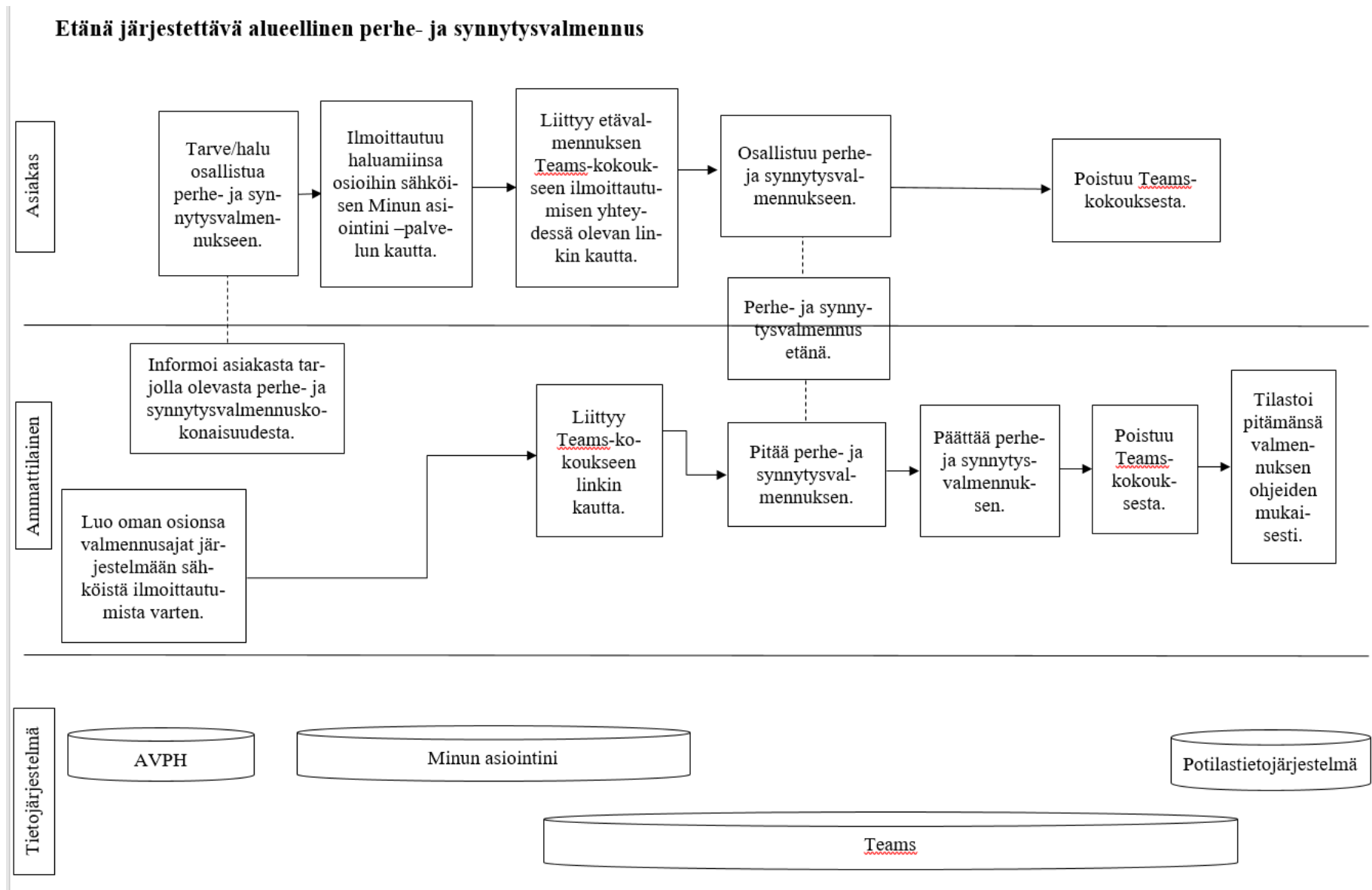
Imetyspoliklinikan videovastaanotto –prosessikaavio 1/2

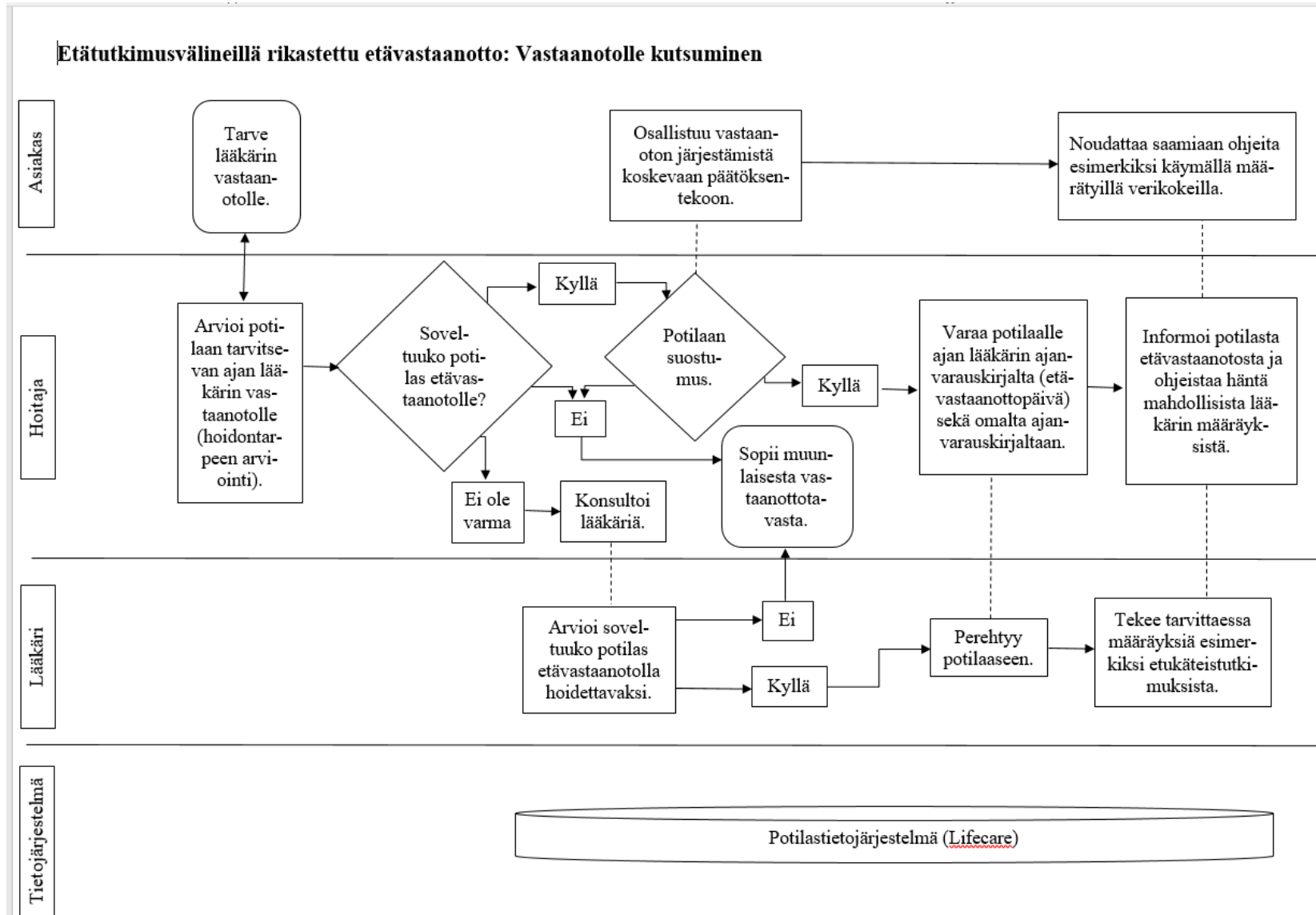
Imetyspoliklinikan videovastaanotto –prosessikaavio 2/2

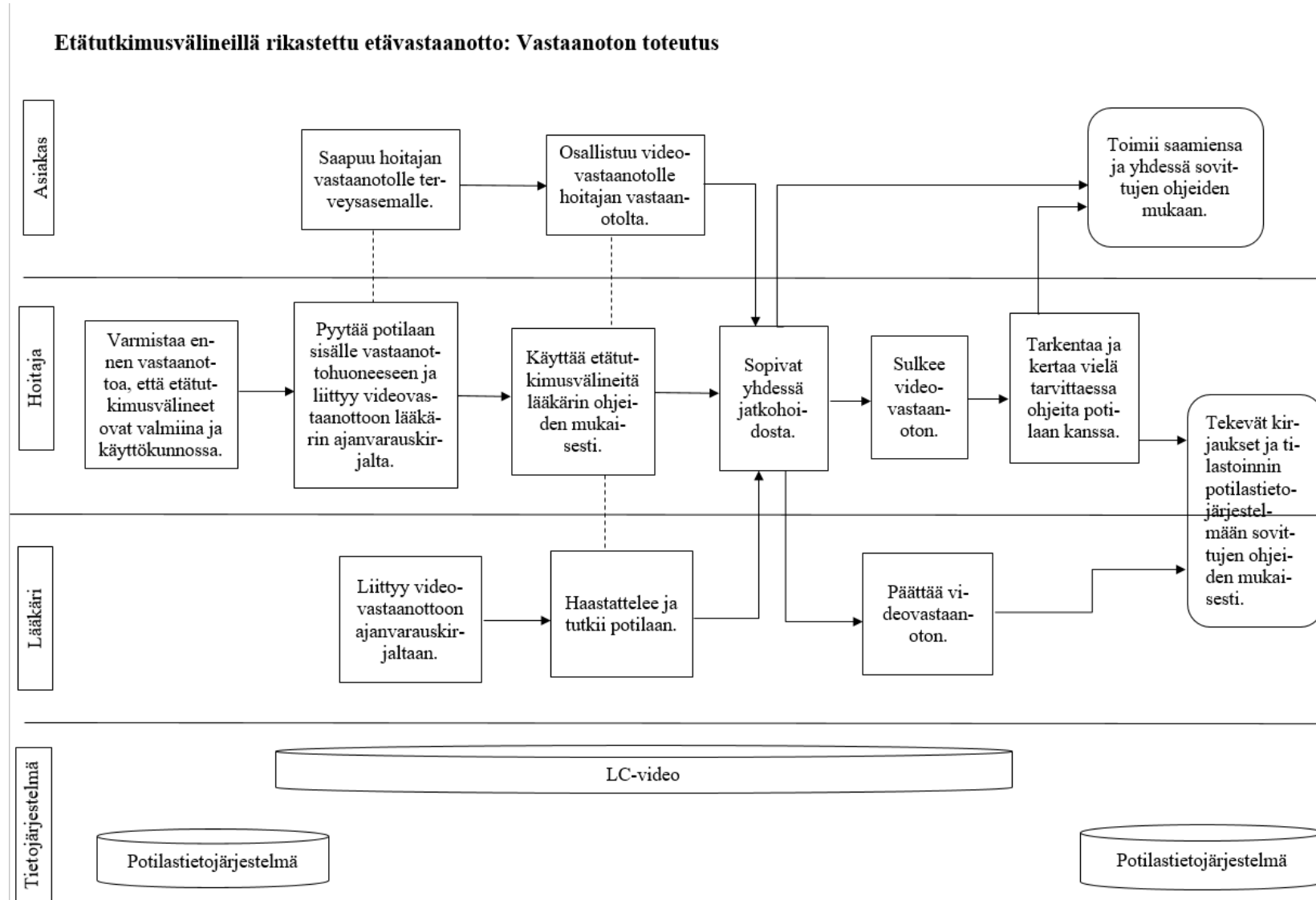
Alueellinen etänä järjestettävä perhe- ja synnytysvalmennus

Etätutkimusvälineillä rikastettu etävastaanotto - prosessikaavio 1/2

Etätutkimusvälineillä rikastettu etävastaanotto - prosessikaavio 2/2

Etäpalvelujen kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Sähköisen asioinnin, etävastaanottojen ja sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia on lisätty Satakunnan hyvinvointialueen palveluissa. Näin palveluiden oikea-aikainen ja tasavertainen saatavuus on parantunut, sekä yhteydenotto sote-palveluihin on helpottunut. Etävastaanottojen lisääntyminen on helpottanut joihinkin palveluihin pääsyä.

Ammattilaiselle

Sähköisten palveluiden mahdollisuuksien tuominen ammattilaisten tietoon. Ammattilaisten ja esihenkilöiden digiosaamisen vahvistuminen koulutusten sekä asiakkaiden ja ammattilaisten digituen keinojen suunnittelun kautta. Ammattilaisten välisen yhteistyön helpottuminen etäkonsultaatioiden ja ammattilaisten välisen sähköisen viestinnän mahdollisuuksien parantuessa.

Hyvinvointialueelle

Satakunnan hyvinvointialueen tarjoamien palveluiden laatua ja vaikuttavuutta on parannettu lisäämällä erilaisia palvelumuotoja sekä vahvistamalla ammattilaisten ja esihenkilöiden digiosaamista järjestämällä koulutusta sekä suunnittelemalla asiakkaiden ja ammattilaisten digituen keinoja.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Uusien toimintatapojen avulla pystytään vastaamaan palvelutarpeen kasvuun ja pystytään palvelemaan Satakunnan asukkaita paremmin. Digitaaliset palvelut auttavat myös kohdentamaan kasvokkain tapahtuvia palveluita niitä tarvitseville.

Siirrämme palvelut ehkäiseviksi ja ennakoiviksi

Satakunnan väestön sote-palvelujen tarve on lähellä maan keskitasoa, vaikka väestön sairastavuus on hieman keskimääräistä suurempi. Satakunnan palvelurakenne painottuu raskaampiin, korjaaviin palveluihin. Väestön elintavat ovat monilta osin huonot. Väestön kasautuneista epäterveellisistä elintavoista voi todeta, ettei nykyinen ennaltaehkäisevä työ tuota tarpeeksi hyötyä panostukseen nähden. Satakunnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota ennaltaehkäisyyn ja ennakoinnin parantamiseen. Satakunnassa on ollut aiempia kehittämishankkeita hyteen liittyen.

Satakunnan hyvinvointialueen strategian mukaisesti kehittämistyöllä vahvistetaan ennaltaehkäiseviä palveluja sekä monipuolisia lähipalveluja, tuetaan omaehtoista terveyden ja hyvinvoinnin parantamista sekä oman hoidon osallisuutta. Lisäksi järjestetään ja kehitetään palveluja tasapuolisesti erilaiset asiakasryhmät huomioiden yhteistyössä eri kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa. Palvelut tuotetaan ammatillisesti, turvallisesti ja laadukkaasti.

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat:

Projektipäällikkö Tellu Rosenqvist 2020 - 2023, projektikoordinaattorit: Laura Ramstadius, Tarja Soinne, Outi Veijonaho & Essi Korpinen, Ankkuritoimintamallin pilotointi: Sosiaalityöntekijä Sari Luoma. Osahankkeeseen sisältyi usea kehittämistoimi: Elintapaohjaus, ennaltaehkäisevä mielenterveys ja päihdetyö, lähisuhdeväkivaltatyön osaamisen lisääminen, neuropsykiatristen palvelujen kehittäminen sekä kokemusasiantuntijatoiminnan kehittämistyö.

Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut -osahanke tulokset

Valmistelutuella perustettiin HYTE-yksikkö (6htv). HYTE-yksikkö vastaa alueellisen hyte-työn koordinoinnista. Hankkeen työtä jatkamaan saatiin koordinaattorivastuut ehkäisevään päihde- ja mielenterveystyöhön, elintapaohjaukseen, kokemusasiantuntijatoiminnan koordinointiin ja osallisuuden koordinointiin.

Hankkeessa luotiin systemaattisia rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoihin liittyvään tiedottamiseen ja osaamisen vahvistamiseen

- **HYTE-foorumit**
- **Satakunnan väkivallattomuuden päivän tapahtuma**
- Alueelliset monialaiset työryhmät ja verkostot eri teemoihin liittyen (ml. koordinaatiovastuu)
- Muut viestinnälliset tuotokset

Hankkeessa viestittiin hyte-teemoista laaja-alaisesti ja monikanavaisesti koko hankkeen elinkaaren ajan. Viestinnän tueksi toteutettiin myös ammattilaisille suunnattu **some-koulutussarja**. Koulutuksen tavoitteena oli ohjeistaa sekä toiminnallisesti kouluttaa Satakunnan hyvinvointialueen ja kuntien henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijoita tekemään vaikuttavaa ja kohderyhmänsä tavoittavaa viestintää. Jokaiseen koulutussarjan osaan osallistui yli 56 ammattilaista.

JUURTUMISEN VARMISTAMINEN

HYTE-yksikkö jatkaa hankekauden jälkeen juurruttamista ja kehittämistyötä yhdessä RRP2-hankkeen kanssa.

KEHITTÄMISTYÖN JATKO

Yhtenäiset kirjaamiskäytännöt ja kirjaamiskoulutukset kaikissa elintapa-asioissa.

Tiettyjen toimintamallien osalta koordinaatiovastuut tulee uudistaa hyvinvointialueen käynnistymiseen liittyvien organisaatio- ja henkilöstömuutoksista johtuen. Koulutusrakenteista tulee sopia Moninainen yhteensovittava työ eri toimijoiden kanssa jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen.

Keskeiset riippuvuudet muuhun alueella tehtävään kehittämistyöhön

Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut -osahanke

Kehittämiskokonaisuudet

- Perhekeskuskehittäminen
- Oppilashuollon kehittäminen
- Ikääntyneiden palvelujen kehittäminen
- Omaishoitajien terveyspalvelujen kehittäminen
- Sote-keskuskehittäminen
- Digitaalisten palvelujen kehittäminen

Muut kehittämistyöhön linkittyvät hankekokonaisuudet ja alueelliset toimijat

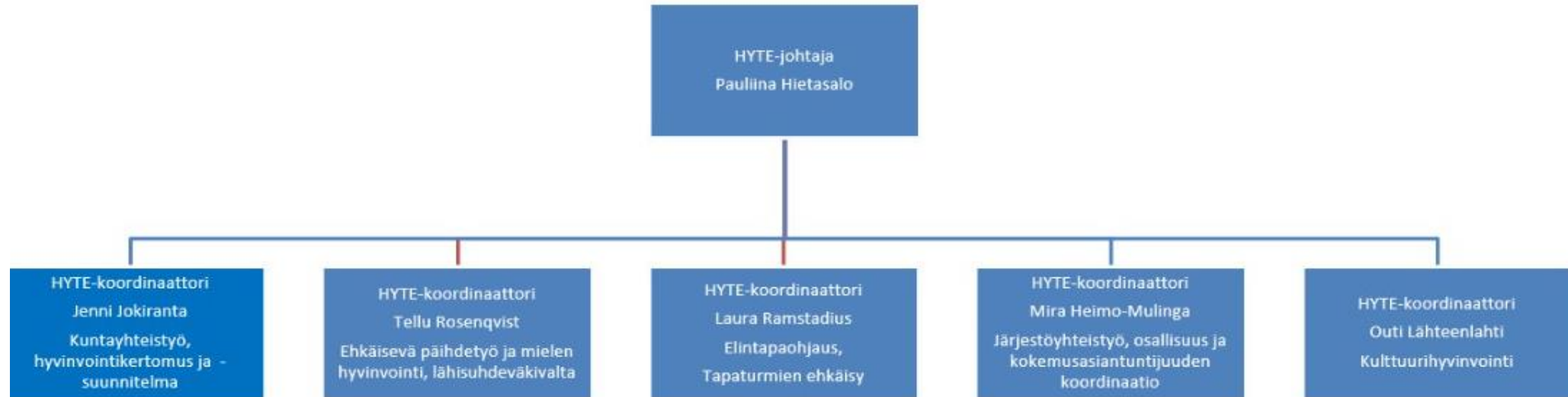
- Satakunnan rakenneuudistus -kehittämishanke
- Terapiat etulinjaan, koordinaatio -hanke
- Kestävän kasvun Satakunta –hanke
- Barnahus -hanke
- Itsemurhien ehkäisy -hanke
- Järjestöt, yhdistykset, seurakuntayhtymä, Satakunnan yhteisökeskus
 - Porin ensi- ja turvakoti
 - Ehyt ry
 - Satakunnan syöpäyhdistys
- Kunnat
- Hyvinvointialueen valmistelutyö

Muut alueelliset yhteistyöryhmät ja –verkotot, mm.

- Edustus osassa kuntien monialaisissa hyteverkostoissa (ml. Ehkäisevä päihdetyö)
- Rajattomasti liikuntaa -ohjausryhmä
- Satakunnan kokemustoiminta -ohjausryhmä
- Alueellinen ravitsemustyöryhmä
- Sata-ankkuri
- LAPE-yhteistyöryhmä

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Asiakas saa tukea ja ohjausta terveellisiin elintapoihin. Oma asuinympäristö ja lähiyhteisö tukevat asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

Ammattilaiselle

Puheeksiotto on systemaattista ja ammattilaisella on riittävästi tietoa erilaisista palveluista, tukimuodoista ja jatko-ohjauksesta. Ammattilaisten käytössä on hyviä menetelmiä ja toimintamalleja työnsä tueksi. Palveluohjaus myös yli organisaatorajojen on helpottunut ja monialainen yhteistyö lisääntynyt.

Hyvinvointialueelle

HYTE-työtä koordinoidaan ja johdetaan pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Väestön sairastavuus vähenee ja palvelujen painopiste siirtyy ennakoiwaan, ennaltaehkäisevään ja varhaisen vaiheen työhön. HYTE-työn merkitys korostuu palveluissa ja ammattilaisten työtöteessa.

Kokemusasiantuntijatoiminnan hyötyavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötyavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Kehittämistyön avulla lisättiin sote-ammattilaisten ymmärrystä kokemusasiantuntijatiedon hyödyistä osana palveluiden kehittämistä sekä asiakastyötä. Hankkeessa tuettiin kokemusasiantuntijoiden käyttämistä, minkä lisäksi hankkeen turvin koulutettiin uusia kokemusasiantuntijoita.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Kokemusasiantuntijoita on hyödynnetty mm. Palveluketjuja/hoitopolkuja suunniteltaessa. Näin asiakkaan omista kokemuksista saatu tieto voidaan hyödyntää jo palveluja kehitettäessä.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Kokemusasiantuntijoiden koulutus on tasalaatuista ja työ yhdenmukaista. Kokemusasiantuntijan tekemästä työstä maksetaan palkkio yhteisesti sovitus prosessin ja palkkiosuosituksen mukaisesti.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Yhteistyötä lisäämällä ja kokonaiskuvaa kartoittamalla Satakunnan koulutettuja kokemusasiantuntijoita on mahdollista hyödyntää yhä laajemmin eri palveluissa. Kokemusasiantuntijuuden merkitys ja tunnettavuus osana palveluiden kehittämistä on lisääntynyt.</p>

Kokemusasiantuntijatoimijuuden kehittämisen tulokset

- Tuotettiin **yhtenäinen palkkiosuositus** Satakunnan hyvinvointialueelle
- Valmisteltiin kokemusosaamisen **prosessikuvaus**
- Kokemusosaamisen keskuksen mallinnus yhteistyössä Satakunnan rakenneuudistus -kehittämishankkeen ja Satakunnan yhteisökeskuksen kanssa [Satakunnan kokemusosaamisen keskus | Innokylä](#)
- **Koulutettujen kokemusasiantuntijoiden määrä kasvoi**
- **Koulutettuja kokemusasiantuntijoiden käyttö kehittämistyössä**
- **Viestintävideot** kokemusasiantuntijoiden tehtävistä

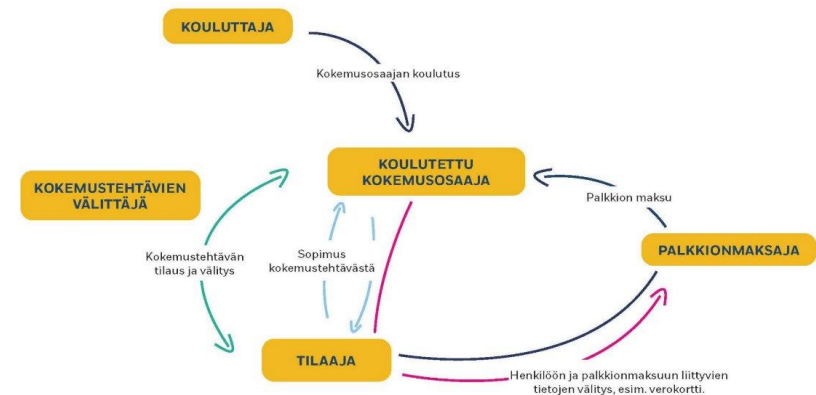
TYÖN JUURTUMINEN

- Kokemusosaamisen koordinaatio juurrutettu Satakunnan hyvinvointialueen HYTE-yksikköön, lisäksi kokemusasiantuntijuuden vakiinnuttamistoimet toteutuvat toimialueilla. Tiivis yhteiskehittäminen kolmannen sektorina kanssa.

JATKOKEHITTÄMISTARPEET:

- Kokemusosaamisen tehtävien tilausprosessin yhtenäistäminen ja kuvaaminen hyvinvointialueella.
- Maksatusprosessin sujuvoittaminen
- Kokemusasiantuntijoiden vertaistuen kehittäminen

Kokemustehtävien välityksen, toteuttamisen ja palkkion maksun osapuolet

Kokemusasiantuntija kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Kokemusasiantuntijat voivat luoda asiakkaalle vertaisuutta, toivoa ja ymmärrystä sekä edesauttaa hoitomyönteisyyden ja minäpystyvyyden kehittymistä. (Kokemusasiantuntijatoiminta itsessään mm. Vahvistaa osallisuutta, kartuttaa ihmissuhdetaitoja sekä lisää tietoa ja taitoja.

Ammattilaiselle

Kokemusasiantuntija voi auttaa luottamuksen synnyttämisessä asiakastilanteessa. Kokemusasiantuntija voi myös haastaa kysymyksillä eri tavoin, kuin ammattilainen

Hyvinvointialueelle

Palvelut kehitetään osallistavasti ja kokemustietoa hyödyntäen. Palvelunkäyttäjien ääni kuuluu myös päätöksenteossa. Toimijoiden välinen yhteistyö on sujuvampaa.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Palvelut paranevat, luottamus ammattilaisten ja asiakkaiden välillä parantuu, ennakkoluulot heikossa asemassa olevia ihmisryhmiä kohtaan vähenevät

Elintapaohjauksen kehittämistyön lähtökohdat ja juurtuminen

Satakunnassa on aiemmin kehitetty elintapaohjauksen toimintamalleja ja käyttöönotettu vaikuttavia menetelmiä, jotka vaativat juurruttamisen tukea. Lisäksi vastattiin tarpeeseen siirtää painopistettä ennaltaehkäisevään työhön, asiakkaiden omaehtoisen sairauksien hoidon ja ehkäisyn tukemiseen ja parantaa hoidon laatua ja vaikuttavuutta vahvistamalla elintapaohjausosaamista. Keskeistä oli vastata sote-uudistuksessa tapahtuvaan hyte-työn eriytymiseen kunnille ja hyvinvointialueelle ja varmistaa eri toimijoiden tuki muutostilanteessa. Kehittämistyö tukee Satakunnan hyvinvointialueen strategian mukaista ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamista, omaehtoisen terveyden ja hyvinvoinnin vahvistamista ja oman hoidon lisäämistä. Kehittämistyö on lisännyt palvelujen kehittämistä yhteistyössä eri kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa. Lisäksi kehittämistyö on tukenut, että palvelut olisivat laadukkaampia ja, että niitä tuotetaan ammatillisesti.

JUURTUMINEN

- **Elintapaohjauksen HYTE-koordinaattori pysyväksi toiminnaksi HYTE-yksikköön** koordinoimaan elintapaohjausta alueella. Elintapaohjauksen kehittämisen jatko on turvattu Kestävän kasvun Satakunta 2 –hankkeessa.
- **Uusia Omaolon hyvinvointitarkastuksen käyttäjiä voidaan kouluttaa Omaolo-koordinaattoreiden toimesta.** Tiimimallin toiminnan kehittäminen on kesken. Terveystyötiimeissä on otettu käyttöön hyvinvointitarkastus osana palveluketjua. Elintapaohjaajien hyvinvointitarkastuksen käytön osaaminen on olemassa.
- [Liikuntaneuvonnan palvelutarjotin - Satakunnan hyvinvointialue](#)

KEHITTÄMISEN JATKOTARPEET

- Lasten, nuorten ja perheiden elintapaohjauksen yhtenäistäminen alueella. Aikuisen elintapaohjauksen kriteerien ja palveluketjujen määrittely ja yhteensovittaminen terveyshyötytiimin toimintaan. Ikääntyneiden ryhmäelintapaohjauksen toteutus.

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat: Laura Ramstadius & Essi Korpinen

Elintapaohjauksen hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Osahankkeessa tuettiin verkostotyöllä ja koulutuksin eri toimijoiden sekä hyvinvointialueen ja kunnan liikuntapalveluiden yhdyspintaa, mikä heijastuu asiakkaan saamaan oikeaan palveluun paikallisesti sekä oikeaan aikaan.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Palveluiden painopistettä siirrettiin ennaltaehkäisevään työhön sivistyksen, kasvatuksen, opetuksen, perhetyön, terveydenhuollon ja kuntien ammattilaisten elintapaohjausosaamisen vahvistamisella. Vaikuttavien elintapaohjauksen menetelmien juurruttamista jatkettiin, joiden avulla ennaltaehkäisy ja varhainen tuki vahvistuu palveluissa.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Palveluiden laatua ja vaikuttavuutta pyrittiin parantamaan sivistyksen, kasvatuksen, opetuksen, perhetyön, terveydenhuollon ja kuntien ammattilaisten elintapaohjausosaamisen vahvistamisella. Koulutuksessa vaikuttavat menetelmät (HOT, motivoiva haastattelu, Neuvokas perhe-menetelmä). Koulutuksessa oli puhumassa kokemusasiantuntija.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Elintapaohjaus kuuluu kuntien ja hyvinvointialueen ammattilaisille, joten eri toimet ovat vahvistaneet elintapaohjauksen palveluohjauksessa monialaista yhteistyötä.. hyte-viestintä elintapaohjauksesta kuntiin, järjestöihin, sote-ammattilaisille ja asukkaille on ollut keino vähentää päällekkäisyyttä ja lisätä toimijoiden tietoisuutta toisistaan sekä ammattilaisten välistä yhteistyötä.</p>

Elintapaohjaus- kehittämistyön tulokset 1/2

- **Elintapaohjausosaamista** (lääkkeetön unen hoito, ravitseminen, liikunta, elintapaohjaus) **vahvistettiin** hankkeen tuella, osallistuneita 50 (sote + kunnat) ympäri maakuntaa.
- **Osallistujat arvioivat elintapaohjausosaamisensa vahvistuneen**. Iso osa koki koulutuksen vahvistaneen yhteistyötä sote-palveluiden ja kuntien liikuntaneuvonnan välillä koulutuksen myötä. Monivaiheinen koulutuksen vaikuttavuuden arviointi antaa myös jatkoehdotukset jatkokoulutusten ja osaamisen juurruttamiseen tulevaisuudessa. Jatkossa elintapaohjauskoulutusta ehdotettiin mm. kotihoidon työntekijöille. Elintapaohjauksen täydennyskoulutusten jatkuminen on ehdoton edellytys hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön yhtenäisten toimintakäytäntöjen turvaamiseksi koko Satakunnassa.
- **Neuvokas perhe –menetelmää vahvistettiin** ja juurruttamista jatkettiin alueella: koulutukseen osallistui yhteensä 132 (uudet 84 ja vanhat menetelmäohjaajat 48) (21 kasvatus ja opetus, 31 perhetyö, 70 terveydenhuolto) Juurrutuksen tukena eri viestinnän keinot. Koulutuspalautteen perusteella koulutuksen onnistuminen sai arvosanan 4 (asteikolla 1-5).
- **Elintapaohjauksen verkoston toiminta vakiintui** alueelle. Verkoston toimintaa parannettiin, jolloin se tukee nykyisin myös hyvinvointialueen ja liikuntaneuvonnan yhdyspintaa. Hankkeen aikana järjestettiin 10 elintapaohjauksen verkostokokousta. Verkoston toimintaa pidettiin tärkeänä. Verkosto tukee ammattilaisten työtä ja osaamista, tarjoaa vertaistukea ja levittää ajankohtaista tietoa. Yhdessä tekeminen on kehittynyt.
- **Omaishoitajien terveystapaamisen FINGER- ja palvelumuotoilun** lähtökohta mallinnuksessa
- **Liikuntaneuvonnan palvelutarjotin** rakennettiin ja julkaistiin (sata.fi), mikä auttaa asiakasta hakeutumaan ja ammattilaisia ohjaamaan asiakas kunnan liikuntaneuvontaan.
- **Juurrutettiin Verkkopuntaria** alueelle. Osallistuttiin myös omaehtoisen Verkkopuntarin pilotointiin markkinoinnilla, osallistujia yli 100 (Satakunnan Sydänpiiri).

Elintapaohjaus- kehittämistyön tulokset 2/2

- **Omaolon hyvinvointitarkastusta pilotoitiin** 5/2023-11/2023 elintapaohjauksessa yhteistyössä Kestävän kasvun Satakunta 2 –hankkeen kanssa. Tulevaisuuden sote-keskus -hanke vastasi pilotissa hyvinvointitarkastuksen käyttöönotosta ja jalkauttamisesta osaksi elintapaohjauksen palveluketjua, Kestävän kasvun Satakunta 2-hanke vastasi Omaolon teknisestä käyttöönotosta.
- **Kymmenen ammattilaista koulutettiin Omaolon hyvinvointitarkastuksen käyttäjäksi.** Hyvinvointitarkastus koettiin toimivaksi esitietolomakkeena, se nopeuttaisi ensimmäistä vastaanottokäyntiä. HVT käyttöä jatketaan käyttäjäkokemusten lisäämiseksi.
- **Hanke tuki alueellisen ravitsemustyöryhmän** perustamista ja osallistui työryhmään. Työryhmä perustettiin alueelle 2/2022 koordinoimaan ja suunnittelemaan hyvän ravitsemuksen edistämistä.
- Toteutettiin laajaa viestintää menetelmistä ja palveluista eri alojen ammattilaisille ja kuntalaisille (esim. **Neuvokas perhe – somekampanja**). Elintapaohjaus on saanut näkyvyyttä mediassa.
- **Kokemusasiantuntijuutta hyödynnettiin elintapaohjauksen kehittämisessä.**
- Osallistuttiin suunnittelemaan Tulppa-ohjelman käyttöä osana hyvinvointialueen digipalveluja.
- **Elintapaohjauksen maakunnallinen koordinaatio saatiin pysyväksi osaksi Satakunnan hyvinvointialueen toimintaa.**

Elintapaohjauksen kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Elintapahaasteet otetaan systemaattisemmin puheeksi ja asiakasta tuetaan elintapahaasteiden kanssa. Elintapojen tukeminen koskee lasten, nuorten, perheiden ja aikuisten sekä ikääntyneiden asiakaskohtaamisia. Asiakkaat löytävät Satakunnan liikuntaneuvonnan tarjonnan kootusti palvelutarjottimelta ja heidän tietoisuus Neuvokas perhe-sivustosta on lisääntynyt.

Ammattilaiselle

Ammattilaisten elintapaohjauksen toteuttamista, osaamista ja liikuntaneuvontaa on systemaattisesti tuettu ja menetelmien käyttöä juurrutettu (Verkkopuntari, Neuvokas perhe, Tulppa, Omaolo). Elintapaohjaajien ja liikuntaneuvojien ja järjestöjen yhteistyötä on tiivistetty ja tuettu sote-uudistuksessa. Ammattilaiset ovat saaneet vertaistukea, tietoisuus palveluista ja elintapaohjauksen merkityksestä osana työtään on lisääntynyt.

Hyvinvointialueelle

Alueelle perustettiin alueellinen ravitsemustyöryhmä koordinoimaan hyvän ravitsemuksen edistämistä. Alueellisen ravitsemussuunnitelman työstö on aloitettu työryhmässä. Nykytilan selvitys tehty nykyisten elintapaohjaajien työnkuvasta, jotta voidaan liittää osaksi terveyshyötytiimien toimintaa. Alueella on elintapaohjauksen verkosto liikuntaneuvonnan palveluketjun yhdyspinnan tukena. HYTE-koordinaattorin tehtävä luotiin pysyväksi toiminnaksi koordinoimaan elintapaohjausta.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Kuntalaiset saavat tukea elintapahaasteisiinsa varhaisemmassa vaiheessa, heidät osataan ohjata oikealle ammattilaiselle tuen ja ohjauksen saamiseen sujuvasti. Hyvinvointialueen ennaltaehkäisevä painopiste vahvistuu.

Ehkäisevä työ: ehkäisevä päihdetyö, mielen hyvinvoinnin edistäminen, lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Lähtötilanne

Varhaisen vaiheen palveluja ei ole riittävästi, palvelut ovat siiloutuneet ja asiakas joutuu hakemaan apua monesta paikasta. Yhteistyön käytänteet perustason ja erikoissairaanhoidon välillä eivät ole maakunnallisesti muodostuneet, ja palveluiden painopiste on raskaimmissa palveluissa. Asiakkaiden omaehtoista terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitoa ei merkittävästi tueta, eikä asiakkaita ole osallistettu palvelujen kehittämiseen. Hyte-yhteistyötä ei tehdä riittävästi kuntien ja järjestöjen kanssa. Muutosohjelman mukaisesti hyvinvointialueella vahvistetaan ennaltaehkäiseviä palveluja sekä monipuolisia lähipalveluja sekä tuetaan omaehtoista terveyden ja hyvinvoinnin parantamista.

Kehittämistyö tukee strategian ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamista, omaehtoisen terveyden ja hyvinvoinnin vahvistamista ja oman hoidon lisäämistä. Kehittämistyö on lisännyt palvelujen kehittämistä yhteistyössä kuntien, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi projektipäällikkö Tellu Rosenqvist

Mielen hyvinvoinnin edistämisen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn hyötytavoitteet	Toteuma
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Osahankkeessa tuettiin verkostoyhteistyöllä ja koulutuksin hyvinvointialueen, kuntien ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä. Koulutuksilla tuettiin ammattilaisten puheeksiottoa, kohtaamisen taitoa ja varhaisen puuttumisen menetelmiä (esim. Alkoholin käytön mini-interventio). Tavoitteena kaikessa osaamisen vahvistamiseen liittyvässä kehittämissä oli myös stigman vähentäminen.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Asiakkaiden hyvinvointia parannetaan ongelmien ja riskien varhaisella tunnistamisella ja tuella. Varmistettu Valomerkki -menetelmän koordinaatio ja koulutettu uusia menetelmäosaajia, jotta alaikäisten päihteidenkäyttöön pystytään puuttumaan varhaisessa vaiheessa. Alueelle koulutettiin uusia Omin jaloin -menetelmäosaajia. Lähisuhdeväkivallan puheeksiottamiseen otettu käyttöön Luotsi –toimintamalli.
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	Palveluiden laatua ja vaikuttavuutta tukevat yhteisesti sovittujen toimintamallien (esim. Valomerkki-keskustelu ja puheeksiotto) juurruttaminen osaksi kaikkeen kohtaavaan työhön.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Ammattilaisten tietoisuus sekä Satakunnan hyvinvointialueen että muiden toimijoiden palveluista on vahvistunut, mitä myötä palveluohjaus on helpottunut. Alueellinen koordinaatio vahvistaa kaikkea yhteistä kehittämistä jatkossa

Ehkäisevä päihdetyö, mielen hyvinvoinnin edistäminen, lähisuhdeväkivallan ehkäisy

TULOKSET

- Valomerkki -menetelmän jatko ja koordinaatio varmistettu Satakunnan hyvinvointialueella.
 - Koulutettu myös uusia menetelmäosaajia laajasti.
- Koulutettu **Omin jaloin -menetelmäosaajia**
- Satakunnan **ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkoston liitetty mukaan mielenterveyden edistämisen ja savuttomuuden teemat.** **Yhdyshenkilöverkosto** on kokoontunut säännöllisesti ja tämän kautta on tuettu kuntien hyte-työtä sote-uudistuksessa sekä tehty yhteistyössä vuosikellon mukaisesti mm. **Pakka –toimintamallin** mukaisia toimia, kuten:
 - Viestitty ehkäisevän päihdetyön teemoista erilaisin kampanjoin
 - Tuotettu kuntien käyttöön Wilmaviestejä ja tiedotepohjia mm. Nuorten uudenvuoden ja kesän juhlimisesta, Valomerkki –toimintamallista
 - Toteutettu alueellinen päihdetilannekysely kaksi kertaa hankkeen aikana. Tuloksia on hyödynnetty monin tavoin.
- Lähisuhdeväkivallan puheeksiottoon otettu käyttöön **Luotsi –toimintamalli**. Malli on siltautettu Kestävän kasvun Satakuntaan jatkokehittämistyöksi.
- Osaamisen vahvistamiseen luotu säännöllisiä foorumeita: **Satakunnan mielenterveys- ja päihdefoorumi ja Satakunnan väkivallattomuuden päivän tapahtuma** (sekä ammattilaisille että kuntalaisille)

JUURRUTTAMISTOIMET

- Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön yhdyshenkilöverkoston toiminnan jatko ja koordinaatio on varmistettu Satakunnan hyvinvointialueella HYTE-yksikössä
- Luotsi –toimintamallia pilotoidaan Kestävän kasvun Satakunta –hankkeessa
 - RRP-hankkeessa perustettu Luotis-verkosto, minkä koordinaatio siirtyy hankkeiden päättymisen jälkeen HYTE-yksikköön

JATKOKEHITTÄMISTOIMET

- Pakka –toimintamallin mukaisesta toiminnasta sopiminen kuntien kanssa. Roolit ja vastuut tulee määritellä
- Lähisuhdeväkivallan koordinaation, tehtävien ja toimenpiteiden määrittäminen ha:lla (myös osana laajempaa turvallisuustyötä)

Ehkäisevä päihdetyö, mielen hyvinvoinnin edistäminen, lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan HA:lla	Linkki Innokylän toimintamalliin
Valomerkki -menetelmän juurruttaminen ja koordinaation varmistaminen hyvinvointialueella	Valomerkki-keskustelu Satakunnassa Innokylä
Jatkettu Omin jaloin -menetelmän käyttöönottoa lasten ja nuorten kanssa työskentelevien parissa	
Luotsi-toimintamalli lähisuhdeväkivallan puheeksiottoon	

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi jäi kesken tai ei otettu käyttöön?
Pakka -toimintamalli		Pakka-toimintamallin mukaisia toimia toteutetaan sekä ha:lla että kaikissa Satakunnan kunnissa. Kokonaisuudessaan Pakka ei kuitenkaan ole käytössä eikä siten myöskään koordinaatiosta ja vastuista ole toistaiseksi sovittu

Ehkäisevä päihdetyö, mielen hyvinvoinnin edistäminen, lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Ammattilaisten osaamisen vahvistuminen tarjoaa nuorille tietoa päihteistä ja riippuvuuksista sekä niiden vaikutuksista. Samalla tuetaan vanhemmuutta tukemalla vanhemman ja lapsen/nuoren välistä avointa keskusteluyhteyttä. Tietoa tarjotaan myös viestinnällisin keinoin ja monikanavaisesti.

Ammattilaiselle

Strukturoidut mallit antavat ammattilaiselle selkeän mallin, minkä mukaan toimia. Lähisuhdeväkivaltaosaaminen on kasvanut. Puheeksiotto on vahvistunut kaikessa kohtaavassa työssä.

Hyvinvointialueelle

Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki sekä moniammatillinen yhteistyö on kasvanut ja ammattilaisten osaaminen on vahvistunut

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Lasten ja nuorten ongelmat ja haasteet havaitaan riittävän ajoissa ja niihin on tarjolla matalan kynnyksen tukea, mikä puolestaan ehkäisee haasteiden kasautumista, jolloin raskaampien palveluiden tarve vähenee. Varhainen puuttuminen sekä erityisesti lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja puheeksiotto sekä riittävät palvelut tuovat hyvinvointialueelle inhimillisten hyötyjen lisäksi myös merkittäviä kustannushyötyjä.

Valomerkkikeskustelun prosessi

Varhaisen puuttumisen malli nuorten päihteiden (alkoholi, tupakka ja muut nikotiinituotteet) käyttöön.

SOSIAALIPÄIVYSTYS

Arvioi tilanteen ja päättää jatko-ohjauksesta (perhekeskukseen jatkokäsittelyyn tai suoraan Valomerkkikeskusteluun). Mikäli nuori ohjataan Valomerkki-keskusteluun, sosiaalipäivystys informoi vanhempia ohjauksesta. Tieto nuoresta saapuu suojatulla sähköpostilla perhekeskuksen Valomerkki-koordinaattorille, joka huolehtii keskustelun toteutumisesta.

POLIISI

puuttuu nuoren päihteiden käyttöön/hallussapitoon ja ilmoittaa asiasta sosiaalipäivystykseen

MUU TOIMIJA

(esim. koulun henkilökunta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, nuorisotoimi) toteaa nuoren päihteiden käytön ja tekee lastensuojeluilmoituksen sosiaalipäivystykseen

MUU TOIMIJA

(esim. koulun henkilökunta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, nuorisotoimi) **konsultoi** oman alueen Valomerkkikoordinaattoria mahdollisuudesta ohjata nuori valomerkkikeskusteluun esim. Vanhempien tai nuoren omasta toiveesta (nuoresta ei ole muuta lastensuojelullista huolta)

VALOMERKKI-KESKUSTELU JA – KOORDINAATIO

VALOMERKKIKOORDINAATTORI ilmoittaa nuorelle ja huoltajille keskustelun ajan ja paikan sekä ilmoittaa Valomerkkityöparille keskustelusta

Mikäli pieni/tuntuva huoli nuoresta jatkuu Valomerkki-keskustelun jälkeenkin, ohjataan nuori esim. Omin jaloin – toimintamallin osaavalle ammattihenkilölle.

Mikäli nuori ja huoltajat eivät saavu useamman yrityksen jälkeen keskusteluun → tehdään uusi lastensuojeluilmoitus

Mikäli nuoresta nousee suuri huoli → tehdään lastensuojeluilmoitus

Mikäli nuoresta ei nouse huolta, Valomerkkityöpari toteaa intervention riittäväksi ja toiminta päättyy.

Valomerkkikoordinaattorit ilmoittavat käydyt valomerkkikeskustelut hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön koordinaattorille (HYTE-yksikkö) sovituin väliajoin.

Neuropsykiatrisia piirteitä omaavien asiakkaiden palveluiden kehittäminen

Kehittämistyön tavoitteena oli kartoittaa ja yhtenäistää neuropsykiatrisia piirteitä omaavien palveluita sekä kehittää matalan kynnyksen tuen muotoja koko maakunnan käyttöön.

Kehittämistyöllä tähdättiin yhdenmukaisiin, tasa-arvoisiin palveluihin, jotka ovat erityisryhmälle helposti saavutettavissa. Tavoitteena oli vahvistaa ammattilaisten osaamista ja sitä kautta vahvistaa inhimillisen kohtaamisen taitoja.

- 1 Luo rauhallinen ilmapiiri.**
Huomioi aistiyliherkkyydet.
Kysy ihmisen omat toiveet.
- 2 Huomioi jokaisen henkilökohtainen tila.**
Oman tilan tarve voi olla tavanomaista suurempi.
Nepsy-piirteinen ei aina osaa arvioida toisen oman tilan tarvetta.
- 3 Puhu ihmiselle suoraan, älä mukana oleville ammattilaisille/läheisille.**
Älä vaadi katsekontaktia.
- 4 Sanoita ja ennako.**
Kerro, miten tapaaminen etenee: aikataulu ja tapaamisella käsiteltävät/tehtävät asiat.
Älä kosketa ilman lupaa.
- 5 Ole selkeä, kysy yksi kysymys kerrallaan.**
Muotoile tarvittaessa kysymys toisin.
- 6 Kuuntele, mitä ihminen itse kertoo.**
Eleet ja ilmeet saattavat olla ristiriidassa puheen kanssa.
Älä tee oletuksia.
- 7 Anna aikaa vastata.**
Älä keskeytä, älä kiirehdi.
Tarvittaessa auta pysymään asiassa.
- 8 Varmista ymmärrys molemmin puolin.**
Puhu tarvittaessa termeistä ja prosesseista selkokielellä.
Käytä tarvittaessa kuvia, piirtämistä tai kirjoittamista apuna.
- 9 Luo toivoa; yhdessä saamme asiat paremmaksi!**
- 10 Lopuksi, kertaa tapaamisessa käytyt olennaiset asiat.**
Kirjatkaa ne yhdessä ylös esim. hoito-ohjeet, sovitut asiat ja tapaamiset.

Ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palvelujen kehittämisen -osahanke

Neuropsykiatrisia piirteitä omaavien asiakkaiden palveluiden kehittämisen hyötötavoitteet	Toteuma
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Nepsy-chat mahdollistaa palveluohjauksen ja auttaa näin asiakasta ohjautumaan suoraan oikeisiin palveluihin. Asiakaskohderyhmänä on neuropsykiatrisia piirteitä omaavat asiakkaat, jotka ovat usein väliinputoajia palveluissa.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Nepsy-chat mahdollistaa varhaisen tuen matalalla kynnyksellä.
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	Nepsyverkostolla saadaan olemassa olevaa osaamista näkyväksi, vahvistetaan ammattilaisten osaamista ja kehitetään yhdessä palveluita. Nepsypiirteisen kohtaamisen oppaalla vahvistetaan työntekijöiden osaamista hyvinvointialueella ja kolmannella sektorilla, ja siten parannetaan palvelun laatua.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Nepsyverkosto mahdollistaa verkostoitumisen yli toimirajojen. Sitä kautta saadaan lisää tietoa erilaisista palveluista, sekä madalletaan kynnystä konsultoida muita toimijoita palvelun parantamiseksi.

Neuropsykiatrisia piirteitä omaavien asiakkaiden palveluiden kehittämisen tulokset

Nepsypiirteisen kohtaaminen -opas.

Nepsy-chat käynnistyi ja se saatiin toimimaan joka toinen viikko. Kehittämistyö jatkuu.

Nepsy-verkoston toiminta käynnistyi ja sen vakiinnuttaminen jatkuu Kestävän kasvun Satakunta -hankkeessa.

Tiivis kokemusasiantuntija yhteistyö

JUURRUTTAMINEN

Nepsy-palveluiden kehittäminen Kestävän kasvun Satakunta -hankkeessa. Kehittämistyötä tehdään tiiviisti eri toimijatahojen kanssa.

JATKOKEHITTÄMISTARPEET

Palvelupolut tulee kuvata, jotta maakuntaan saadaan yhtenäiset toimintamallit.

Nepsy-kokemusasiantuntijoiden toimintaa tulee vahvistaa, koordinoida ja hyödyntää laajasti.

Matalan kynnyksen toimintaa tulee kehittää maakunnallisesti mm. popup-kahvilat, nepsy-puhelin.

Nepsy-nappi -sivuston sisältö tulee koostaa vastaamaan alueen asukkaiden tarpeisiin.

Neuropsykiatrisia piirteitä omaavien asiakkaiden palveluiden kehittämisen tuotokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Nepsypiirteisen kohtaamisen opas	Nepsypiirteisen kohtaamisen pikaopas Innokylä

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi jäi kesken tai ei otettu käyttöön?
Nepsy-chat	Nepsy chat Satakunnassa Innokylä	Kehittämistä jatketaan Kestävän kasvun Satakunta -hankkeessa
Nepsy-verkosto	Nepsyverkosto osaamisen vahvistajan Satakunnassa Innokylä	Toiminnan vakiinnuttamista jatketaan Kestävän kasvun Satakunta -hankkeessa
Nepsy-kahvila		Jatko arvioidaan hyvinvointialueen toimialojen ja Kestävän kasvun Satakunta -hankkeen yhteistyönä. Pilotoinnin jatkamisen haasteena resurssit.
Nepsy-puhelin		Jatko arvioidaan hyvinvointialueen toimialojen ja Kestävän kasvun Satakunta -hankkeen yhteistyönä. Pilotoinnin haasteena resurssit.
Kohdennetut koulutukset eri alojen toimijoille		Jatko arvioidaan hyvinvointialueen tarpeiden mukaan Kestävän kasvun Satakunta -hankkeen yhteistyönä

Neuropsykiatrisia piirteitä omaavien asiakkaiden palveluiden kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Nepsy-chat on auki joka toinen viikko. Ammattilaisten tietoisuuden lisääminen madaltaa asiakkaitten mahdollisuuksia saada tukea neuropsykiatrisiin piirteisiin. Toteutettu yhteiskehittämisenä kokemusasiantuntijoiden kanssa. Vahva osallisuus.

Ammattilaiselle

Nepsy-piirteisen kohtaaminen -opas kaikkien työntekijöiden käyttöön. Nepsyverkosto on nepsytoimijoiden tukena kouluttaen, toimijoita yhdistäen ja konsultaatiomahdollisuuksia lisäten.

Hyvinvointialueelle

Nepsyosaamisen esille nostaminen, tietoisuuden lisääntyminen ja kehittämistyön käynnistyminen. Kehittämistyötä tehty tiiviisti osana hyvinvointialueen toimintaa. Henkilöstön osaamista vahvistettu.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Osaaminen neuropsykiatrisilla piirteillä olevien henkilöiden kohtaamiseen vahvistuu, joka johtaa parempaan palvelukokemukseen sekä laadukkaampiin ja saavutettavampiin palveluihin. Neuropsykiatristen piirteiden varhainen tunnistaminen vähentää raskaampien palvelujen tarvetta, kustannuksia ja inhimillistä kärsimystä. Osataan huomioida aistiesteettömyyteen liittyvät asiat ja neuropsykiatrisia piirteitä omaavien henkilöiden erityistarpeet.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen (LANUPE)

Kehittämisen tausta

Palvelut olivat siiloutuneet ja pirstaleiset. Perhekeskustoimintamallia kehitettiin Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen rahoituksella kunnissa ja hankekoordinaattorin koordinoimana yhteisesti. Kehittämistyö oli monitoimijaista yhteiskehittämistä sisältäen perustason lapsi- ja perhepalvelut, erikois-, ja erityistason sekä kuntien ja järjestöjen sekä seurakunnan edustuksen.

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus –hanke osallistui hyvinvointialueen valmistelutyöhön. Lastensuojelu sisällytettiin hankkeen kehittämistoimiin vuonna 2022. Palvelujen integraatiokehittämistä ja yhdyspintatyön merkitystä korostettiin koko kehittämiskaaaren ajan. Tätä kehittämistä jatketaan hyvinvointialueella.

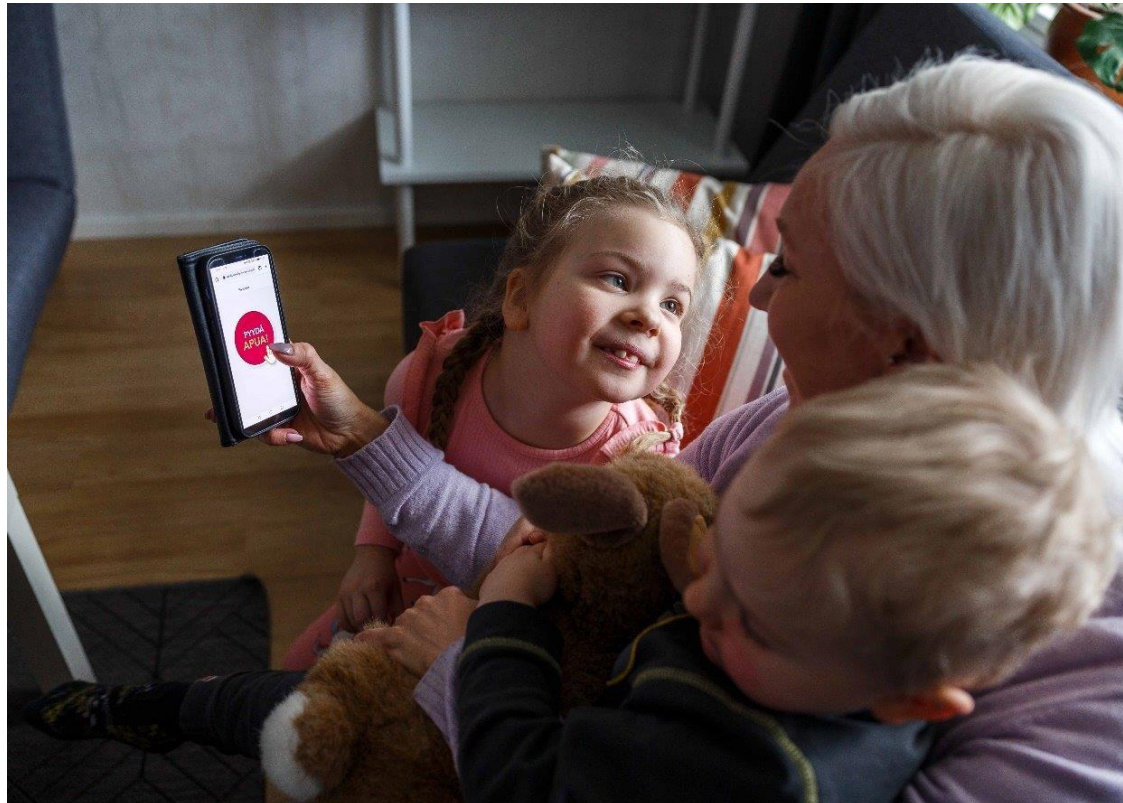
Kehittämisestä hankkeessa vastasivat: Hankejohtaja (LAPE-koordinaattori (10/20 – 7/22), Johanna Santanen, perhekeskuskoordinaattori Mari Pihl, opiskeluhuollonkoordinaattori Saija Tanhuanpää, LAPE-asiantuntijat: Kati Nordlund-Luoma (10/22 - 2/23 & Anne Tuomikanta 5/23 - 12/23 Projektikohtaiset kehittäjät projektiosuuksissa tuottamissaan Innokylälinkeissä. LAPE-kehittämistyötä tehtiin yhteiskehittämisen periaatteella toimialueilla.

Sopivaa tukea oikeaan aikaan

Pirstaleisesta palvelurakenteesta toimivaan perhekeskustoimintamalliin Satakunnan hyvinvointialueella

- Kehittäminen tapahtui tiiviissä yhteistyössä kuntien, sivistystoimen, Satasairaalan ja psykososiaalisten palvelujen kehittämisen pinnassa. Taustalla oli Satulahankkeen aikaisen kehittämistyön jatkumo mm. vuodesta 2016 toiminut LAPE-yhteistyöryhmä.
- Vuonna 2022 saatiin kehittämistyössä maaliin Perhekeskustoimintamallin konseptointi antaen hyvän pohjan kehittämistyöhön [Satakunnan hyvinvointialueella](#). Käynnissä olevat kehittämisprojektit nivottiin LANUPE palvelukokonaisuuteen ja useissa palveluketjujen luomisessa onnistuttiin.
- Kehittämistyön tuloksellisuuden paras vakuus on johdon tuki ja verkostoyhteistyö.
- Satakunnan hyvinvointialueella toimii osaava ja yhteiseen tekemiseen tottunut kehittäjien ja asiantuntijoiden joukko.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämistyö

Lape-kehittämistä tehtiin laajasti. Keskeiset kehittämistoimet on esitelty tässä loppuraportissa projektikohtaisesti, koska muuten kehittämistyö jäisi liian ylätasolle ilman konkretiaa. Painopiste on hankkeen hyvinvointialueen aikaisissa/siirtyneissä kehittämistoimissa.

- Perhekeskustoimintamalli Satakuntaan kts. Projektikohtaiset esittelyt, Tukiperhetalomalli, Pyydä Apua! -nappi, Vamy, Peloton synnytys ym.
- Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä
- Lastensuojelun kehittäminen, Pikkusisukas ja Vastaanotto-perhetoiminnan mallinnus ja käyttöönotto
- Lääkinnällisen kuntoutuksen toimintaperiaatteet
- Lasten ja nuorten psykososiaalisten palvelujen kehittäminen, vaikuttavat menetelmät

JUURTUMINEN

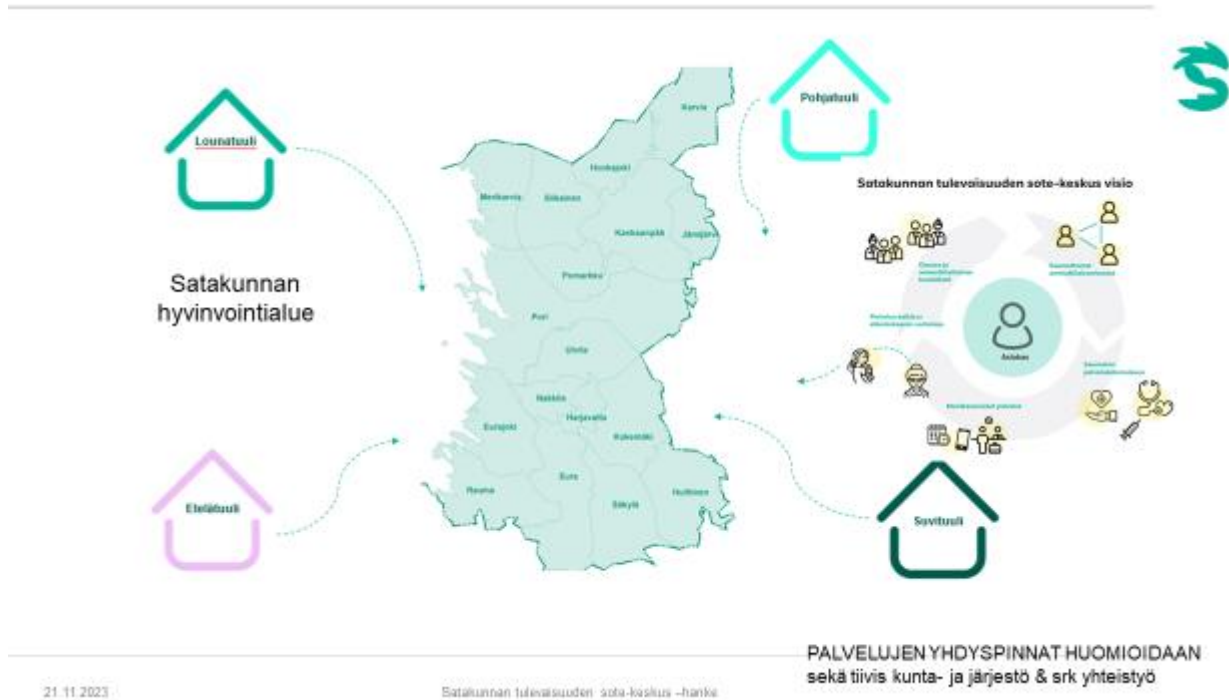
- Osa projekteista siirtyy RRP-hankkeeseen pääosa on hyvinvointialueen rakenteissa ja kehittämistä jatketaan esim. Psykososiaalisten palvelujen jalkauttaminen ja sähköisen perhekeskustoiminnan kehittäminen
- Projekteihin on pyritty löytämään vastuuhenkilöt hyvinvointialueelta, joiden kanssa tehty juurrutussuunnitelmat
- Juurtuminen varmistetaan vuosittaisella asian tarkastelulla (vuosikello)
- LAPE-yhteistyöryhmä verkostoyhteistyön koordinointi. Siltautunut hyvinvointialueen työksi. Myös verkostot ja alatyöryhmät siltautettu hyvinvointialueen työksi keväällä 2023.
- Hankkeessa tehtiin yhteistyötä mm. Lapset puheeksi koordinoinnin tueksi. SAMK tuki kouluttautumista ja menetelmä on käytössä laajasti hyvinvointialueella.

JATKOKEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Moniammatillinen yhteistyö ja yhdyspintatyöskentely opiskeluhuollossa hyvinvointialueen ja kunnan välillä
- Pikkusisukkaan levittäminen koko Satakunnan alueelle
- Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen. Kohtaamispaikka toiminnan kehittämistyötä haastoi korona, jolloin kohtaamispaikkoja suljettiin.
- Eropalveluiden palvelupolun kehittäminen
- Vertaistukitoiminnan juurruttaminen lastensuojeluun
- Systemisen työtteen vahvistamisen palvelujen integraatiossa ja perhekeskuksissa. Sovittu Kestävän kasvun Satakunta –hankkeeseen

Satakunnan hyvinvointialueen perhekeskustoimintamalli verkostoi palvelut yhteen

[Perhekeskus esittelyvideot](#) löytyvät Innokylästä.

KEHITTÄMISTYÖN TAUSTAA

- Syksyllä 2020 LAPE-koordinaattori verkostoi Satakunnan yhteistä kehittämistyötä käynnistämällä Satakunnan palvelurakennetyöryhmän ohjauksessa perhekeskuskonseptoinnin.
- Konseptointi kokosi kaikki Satakunnan alueen lapsi- ja perhepalveluiden toimijat yhteen luomaan palvelurakennetekonaisuutta. Työ siltautui hyvinvointialueen valmisteluun Perhekeskuskonseptoinnissa oli henkilöstön osallisuus puolivuositain järjestettävissä maakunnallisissa perhekeskuspäivissä.
- Perhekeskuskoordinaattori tuki alueiden kehittämistyötä alueiden vastaavien kanssa ja oli mukana alueellisten verkostojen rakentamisessa yhdessä oppilashuollon koordinaattorin ja LAPE-asiantuntijan kanssa.

JOHTOPÄÄTÖKSENÄ

- Kehittämistyön tuloksellisuuden paras vakuus on johdon tuki & verkostoyhteistyö. Satakunnan hyvinvointialueella toimii osaava ja yhteiseen tekemiseen totunut kehittäjien ja asiantuntijoiden joukko.

Satakunnan perhekeskuskonseptoinnin työpaja 2022: Arvot

Sote-uudistus

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke

PERHEKESKUS POHJATUULI

vastuuyksikön
päällikkö
Hannaleena
Vuorinen

Karvia
Siikainen
Pomarkku
Kankaanpää
Jämijärvi

PERHEKESKUS LOUNATUULI

vastuuyksikön
päällikkö
Maija Löytökorpi

Pori
Ulvila
Merikarvia

PERHEKESKUS ETELÄTUULI

vastuuyksikön
päällikkö
Piia Murto

Rauma
Eurajoki

PERHEKESKUS SUVITUULI

vastuuyksikön
päällikkö
Anna Kivimäki

Nakkila
Harjavalta
Kokemäki
Huittinen
Säkylä
Eura

Neuvolapalvelut
Opiskeluhoolto
Neuvolapalveluiden ja
opiskeluhoollon
esihenkilö Anu Sorvali

Neuvolapalvelut
esihenkilö Elise Inberg

Neuvolapalvelut
Esihenkilö Anna-Leena
Uoti-Salo

Neuvolapalvelut
esihenkilö Virpi Knihti

Opiskeluhoolto
esihenkilöt Mari Heurlin
Eija Tarri

Opiskeluhoolto
esihenkilö: Mari Bryggare

Opiskeluhoolto
esihenkilö Minna
Multisilta

Lapsiperheiden
sosiaalipalvelut

Lapsiperheiden
sosiaalipalvelut
esihenkilö Veli Nuorsaari

Lapsiperheiden
sosiaalipalvelut
esihenkilö Tiina Ojansuu

Lapsiperheiden
sosiaalipalvelut
esihenkilö Elina
Suominen

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalvelut

Päihde- ja
mielenterveyspalvelut

Päihde- ja
mielenterveyspalvelut

Päihde- ja
mielenterveyspalvelut

Päihde- ja
mielenterveyspalvelut

Opiskeluhoollon psykologipalvelut johtava psykologi Tiina Mykrä, johdettu Lounatuulen perhekeskuksesta

Kasvatus- ja perheneuvontapalvelut esihenkilö Heidi Hiljanen, johdettu Lounatuulen perhekeskuksesta

Perheoikeudelliset palvelut, esihenkilö Tarja Valtonen, johdettu Etelätuulen perhekeskuksesta

Lääkäripalvelut
Pohjoiset perhekeskusalueet ylilääkäri Elisa Saarivirta

LN somatiikka?

Lääkäripalvelut
Eteläiset perhekeskusalueet ylilääkäri Samuli Ylitalo

Ankkuritoiminta
Lounatuulen ja
Etelätuulen
lapsiperheiden
sosiaalipalvelui-
den alla

Vastaavat
kuraattorit
Tuulia Sarin,
Sari Hautaoja

Kuntouksen
asioista vastaava:
puheterapeutti
Noora Burjam

MT/PÄI asioista
vastaava sh: Elina
Viljanen

Perhekeskustoimintamallin jalkauttamisen, kehittämisen ja juurruttamisen hyötytavoitteet	TOTEUMA
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Perhekeskustoimintamalli kokoaa palvelut yhteen. Asiakkaita palvellaan suunnitelmallisesti ja ennakoivasti. Palvelujärjestelmä on yhtenäinen. Apua tarjotaan oikea-aikaisesti. Lapsen, nuoren ja perheen ympärille kootaan heidän tarpeitaan vastaava asiantuntijajoukko. Perhekeskustoimintamallissa palvelut toimivat yhteen ja myös erityisen tarpeen omaavat tunnistetaan eikä asiakkaita pompotella palveluista toiseen. Osaaminen yhdistetään hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, yrityksen ja seurakuntien kesken. Palvelut ovat saavutettavia.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Perhekeskustoimintamalli tähtää erityisesti perustason palvelukokonaisuuksien vahvistamiseen. Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen LAPE-tiimi osallistui aktiivisesti mm. Kohtaamispaikkaverkostoon ja muutoksen tukeen alueilla. Kehittämistyössä HYTE-yhdyspinta oli keskeinen. *HYTE hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	Perhekeskustoimintamallissa sote-toimija on avoin ja yhteistyöhakuinen toimija. Toimintaa ohjaa asiakaslähtöinen periaate sekä vahva sidosryhmäyhteistyön kumppanuus. Kehittämisessä puhuttiin SI-SOTE yhteistyöstä, jossa laaja-alainen substanssi ohjaa työtä monialaisesti.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Perheen ympärille kootut systeemiset palvelut lähtevät asiakkaan ei organsisaatiojärjestelmän tarpeista. Tulevaisuuden sote-keskus hanke osallistui vahvasti perus- erityistason yhteistyön tukemiseen ja verkostoitumiseen Satakunnan hyvinvointialueella.

Satakunnan perhekeskus konseptoinnin keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Palvelut ovat asiakas- ja perhelähtöiset sekä saatavissa oikeaan aikaan. Palvelupolut ovat selkeitä. Asiakkaalla on mahdollisuus saada osaavaa apua. Asiakasta ei luukuteta, tarvittaessa kerätään asiakkaan ympärille hänen tarpeiden mukainen moniammatillinen tiimi.

Asiakkaan on helpompi ottaa yhteyttä sote palveluihin mihin kellon aikaa tahansa ja yhteydenottokeinoja on useita. Varhaisen tuen palveluita (sähköiset, fyysiset) on yhdenmukaistettu, vahvistettu ja selkeytetty, jotta kaikki satakuntalaiset lapsiperheet ja nuoret saavat tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Asiakas on saanut tietoa lapsiperheiden ja nuorten palveluista ja niiden sijoittumisesta Satakunnassa.

Ammattilaiselle

Ammattilainen voi tehdä laadukasta työtä. Hänellä on mahdollisuus osaavaan tiimiin ja hän saa tarvittaessa konsultaatiota. Toimivassa perhekeskuksessa työntekijällä jää aikaa asiakkaan kohtaamiseen ja hänellä on laadukkaat työvälineet ja tavat toimia. Johtaminen tapahtuu kokonaisuutena ja työ on ennakoivaa ja hallittua, mikä lisää työhyvinvointia. Ammattilaisilla on tietoa eri ammattiryhmistä, yhdistystoiminnasta, seurakunnan toiminnasta sekä sivistyksen toiminnasta, jolloin ammattilainen osaa ohjata oikealle henkilölle. Sote yhteistyötä ja yhdyspintatyötä yli sektorirajojen on lisätty. Ammattilaisten asiantuntemusta ja yhdenmukaisia toimintatapoja on vahvistettu muun muassa koulutuksin ja työpajatyöskentelyin. Ammattilaiset ovat saaneet käyttöön uusia työmenetelmiä ja -malleja oman työn tueksi.

Hyvinvointialueelle

Perhekeskustoimintamalli on ymmärrettävä ja selkeä kokonaisuus. Hyvinvointialueella on osaava henkilöstö. Palvelut ovat toimivia. Sidosryhmäyhteistyö toimii ja työ on kustannustehokasta. Yhdenmukaiset palvelupolut on luotu hyvinvointialueelle. Perhekeskukset ja alueelliset perhekeskusverkostot ovat aloittaneet toimintansa. Hankkeessa käynnistetty yhteistyöryhmä psykiatrian, lastensuojelun ja perhekeskuksen välillä. Yhteistyötä edistetty sote –palveluiden sisällä sekä sektorirajoja ylittävänä. Vahvistettu ennaltaehkäiseviä palveluita ja madallettu yhteydenottamisen kynnyksiä.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Kun perhe saa ajoissa tarvitsemansa tuen, erityistason palvelujen kysyntä vähenee. Lapset ja perheet sekä nuoret tulevat autetuiksi. Organisatorinen ajattelu on muuttunut asiakas ja perhelähtöiseksi toimintakulttuuriksi. Peruspalvelut vahvistuvat ja ennalta ehkäisevää palvelua pystytään tuottamaan ketterästi, jolloin raskaiden, erityistason palveluiden tarve vähenee. Yhteistyö kuntien, kolmannen sektorin ja seurakuntien välillä on joustavaa ja sujuvaa. Työparityöskentelyä tehdään toimialoja ylittävästi. Palvelut yhtenäistyvät.

Sähköisen perhekeskustoiminnan kehittämistyönä: Pyydä apua! -nappi konsepti

Palvelu on tarkoitettu lapsille, nuorille ja lapsiperheiden vanhemmille. Se on matalan kynnyksen yhteydenottokanava huolien purkamiseen ja kiireettömän avun saamiseen. Palvelu on avoinna 24/7 eikä sen käyttö edellytä kirjautumista. Vastaamme yhteydenottoosi 1 – 3 arkipäivän kuluessa.

Perhekeskusalueet:

- Perhekeskus Pohjatuuli: Kankaanpää, Jämijärvi, Siikainen, Karvia, Pomarkku
- Perhekeskus Lounatuuli: Pori, Ulvila, Merikarvia
- Perhekeskus Suvituuli: Nakkila, Harjavalta, Kokemäki, Huittinen, Säköylä, Eura
- Perhekeskus Etelätuuli: Rauma, Eurajoki

- Hankkeessa vastattiin pirstaleisen palvelujärjestelmän haasteisiin jalkauttamalla käyttöön Pyydä Apua! -nappi, yhtenäinen palvelukonsepti Satakuntaan 2022. Tulevaisuuden sote-keskus hanke kokosi kehittäjäverkoston kunnista ja kuntayhtymistä. Järjestöedustus MLL osallistui pajoihin.
- Kehittämistyötä tehtiin työpajatoiminnalla Learning by doing menetelmällä. Brändityötä ohjasi Tulevaisuuden sote-keskus – hankkeen suunnittelija. Digitaalisessa ja sisällön laadun tuen kehittämistyössä tukena oli Satasairaalan IT-kehittämispäällikkö sekä projektisuunnittelija, Leanista käytäntöön -hankkeesta. Juurruttamisvaiheeseen kehittämistyössä päästiin kevään 2022 aikana.
- Sisällöllistä kehittämistä jatkettiin vielä vuoden 2023 aikana perhekeskuskoordinaattorin ja hyvinvointialueen vastuutahojen kanssa.

KEHITTÄMISEN ONNISTUMISEEN VAIKUTTI SITOUTUNEET KENTTÄTOIMIJAT JA PALVELUOHJAAJAT KOKO SATAKUNNAN ALUEELTA.

Ankkuritoimintamalli Satakunnan hyvinvointialueella

KEHITTÄMISTYÖN TAUSTAA

Lastensuojeluilmoitusten määrät ja lasten ja nuorten pahoinvointi ovat olleet kasvussa viime vuosina Satakunnassa. Asiakasmäärät ovat lisääntyneet raskaissa lastensuojelu- sekä mielenterveyspalveluissa. Nuorten väkivaltaisen käyttäytymisen ihannoiti sekä koulukiusaamisen kokemukset ovat lisääntyneet. Ankkuritoiminta ei koskenut lähtötilanteessa kaikkia Satakunnan kuntia. Kehittämistyötä pilotoitiin ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palvelujen –osahankkeessa. Yhteinen päätös Ankkuritoimintamallin siirtymisestä hyvinvointialueelle tehtiin 2022. Hankkeesta tuettiin mallin juurtumista alueella syksyllä 2023.

KEHITTÄMISTYÖ VASTAA SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGISIIN PAINOTUKSIIN

Palvelemme yhdenvertaisesti

Ankkuritoiminta on laajentunut koko Satakunnan hyvinvointialueelle ennalta ehkäisevänä palveluna. Ankkuritiimit jalkautuvat koko Satakunnan alueelle ja palvelu on saatavilla yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja lähellä asiakasta. Tiimit puuttuvat nuorten rikoksilla oireilevaan käyttäytymiseen ja lähisuhdeväkivaltaan lapsiperheissä nopeasti ja moniammatillisesti. Ankkuritoiminta tukee satakuntalaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä vahvistaa kaikkien satakuntalaisten turvallisuutta moniammatillisella yhteistyöllä.

Kohtaamme inhimillisesti

Moniammatillinen ankkuritoiminta on tutkitusti vaikuttavaa palvelua. Ankkurityötä tehdään asiakaslähtöisesti ja lapsi, nuori, perhe on aina osallisena asiassa. Ankkuritiimit toimivat tiiviistä yhteistyössä kuntatason toimijoiden kanssa, etenkin sivistys- ja nuorisotoimen kanssa. Merkityksellistä on, että Ankkuritiimi kykenee toimimaan sekä varhaisen tuen että lastensuojelun kriittisissä haasteissa.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi sosiaalityöntekijä Sari Luoma

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke

Ankkuritoimintamallin hyötytavoitteet	TOTEUMA
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Ennalta estävä ankkuritoiminta on laajentunut koskemaan koko Satakunnan hyvinvointialuetta. Alaikäisten rikoksilla oireilevaan käyttäytymiseen sekä myös lähisuhdeväkivaltaan lapsiperheissä puututaan varhaisessa vaiheessa moniammatillisesti poliisin, sosiaali- ja terveystoimen tiimityöllä koko Satakunnan alueella.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Ankkurityö on ennalta estävää ja varhaisen vaiheen tukea. Ankkuritoiminnan laajentuminen koskemaan koko Satakunnan hyvinvointialuetta siirtää painopistettä ennaltaehkäisevään työhön sekä lasten, nuorten ja perheiden varhaiseen tukemiseen.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Ankkuritoiminnan maakunnallisen pilotin aikana on paitsi laajennettu, niin myös yhtenäistetty ja kehitetty Satakunnan ankkuritoimintaa mm. mallintamalla asiakasprosesseja, kehittämällä yhteisiä käytänteitä ja lomakkeita. Asiakkaat, lapset, nuoret ja perheet, saavat tukea ja apua oikea-aikaisesti, kun tilanteita selvitetään moniammatillisesti "yhden luukun -periaatteella". Myös Satakunnan koulut voivat hyödyntää ankkuritiimien osaamista ja viranomaistyötä esimerkiksi kouluväkivallan ja kiusaamisasioiden selvittelyssä.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Ankkuritoiminta on itsessään moniammatillista työtä. Lisäksi ankkurityöhön liittyy laaja verkostotyö sisäisesti lasten-, nuorten ja perheiden toimialueen sisällä ja muiden hyvinvointialueen toimijoiden (kuten sosiaalipäivystys, pelastustoimi ja sovittelutoimisto) sekä lisäksi kuntien sivistys- ja nuorisotoimen sekä järjestötason toimijoiden kanssa. Työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä.</p>

Ankkuritoimintamallin pilotoinnin tulokset

Ankkuritoiminnan asiakastyö laajentui koskemaan kaikkia Satakunnan alueella.

Palvelupolun luominen perhekeskustoimintamallin kokonaisuudessa

Asiakasprosessien mallinnus ja ankkurityön lomakkeiden ja toimintatapojen yhtenäistäminen Satakunnan ankkuritoiminnassa.

Ohje sivistystoimeen koulukiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumiseen.

JUURUTTAMINEN

Juuruttamistyötä on tehty jo pilotti vaiheessa yhteistyössä lasten, nuorten ja perheiden toimialueen kanssa. Ankkuritoiminnan kehittämis- ja juurruttamistyö jatkuu osana lasten, nuorten ja perheiden toimialueella laaditun suunnitelman mukaisesti. Ankkuritoimintaa ollaan vahvistamassa lisäresurssilla pilotin päättymisen jälkeen ja tämä takaa toiminnan juurtumisen koko Satakunnan hyvinvointialueelle.

JATKOKEHITTÄMISTOIMET: Ankkuritoiminnan kehittämistyö jatkuu mm. verkostoyhteistyön kehittämisellä ja viranomaisten yhteisen rekisteritiedon keräämisen ja tilastoinnin työkalun kehittämisellä.

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Maakunnallinen ankkuritoiminta	Ankkuritoiminta Satakunnassa Innokylä
Toimintaohje kouluille koulukiusaamiseen ja kouluväkivaltaan puuttumiseen	

Ankkuritoimintamallin kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Asiakkaat saavat moniammatillista ankkuripalvelua koko Satakunnan alueella. Ongelmiin puututaan ennalta estävästi ja oikea-aikaisesti Toiminta lisää turvallisuutta.

Ammattilaiselle

Ankkurityö on yhdenmukaista. Ankkurityö tullut tutummaksi lasten, nuorten ja perheiden palveluiden työntekijöille. Poliisin tavoitettavuus parantunut toimialueen työntekijöille, mm mahdollisuus konsultoida poliisia matalalla kynnyksellä.

Hyvinvointialueelle

Ankkuritoiminta on laajentunut koko Satakunnan hyvinvointialueelle. Alaikäisten rikoksilla oireilevaan käytökseen sekä ensi kertaa viranomaisten tietoon tulevaan lähisuuhdeväkivaltaan lapsiperheissä puututaan tasalaatuisesti ja systemaattisesti koko Satakunnan hyvinvointialueella.

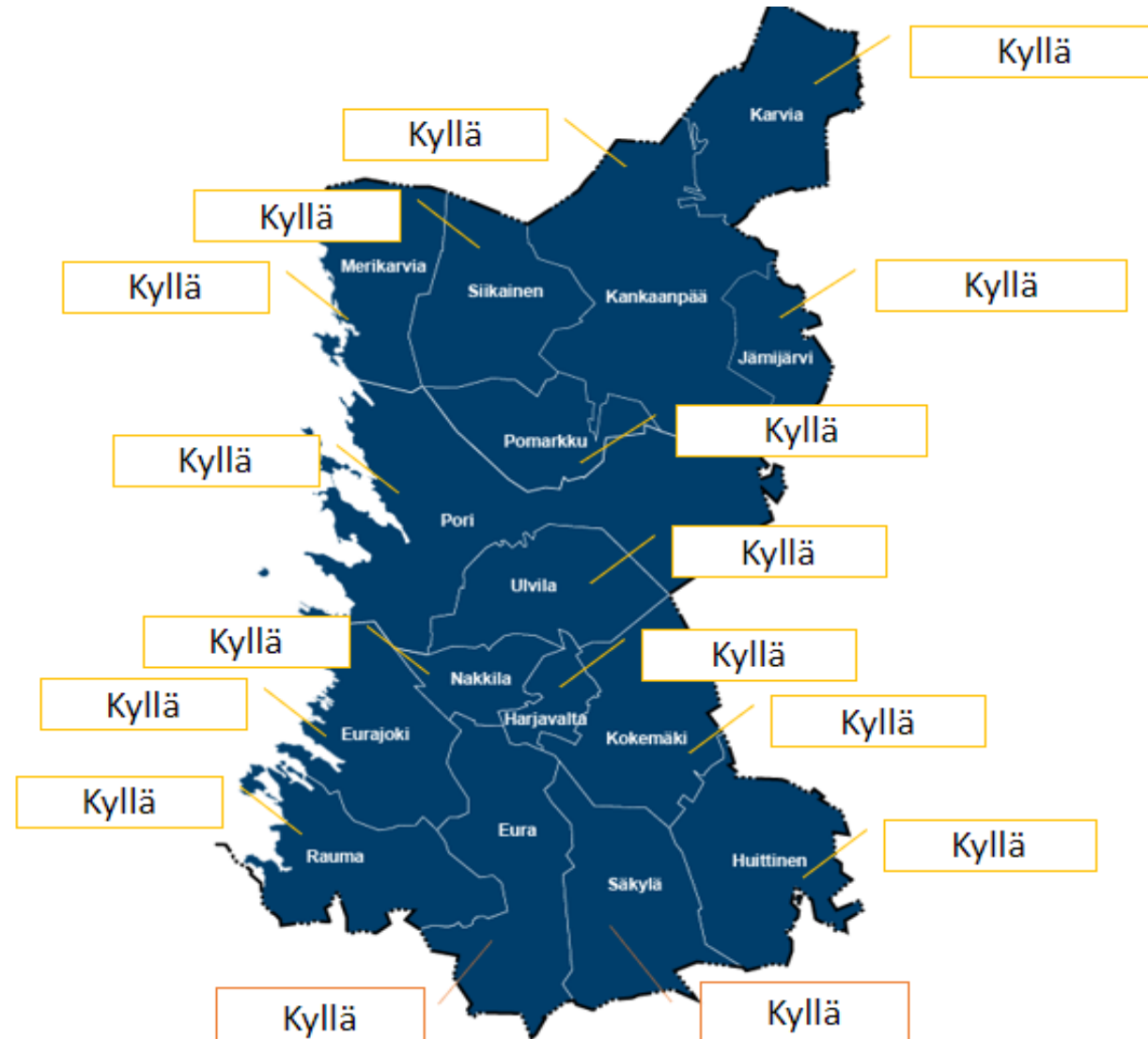
Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Asioihin puututaan ennalta estävästi, jolloin asiakkuudet raskaisiin palveluihin, lastensuojeluun ja mielenterveyspalveluihin vähenevät. Riittävällä satsauksella ankkuritoimintaa ilmiöihin päästään puuttumaan ajoissa, ilkivalta ja muu häiriökäyttäytyminen vähenee ja asukkaiden turvallisuus kasvaa.

Ankkuritoiminnan
laajentuminen
Satakunnan alueelle:

asiakkuuksien
ohjautuminen
ankkuritoimintaan

Satakunnan hyvinvointialueen ankkuritoiminta ankkuripilotin päättyessä

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialue

Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelut

Pohjoinen tiimi

Lounatuulen perhekeskuksen alaisuudessa

Toimialueena: Harjavalta, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Pori, Siikainen, Ulvila

1 sosiaalityöntekijä	Uusi lisävirka tulossa hakuun
2 sosiaaliohjaajaa (joista toinen määräaikaisena 31.1.24 asti *)	*jatko selviää myöhemmin
0,9 sairaanhoitajaa	

Eteläinen tiimi

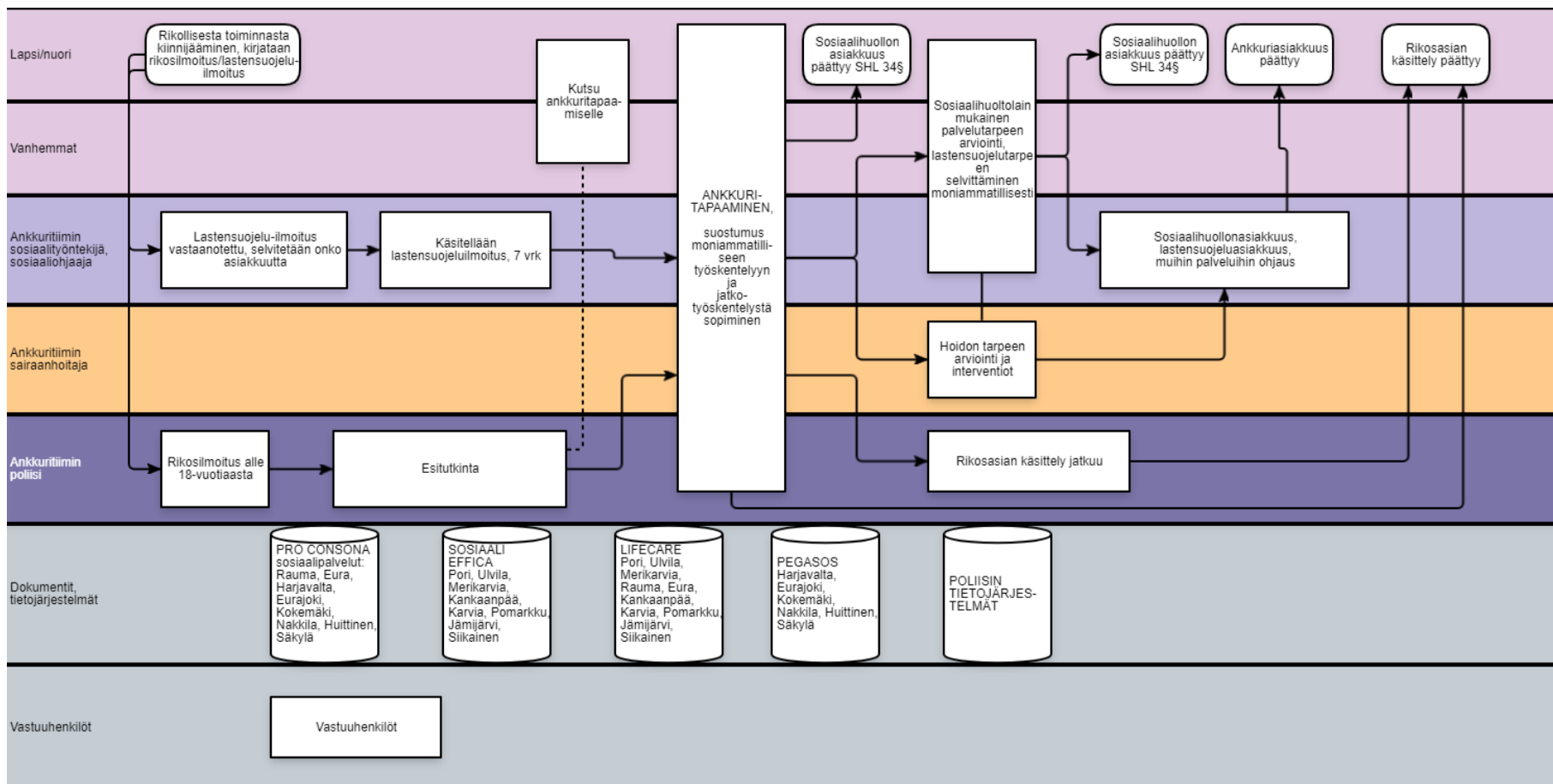
Etelätuulen perhekeskuksen alaisuudessa

Toimialueena: Eura, Eurajoki, Huittinen, Kokemäki, Rauma, Säskylä

1 sosiaalityöntekijä	
1 sosiaaliohjaaja	
1 sairaanhoitaja *	*käytännössä ei vielä 100%

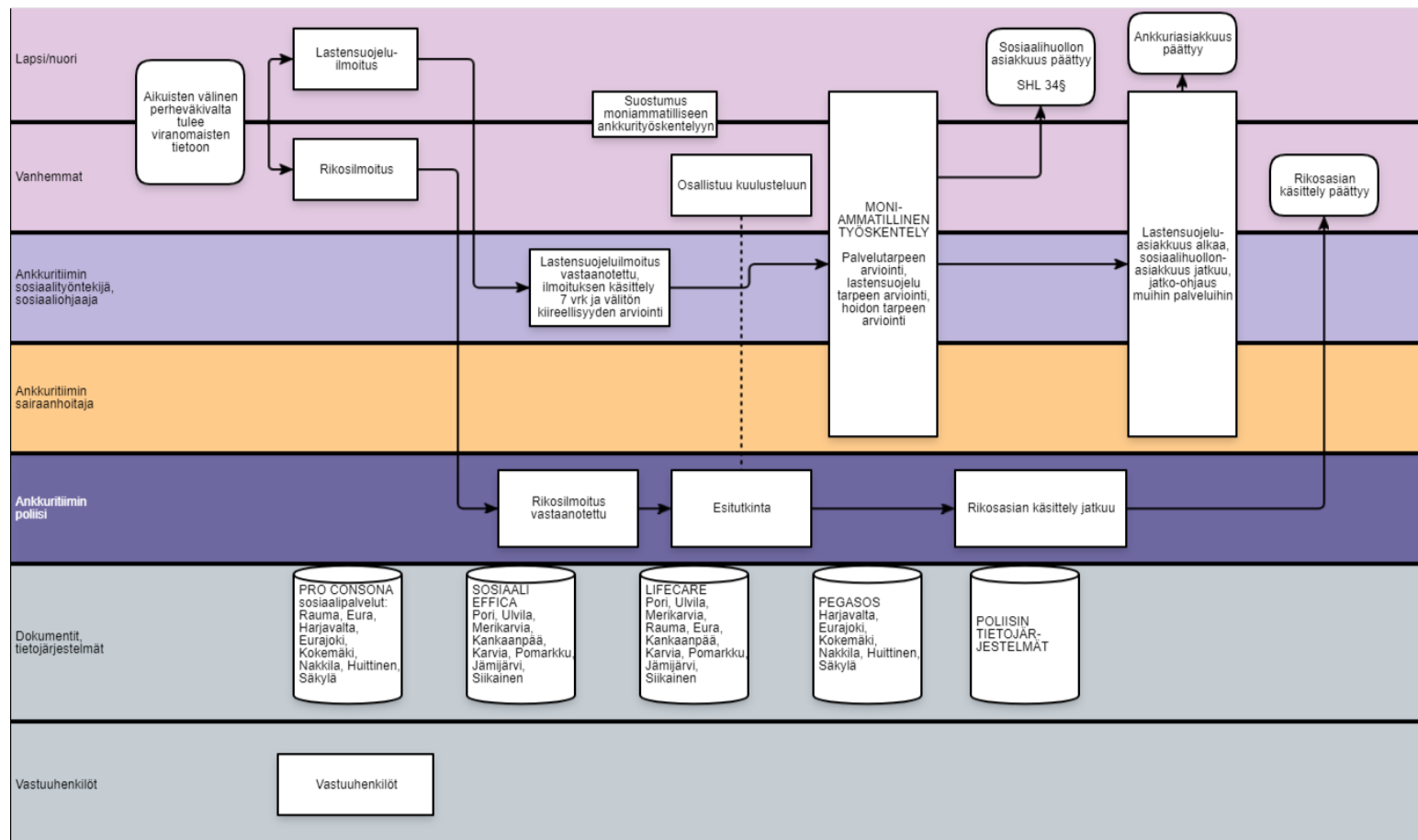

Alaikäisen rikolliseen käyttäytymiseen puuttuminen Satakunnan ankkuritoiminnassa palvelupolku

Lapsiperheissä tapahtuvaan parisuhdeväkivaltaan puuttuminen Satakunnan ankkuritoiminnassa palvelupolku

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke, sosiaalityöntekijä Sari Luoma

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke

KENTÄN TOIVEESTA: LAPE-SANOMAT 12/2022 - 12/2023

tukemassa osallisuutta ja toimintakulttuurin muutosta

LUE JOHDON, KEHITTÄJIEN JA ASiantuntijoiden näkemyksiä Satakunnan lasten-, nuorten ja perheiden palveluista

Korona, kaverit ja mieliala – 16-vuotias Aapo kertoo miltä kaikki on tuntunut

Nuorten hyvinvointi, vai pitäisikö sanoa pahoinvointi, on puhuttanut viime aikoina paljon, mutta enemmänkin asiasta voitaisiin vielä keskustella. Liian usein aikuisilla on kiire tai liikaa omia ongelmia, jotta he pystyisivät kunnolla pysähtymään ja kuuntelemaan nuorta. Kysymään sen tärkeän kysymyksen "mitä kuuluu?"

Kohta 16-vuotias **Aapo Hannus** on siitä onnekaassa asemassa, että keskusteluyhteys omien vanhempien kanssa on hyvä. Vaikka maailma myllertää ympärillä ja Aapo elää omassa elämässäänkin yhdeksännen luokan jälkeen suurta muutosten aikaa, Aapo kuvaa omaa oloaan vaihtelevaksi.

- Oma oloni riippuu paljon siitä, miten porukoilla menee. Jos vanhemmillani on huolia, vaikuttaa se myös minun hyvinvointiini,

Hyvää oloa harrastuksista

Aapo kertoo ammentavansa hyvää oloa erityisesti kavereista ja harrastuksista. Vapaa-aikaan kuuluu niin rugbya, kuntosalia kuin teatteriakin.

- Aloitin teatteriharrastuksen seitsemännellä luokalla. Nyt harrastan teatteria Suomen Teatteriopiston teatteritaiteen perusopetuksessa. Tänä keväänä harjoittelemme yhteiskunnallisia ongelmia ja erityisesti naisen asemaa käsittelevää teosta, mikä on aivan erilainen juttu kuin mitä olemme aiemmin tehneet, Aapo kertoo.

Kuva: Kulttuurinmuutoksen johtaminen, Johanna Santanen 2023

LYTE-KOKEILUTOIMINTA SI-SOTE kehittämistyönä

Hankeresurssi mahdollisti suoraan nuoria lähestyvän kehittämiskokeilun keväästä 2023. Nuoret saivat ratkaisukeskeistä keskusteluapua kahdella koululla. Koulu ja nuoret olivat kehittämistyöhön tyytyväisiä. Lisää [kehittämistyöstä](#) Innokylän sivuilta.

LYTE-keskusteluapu laajentaa nuoren valinnan mahdollisuuksia saada itselleen sopivaa palvelua. Suoraa jatkoa ei toimintaan saatu rahoitusteknisistä haasteista johtuen. Hyvinvointialueen rakentuminen oli hyvin alkuvaiheessa säästöpainneeseen, joten kokeilutoiminnan laajentuminen pilotiksi ei ollut tässä vaiheessa mahdollista. Lyte-kokeilutoiminnan positiiviset tulokset kannattaa huomioida jatkossa, kun kuntien ja hyvinvointialueen vastuut ovat selkeytyneet.

LYTE-kokeilutoiminnan kehittäjätiimi:
Erityisasiantuntija Tero Grönmark, erityisasiantuntija, hankekoordinaattorit Anu Kurkela, Paula Vaajakari & hankejohtaja, Johanna Santanen

Porin kaupungin ja Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus – hankkeen yhteinen kehittämiskokeilu oppilashuollossa.

LYTE- KOKEILUTOIMINTA VASTAA OPPILAIDEN TARPEISIIN

Koulu tarvitsee lisää aikuisia, joilla on aikaa kuunnella ja olla läsnä

Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeessa käynnistettiin LYTE- kokeilutoiminta eli matalan kynnyksen keskusteluapu lyhyt-terapeuttisella viitekehysellä. Koululla järjestettävällä kohtaavalla työllä lisättiin kynnyksetöntä apua nuorille. Taustalla on havainto nuorten turvallisten aikuisten tarpeesta arkiympäristöissään. Yhteistyössä porilaisten Länsi-Porin ja Lyseon koulujen kanssa tehtiin suunnitelma kokeilutoiminnan aloittamisesta syksyllä 2022. Hankekoordinaattorit **Anu Kurkela** ja **Paula Vaajakari** aloittivat hankkeessa ratkaisukeskeisen työotteen kokeilutoiminnan tämän vuoden huhtikuussa.

Kurkela ja Vaajakari esittivät valmiin kynnyksettömän toiminnan mallin, jossa keskusteluapua annetaan ratkaisukeskeisellä viitekehysellä.

- Näin tällaisen palvelun tarpeen koulussa. Oppilaat oireilevat ja ennen kaikkea tarvitsevat kouluihin lisää aikuisia, joilla on aikaa kuunnella ja olla läsnä, opettajana työskentelevä Kurkela taustoittaa.

Hankejohtaja Johanna Santanen odottaa innolla tuloksia ja havaintoja millaisissa asioissa nuoret ovat LYTE-työntekijöitä lähestyneet, ja millaisia ilmiöitä kohtaamisista nousee.

Mielenterveystrategia lasten kehittämistyötä ohjaamassa

- **Mielenterveys pääomana**

*pääomaa, josta pidetään huolta ja johon sijoitetaan
* opiskelussa ja työssä*

- **Lasten ja nuorten mielenterveyden rakentuminen arjessa**

*Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu, kun yhteiskunta toimii niin, että
* luodaan edellytykset turvalliselle elämälle perheissä ja muissa keskeisissä kasvuympäristöissä ja yhteiskunnan muutoksissa,
* turvataan jokaiselle lapselle yhtäläiset mahdollisuudet hyvään itsetuntoon ja mielenterveystaitoihin, oppimiseen ja onnistumisen kokemuksiin*

- **Mielenterveysoikeudet**

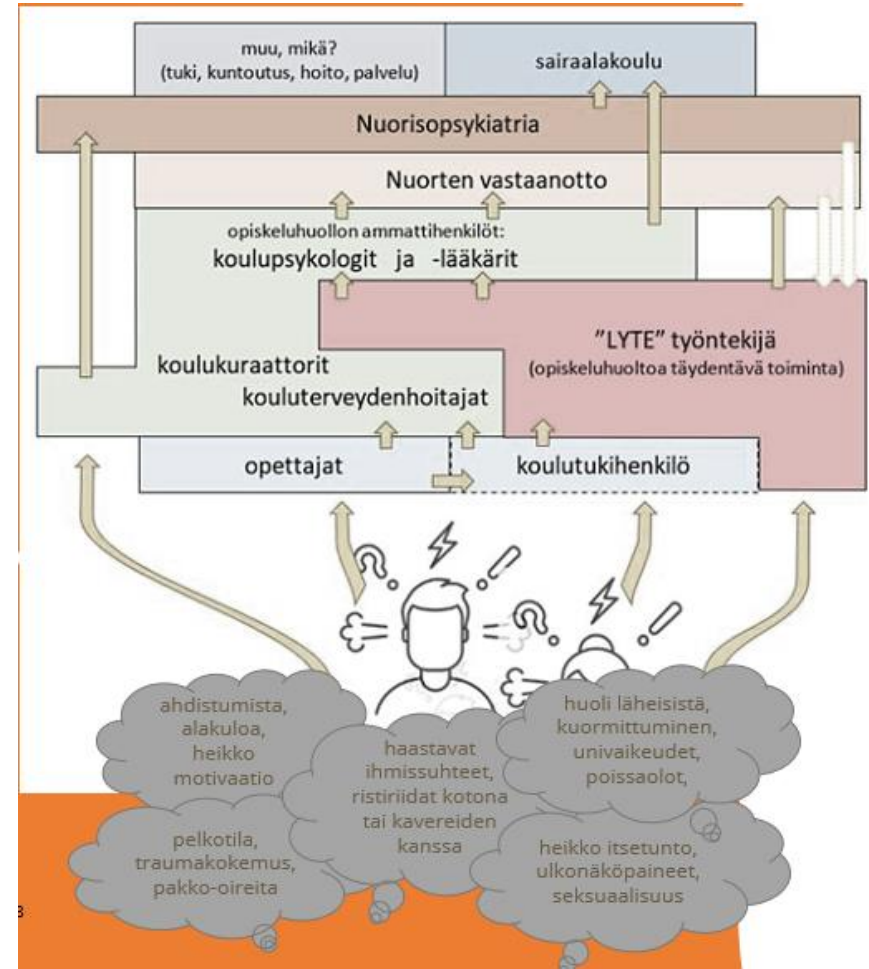
*Mielenterveyspalveluissa on kiinnitettävä erityistä huomiota mielenterveysoikeuksien toteutumiseen.
Mielenterveysoikeuksiin kuuluvat
* oikeus määritellä itse ne asiat, jotka auttavat selviytymään arjessa, ja saada siihen tarvittava tuki,
* oikeus hyvään ja vaikuttavaan hoitoon silloin, kun se on tarpeen,*

- **Ihmisten tarpeiden mukaiset, laaja-alaiset palvelut**

*Palvelut vastaavat ihmisten tarpeita, kun varmistetaan, että
* ne ovat asiakaslähtöisiä, ikä- ja kehitysvaiheeseen sopivia ja käyttäjät kokevat ne itselleen soveltuviksi,
* ne ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, laadukkaita ja vaikuttavia,
* ne ovat joustavia, yhteen sovitettavia ja jatkuvuutta tukevia,
* ne ottavat huomioon omaiset ja läheiset sekä voimavarana että tuen tarvisijoina,*

- **Hyvä mielenterveysjohtaminen**

*Mielenterveystyötä ohjataan ja johdetaan suunnitelmallisesti kokonaisuutena ylittäen hallinnolliset rajat.
* Johtaminen sopeuttaa organisaatiot ja niiden toiminnot mielenterveyteen vaikuttaviin ajankohtaisiin ilmiöihin ja talouden realiteetteihin sekä valmistelee ne kohtaamaan tulevaisuuden haasteet.*

Erityisasiantuntija Tero Grönmark, Porin kaupunki

Lyte-kokeilutoiminta

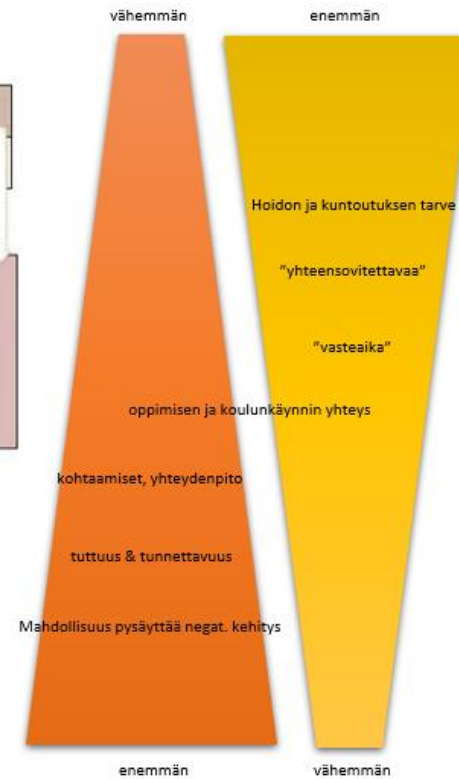
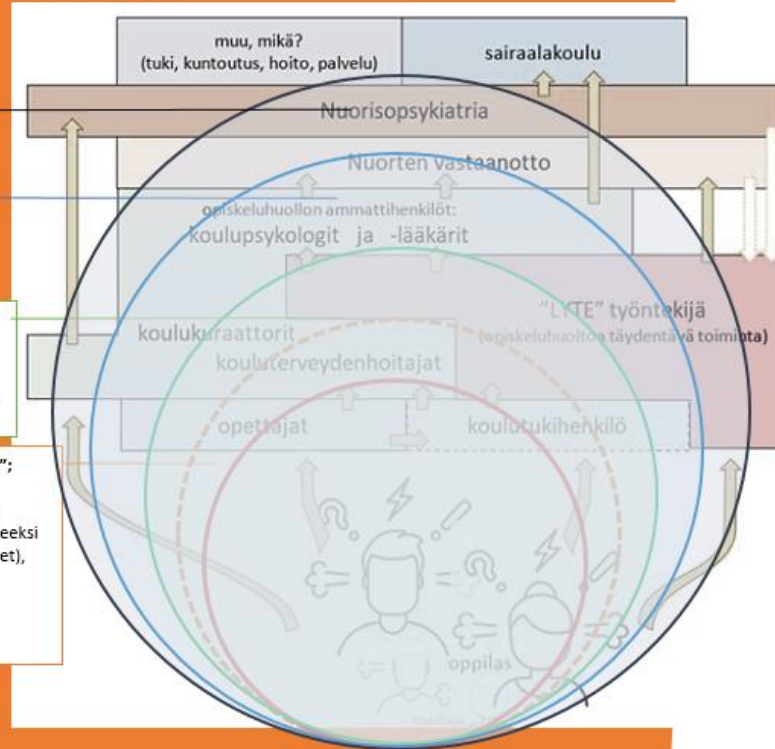
”Valistunut arvaus”

Erityis- ja vaativan tason palvelut, asema ”asiakkaana/potilaana” (hoito/kuntoutus)

Perustason muut palvelut, asiakkuudet sovitusti läheteellä/palveluohjauksella, asiakkuus; kuntoutusta/hoitoa

Jäsentyneempi ja pitkäkestoisempi tuki; saavutettavat tuen toimijat arjessa, kohtaamiset arkiympäristössä, lähellä, lyhyt viive, viestintää/vuorovaikutusta arjessa.

”tuttuus & tunnettavuus”; nuoren, vanhemman, ammattihenkilön kesken merkitykselliset asiat puheeksi (koulunkäynti, harrastukset), vuorovaikutussuhteiden käsittelyä ja niiden ymmärtämistä arjen kontekstissa

Satahankkeiden ohjausryhmässä 24.11.2023
Tero Grönmark

Palautetta #2

1. Mikä Lyte-toiminnassa on parasta/ toimivinta?

OPETTAJAT OHJAUTUMISESTA

"Nuorten **nopea ohjautuminen** avun piiriin; pitkäänkin jutteluapua mieltineiden nuorten oli nyt mahdollista kokeilla jutteluapua, koska sitä oli ylipäätään saatavilla ilman jonottamista.

"Oli **mahdollisuus oikeasti ohjata** tukea tarvitsevia nuoria **avun piiriin**, kun oli ylipäätään tietoa siitä, että he saavat myös apua itselleen eli **eivät vain siirry jonottamaan jotain tulevaa.**"

"Sain opettajana ohjattua eteenpäin kaikkia tänä syksynä tukea pyytävät oppilaat, ja se jos mikä on huikeaa! Hieno **tunne, että nuoret oikeasti saivat tänä syksynä apua.**"

"Lyte on lisääkoinen koulun arjessa eikä mikä tahansa aikuinen vaan **joku, jolla on aikaa oppilaille eri tavalla kuin opettajilla.**"

"Kuraattorien tukena tämä toiminta oli valtavan tärkeää ja arvokasta."

2. Mitä tekisit toisin/ kehittäisit?

OPETTAJAT KEHITTÄMISESTÄ

"Tekisin tästä matalan kynnyksen ratkaisukeskeisestä keskusteluavusta pysyvää toimintaa;

- **tukea tarvitsevat nuoret ovat opettajien asiakkaita päivästä ja viikosta toiseen** - nuoret tukea tarvitsevat asiakkaat ovat opettajien edessä jokaisena päivänä viikosta, **tuen kanssa tai ilman**

- ei pitäisi olla merkitystä, kenen toimialaan kustannukset kuuluvat vaan ne pitäisi pystyä ratkaisemaan nuorten edun mukaisesti
- tukea tarvitsevia nuoria on yhä enemmän ja heihin tulisi satsata resursseja.

"Parasta on se, että se on ollut toiminnassa eli sinä olet ollut **tavoitettavissa** Lyseolla. Kehittäisin toimintaa niin, että terapeutti olisi tavattavissa joka päivä."

"On heitteillejätto jättää opettajat ilman mahdollisuutta ohjata ... on myös heitteillejätto, kun tukea tarvitsevat nuoret eivät saa akuutisti tukea itselleen."

 Satahankkeiden ohjausryhmässä 24.11.2023
Tero Grönmark

OPISKELUHUOLTOA TÄYDENTÄMÄSSÄ

Opettaja: "Tilanne koulupsykologin osalta on niin epätoivoinen, että lyte on erinomainen lisä oppilashuoltoon."

Kuraattori;

- Lyte-toiminnasta "laajemmat hartiat"
- koulun aikuisille nopea väylä saada oppilas/perhe avun piiriin
- selkeästi mielenterveystyöhön painottuvalle työntekijälle on nykypäivän kouluympäristössä ehdottomasti tarvetta myös jatkossa"

Tärkeää on työntekijän oma aktiivisuus päästä osaksi kouluyhteisöä ja oppilashuoltoryhmää."

"Aktiivinen paikallaolo madaltaa oppilaiden, opettajien ja vanhempien kynnystä ottaa yhteyttä."

"Palvelukentän tuntemuksesta on ehdottomasti hyötyä."

"Olisi tilausta jokaisessa yläkoulussa. Saataisiinko tätä kautta vähennettyä esimerkiksi koulupoissaoloja?"

"Pysyväksi osaksi rakennetta."

PALAUTE

"Oli pettymys että opettajat eivät voineetkaan käydä juttusilla... myös me voidaan käydä keskustelemassa. Tässä työssä sitä todella tarvitsisi."

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen: Vauva- ja perhemyönteisyyden jalkauttaminen Satakuntaan (SATAVAMY)

- Kuvaa lyhyesti, mihin sote-palveluissa olevaan haasteeseen kehittämistyöllä vastattiin?
- Vauvan varhaisravitsemuksen, varhaisen vuorovaikutuksen, kiintymyssuhteen ja vanhemmuuden tukemisen laadukas ohjaaminen.

Kuvaa lyhyesti, miten kehittämistyö liittyy Satakunnan hyvinvointialueen strategiaan?

HT1: Koko Satakunnassa saatavilla peruspalveluissa näyttöön perustuva ohjaus vauvan varhaisravitsemukseen, varhaiseen vuorovaikutukseen, kiintymyssuhteeseen ja vanhemmuuden tukemiseen.

HT2: Imetysneuvolatoiminta, jossa saatavilla imetyspoliikkatasoista palvelua peruspalveluissa.

HT3: Kaikki Satakunnan perheet saavat tasalaatuista, näyttöön perustuvaa vauva- ja perhemyönteisyysohjelman mukaista ohjausta.

H4: Hyvinvointialueella yhtenäiset käytännöt kaikilla imeväisikäisen vauvan perheiden kanssa työskentelevillä ammattilaisilla.

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat Suvi Kyyrö ja Merete Willis.

Vauva- ja perhemyönteisyyden jalkauttaminen Satakuntaan hyötytavoitteet	Toteuma
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus (HT1) Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Imeväisikäisen perhe saa oikea-aikaisen avun vauvan varhaisravitsemukseen, varhaiseen vuorovaikutukseen, kiintymyssuhteeseen ja vanhemmuuden tukemiseen. Peruspalveluiden ja sairaalan välillä hyvä yhteistyö perheiden hoitopolun tukemisessa.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi (HT2) Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Imetysneuvoloita jokaiseen perhekeskukseen, jolloin perheillä mahdollisuus saada nopeammin apua varhaisravitsemuksen ongelmatilanteissa ja perheillä mahdollisuus päästä tavoitteidensa mukaiseen imetykseen/varhaisravitsemukseen.
Laatu ja vaikuttavuus (HT3) Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	Perheet saavat laadukasta ja näyttöön perustuvaa ohjausta vauvan varhaisravitsemukseen, jolloin imeväisikäisiä imetetään pidempään.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus (HT4) Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Kaikki imeväisikäisten perheiden kanssa toimivat ammattilaiset työskentelevät vauva- ja perhemyönteisesti ja osaavat tarvittaessa ohjata perhettä oikea-aikaisesti avun piiriin.

Tulokset ja tuotokset SATAVAMY

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Hyvinvointialueen yhteinen vauva- ja perhemyönteisyysohjelma ja sen mukaiset toimintamallit	SATAVAMY Innokylä (innokyla.fi)
Imetysneuvolat (Suvituulen perhekeskus, Lounatuulen perhekeskus)	
Vauvamyönteisyysseuranta	
Sairaalapalveluiden ja peruspalveluiden yhteistyö selkiytynyt, lisääntynyt ja vahvistunut. Palvelujen laatu, saatavuus, hoidon jatkumo parantunut.	

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
Hyvinvointialueen auditointi		Nyt luotu rakenteet, toimintaa pitää edelleen vahvistaa ja pyrkiä tasalaatuisuuteen.
Vauva- ja perhemyönteisyys pitää olla perheille mitattavissa. Vanhempien kokemus-kyselyt aloitettu, tulee jatkaa.		

Vauva- ja perhemyönteisysohjelman tulokset

- Satakunnan hyvinvointialueen yhteinen vauva- ja perhemyönteisysohjelma
- Imetysneuvolat kahteen perhekeskukseen
- Hyvinvointialueen yhteinen jokavuotinen Satavamy-seminaari
- Vauva- ja perhemyönteiset koulutukset eri ammattiryhmille
- Kuusi uutta imetyskouluttajaa hyvinvointialueelle
- Moniammatillisten SATAVAMY-työryhmien (ohjausryhmä ja verkostoryhmä) luominen hyvinvointialueelle.
- Itsearvioinnit vauva- ja perhemyönteisysohjelman mukaisesta työstä imeväisikäisen perheiden kanssa työskenteleville.
- Moniammatilliset työpajat perhekeskuksissa
- Vauvamyönteisyysseurannan vakiinnuttaminen (vauvan varhaisravitsemuksen tilastointi, vanhempien ohjauskokemuksen seuranta)

JUURTUMINEN

Rakenteet ja koulutus pohja vauva- ja perhemyönteisysohjelman mukaiseen toimintaan saatu valmiiksi, nyt tarkoituksena on työn jatkuminen hyvinvointialueen omana toimeenpanona, jolloin saadaan toiminta entistä näkyvämmäksi perheille. Koulutusrintki hyvinvointialueen imetyskouluttajien kesken saatu alkuun, tämän toiminnan vahvistaminen, työryhmän toiminnan jatkuminen. Hyvinvointialueen vauva- ja perhemyönteisyysauditointi tavoitteena ja sitä edeltävä valmistautuminen.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Lisätä vaikuttavuutta perheiden saamaan ohjaukseen
- Vauva- ja perhemyönteisyysauditointi
- Imetysneuvolat jokaiseen perhekeskukseen

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus -hanke

Vauva- ja perhemyönteisysohjelma

Satakunnan hyvinvointialueella

SATAVAMY

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Oikea-aikainen, näyttöön perustuva, laadukas tuki imeväisikäisen vauvan varhaisravitsemukseen, varhaiseen vuorovaikutukseen, kiintymyssuhteeseen ja vanhemmuuteen. Omasta perhekeskuksesta saatavilla oleva matalan kynnyksen tuki.

Ammattilaiselle

Oman osaamisen vahvistuminen koulutusten myötä. Yhteinen vauva- ja perhemyönteisyysohjelma ohjaa työtä.

Hyvinvointialueelle

Perheillä on mahdollisuus saada oikea-aikaista, asiantuntevaa apua imeväisikäisen kanssa ravitsemus- ja vuorovaikutusasioissa, painopiste siirtyy sairaalapalveluista peruspalveluihin. Perheet, joilla on paljon ongelmia, voivat selvittää ongelmista pienemmillä interventioilla.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Imeväisikäisiä imetetään pidempään. Imetyksen onnistumisella hyviä terveysvaikutuksia imettävään äitiin (mm. syöpäriski ja dm2 riski pienenevät) ja imeväisikäiseen (mm. infektioiden riski pienenee).

Vanhemmuuden vahvistuminen, varhaisen vuorovaikutuksen ja kiintymyssuhteen paraneminen. Imetys on taloudellisesti kannattavaa sekä ekologisesti kestävä tapa tarjota ravintoa vauvalle.

Vauva- ja perhemyönteisyys Satakunnassa asukkaille näkyvät tulokset

1.	Satakunnan hyvinvointialueen yhteinen vauva- ja perhemyönteisysohjelma
2.	Imetysneuvolat kahdessa perhekeskuksessa
3.	Hoitopolku vauvan varhaisravitsemuksen ongelmatilanteissa (neuvola-sairaala-neuvola)
4.	Imeväisikäisten perheiden osallistaminen vanhempien vauvamyönteisyyskyselyssä
5.	Kiintymyssuhteen tukeminen varhaisessa vuorovaikutuksessa
6.	Vauva- ja perhelähtöinen työskentelyote

Peloton Synnytys -menetelmän jalkauttaminen (perhekeskukset ja Satasairaala)

KEHITTÄMISEN TAUSTAA

- Peloton synnytys-hanke käynnistettiin synnytyskokemusasioiden kehittämistoimintaa ajatellen. Hyvän synnytyskokemuksen mahdollistaminen synnyttäjälle on ennaltaehkäisevää työtä koko perheen hyvinvoinnin kannalta. Synnytyskokemuksen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen on otettu käyttöön Peloton synnytys – menetelmä, joka on Ruotsissa kehitetty hoitotyön menetelmä. Sen tarkoituksena on parantaa synnytyskokemusta sekä fyysisellä että psyykkisellä tavalla. Hyvä synnytyskokemus vahvistaa myös äidin ja vauvan kiintymissuhteen kehittymistä.
- Perhekeskusten äitiysneuvoloiden ja Satasairaalan synnytysyksikön yhteistyö
- Menetelmän jalkauttaminen koko hyvinvointialueelle

KEHITTÄMISTEHTÄVÄN LINKITTYMINEN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGIAAN

- Kaikki Satakunnan hyvinvointialueen raskaana olevat perheet saavat laadukasta, näyttöön perustuvaa tietoa Peloton Synnytys - hoitotyön menetelmän käytöstä
- Parhaan mahdollisen synnytyskokemuksen turvaaminen perheille
- Hyvinvointialueella yhtenäiset käytännöt kaikilla raskaana olevien perheiden kanssa työskentelevillä ammattilaisilla
- Yhteistyö sairaalapalvelujen ja perhekeskusten välillä vahvistuu ja yhteistyörakenteet muodostuvat

Hyötytavoite Peloton synnytys	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötytavoitteeseen
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Raskaana oleva perhe saa heti alkuraskaudesta lähtien tietoa Peloton Synnytys -menetelmästä, joka pitää sisällään SAFE-hoitotyön mallin. Toimintatavat vakiintuvat käyttöön siten, että perheet saavat yhtenäistä sekä laadukasta raskauteen ja synnytykseen liittyvää ohjausta ja tukea
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Perhekeskuksissa (äitiysneuvolan puolella) osataan SAFE-hoitotyön mallin käyttö. Pystytään ajoissa puuttumaan alkuraskaudessa/raskautta suunniteltaessa, jos epäily synnytyspelosta. Synnytyspelkopoliklinikalla toteutetaan mallin mukaista hoitotyötä
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	Perheet saavat laadukasta ja näyttöön perustuvaa tietoa Hyvinvointialueen henkilöstön osaaminen ja laadukkaiden asiakaslähtöisten palvelujen tuottaminen parantuu.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Hyvinvointialueella on yhtenäiset ja näyttöön perustuvat hoitokäytännöt raskaana olevien perheiden hoitoon raskausaikana sekä synnytyksessä SAFE-hoitomallin (Peloton Synnytys -menetelmä) suhteen.

Peloton synnytys tulokset

- **Peloton synnytys -menetelmäkoulutus toteutettiin syksyllä 2023 Satasairaalassa, ja koulutukseen osallistuivat lähes kaikki Satakunnan hyvinvointialueella raskaana olevia sekä synnyttäviä äitejä ja perheitä hoitavat terveydenhuollon ammattilaiset.** Lisäksi viikon aikana koulutettiin hyvinvointialueelle 20 Peloton synnytys -menetelmän kouluttajaa, joiden tehtävänä on jalkauttaa menetelmän käyttöönotto seuraavan kahden vuoden aikana.
- **Sairaalapalvelujen ja peruspalveluiden yhteistyö selkiintynyt, lisääntynyt. Perhekeskusten kanssa yhteistyötä aloitettu menetelmän osalta.**
- Kätilöopiskelijat saavat joulukuussa inspiraatioluennon menetelmästä
- **Tukirakenteet on käynnistetty jatkokouluttamiseen/ohjaukseen/metodien ylläpitoon/pelkopoliklinikka toiminnan suhteen**
- Valmennustiimit mukana toiminnan kehittämisessä

JUURTUMINEN

- Peloton synnytys -menetelmän jalkauttaminen jatkuu kouluttajien toimesta.
 - Satasairaalassa pidetään yllä osaamista työpajoilla ja osastotunneilla
 - Koulutetaan (inspiraatioluento) jatkossa kaikki uudet työntekijä
 - Perhekeskukset ja sairaalan kummikätilöt jatkavat perhekeskusten äitiysneuvolan terveydenhoitajien/kätilöiden toiminnan suunnittelua menetelmän osalta
 - Hyvinvointialueen synnytysvalmennuksessa menetelmä osa valmennuksen sisältöä

KEHITTÄMISEHDOTUKSET JATKOON

- Asiakaskyselyiden toteuttaminen. Vastuunmäärittely, että kaikki varmasti toimii jatkossa.

Peloton synnytys projektin kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Perheet saavat yhtenäistä sekä laadukasta raskauteen ja synnytykseen liittyvää ohjausta ja tukea. SAFE-hoitotyönmalli tulee perheille tutuksi. Hyvän synnytyskokemuksen turvaaminen.

Ammattilaiselle

Osaamisen vahvistaminen Peloton Synnytys -menetelmän käytöstä (SAFE-hoitotyön malli). Osaamisen kehittäminen lisää työhyvinvointia.

Hyvinvointialueelle

Hyvinvointialueen henkilöstön osaamisen lisääminen ja laadukkaiden asiakaslähtöisten palvelujen tuottaminen. Hyvinvoivat perheet.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

SAFE-hoitotyön malli osa hoitotyötä. Perhekeskusten ja Sairaalan yhteistyö vahvempana. Kansanterveydellinen näkökulma.

Tukiperhetalo -pilotti

Satakunnassa ei ole riittävästi tukiperheitä vastaamaan tuen tarpeeseen. Lapset joutuvat odottamaan tukiperhettä useita kuukausia, usein jopa vuosia. Satakunnassa oli tukiperhejonossa 30.9.2022 tehdyn tilannearvion mukaan 220 lasta.

Tukisuhdetoiminnan sisältöä on tarvetta kehittää ammattimaisemmaksi lasten tarpeiden vuoksi. Osalle lapsista on vaikeaa löytää tukiperhettä lapsen erityishaasteiden vuoksi.

Tukiperhetalo toiminta:

- vahvistaa oikea-aikaisia ja riittäviä varhaisen tuen palveluita.
- tukee painopisteen siirtoa korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin palveluihin.
- nopeuttaa lasten pääsyä palvelun piiriin ja parantaa palvelun saatavuutta.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi Minna Lotila.

Tukiperhetalo-pilotin hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Tukiperhejono lyhenee koko maakunnan alueella. Lasten pääsy palvelujen piiriin nopeutuu. Mahdollistaa tukiviikonloput lapsille, joille on muuten mahdotonta löytää tukiperhettä lapsen erityishaasteiden vuoksi.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Sosiaalihuoltolain mukaista palvelua. Tuetaan vanhempien toimintakykyä ja arjessa jaksamista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toiminnan avulla tuetaan lasten kaverisuhteita, sosiaalisten taitojen – ja tilanteiden hallintaa, terveellisiä elämäntapoja sekä ikätasoista itsestä huolehtimista. Tuetaan perheiden monipuolista yhteistä vapaa-ajanviettoa Vertaistuki sekä lapsille että vanhemmille Ennaltaehkäistään raskaampien palveluiden tarvetta, esim. lastensuojelu asiakkuutta, kiireellistä sijoitusta.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Ammattilaisten tuottamaa tukisuhdepalvelua. Henkilökunnalla on tukiperhekoulutus, traumatietoisuutta, osaamista neuropsykiatrisista haasteista sekä tarvittava lääkehoidon ja elintarvikehygieeninen osaaminen. Tuottaa ammattilaisen näkemyksen perheen ja erityisesti lapsen tilanteesta sosiaalityöntekijälle perheen kokonaistilanteen ja oikeanlaisten tukitoimien arvioimiseen. Toiminnan avulla tuetaan yhtä aikaa lasta ja vanhempaa. Vanhemmilta ja lapsilta kerätään palautetta sekä tukiperhetalajakson aikana että sen jälkeen. Saatu palaute otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Tiivis yhteistyö lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa, joka määrittää tavoitteet tukisuhdetoiminnalle ja perheen muille mahdollisille tukitoimille.</p>

Tukiperhetalli pilotin tulokset

- **Tukiperhetalotoiminnan mallinnus** riittävän pitkällä toimintakaudella. Kokemusta saatiin mallin toimivuudesta ja palautetta kysyttiin.
- **Tukiperhetalon lääkehoito-, omavalvonta- ja turvallisuussuunnitelma**

JUURTUMINEN

- **Tukiperhetalotoiminta jatkuu hyvinvointialueella** osana perhekeskus Etelätuulen perhesosiaalityötä.
- Perhekeskuksen v. 2024 talousarvioon on varattu rahat yhden tukiperhetalojakson kustannuksiin.
- Tukiperhetalon henkilökunta koostuu perhekeskus Etelätuulen työntekijöistä.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Mallin laajentaminen koko hyvinvointialueen käyttöön.
- Tukiperhetoiminnan palvelukokonaisuuden kehittäminen tuen tarpeen porrasteisuuden kokonaisuudessa.
- Pysyvien tilaratkaisujen löytäminen toiminnalle.
- Tukiperhetalomallinnuksen kehittäminen vahvemmin myös lastensuojelun asiakkaille

Tukiperhetalomalli pilotoinnin kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

- Nopeuttaa pääsyä tukisuhdepalvelun piiriin.
- Parantaa tukisuhdepalvelun saatavuutta.
- Mahdollistaa tukiviikonloput myös perheille, joille on muuten vaikeaa löytää tukiperhettä lapsen erityishaasteiden vuoksi.
- Toiminta tukee vanhemmuutta ja vanhempien toimintakykyä
- Lapset saavat turvallisen aikuisen tukea, läsnäoloa ja huolenpitoa. Toiminta tukee lasten kaverisuhteita, sosiaalisten taitojen – ja tilanteiden hallintaa, terveellisiä elämäntapoja sekä ikätasoista itsestä huolehtimista.

Ammattilaiselle

- Vaihtoehtoinen, ammatillinen tapa tuottaa tukisuhdetoimintaa.
- Tuottaa ammattilaisen näkemyksen perheen ja erityisesti lapsen tilanteesta tueksi sosiaalityöntekijälle perheen kokonaistilanteen ja oikeanlaisten tukitoimien arvioimiseen.
- Toiminnan luotettavuus edistää vanhempien toimintakyvyn tukemista; tukiviikonloput toteutuvat sovitusti.

Hyvinvointialueelle

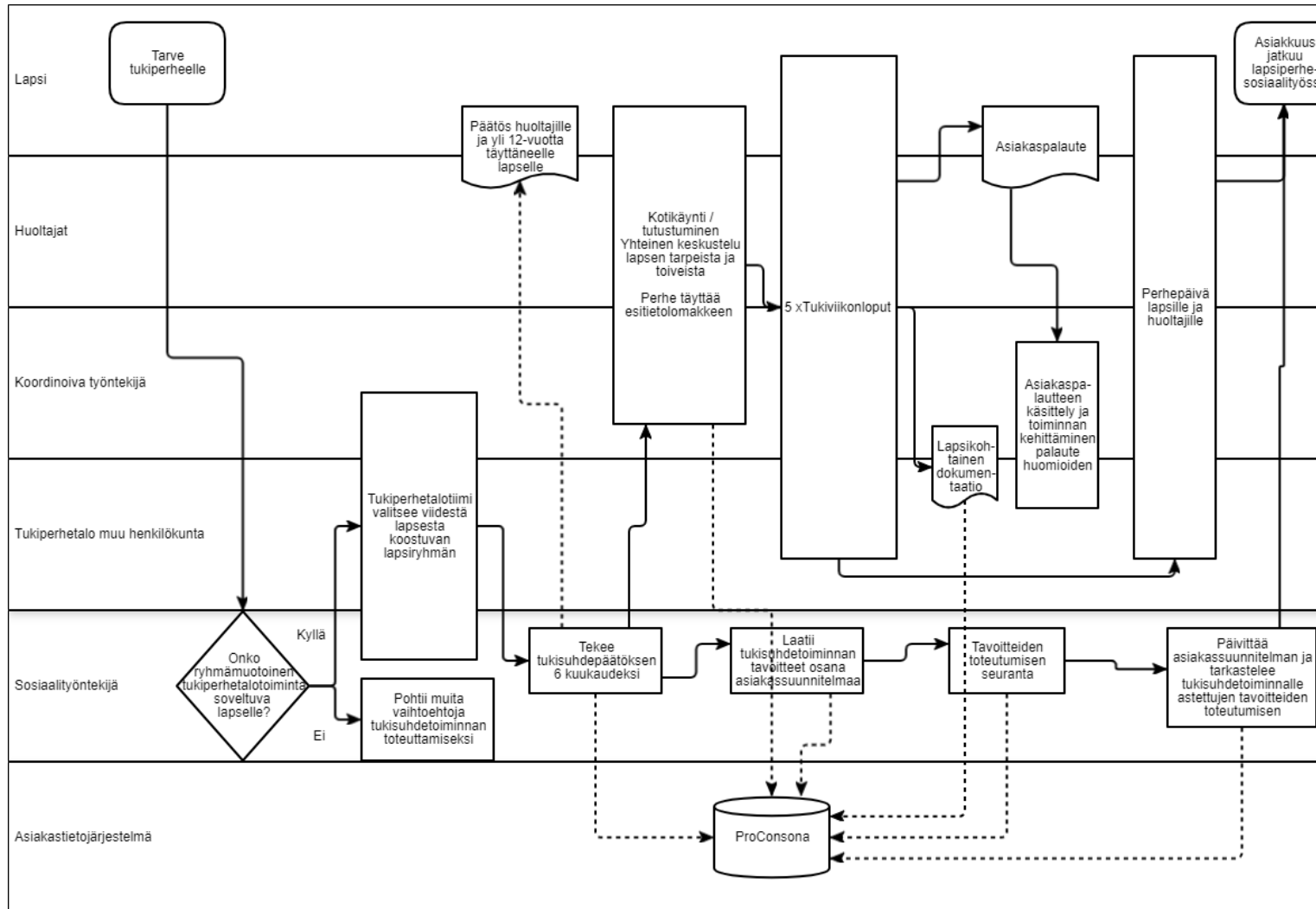
- Lyhentää tukiperhejonoja koko maakunnan alueella.
- Tukiperhetalotoiminta vahvistaa oikea-aikaisia ja riittäviä varhaisen tuen palveluita.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

- Ennaltaehkäisee raskaampien palveluiden tarvetta.
- Tukee painopisteen siirtoa korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Palvelupolku Tukiperhetalomallipilotti

Hankekoordinaattori Minna Lotila
& LAPE-asiantuntija Anne
Tuomikanta

Opiskeluhuollon kehittäminen

Kehittämistyön lähtökohdat

- Palvelujen yhdenvertaiseen saavutettavuuteen nykytilannekartoituksella ja kehitettävät asiat määrittelemällä käyttäen apuna valtakunnallisia tilastoja ja paikallista tietämystä alueen ilmiöistä, kuten mm. Kouluterveyskysely, OPA -seuranta sekä THL:n ja Pikassoksen tekemät kartoitukset.
- Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista koulujen opiskeluhuollossa saatavaan tukeen kouluttamalla henkilöstöä vaikuttavien menetelmien pariin. Kouluttamalla henkilöstöä tunnistamaan ilmiöitä ja toimimaan tilanteissa oikealla tavalla. Tietoa keräämällä ja saatua tietoa hyödyntämällä on mahdollista kehittää koko alueen toimintaa yhdenmukaiseksi.
- Satakunnan alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä koostaa vuosittain alueen kouluilta yhtenäisen mittareihin perustuvan tietopaketin, jonka avulla on mahdollista suunnata resursseja oikeisiin kehitettäviin kohteisiin. LEA-työkalun avulla saadaan tietoa esim. perheiden keskittymisestä tietyille alueille, heidän tulotasostaan ja tätä kautta voidaan toimenpiteitä kohdistaa tietyille alueille.

Kehittämistyön linkittyminen Satakunnan hyvinvointialueen strategiaan

- Perhekeskusten yhteydessä toimiva opiskeluhuolto antaa mahdollisuuden kehittää palveluja mahdollisimman lähellä saaviksi, ennaltaehkäiseviksi, yhdenvertaisiksi ja monipuolisiksi.
- Systeemisen työotteen yksi valmennus on tehty rehtoreille ja opiskeluhuollon henkilöstölle. Tätä toimintatapaa tullaan jatkohankkeissa laajentamaan koko alueen toimintavaksi. Tarkoituksena on luoda turvallinen, lapsen ja henkilöstön huomioiva kannustava tapa toimia yhteisössä.
- Opiskeluhuollossa toimii jo nyt ammattitaitoinen toimijajoukko. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen auttaa pitovoimaan sekä myös se, että jokainen niin lapsi kuin henkilöstön jäsen kokee olevansa yhteisön tärkeä jäsen, tekevänsä arvokasta työtä ja mahdollisuuden kehittää toimintaansa yksilö- ja yhteisötasolla.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi Saija Tanhuanpää.

SIVISTYKSEN JA SOTE palveluiden kehittämistyön riippuvuudet (si-sote)

Mitkä ovat keskeiset riippuvuudet muuhun alueella tehtävään kehittämistyöhön?

- Kehittämistyö on riippuvainen hyvinvointialueen kehittämisen vaiheesta (esihenkilöiden vaihtuminen ja luottamuksen luominen kestää aikansa) ja siitä, miten yhdyspinnat ovat kehittyneet.
- Systemisen työtteen juurruttaminen – synergia/siltaaminen -> perustettavan tai jatkuvan hankkeen mahdollisuus hyödyntää jo (esim. edellisissä hankkeissa) tehtyä työtä, jotta samaa asiaa ei keksitä uudelleen eli tehdyn kehittämistyön tunnistaminen ja tunnustaminen.
- Opiskeluhuollon hallinnon tason tärkeät yhdyspinnat lastensuojelu, päihde- ja mielenterveys sekä ennaltaehkäisevä sivistystoimen kanssa tehtävä yhteisöllinen opiskeluhoito – hallinnon tason yhteistyöllä luodaan toimivat rakenteet hallinnonalojen välille.
- Palvelutuotannon tasolla yhteistyö työhyvinvointialueen toimijoiden, hankkeissa ja sivistyspuolella toimivien toimijoiden mm. rehtorit, (erityis-)opettajat, sosiaali- ja terveysalalla mm. lastenpsykiatria, lastenneurologia.
- Hanketasolla tehtiin yhteistyötä samassa ja eri hankkeissa olevien sivistystoimen kanssa yhdyspinnalla toimivien hakekoordinaattorien kanssa mm. esittelemällä Torstain aamukokouksissa eri hankkeiden toimintaa ja levittämällä heidän toimintakonseptiaan perhekeskuspäivien messuosioissa mm. toiminnalliset vanhempainillat, Ankkuri-toiminta, Barnahus, Neuvokas perhe ja monia eri menetelmiä, myös kansallisista verkostoista opittuja.

Si-sote opiskeluhuollon kehittämisen hyötytavoitteet	TOTEUMA
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Tehdyn kenttätöön ja 11/2022 Satakunnan opiskeluhoitohenkilöstölle toteutetun kartoituskyselyn perusteella opiskeluhoitopalvelut toimivat, mutta psykologipalveluista on pulaa. Monessa kunnassa käytetään psykologipalveluissa ostopalveluja ja ajoittain joudutaan toteamaan niiden puuttuvan. Hyvinvointialueen aloittamisen myötä toiminnan keskittäminen tulee auttamaan asiaa. Kuraattori- ja terveydenhoitajapalveluja on kouluilla saatavilla ja perusopetuksessa palveluja saa useimmiten lakisääteisessä ajassa. Jono yksilölliseen opiskeluhoitoon estää osittain ennaltaehkäisevän yhteisöllisen opiskeluhoollon toteutumista. Pienissä kunnissa kuraattorin ja terveydenhoitajan läsnäolo ei toteudu samanaikaisesti puutteellisten tilojen vuoksi. Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa pidennetty oppivelvollisuus on tuottanut haasteita. TUVA opetus on ruuhkautunut ja sitä tarvittaisiin lisää, tarpeellista olisi saada myös erityiskoulu Satakunnan alueelle. Yhteisöllinen opiskeluhoito on koko koulun yhteinen tehtävä, kunnat ovat panostaneet tähän toimintaan.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Koulupsykykarit /(vastaavilla ammattinimikkeillä toimivat) ovat osittain helpottaneet psyykkisesti oireilevien koulussa opiskeluhoollossa ”kannateltujen” lasten/nuorten tilannetta. Opiskeluhoollon henkilöstö on saanut runsaasti psykososiaalisten menetelmien koulutusta, mm. IPC, IPT-N, Lapset puheeksi, Ihmeelliset vuodet, jne. Koordinointia tarvitaan mahdollistamaan henkilöstön yksilö- ja ryhmätoiminta suuren kysynnän vallitessa.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Monialaiseen työhön liittyvä yhdyspintatyö on vasta alkamassa eli sitä kautta on mahdollista saada säästöjä, laatua ja parempaa vaikuttavuutta. Päällekkäisen yhdessä tehtävän työn tunnistaminen ja asiantuntijuuden keskittäminen parhaan osaamisen alueelle tuottaa jatkossa parempaa asiantuntijuutta, Vaikuttavien menetelmien koulutus kahden eri hallinnonalan toimijoiden kesken toisi uutta ymmärrystä asioiden laadukkaaseen hoitamiseen</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Opiskeluhoollolla on totuttu tekemään moniammatillista yhteistyötä eli perusasiat on tunnistettu. Monialaiseen työhön liittyvä yhdyspintatyö on vasta alkamassa.</p>

SI-SOTE kehittämisen tulokset ja tuotokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan HA:lla	Linkki Innokylän toimintamalliin
OPISKELUHUOLLON MUUTOKSEN TUKI HYVINVOINTIALUEELLA, KESKEINEN PANOS OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN VALMISTELUSSA	
OPISKELUHUOLLON SIIRTYMISEN VALMISTELU TYÖ maakunnallisina verkostoina ja perhekeskusyhteistyönä	
Pikkusisukas –sijoitettu lapsi varhaiskasvatuksessa osaamisen vahvistaminen	Pikku Sisukas, sijoitettu lapsi varhaiskasvatuksessa Innokylä

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi jäi kesken tai ei otettu käyttöön?
Pikkusisukas – sijoitettu lapsi varhaiskasvatuksessa yhteistyö Pesäpuu Ry:n kanssa. Yhteiskehittämisen periaatteet, Lastensuojelun kehittämissyksikön kanssa, Kehittämistyötä vahvistettu Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen resurssein. Työ on jatkumo aiemmasta kehittämisestä mm. TOP-hanke.	Pikku Sisukas, sijoitettu lapsi varhaiskasvatuksessa Innokylä	5 kk kestävä koulutus aloitettiin 1/2023, malli on levitetty neljän kunnan alueelle. Malli on tarkoitus levittää valtakunnallisesti ja jatkokoulutusta suunnitellaan alueelle. Tietoisuutta on lisätty. Kehittämis työ jatkuu Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikön tuella.
Torstai on toivoa täynnä – keskustelu-, tiedotus- ja oppimistiedotustilaisuudet	Torstai on toivoa täynnä - keskustelu-, oppimis- ja tiedotustilaisuudet Innokylä	Tilaisuudet alkoivat tiedottamisen tarpeesta ja muuttuivat alueella toimivien mallien esittelyksi ja dialogiksi opiskeluhoollon henkilöstön välillä. Verkostot siirtyivät hyvinvointialueen tarpeiden mukaiseksi ja ohjattaviksi organisaatiossa.

SI-SOTE kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Asiakastasolle kehittäminen on yltänyt vain sivistystoimen ja lastensuojelun yhdyspinnalla SISUKAS ja Pikkusisukas-lomakkeiden eli perhehoidossa olevan oppilaan/lapsen tiedonsiirtolomakkeen käyttöönotossa varhaiskasvatuksessa ja oppilaitoksissa. SISUKAS -mallissa on käynnissä juurruttaminen ja Pikkusisukas -mallissa jatkossa levittäminen koko Satakunnan alueelle

Ammattilaiselle

SISUKAS- ja Pikkusisukas-mallien käytön opastus (ks. edellinen)

Johtamisvalmennus sivistysjohtajille yhteisen työn merkityksellisyyden keskusteluareenana (systeemisyyden)

Osaamisen jakaminen, yhteistyö ja konsultoinnin kehittäminen. Hyvinvointialueella palvelut nähdään kokonaisuutena ja ne luodaan asiakkaan tarpeiden mukaan. Näin myöskään ammattilainen ei jää yksin haasteiden kanssa.

Hyvinvointialueelle

Satakunnan opiskeluhoollon yhteistyöryhmän perustaminen ja alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman laatiminen. Alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma lähtee kommenttikierrokselle vuoden 2024 alussa.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Moniammatillisen yhdyspintatyöskentelyn alkaessa saadaan poistettua päällekkäistä työtä, jota tehdään tällä hetkellä monella sektorilla. Opiskeluhoollon toimenkuvien selkeyttämisen myötä opiskeluhoollon työ on sujuvampaa, kun jokainen tietää oman roolinsa ja tehtävänsä palveluketjussa.

Terapiat etulinjaan koulutusten, hoidon porrastuksen ja opiskeluhoollon henkilöstön työn koordinaation avulla (erikoistaso vs. opiskeluhoollon) pystytään perustasolla auttamaan entistä useampia opiskeluhoollon palveluja tarvitsevia lapsia/nuoria.

Satakunnan alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman käsittelyaikataulu

ALUEELLISEN OPH YT-
RYHMÄN VALMISTELU 11/22

VUOSI 2023

KESÄKUU	HEINÄKUU	ELOKUU	SYYSKUU	LOKAKUU	MARRASKUU	JOULUKUU
ALUEELLISEN YHTEISTYÖRYHMÄN PERUSTAMINEN -> ALUEVALTUUSTOON 6/23	KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄKOHTAISTEN SUUNNITELMIEN VALMISTELU -> VALMIINA 1.8.2023			KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJIEN ARVIOT KOKONAISTARPEESTA + TOIMENPITEET 20.10.-23	ALUEELLISEN OPISKELUHUOLTO-SUUNNITELMAPOHJAN TARKASTELU 27.11.2023 MUUTOKSET	OPH YHTEISTYÖ- JA +HVA RYHMÄN KOMMENTIT 14.12.23 MUUTOKSET
ALUEELLINEN OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA ON KETTERÄ JA "AJASSA ELÄVÄ" SUUNNITELMA						

VUOSI 2024

TAMMIKUU	HELMIKUU	MAALISKUU	HUHTIKUU	TOUKOKUU	KESÄKUU	HEINÄKUU	
ALUEELLINEN OPH YT- RYHMÄ 22.1.2024 -> KOMMENTTIKIERROKSELLE MUUTOKSET NUORISOVALTUUSTON KOKOUKSEEN	LAAJA KOMMENTTIKIERROS 2KK		ALUEELLINEN OPH YT- RYHMÄ 8.4.23	ALUEHALLITUS HYVÄKSYY ALUEELLISEN OPISKELUHUOLTO- SUUNNITELMAN	ALUEVALTUUSTO HYVÄKSYY ALUEELLISEN OPISKELUHUOLTO- SUUNNITELMAN	LIITETÄÄN ALUEELLISEEN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI- SUUNNITELMAAN	
27.11.2023	saija.tanhuanpaa@sata.fi /+358 44 711 4376		Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus Hanko	SUUNNITELMA KUNTIEN JA HAINVÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ	SUUNNITELMA HA:N VOIMAVAROJEN KOHDENTAMISESTA	SEURATAAN VUOSITTAIN JA TARKISTETAAN TOTEUTUMISTA	PÄIVITYS VALTUUSTO- KAUSITTAIN

Opiskeluhuollon palvelujen kehittämistyön keskeiset asukkaille näkyvät tulokset

- 1** Opiskeluhuollon yhteistyöryhmän toiminta ohjaa toimintaa luomalla tietoon pohjautuvan selkeän pohjan toiminnalle, jolloin varsinkin resurssit ohjautuvat oikeaan kohteeseen. Alueellisella ja perhekeskustasolla on myös mahdollista ohjata esim. puutteellisesti resursoitujen tai työvoimapulasta kärsivien alojen työntekijöitä siten, että jokainen apua tarvitseva lapsi ja nuori saa palvelua.
- 2** Dialogin avulla on mahdollista luoda yhtenäinen käsitys siitä, mitä tulee kehittää, millä tavalla, missä ja milloin. Dialogi aloitettiin torstai on toivoa täynnä keskustelujen avulla. Perhekeskusten toiminnan vakiintuessa keskustelu jatkuu. Toimenkuvien täsmentäminen ja selkeyttäminen auttaa päällekkäisen työn vähentämistä.
- 3** Opiskeluhuollossa toimii ammattitaitoinen henkilöstö, jonka toiveena (kysely 11/2022) on tehdä enemmän ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen työ koostuu koko koulu- ja/tai opiskeluyhteisön kanssa tehtävästä työstä. Kehittämistä tarvitaan johtotasolla mahdollisuuden antamiseen ennaltaehkäisevään työhön.
- 4** Yhdessä kunnassa on aloitettu systeemisen työotteen valmennus. Tätä työtapaa tulee kehittää edelleen, jolloin lasten ja nuorten hyvinvointi paranee työyhteisössä työskentelevän henkilöstön työroolien ja -tapojen selkiytyessä sekä positiivisen työotteen parantuessa.
- 5** Hankkeen aikana tehtiin ensin yhden kunnan alueella laatuksely. Kyselyä laajennettiin koskemaan pilottina yhtä perhekeskusaluetta. Tämä kysely toteutuu keväällä 2024 ja seuraava koko aluetta koskeva kysely vuotta myöhemmin keväällä 2025. Tästä on tarkoitus tehdä kansainvälinen artikkeli.

Psykososiaalisten palveluiden kehittäminen lapset ja nuoret (vaikuttavat menelmät)

Kehittämistyössä on tuotu näyttöön perustuvia Terapiat Etulinjaan menetelmiä lapsille ja nuorille. Menetelmät on suunnattu lasten, nuorten ja perheiden auttamiseksi oireiden varhaisvaiheessa, jolloin tilanteen paheneminen voidaan välttää ja asiakas saa avun oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Näillä menetelmillä sekä aikuisen psykoedukaation avulla asiakasta pystytään auttamaan varhaisessa vaiheessa ja osaltaan päästään jopa ennaltaehkäisevään työhön.

Perustasolle suunnatuilla menetelmäkoulutuksilla pyritään siirtämään painopistettä raskaista palveluista varhaisvaiheen auttamiseen ja ennalta ehkäisevään työhön. Palveluiden siirtämisellä varhaisvaiheeseen syntyy kustannussäästöjä hyvinvointialueelle ja erikoissairaanhoidossa pystytään keskittymään vaikeasti oireileviin potilaisiin.

Hankekoordinaattori Tiina Ilola koordinoi lasten ja nuorten palvelujen kehittämistä Satakunnan hyvinvointialueella tiiviissä yhteistyössä perhekeskusten ja erityispalvelujen kanssa. Työ jatkuu Satakunnan kestävän kasvun Satakunta –hankkeessa.

Psykososiaalisten palveluiden kehittäminen lapset ja nuoret hyötytavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötytavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Hanke on tuonut suunnitellusti yhdessä perhekeskusten kanssa näyttöön perustuvia menetelmiä lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelville mm. ahdistuksen ja masennuksen varhaisvaiheeseen. Perhekeskusalueet ovat itse päättäneet mihin menetelmiin, millä aikataululla ja ketä omalla perhekeskusalueella koulutetaan. Tarkoituksena, että jatkossa kaikki alueelle tuodut menetelmäkoulutukset jatkuvat eri perhekeskusalueilla. Lähes kaikki menetelmät, joita Terapiat Etulinjaan kautta on tuotu hyvinvointialueelle, on suunnattu asiakkaiden auttamiseksi oireiden varhaisvaiheessa, jolloin tilanteen paheneminen voidaan välttää ja asiakas saa avun oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Perustason mielenterveysyksiköihin sekä erikoissairaanhoidon on suunnattu joitakin koulutuksia, kuten IPT-N, Cool Kids ja KLT.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Näillä menetelmillä asiakasta pystytään auttamaan varhaisessa vaiheessa ja osaltaan päästään jopa ennaltaehkäisevään työhön. Kun asiakas saa psykoedukaatiota ja tukea jo oireiden varhaisessa vaiheessa, voidaan oireiden paheneminen välttää ja näin siirtää painopistettä raskaista palveluista varhaiseen tukeen.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Menetelmät, joita hankeosio hyvinvointialueelle on tuonut, ovat näyttöön perustuvia menetelmiä ja tietoa näiden menetelmien hyödyistä kerätään kansallisesti sekä työntekijöiltä että asiakkailta. Saatujen palautteiden perusteella voidaan menetelmiä kehittää edelleen.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Menetelmiin koulutetaan eri ammattien edustajia, tällöin pystytään asiakkaita ohjaamaan sille työntekijälle, jolla on juuri sillä hetkellä mahdollisuus asiakkaan auttamiseksi ko. olevaan oireiluun oikea-aikaisesti. Työntekijät saavat eri menetelmiin koulutuksia, jolloin heidän osaamisensa lisääntyy ja he pystyvät auttamaan asiakkaita erilaisten oireiden suhteen. Tämä myös vähentää pirstaleisuutta ja asiakkaan lähettämistä eri oirekuvien mukaan toisille työntekijöille jos ko. työntekijällä on vapaita aikoja asiakkaan auttamiseksi.</p>

Psykososiaalisten palvelujen keskeiset tulokset lasten, nuorten ja perheiden palveluissa.

- Terapiat Etulinjaan menetelmien tuominen ja työntekijöiden kouluttamien niiden käyttöön hyvinvointialueella.
- Hoidon porrastusten laatiminen
- Yhdyspintayhteistyö perhekeskusten kanssa
- Vaikuttavien menetelmien osaamispääoman lisääminen, tuki sekä tilastointi Satakunnan hyvinvointialueella.

JUURRUTTAMINEN

- Tarkoituksena on Kestävän Kasvun Satakunta -hankkeessa jatkaa eri menetelmien kouluttamista hyvinvointialueella suunnitellusti yhdessä perhekeskusalueiden kanssa. Menetelmään kouluttautumisen ja pätevöitymisen jälkeen menetelmistä järjestetään työpajoja ja buusteri-koulutuksia menetelmien ylläpitämiseksi tai järjestetään mentoriryhmiä (mm. IPC), jotka kokoontuvat muutamia kertoja vuodessa menetelmän ylläpitämiseksi.
- Osassa menetelmien käytössä ollaan päästy pidemmälle ja osassa ollaan vasta alkuvaiheessa. Varsinkin varhaisen vaiheen menetelmäkoulutukset ovat vasta alussa ja niitä on ehditty järjestämään vasta osassa perhekeskusalueita. Näitä koulutuksia tulee jatkaa siten, että kaikilla perhekeskusalueilla saataisiin sopivat ammattilaiset koulutettua menetelmien käyttöön.

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Vaikuttavat menetelmät LANUPE työssä

Asiakkaalle

Osaamisen lisääntymisen myötä oikea aikaisen ja oikeanlaisen tuen saaminen varhaisessa vaiheessa lisääntyy. Näin voidaan välttää oireiden ja ongelmien vaikeutuminen.

Ammattilaiselle

Osaamisen lisääntyminen eri oireisiin ja asiakkaan auttaminen menetelmäkoulutusten myötä sekä ammattilaisen saama tuki menetelmien käyttöön myös jatkossa.

Hyvinvointialueelle

Kustannussäästöt tuen ja palveluiden siirtyessä raskaista palveluista varhaisempaan vaiheeseen.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Syntyvät kustannussäästöt tuen siirtyessä varhaisempaan vaiheeseen raskaista palveluista. Asiakkaan saama apu varhaisessa vaiheessa ilman, että oireet pahenevat.

- IPC, CK ja ALI päätös
- Ohjattujen omahoitokoulutusten päätös ja loppu yhteenveto

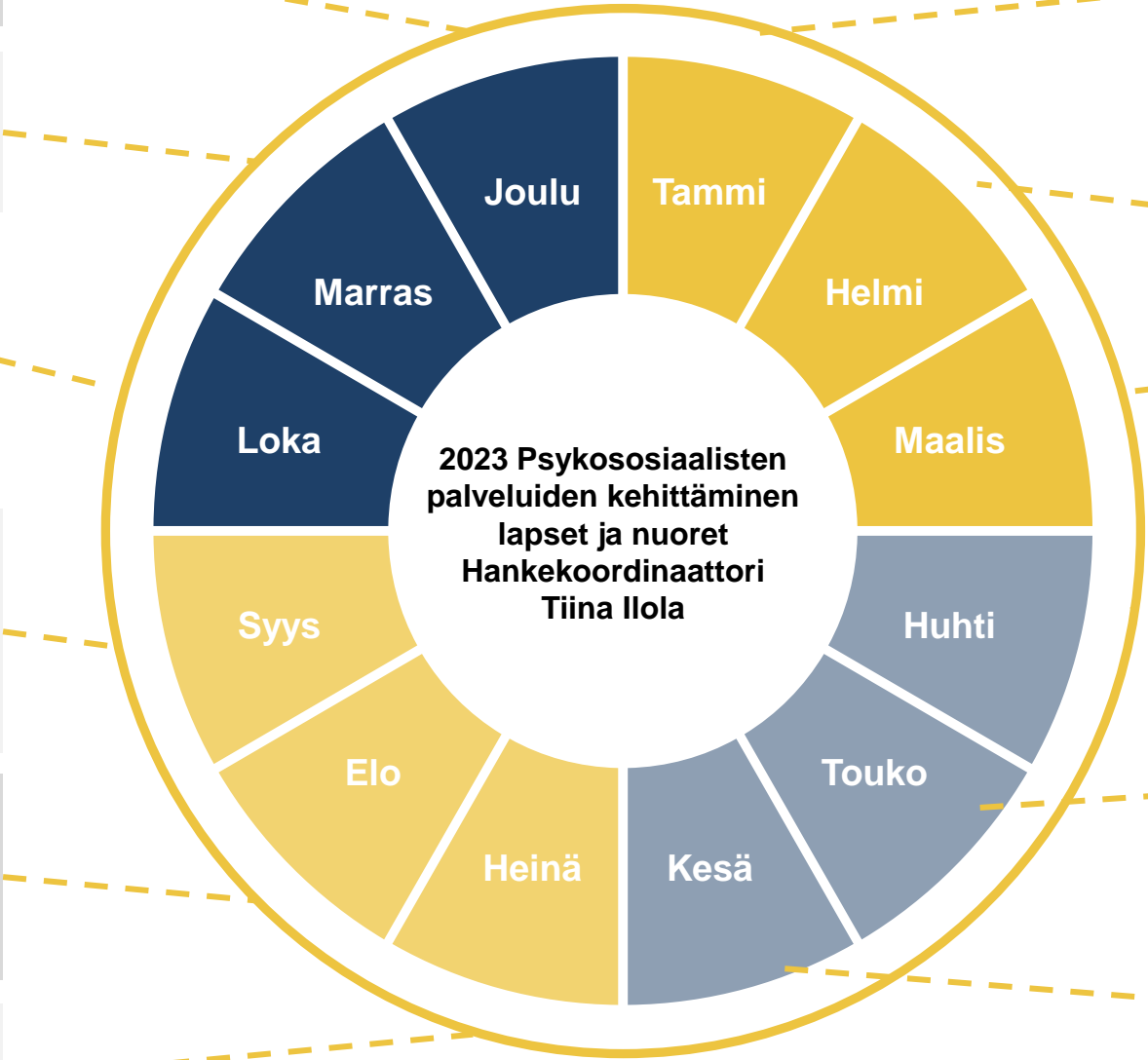
- IPC, IPT-N, ALI ja CK menetelmäohjaukset
- Ohjattujen omahoitojen mentoroinnit

- Cool kids (CK) koulutus, lapset
- IPC, IPT-N, ALI ja CK menetelmäohjaukset
- Ohjattujen omahoitojen mentoroinnit
- Nuorten KLT kick off (13 osallistujaa nuorisopsykiatria)
- KLT menetelmäohjaajakoulutus (4 osallistujaa)

- Cool Kids (CK) koulutus, nuoret (7 osallistujaa)
- POOH (13 osallistujaa Suvituuli), LOOH (8 osallistujaa Etelätuuli) ja NOOH (14 osallistujaa Pohjatuuli) kick offit
- IPC, IPT-N ja ALI menetelmäohjaukset
- Nuorten KLT esittelypalaveri

Cool Kids menetelmäohjaajakoulutus
IPC, IPT-N, Cool Kids ja ALI menetelmäohjaukset
POOH, LOOH, NOOH ja nuorten interventionavigaattori menetelmien esittelyt

Lomakuukausi

- Cool Kids koulutus lapset (6 osallistujaa) ja nuoret (3 osallistujaa)
- IPC(18/14 osallistujaa), IPT-N (6/4 osallistujaa) ja Cool kids nuoret (2 osallistujaa) menetelmäohjaukset (näiden koulutukset olivat 2022)

- Cool Kids koulutus nuoret (6/4 osallistujaa)
- IPC, IPT-N ja Cool Kids menetelmäohjaukset

- IPC, IPT-N ja Cool Kids menetelmäohjaukset

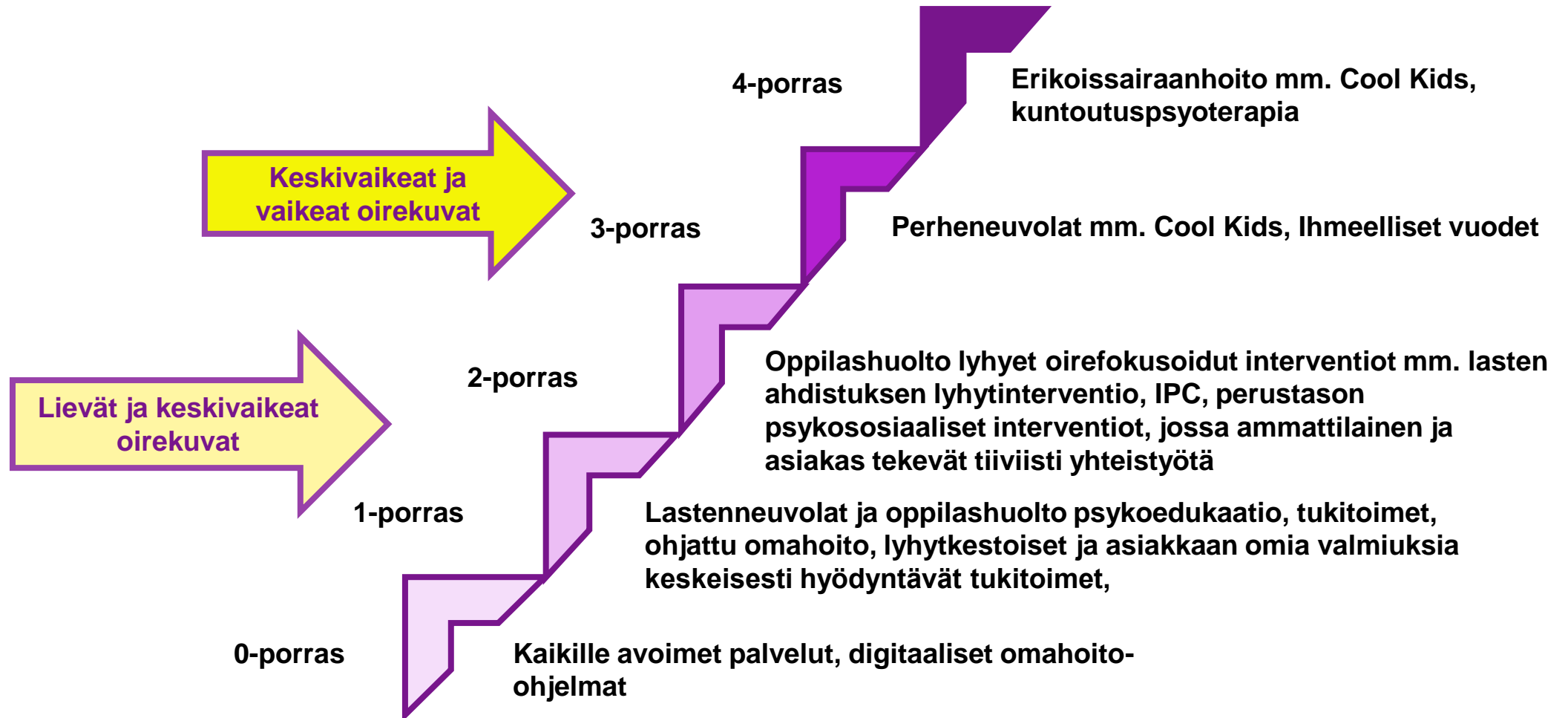
- IPC, IPT-N ja Cool Kids menetelmäohjaukset

- IPC, IPT-N ja Cool Kids menetelmäohjaukset
- Pienten lasten (POOH), lasten (LOOH) ja nuorten (NOOH) ohjattujen omahoitojen sekä lasten ja nuorten ahdistuksen lyhytinterventio koulutusten suunnittelua

- IPT-N koulutus (7 osallistujaa)
- ALI kick off (24/23 osallistujaa)
- ALI menetelmäohjauskoulutus (2 osallistujaa nuoret)
- IPC, IPT-N ja Cool Kids menetelmäohjaukset

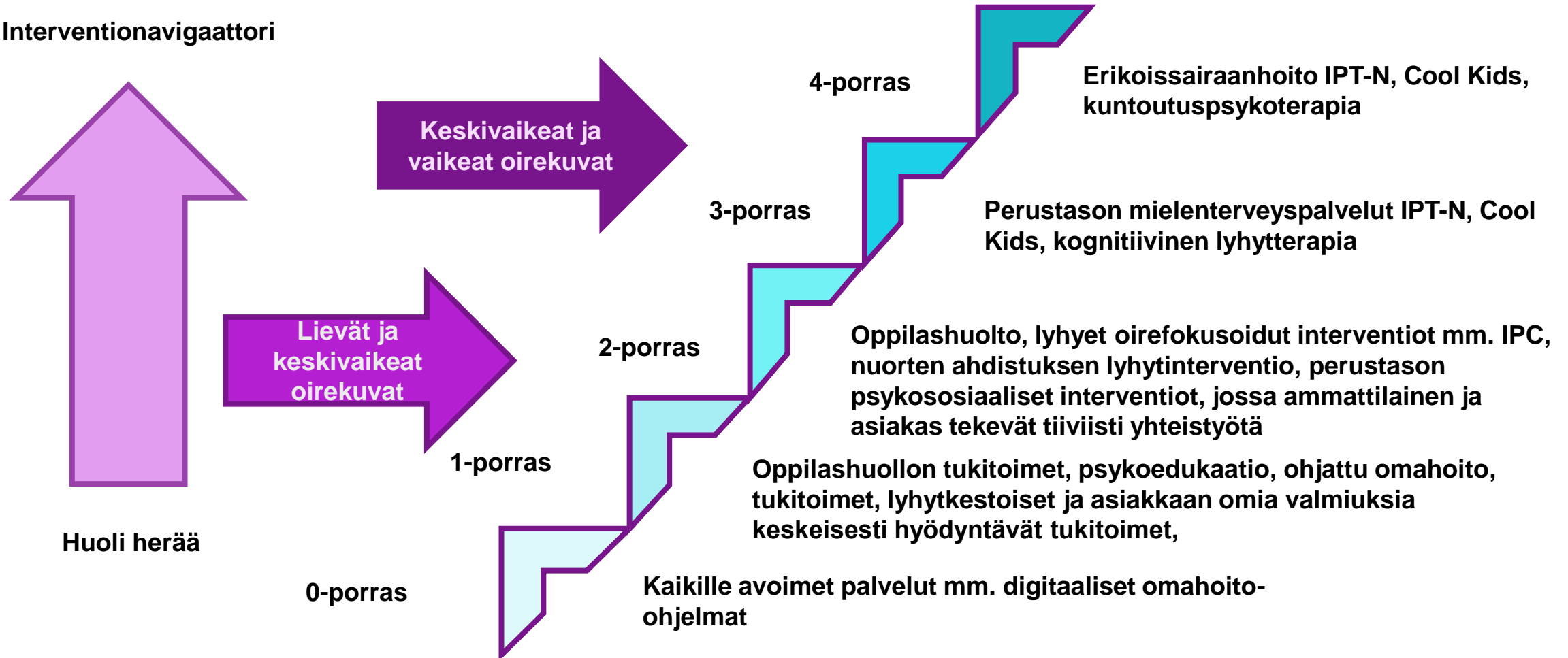
Hoidon porrastus: lapset

Hoidon porrastus: nuoret

Interventionavigaattori

Kuva: Hoidon porrasteisuus nuoret Tiina Ilola, 2023

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu

Tavoitteena oli kehittää alle 25-vuotiaille suunnattuja ehkäisypalveluja yhdenmukaisemmiksi, koska ehkäisypalveluissa ei ole niin vahvasti kuten muissa neuvolapalveluissa, toimintaa ohjaavia ja linjaavia kansallisia suosituksia taustalla. Kokeilun avulla mahdollistettiin yhtenäisemmät ehkäisypalvelut, jotta palvelu myös toteutuisi alueella yhdenvertaisesti. Lähtötilanne kunnissa ja kuntayhtymissä kartoitettiin sähköisellä kyselyllä. Lähtötilanne eri kuntien välillä oli hyvin erilainen palveluissa ja maksuttomasti tarjottavissa ehkäisyvalmisteissa. Yhdessä yhteistyötahojen kanssa muodostettiin yhteistyöverkosto, jossa moniammatillisesti kehitettiin ehkäisypalveluja kohti yhteisiä käytänteitä. Tarkoituksena oli luoda maksuttoman ehkäisyn toimintamalli eli yhteinen toimintasuunnitelma Satakunnan hyvinvointialueelle. Toimintasuunnitelma ohjaa ammattilaisia kollektiiviseen toimintaan, sisältää ohjeita sekä toimii perehdytyksen pohjana. Lisäksi yhteistyötä on tehty muiden toimijoiden kanssa, esim. YTHS, jotta myös alueella opiskelevat saavat palvelut saman sisältöisinä.

Kehittämistyön linkittyminen Satakunnan hyvinvointialueen strategiaan

Hyvinvointialueen seksuaaliterveysneuvoloissa pyrittiin varmistamaan saatavilla olevien palveluiden yhdenvertaisuus ja oikea-aikaisuus kehittämällä niitä moniammatillisesti. Kehittämistyössä ja –toimissa pyrittiin huomioimaan erilaiset asiakasryhmät ja vahvistamaan ennaltaehkäiseviä palveluja. Henkilökunnan ammatillista osaamista tuettiin monipuolisin koulutuksin. Henkilöstö pääsi osallistumaan kehittämiseen monilla tavoin. Seksuaaliterveyspalvelujen toimintamalli yhteen sovittaa palveluja. Myös ajanvarausta ja käytössä olevia haastattelulomakkeita kehitettiin sekä vahvistettiin lisäämällä sähköisiä palveluita, jotta asiakkaille olisi laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi Anna-Maija Heikkilä & kehittämisverkosto

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen –osahankkeen hyötyavoitteet	Toteuma maakunnallisessa
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Hankkeen aikana luotiin sisällölliset kehittäjäverkostot ja tehtiin yhteistyötä koordinaatiohankkeen kanssa. Pirstaleisten palvelujen takia verkostotyö oli keskeistä: Aiemmin luotu maakunnallinen LAPE-yhteistyöryhmä, perhekeskusverkosto ja nuorten psykososiaalisen tuen työryhmä. Kehittämistyö jalkautui valmisteluun. Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen eduksi voi laskea tiiviin seurakunta ja järjestöyhteistyön ylläpidon hyvinvointialueelle siirryttäessä. Digitaalisten palvelujen osalta Pyydä Apua!-nappi oli keskeinen tuotos. Hankkeen viestintä tuki asukasviestintää. Kohtaamispaikkatoimintaa kehitettiin ja perhekeskustoimintamallin konseptointi vastasi perustason vahvistamisen tavoitteisiin.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Palveluissa kehitettiin laajasti erilaisia toimenpiteitä painopisteiden siirtoon raskaista palveluista perustason palveluihin. Yhteistyötä tehtiin lastensuojelun ja erikoissairaanhoidopiirin kanssa. Tukiperhetalomallinnus, Peloton synnytys, Vauva- ja perhemyönteisyysohjelman jalkauttaminen sekä psykososiaalisten menetelmien osaamisen käyttö ja lisääminen perustasolla.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Projekteissa kerättiin palautetta kehittäjiltä ja kokemusasiantuntijat osallistuivat kehittämistyöhön. Opiskeluhuollon suunnitelman valmistelutyö, Vastaanottoperhetoiminnan mallinnus hyvinvointialueella, Asiakasraatimallin kehittäminen jälkihuoltoon yhteiskehittämistyönä. Erilaiset osaamisen vahvistamisen koulutukset mm. Maahanmuutto ja traumaoirekoulutus ja lakikoulutus sekä Perhohoidon kulmakivet koulutus perhehoitajille ja ammattilaisille.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Kehittämistyötä tehtiin systeemisen viitekehyksen mukaisesti ja systeemiseen työhön järjestettiin valmennusta: Muutostyön tuki: SI-SOTE valmennus johtajille, LEAN ja systeemisyys valmennus Satakunnassa. Lastensuojelussa Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikkö lisäsi systeemisen työn osaamista. Sisukas-toimintamalli. Integraatioryöryhmät lapsi- ja perhepalveluissa. Alueelliset perhekeskusverkostot, Oppilashuollon kehittäminen, Toivon Torstait. Alueellinen opiskeluhuollon työryhmä. Eroauttamisen palvelupolku, Alueellisten perhekeskusverkostojen käynnistäminen.</p>

LAPE-kehittämisen tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Satakunnan tukiperhetalo -pilotti	Satakunnan tukiperhetalo pilotti Innokylä
Vastaanottoperhetoiminta	Satakunnan vastaanottoperhetoiminta Innokylä
Lääkinnällisen kuntoutuksen toimintaperiaatteet	Laakinnallisen kuntoutuksen toimintaperiaatteet lapset ja nuoret Innokylä
Pyydä apua! -nappi	Pyydä apua! -nappi Satakunnassa Innokylä
Perhekeskuskonseptointi, perhekeskuspäivä, alueellinen perhekeskusverkosto	Satakunnan tukiperhetalo pilotti Innokylä
Satakunnan Pikkusisukas toimintamalli, siirtyi lastensuojelun erillishankkeesta: TOP Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeelle. Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikkö syventää kehittämistyötä.	

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi jäi kesken tai ei otettu käyttöön?
Vanhempien webinaari	Vanhempien webinaarit Innokylä	Virtuaalista kohtaamispaikka toiminnan kehittämistä jatketaan perhekeskuksissa tarpeen mukaan
Torstai on toivoa täynnä	Torstai toivoa täynnä -keskustelu oppimis ja tiedotustilaisuudet Innokylä	Muutoksen tuen siltauttamistoimi ha:lla.
LAPE -sanomat	Lape-sanomat Innokylä	Tiedotuksen kehittämistä jatketaan hyvinvointialueella

Maksuton ehkäisy kokeilun tulokset

- **Maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25-vuotiaalle (kaikki ehkäisyvälineet)**
- **Sähköisen ajanvarauksen kehittäminen**, sisältäen suunnittelutyön, käyttöönottosuunnittelun, kehitystyön, viestintäkonseptin ja koulutussuunnitelman (koulutukset tammikuussa 2023)
- **Lomakkeet asiakkaan alkuhaastattelua varten luotu sekä muodostettu e-lomakkeet sähköistä ajanvarausta varten valmiiksi** (yhteiset ja yhdenmukaiset ehkäisyn aloituskäynti ja ehkäisyn kontrollikäynti – lomakkeet)
- **Seksitautien hoitopolku -mallinnus ja käyttöönotto hyvinvointialuetasoisesti**
- **Kirjaaminen ja tilastointi sekä fraasien luonti: luotiin Kirjaaminen ja tilastointi seksuaaliterveysneuvolassa** – ohje, jossa myös fraasiesimerkit, jotka otetaan käyttöön potilastietojärjestelmässä (seitsemän eri asiakastapahtumaa)
- **Raskauden keskeytyksen prosessin kuvaus:** kuvattiin keskeytyksen prosessi sekä yhtenäistettiin toimintakäytäntöjä
- **Raskauden keskeytyksen jälkeinen ehkäisy –yhtenäistämisprosessi** (yhtenäinen välinevalikoima ja maksuttomuuden kesto)
- **Ehkäisyn aloitus- ja kontrollikäyntien kuvaus toimintasuunnitelmaan.** Toimintasuunnitelma sisältää yhdenmukaiset ohjeet asiakaskontakteihin ja yhdistää muut ohjeet yhteen kansioon = Seksuaaliterveysneuvolan toimintasuunnitelma
- **Ammattilaisten osaamisen tukeminen erilaisin koulutuksin:** eri ehkäisyvälineet ja ehkäisyn erityistilanteet, kierukan ja kapselin asennuskoulutus (2op), kokonaisvaltaisesti asiakkaan seksuaalisuuden huomioiminen vastaanotolla ja puheeksi ottaminen sekä vertaisuus uudessa työyhteisössä ja työkaluja seksuaalista häirintää ja väkivaltaa kohdanneen asiakkaan kanssa työskentelyyn- webinaarisarja. Lisäksi koulutusta seksitaudeista ja niiden tilanteesta Satakunnassa sekä SERI-tukikeskuksen toiminnasta.
- **Markkinointi asiakkaille** (some markkinointi, sisäinen ja ulkoinen viestintä; ehkäisypalvelut ja maksuton ehkäisy)
- **Jalkautuminen, markkinointi** erilaisiin tapahtumiin (mainoskondomit, koulut, sijaishuolto, nuorisovaltuusto)
- **Jalkautuminen päihde- ja mielenterveyspuolelle tietoisuuden lisäämiseksi** niillä alueilla, jossa maksuttomuutta ehkäisyvälineissä ei aiemmin ollut

JUURRUTTAMINEN ja JATKOKEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Suoritettu ammattilaisille kysely, läheinen yhteistyö myös vastuujohtoon (kokoukset, aktiivinen vuoropuhelu ja viestiminen) tukee juurtumista, myös kokouksia perhekeskuksittain (tukea ja tarkastelua yksikkökohtaisemmin). Sähköinen ajanvaraus – aloitusajankohta siirtyy ensi vuoden alkuun, mutta kehitystyö ja prosessi organisaatiossa kuitenkin jo pitkällä ja loppuun saakka suunniteltu. Yhteistyöverkostolle yritetään saada jatkoa. Siirtyy neuvolatoiminnan kehittämisverkostoon osaltaan.

Maksuttoman ehkäisyn pilotin hyötytavoitteet	Toteuma
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Saatavuuden edistämiseksi lähdetty kehittämään sähköisiä palveluita (ajanvaraus, e-lomakkeet). Muodostetut ehkäisyn aloituskäynti ja kontrollikäyntien yhdenvertaiset lomakkeet ammattilaisten käyttöön, mitkä tukevat laadukasta palvelua ja yhdenmukaisuutta. Sähköinen ajanvaraus ei ollut käytössä kaikissa seksuaaliterveysneuvoloiden toimintayksiköissä. Sähköisen ajanvarauksen käyttöönotto ja – suunnittelu on viety pitkälle hankkeessa, sisältäen viestintäsuunnitelman ja materiaalin. Lisäksi asiakkaan ehkäisyn käyttöön liittyvät lomakkeet ovat valmistuivat ja otetaan yhdessä käyttöön. Lisäksi niistä tehdyt sähköiset versiot otetaan käytäntöön yhdessä ajanvarauksen kanssa. Koulutukset järjestetään tammikuussa 2024, joista on suunnitelma. Seksitautien hoitopolku- ohje muodostettu monitoimijaisesti ja läpileikkaavasti eri toimialueiden yhteisenä ohjeistuksena. Hoitopolku tulee erityisesti hoidon jatkuvuutta ja oikea-aikaisuutta.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Vahvistettu henkilöstön osaamista koulutuksin ja yhteistyötä eri palveluketjuja vahvistamalla. Pyritty koulutuksissa vahvistamaan myös puheeksi ottoa (seksuaalisuus, seksuaalinen häirintä). Kierukan ja implantaatin asennus koulutus järjestettiin hoitajille maaliskuun 2023 alussa, mikä mahdollistaa, jos käyttöön otetaan toimintamalli, niin lääkärin toimenpideaikojen lisäämiseen muuhun tarpeelliseen ja kiireellisempään.
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	Raskauden keskeytysten jälkeinen prosessi seksuaaliterveysneuvoloissa kuvattiin ja samalla yhtenäistettiin maksutta annettavat ehkäisyvälineet keskeytyksen yhteydessä. Suunnittelutyö tehtiin yhteistyöverkostossa yhdessä erityis- ja sairaalapalvelujen toimialueen kanssa. Toteutettu kysely henkilöstölle palvelun laadun ja kehittämisen näkökulmasta, joista asioita nostettu tiedoksi asioita koko perhekeskustasolle. Seksuaaliterveysneuvoloissa yhtenäistetty ohjeistusta laajasti mm. ehkäisyn aloitus- ja kontrollikäynteihin liittyen. Yhtenäiset asiakaspolut tukevat palveluketjua ja palvelun laatua.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Tuettu hankkeessa henkilöstön osaamista koulutuksin ja yhteistyötä eri palveluketjuissa. Raskauden keskeytysten jälkeinen prosessi seksuaaliterveysneuvoloissa esiteltiin, jossa oli uusia yhteisiä toimintatapoja. Lisäksi yhteistoimintaa edistetty esim. nuorisovaltuuston suuntaan. Lisätty eri toimijoiden tietoisuutta seksuaaliterveyspalveluista mm. markkinoinnin keinoin. Yhteistyöverkosto kokoontunut säännöllisesti. Yhteiskehittämislle sekä yhteistyölle luoto pohjaa mm. vertaisuusluennon avulla ja lähitapaamisilla.

Maksuton ehkäisy kokeilu tulokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan HA:lla	Linkki Innokylän toimintamalliin
Seksitautien hoitopolku	
Seksuaaliterveysneuvolan toimintasuunnitelma (viimeistelyvaihe)	Maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25-vuotiaille Innokylä
Sähköinen asiointi (koulutukset tammikuussa 2023)	
Kirjaaminen ja tilastointi seksuaaliterveysneuvolassa – ohje	

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
E-chat: seksuaalineuvonnan vastaanotto	-	Pilotointi jäi toteutumatta teknisten haasteiden vuoksi Sekä chat-toiminnan nivoutuminen vuodelle 2024 oli epävarmaa.
Hoitopolun prosessikuvaus		Organisaation muodostuminen vei asian prosessoinnin aloittamisen liian pitkälle
Yhdyshenkilöverkosto nykylaajuudessaan		Ei vastaavaa koordinaattoria/kehittää, siirtyy osaksi neuvolatoiminnan kehittämisverkostoa

Keskeiset riippuvuudet muuhun alueella tehtävään kehittämistyöhön

Seksuaaliterveysneuvolat toimivat lasten, nuorten ja perheiden toimialueella, joten muuhun neuvolatyöhön on tehty yhteistyötä sekä hyvinvointialueen muut toimialueet on tietyissä toimissa myös huomioitava (esim. seksitautien hoitopolku ja hoidon linjaukset sekä yhteistyö). Yhteistyötä on tehty myös opiskeluterveydenhuollon kanssa kehittämistyössä (YTHS). Prosessien juurtumisen lisäksi yhteentoimijuus on tärkeää jatkossa. Yhteistyötä on tehty muiden hankkeiden kanssa (Kestävän kasvun Satakunta 2 –hanke ja digitalisaation edistäminen).

Osahanke oli THL:n koordinoima ja rahoitus tuli valtionavustuksessa (STM), mitkä luoneet puitteet kehittämistehtävälle. Tehtävä alkoi kuntien toimijoiden kanssa yhteistyönä 2022 ja työstettävänä oli pirstaleinen lähtötilanne kunnissa (toimintaympäristö). Hyvinvointialueen aloittaessa toiminta oli yhdenmukaistettava laajemminkin kuin vain ehkäisyvälineiden osalta. Organisaation rakentuminen vaikutti kehittämiseen alkuvuoden ajan.

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Maksuttoman ehkäisy kokeilu

Asiakkaalle

Maksuttoman ehkäisy kokeilu- osahankkeen myötä yhdenvertaisesti maksuttomasti saatavat ehkäisyvälineet, seksitautien hoidon yhden mukaisuus hyvinvointialueella (prosessi yhdessä paikassa koko hoidon ajan), erilaisten asiakkaiden kohtaamista vahvistettu esim. koulutuksin. Ajanvarausta vahvistetaan sähköisiä palveluita lisäämällä (toteutusvaiheessa).

Ammattilaiselle

Kirjaamisen ja tilastoinnin yhdenmukaistaminen, hoitopolut tukevat osaamista ja asiakasohjausta. Koulutuksista saatu vahvistusta omaan työhön. Henkilöstön tutustuminen toisiinsa, päästy yhdyshenkilöverkostossa yhteiskehittämisen tyyliin.

Hyvinvointialueelle

Seksuaaliterveysneuvoloiden käytänteiden yhdistämistyötä tehty vahvasti hankkeen tukemana. Valmis toimintasuunnitelma, joka toimii myös perehdytyskansion omaisena ammattilaisille. Seksitautien hoitopolku – ohje koskee lähes kaikkia toimialueita ja on luotu eri sektoreiden tuoksi ja yhteistyön välineeksi.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Maksuttoman ehkäisy vaikutuksia voivat olla mm. ehkäisyvälineiden saatavuus: alle 25-vuotiaille kaikki ehkäisyvälineet – myös kondomit ja suuseksisuojaus saatu valikoimaan. Miten vaikuttaa esimerkiksi seksitauteihin tai raskauden keskeytyksiin ei vielä ole arvioitavissa, mutta tutkimukset tukevat, että raskauden keskeytyksiin maksuttomuudella olisi vaikutusta. Hyötynä on myös laaja ehkäisyvalikoima, joka voi vähentää yhteydenottoja/käyntejä ja yhdenvertaisempi palvelu (saatavuus, saavutettavuus kaikille sama). Hyvät pohjat luotu yhteiskehittämiselle yhteistyöverkostossa, koska tällaisessa spesifissä työssä seksuaaliterveyden saralla saatu henkilöstöä jo yhteen.

https://www.instagram.com/satakunnan_hyvinvointialue/

TikTok kampanja kesällä 2023 tavoitti reilu 12 000 nuorta

yle Uutiset Areena Urheilu Valikko

Terveys

Ilmainen ehkäisy aiheutti nuorten asiakasryntäyksen neuvolaan Porissa

Maksutonta ehkäisyä on tarjottu alle 25-vuotiaille joulukuun alusta lähtien tasapuolisesti kaikissa Satakunnan kunnissa.

Kaikki Satakunnan kunnat tarjoavat tämän vuoden ajan alle 25-vuotiaille monipuolisesti vaihtoehtoja maksuttomaan ehkäisyyn. Kuvituskuva Kuva: Paula Collin / Yle

KATI M. RANTALA
23.1. 13:16

Alle 25-vuotiaille tarjottava maksuton ehkäisy on otettu Satakunnassa hyvin vastaan.

Jaa

Maksuttoman ehkäisyn -pilotti huomioi tehokkaasti monipuolisen markkinoinnin merkityksen: Media, Some ja Suomi -Areena.

Ehkäisyn aloituskäynti

EHKÄISYN ALOITUSKÄYNTI

Nimi

Pvm

Osoite

Pituus ___cm

Paino ___kg

Ammatti

BMI (ammattilainen täyttää):

GYNEKOLOGINEN ANAMNEESI

Minkä ikäisenä kuukautisesi ovat alkaneet? ___ vuotiaana

Ovatko kuukautisesi: (voit valita useamman vaihtoehdon)

- Säännölliset, kuukautiskierron pituus: ___ vrk
- Epäsäännölliset
- Niukat
- Tavalliset
- Runsaat
- Kivuliaat

Milloin sinun viimeiset kuukautiset ovat alkaneet? ___ (päivämäärä)

Milloin sinulta on otettu viimeksi irtosolutkoe eli papa? ___

Oletko ollut / Oletko raskaana?

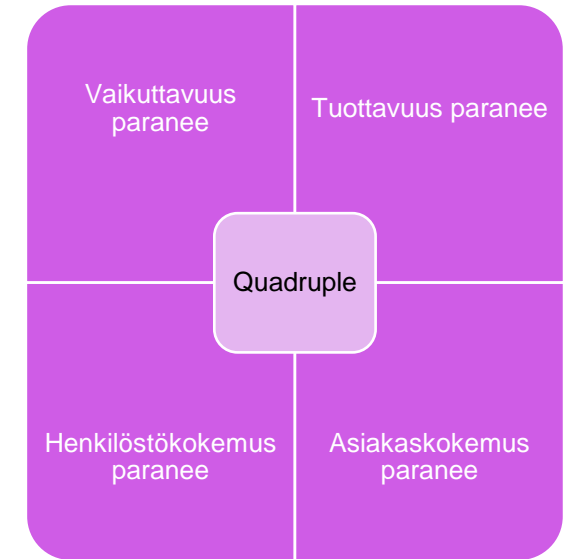
Maksuton ehkäisy -pilotin keskeiset asukkaille näkyvät tulokset

1	Maksuton ehkäisyväline mahdollistui kaikille alle 25-vuotiaille raskauden ehkäisyyn
2	Yhdenmukainen hoitoprosessi seksitautien hoidossa läpi toimialueiden
3	Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö erilaisten asiakasryhmien kohtaamisessa
4	Sähköisten palvelujen käyttömahdollisuus seksuaaliterveysneuvoloissa
5	Seksuaaliterveysneuvolan palveluiden markkinointi nuorille
6	Sujuvat ja yhdenmukaiset käytännöt toimintayksiköissä

Sote-keskus-kehittäminen/ monialainen tiimityö

- Hankkeen lähtötilanteessa Satakunnan terveysasemilla/Sote-keskuksilla ei ollut yhteisiä hoidon/palvelun tavoitteita eikä mittareita.
- Hoidon saatavuutta leimasi pitkät jonot ja hoidon jatkuvuus ei toteutunut
- Asiakkaita siirrettiin ammattilaiselta toiselle. Vastuun ottamista palvelun ja hoidon kokonaisuudesta ei ollut.
- Eri asiakasryhmiä ei tunnistettu, vaan asiakkaita palveltiin ja hoidettiin samalla tavalla.
- Hoidon/palvelun vaikuttavuudesta ei ollut tietoa, asiakkaiden hoito oli sairauskeskeistä ja kustannukset kasvoivat jatkuvasti. Resurssien lisäämisellä ei saavutettu tavoiteltua hyötyä.
- Asiakkaan osallisuus oman palvelun/hoidon suunnitteluun ja toteutukseen oli vähäistä.
- Sosiaali- ja terveydenhuolto työskentelivät erillään.
- Asiakkaiden palvelu oli siiloutuneesti organisaatio- ja professiolähtöistä
- Kokonaistoimintaa ei johdettu tiedolla

**YHTENÄISET
MITTARIT
Satakunnan
hyvinvointialueella**

Satakunnan hyvinvointialueen strategiset periaatteet/arvot yhdenvertaisista palveluista, inhimillisestä kohtaamisesta, ammatillisesta toiminnasta ja vastuullisesta uudistamisesta sisältyvät tiiviisti kehittämistyöhön. Kehittämistyötä ohjaavat nelimaalitavoitteet (Quadruple Aim).

Avainkehittäjät 2020 – 2023: Anna Jaatinen, vastuualuejohtaja, Nina Arponen, laatukoordinaattori, Lotta Armfelt, vastuuyksikön päällikkö, Johanna Kyyhkynen, teamleader, Kaija Joensuu, hankekoordinaattori, Margit Peltomäki, hankekoordinaattori, Pauliina Hietasalo, Hytejohtaja Satu Hietaharju, sairaanhoitaja, Kaisu Härkälä, toimipaikkavastaava, Jaana Oksa, vastuuyksikön päällikkö, Terhi Heinonen, toimipaikkavastaava Tuula Liipo, toimipaikkavastaava Marjo Niemi, toimipaikkavastaava & sotekeskusten kehittäjäverkosto ja yhteistyökumppanit

Sote-keskuksen toimintamalli Satakunnassa

Monialainen tiimimallin hyötytavoitteet**Toteuma**

Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus
Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa.
Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus.
Eriyistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.

Hoitoonpääsy Satakunnassa on parantunut uuden toimintamallin käyttöönoton myötä. Palvelujen oikea-aikaisuutta, jatkuvuutta sekä vaikuttavuutta kyettiin parantamaan mm. vastuutyöntekijämallilla. Päällekkäinen työ on vähentynyt ja tuottavuus parantui. Satakunnan aikuisten terveystalvitu kätävistä asiakkaista 38 056 on saanut itselleen vastuutyöntekijän.

Toimintamallin ydinprosessit ovat lyhyen palvelutarpeen asiakas ja pitkään palveluita tarvitseva asiakas. Vastuutyöntekijä hoitaa/palvelee/koordinoi asiakkaan palvelun jatkossa monialaisen tiimin tuella. Kummatkin prosessit on luotu nelimaalitavoitteista käsin ja tavoitteille on luotu keinot ja mittarit. Pitkään palveluita tarvitsevien asiakkaiden joukkoon on Satakunnassa tunnistettu erilaisia asiakasryhmiä, esimerkkinä terveyshyötyasiakkaat, joille on Satakunnassa luotu kriteerit ja hoitomalli. Systemaattisesti tapahtuvan asiakassegmentoinnin prosessin tuloksena hankkeen aikana Satakunnassa tunnistettiin kriteerit täyttäviä pitkään palveluita tarvitsevia asiakkaita 4 859 kpl. Sähköinen asiointi ja kevyesti toteutettavat palvelumuodot on integroitu prosessien sisälle askeltaen ja systemaattisesti, samoin kuin toimintamalliin integroitu kirjaamisen- ja tilastoinnin ohje.

Toimintamallin prosessit on kuvattuina toimintayksiköissä toimintakäsikirjan muodossa. Satakuntaan on yhtenä hankkeen lopputuotoksena koottu geneerinen tiimitoiminnan käsikirja, joka kuvaa aikuisten terveystalvituissa käyttöön otetut ydinprosessit ja käytännön yhtenäisyyden, johon Satakunnassa hankkeen aikana päästiin. Tiivistelmä Satakunnan aikuisten palvelujen tiimitoiminnan käsikirjasta löytyy innokylästä → [Toiminnan käsikirja | Innokylä](#)

Jotta saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus on saatu paranemaan, on Satakunnan uuden toimintamallin implementointi ja juurruttaminen tapahtunut askeltaen yksiköiden yksilöllisen tarpeen ja muutokkyvykkyyden mukaan. Muutos on vaatinut palvelutuotannolta merkittävää työpanosta kehittämiseen tiimitasolta aina ylimpään johtoon saakka. Johtamisrakenteen muutos ja systemaattisesti toimiva projektinhallinnan rakenne vaati myös merkittävää työpanosta ja uuden opettelu. Uudessa johtamisrakenteessa toiminnan johtaminen ja henkilöstöjohtaminen on erotettu toisistaan, jotta monialaisten tiimien toimintaa olisi yksiköissä mahdollista johtaa. Sujuva toiminnan johtaminen yli toimialuerajojen mahdollistaa asiakkaalle sujuvamman palvelun ja vähentää asiakkaan luukulta toiselle asioimisen tarvetta.

Ennaltaehkäisy ja ennakointi
Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.

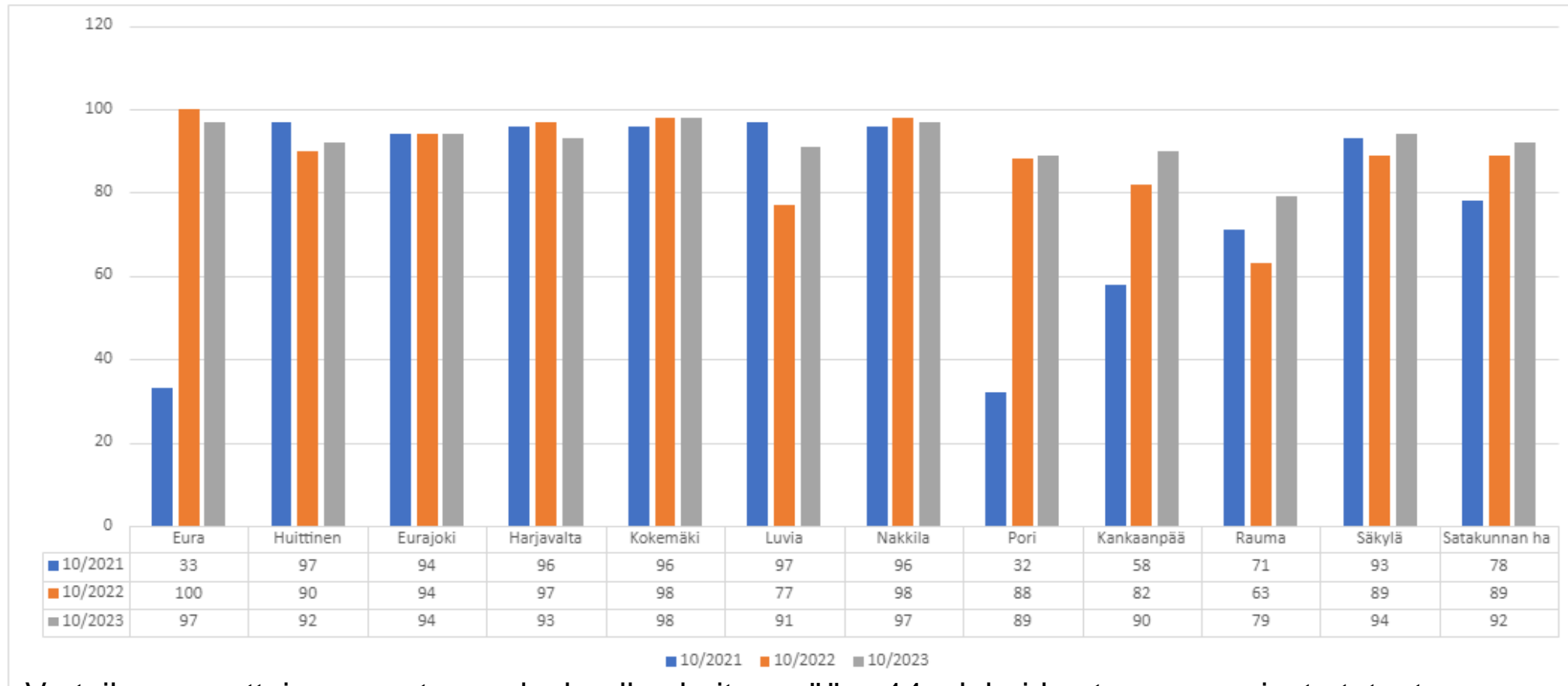
Liikkeelle lähdettiin kansanterveysriskissä olevien asiakkaiden tunnistamisesta, joilla on vähintään kaksi kohonnutta kansanterveyden riskitekijää ja useita kontakteja terveydenhuollossa viimeisen vuoden aikana. Pitkään palveluita tarvitsevien tiimejä (PPT-tiimejä) oli hankkeen raportointihetkellä Satakunnassa toiminnassa yhteensä 5 kpl ja 2 uutta PPT tiimiä oli käynnistymässä. Iso osa PPT- tiimin asiakkaista kuuluu raportointihetkellä asiakasryhmältään terveyshyötyasiakkaiden ryhmään, joille hanke aikana rakennettiin yhtenäiset kriteerit ja hoitomalli. Satakunnassa terveyshyötyasiakkaan hoitomallin kulmakivet ovat asiakaslähtöisen terveys- ja hoitosuunnitelman laatiminen asiakkaan omasta tavoitteesta käsin, ammattilaisen pro-aktiiviset tiheet kevyet valmennus- ja tukikontaktit, jotta asiakas saavuttaisi tavoitteensa ja kopin ottaminen asiakkaasta kokonaisvaltaisesti. Asiakas saa itselleen vastuutyöntekijän, joka hoitaa/ palvelee/koordinoi asiakkaan kaikki asiat tiimin tuella. Kokonaisvaltaisemman työtavan omaksuminen, asiakkaan tavoitteen löytäminen ja valmentavat, tiheet kontaktit kevyin keinoin tehostavat työn vaikuttavuutta.

Monialainen tiimimallin hyötötavoitteet	
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden (terveyspalveluissa) voidaan katsoa parantuneen. Toiminnalle on saatu sovittua tavoitteet ja mittarit, joilla esimerkiksi vaikuttavuutta voidaan mitata. Yhtenäiset tavoitteista johdetut leanatut toimintatavat parantavat palveluiden laatua ja tasavertaista saatavuutta alueen sisällä. Tavoitteista johdettuja mittareita seurattiin hankkeen aikana yksikkötasolla ja hankkeen päättyessä aikuisten terveyspalvelut ovat ottaneet käyttöönsä yhtenäiset trenditaulut. Yhtenäisen strategisen kirjaamisen mallin käyttöönoton myötä toimintaa on pystytty tarkastelemaan päivittäisjohtamisen näkökulmasta tiedolla. Päivittäisjohtamisen taulut ja johdon taulut ovat mahdollistaneet muutoksen seurannan, tarkastelun ja johtamisen tiedon valossa eri johtamisen tasoilla. Asiakkaan tarpeisiin on pystytty vastaamaan paremmin, kun on ensin tiedetty millainen tarve on tiedon valossa. (Esim päivän aikana päivittäisjohtamisen taulun tietojen avulla tiimi on pystynyt itse ratkomaan miten se saa hoidettua asiakkaidensa loppupäivän yhteydenotot) Työn sisällön laatua ja vaikuttavuutta seurattiin hankkeen aikana muun muassa auditointiprosessin avulla. Jokainen pitkään palveluita tarvitsevien tiimissä uuden työtavan aloittava ammattilainen kävi läpi prosessin, joka sisälsi myös työn sisällön arviointia. Auditointeja toteutettiin kaikissa Satakunnan pitkään palveluita tarvitsevissa tiimeissä ammattilaisille, jotka aloittivat prosessin mukaisen valmentavan ja proaktiivisen työtavan. Asiakastytyvääsyyttä mitattiin NPS- mittarilla ennen hyvinvointialueelle siirtymistä monin paikoin. Vuonna 2023 asiakastytyvääsyyttä ei ole hyvinvointialueella mitattu. Hyvinvointialueen viestinnän kanssa tehty yhteistyö on mahdollistanut asiakashaastatteluja, jotka on julkaistu paikallisissa lehdissä ja digikanavissa. Ammattilaisille suunnattua viestintää uudesta toimintamallista ja sen etenemisestä toteutettu.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Satakunnan tiimimallin yksi ydinasioista – vastuutyöntekijyys on vähentänyt päällekkäistä työtä ja helpottanut sekä asiakkaiden yhteydenosaantia, että ammattilaisten välistä yhteydenosaantia. Myös hoidon/palvelun jatkuvuus on parantunut. Fysioterapeuttien integroiminen tiimeihin- pilotit saatiin hankkeen aikana toteutettua onnistuneesti ja hyvinvointialue saa hankkeen aikana toteutettua toimintaa laajennettua, jolloin tiimien moniammatillisuus alueella lisääntyy entisestään.</p> <p>Sosiaalihuollon ja mielenterveys/päihdehuollon prosessien integrointi ja mallinnus tiimeihin on hankkeen raportointivaiheessa kesken. Horisontaalisen integraation mallinnus on käynnistynyt ja pilottien aloitus on hyvinvointialueella suunniteltu alkavaksi tammikuussa 2024. Työkyvyn tuen kokonaisuuden integrointi tiimeihin on myöskin kesken. Terveyspalveluissa hankkeen aikana saavutettu yhtenäisyys ja toiminnan muutos on ollut iso ja sidosryhmien kanssa työskentely on ollut tiivistä. Hyvinvointialueelle siirtyminen on organisaation rakentumisvaiheessa aiheuttanut joissain tiimeissä moniammatilliselle työskentelylle haasteita osin siksi, että moniammatillisten tiimien johtaminen ei ole vakiintunut. Digitaalisten välineiden käyttöönottoa saatiin hankkeen aikana lisättyä.</p>

Hoitoonpääsyn parantuminen Satakunnassa

Vertailukuukaudet 10/2021, 10/2022 ja 10/2023

Vertailu prosentteina perusterveydenhuollon hoitoonpääsy 14 vrk hoidon tarpeen arviosta toteutuneeseen käyntiin yksiköittäin Satakunnan hyvinvointialueella. Lähde: THL avohilmo

Sote-tiimimallin kehittämisen tulokset ja tuotokset

TUOTOS:

- Satakunnassa saavutettu terveystalouden yhtenäisen toiminnan, josta on tehty kuvaus käsikirjan muodossa → sisältää ydinprosessit ja hoitomallin lyhyen palvelutarpeen asiakkaalle (episodi) ja pitkään palveluita tarvitseville asiakkaille (PPT)
[Tiivistelmä Satakunnan terveystalouden tiimitoiminnan käsikirja | Innokylä](#)
- Strategisen kirjaamisen malli/ ohje
- Satakunnan yhtenäiset trenditaulut/ päivittäisjohtamisen taulut

TULOS:

- 19 eri kehittämissivaiheissa olevaa tiimiä
- Toimintaa ja muutosta on siirrytty johtamaan hyvinvointialueella aikuisten terveystalouden operatiivisen toiminnan kaikilla tasoilla

Miten työtä jatketaan hankekauden jälkeen? Miten juurtuminen varmistetaan?

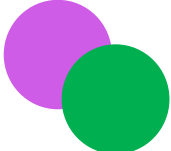
- Kehittämistyö on siirtynyt hyvinvointialueen rakenteisiin ja jatkokehittäminen jatkuu mm muutosohjelmassa.

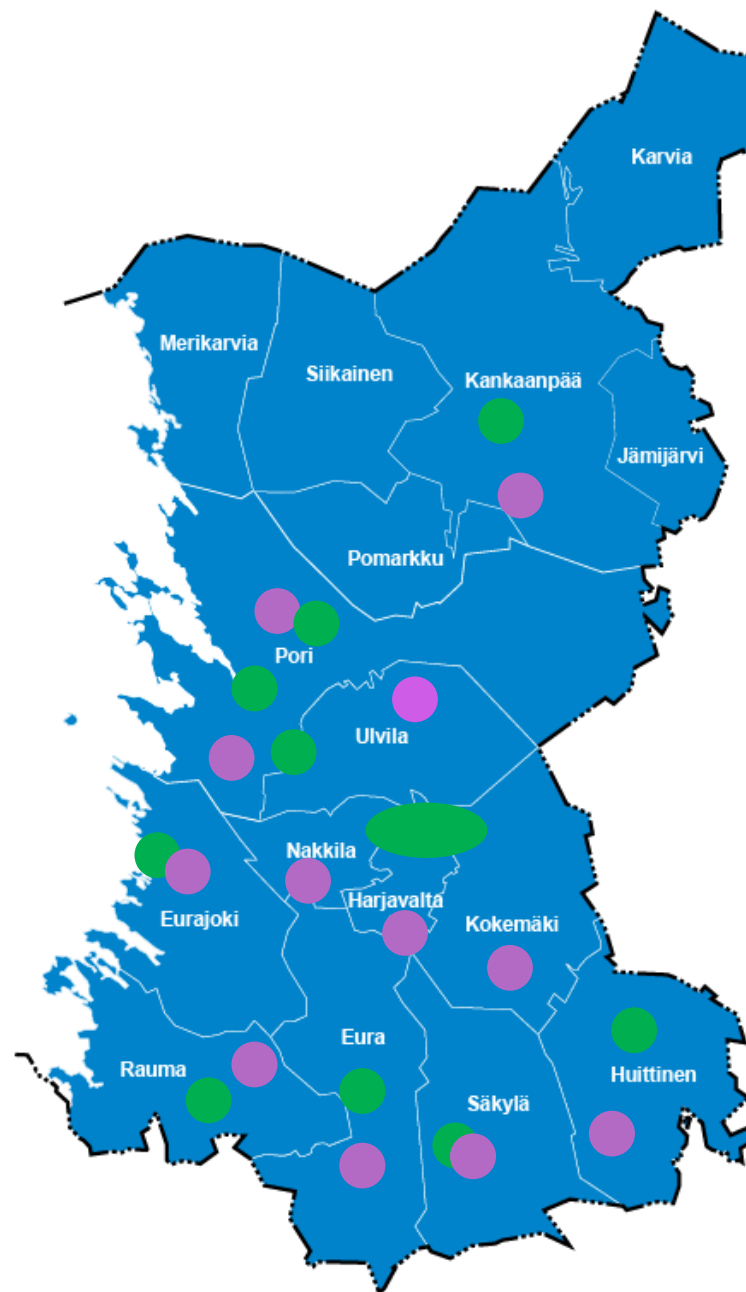
Mikä jäi kesken? Mitä pitäisi vielä tehdä?

- Kehittämistyötä tulee jatkokehittää vahvistamalla horisontaalista integraatiota ja palvelujen yhteentoimivuutta myös vertikaalisesti erityis- ja perustason välillä. Juurruttamistyötä ja toimintamallin vakiinnuttamista tulee jatkaa ja johtamista tukea kaikilla tasoilla, Horisontaalinen integraatiotyö jää kesken ja vaatii vielä lisää yhteensovittavaa työtä, sekä tiivistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Asiakkaiden palvelua monitoimijaisesti asiakkaan tarpeista käsin tulee jatkokehittää.

Satakuntaan muodostuneet tiimit

- Pitkään palveluita tarvitsevien tiimi toiminnassa tai käynnistymässä 7 kpl
- Episoditiimi toiminnassa 9 kpl
- Hybriditiimi 3 kpl

SOTE-TIIMIMALLIN kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Kehitetyn toimintamallin ansiosta hoidon saatavuus on turvattu. Asiakas saa itselleen vastuutyöntekijän, joka hoitaa/ palvelee/ koordinoi asiakkaan asioita → luukulta toiselle asioimisen tarve vähenee → luottamus palveluiden saatavuuteen ja yhteydensaantiin paranee → jatkuvuus paranee → vaikuttavuus paranee. Asiakkaat saavat palvelutarvettaan vastaavaa hoitoa/ palvelua. Terveystyöasiakkaina tunnistetut asiakkaat ovat saaneet ammattilaisen tiiviin ja proaktiivisen tuen omista tavoitteistaan käsin valitsemalleen elämäntapamuutokselle.

Ammattilaiselle

Kehitetyn toimintamallin ansiosta päällekkäinen työ on vähentynyt ja asiakkaan asia saadaan nopeasti oikealle ammattilaiselle → aikaa säästyy → saatavuus ja tuottavuus paranee → asiakkaat ovat tyytyväisempiä → henkilöstökokemus paranee. Oman työn hallinta on parantunut ja ammattilainen on saanut itse osallistua muutoksen suunnitteluun ja etenemiseen, jolloin henkilöstön tyytyväisyys paranee → Episodin työkuorma vähenee sitä mukaa kun asiakkaita siiryy pitkään palveluita tarvitsevien tiimien hoitoon, jolloin päästään kohti ennaltaehkäisevää työtä → Jatkuvuus ja hoidon tulokset paranevat ajan saatossa, joka on ammattilaisellekin palkitsevaa → työn tekeminen helpottuu kun jatkuvuus on turvattu

Hyvinvointialueelle

Perustasolle (aikuisten terveystyöpalveluihin) luodut yhtenäiset toiminnan tavoitteet ja niistä johdetut mittarit, sekä yhtenäinen toiminnan malli mahdollistaa laadukkaat, saavutettavat ja tasavertaiset palvelut asiakkaalle. Palveluiden vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantuessa hyvinvointialue saa tuotettua palveluita samalla resurssilla tuottavammin ja vaikuttavammin. Kiireettömään hoitoon pääsyn saatavuus on toimintamallin käyttöönoton myötä parantunut.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Asiakkaat saavat palvelutarvettaan vastaavaa hoitoa/ palvelua → vaikuttavuus paranee pitkällä aikavälillä. Terveystyöasiakkaina tunnistetut asiakkaat saavat ammattilaisen tiiviin ja proaktiivisen tuen omista tavoitteistaan käsin valitsemalleen elämäntapamuutokselle → tuottavuus paranee, vaikuttavuus paranee pitkällä aikavälillä. Asiakkaiden luottamus palveluiden saatavuuteen kasvaa → asiakaskokemus paranee → henkilöstökokemus paranee. Ammattilaiset oppivat uuden tavan toimia ja saavat vaikuttaa oman työnsä suunnitteluun ja kehittämiseen jolloin työn hallinnan tunne paranee → henkilöstökokemus paranee → ammattilaisten pito- ja vetovoima paranee. Itsehajautuvuuden lisääntyessä ja oman työn kehittämisosaamisen kasvaessa henkilöstön pito- ja vetovoima paranee.

SOTE-tiimimallin kehittämisen tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
<p>Satakunnan yhtenäinen toiminnan kuvaus käsikirjan muodossa→Satakunnan terveystietopalveluiden tiimitoiminnan käsikirja-->Innokylässä tiivistelmä käsikirjasta → Uusi toimintamalli on siirtynyt osaksi operatiivista toimintaa ja muutosta johdetaan systemaattisella rakenteella</p>	<p>Tiimimalli Satakunnan hyvinvointialueen sote-keskuksissa Innokylä</p>
<p>→ Yhtenäinen toiminnan kuvaus sisältää mm alla olevat ydinprosessit: Episodiassiakkaan (lyhyen palvelutarpeen asiakas) prosessi ja hoitomalli ja PPT (pitkään palveluita tarvitseva asiakas) prosessi ja hoitomalli (PPT tiimin sisällä on useita asiakasryhmiä, joista kriteerit on päätetty terveyshyötyasiakkaalle, muista asiakasryhmistä on linjaus logiikan tasolla)</p>	
<p>Fysioterapeutti osana monialaista tiimiä→tiimifysioterapeutin toimintamalli</p>	
<p>Kirjaamisen ja tilastoinnin malli (strategista kirjaamista)</p>	

Kesken olevat		
<p>Monialainen palvelumalli→horisontaalinen integraatio→ so+ päimie integrointi</p>		<p>Mallinnus kesken</p>

Sote-keskuksen tiimin toimintamalli

Mitkä ovat keskeiset riippuvuudet muuhun alueella tehtävään kehittämistyöhön?

STRATEGIA, ARVOT JA NELIMAALITAVOITTEET

- Satakunnassa käyttöön otettu tiimityön malli ja sen prosessit vaikuttavat moneen hyvinvointialueella kehitettävään kokonaisuuteen

Toimialueet ylittävää

- Horisontaalinen integraatio
- Digitalisaatio
- Hyte
- Tiedolla johtaminen
- RRP-hanke, esim työkyvyn tuen kokonaisuus+ muut kehittämistoimet ja hankkeet
- Muutosohjelma
- 3. sektori

Mallinnettava/
integroitava tiimityön
prosessien sisälle

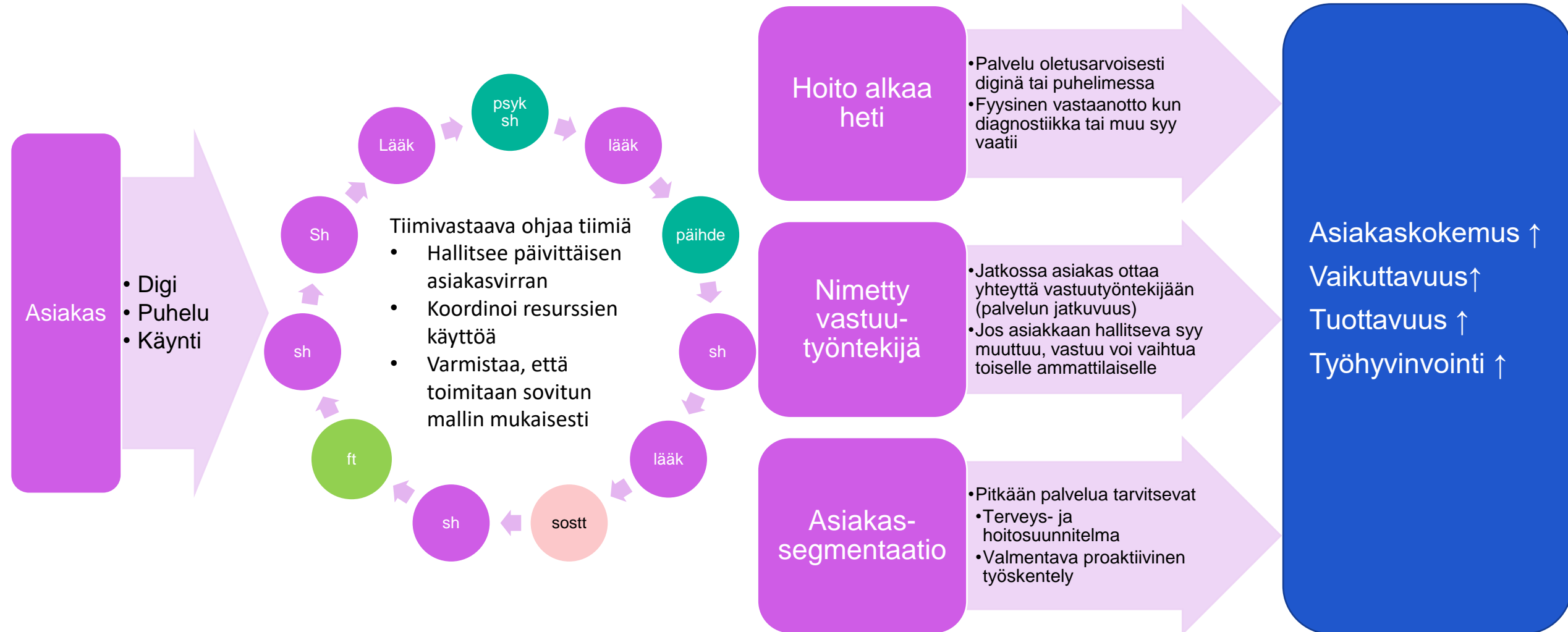
- Yhteensovittava työ hyvinvointialueella
- Aito sote-integraatio

Johdon sitoutuminen yhteiseen kehittämiseen ja kyky hahmottaa kokonaisuuksia tarvitaan

MUUTOSJOHTAMINEN JA MUUTOSVIESTINTÄ

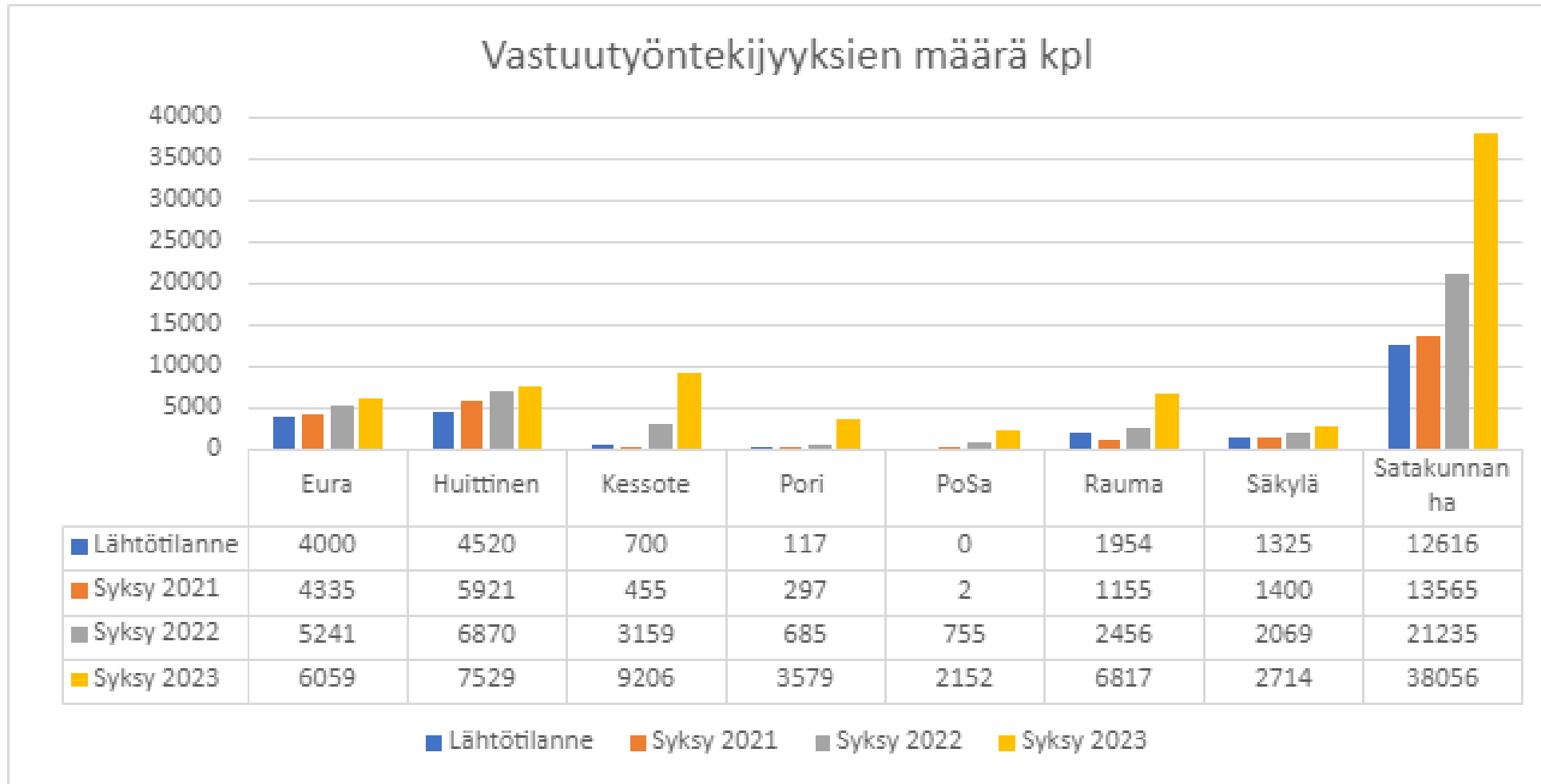

Sote-keskus tiimin toimintamalli

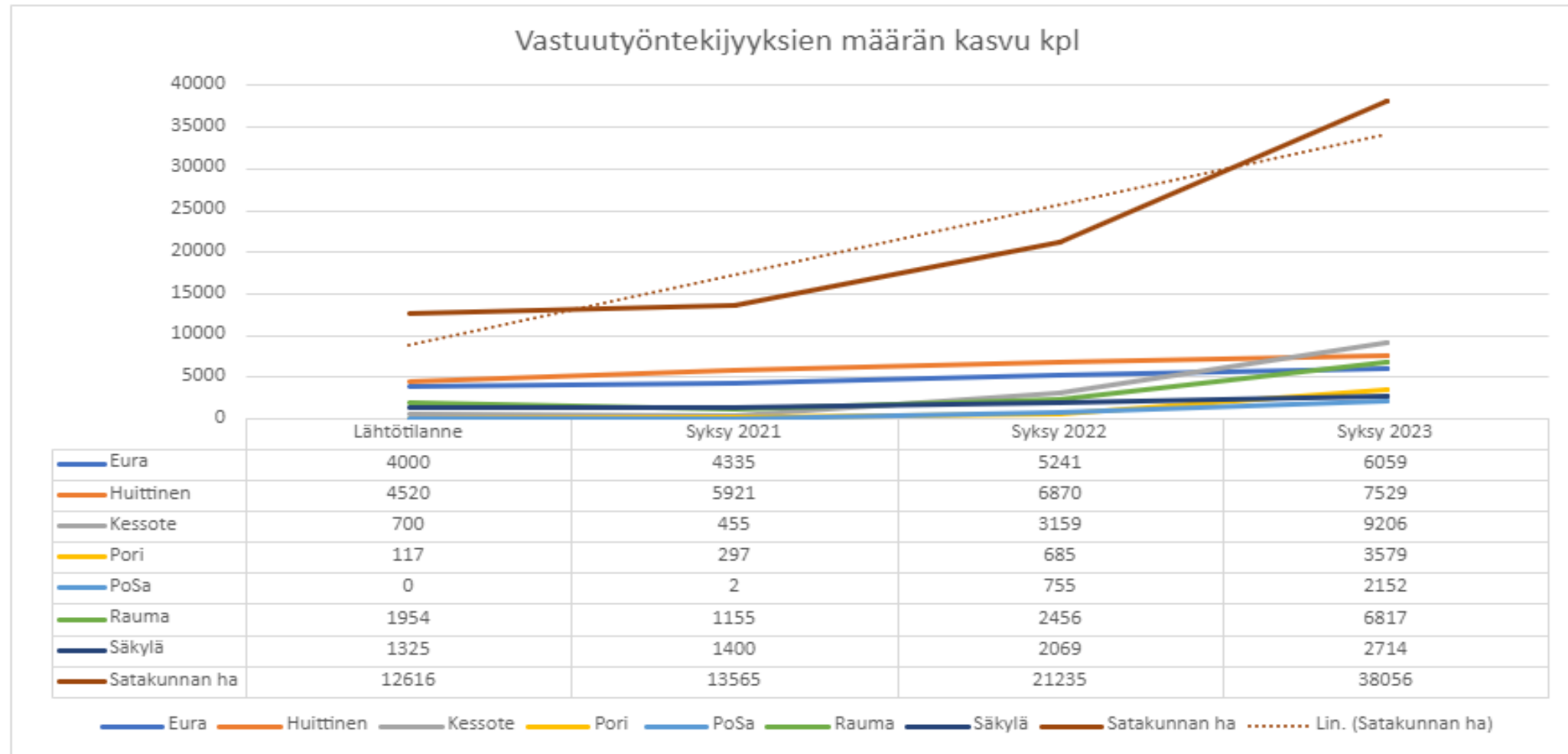
Oman vastuutyöntekijän saaneiden määrä Satakunnassa 1/2

Kehittämistyön tuloksena, prosessin mallin mukaan toimimalla, oman vastuutyöntekijän saaneiden asukkaiden määrä kasvoi 25 440:llä. Kehitys kuvattu yksiköittäin sekä yhteensä.

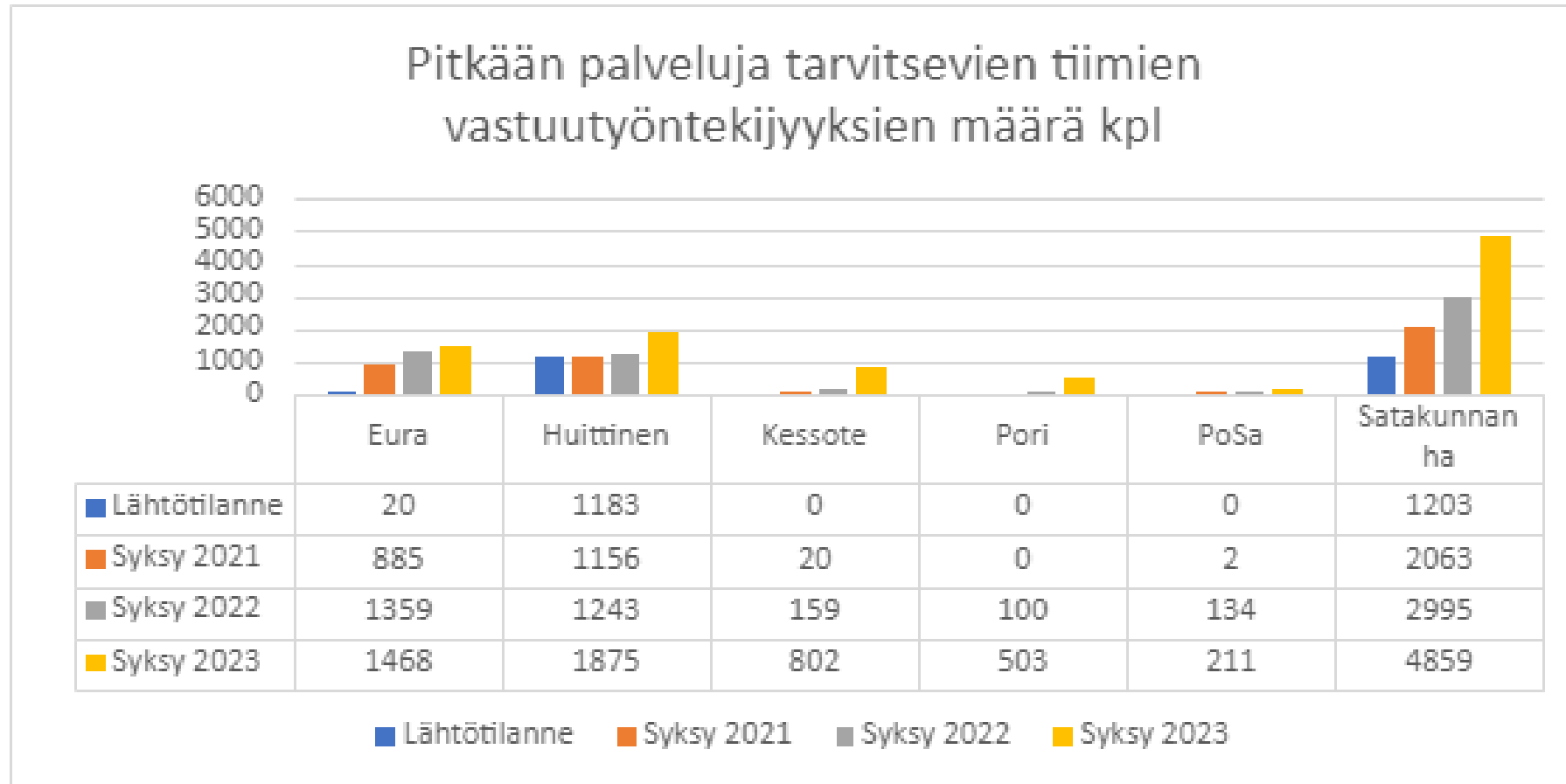
Oman vastuutyöntekijän saaneiden määrä Satakunnassa 2/2

Kehittämistyön edetessä oli havaittavissa selkeästi oman vastuutyöntekijän määrän kasvun kiihtyminen, kun toiminnan vakiinnuttaminen ja juurruttaminen lisääntyi.

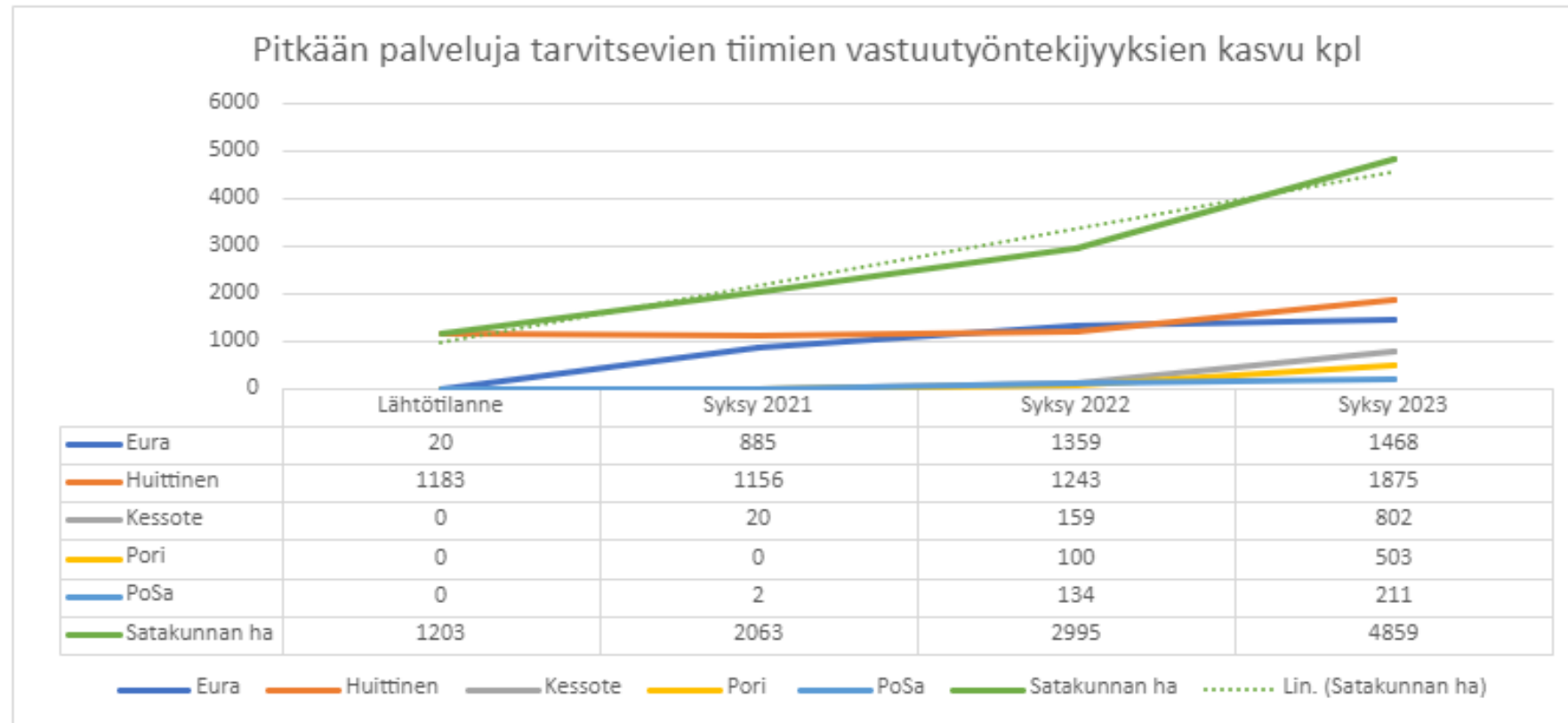
Oman vastuutyöntekijän saaneiden määrä pitkään palveluja tarvitsevien asiakkaiden keskuudessa (sisältyy kokonaislukuun) 1/2

Kehittämistyön tuloksena, prosessin mallin mukaan toimimalla, oman vastuutyöntekijän saaneiden määrä kasvoi pitkään palveluja tarvitsevien asiakkaiden keskuudessa 3 656:llä. Kehitys kuvattu yksiköittäin sekä yhteensä.

Oman vastuutyöntekijän saaneiden määrä, pitkään palveluja tarvitsevien asiakkaiden keskuudessa (sisältyy kokonaislukuun) 2/2

Kehittämistyön edetessä havaittu selkeä, oman vastuutyöntekijän määrän kasvun kiihtyminen tuli esiin myös tässä, asiakkaiden tunnistaminen parantunut.

Kuvaus mallin etenemisestä aikuisten terveyspalveluissa vuonna 2023

Nelimaalitavoitteet

- Vaikuttavuus
- Tuottavuus
- Asiakaskokemus
- Henkilöstökokemus

Vaikuttavuuden tavoitteet

- Terveystyöasiakas – PYLL
- Iäkkäämmät Qaly

Vaikuttavuuden kohdentaminen ja mittaaminen

- PYLL: Muutos yhdessä seitsemästä indikaattorista
 - RR, BMI, tupakka, AUDIT, BDI, LDL, HbA1c

Case esimerkki siitä, kuinka muutos on jossain tehty

- Episodissa ripeä siirto oikealle ammattilaiselle, konsultaatiomalli minimiin ja kopinotto -> päällekkäinen työ pois
- Pitkään palveluita tarvitsevien hoidon uudistus -> episodin toiminta keveni, vaikuttavuus parani

Lääketieteellisen asianmukaisuuden parantaminen

- Pitkään palveluita tarvitsevien lääketieteellinen tilannearvio
- Mitä hoidetaan ja miten, punniten hyödyt, haitat ja elämän realiteetit

Keino vaikuttavuuden aikaan saamiseksi – asiakaslähtöisyys ja proaktiivisuus

- Minimi-THS
- TARVE, TAVOITE, KEINOT, TUKI JA SEURANTA
- Minimi-valmennus
- Tavoitteellinen progressiivinen tuki THS:n elämäntapamuutokselle

Muutoksen etenemisen seuranta

- Tilastoinnin ja kirjaamisen mallin pohjan rakentaminen
- Trenditaulut, joiden avulla muutoksen etenemisen suunta nähtävissä

Välimittarit

- Eli mitä kannattaisi seurata ja miksi
- Kuinka eri parametrit vaikuttavat toisiinsa

Case esimerkki siitä, kuinka jossain on muutos johdettu

- Välineiden käyttö tiimin eteenpäin luotsaamiseksi
- Esihenkilötyön rooli muutoksen eteenpäin viemisessä (etenkin alussa)

Välittäjä SOTE-TIIMIMALLI	Mihin nelimaali- tavoitteeseen voi vaikuttaa?	Miten?
Vastuutyöntekijöiden määrä on kasvanut	Tuottavuus	Hoidon/palvelun jatkuvuus paranee -> päällekkäinen työ vähenee Koordinoidumpi hoito/palvelu -> poistuu hukkaa
Tulevaisuuteen varatut ajat (reppu)	Tuottavuus	Jos saatavuus on hyvä -> asiakkaan tarve asioida toistuvasti useaan eri paikkaan vähenee
THS (asiakkaan tavoite keskiössä)	Vaikuttavuus	Hoito kohdentuu potilaan määrittelemään elämäntapa- tai hyvinvointimuutokseen
Valmennuksen aloitus (terveyshyötyasiakkaan)	Vaikuttavuus, tuottavuus	Tuetaan asiakasta muutoksessa -> tuotetaan terveyshyötyä→indikaattorien paraneminen Napakka tuki vähentää muuta palveluiden käyttöä
Lääketieteellinen tilannearvio	Vaikuttavuus, tuottavuus	Ali- tai ylihoito järkevöitetään -> antaa tuen hoitajan interventiolle
Suoritteet suoritelajeittain: läsnävo, etävoipuh, etävosäh, puh, säh, kons	Tuottavuus	Kontaktien määrä lisääntyy, kun hoidetaan etänä ja mm. napakasti valmentaan Sähköinen yht. otto mahdollistaa suoraviivaisemman hoidon oikealta ammattilaiselta ja nopeamman valmistautumisen kontaktiin
Etä%	Tuottavuus	Etänä hoidettaessa joustoa toimintaan
Indikaattorit	Vaikuttavuus	Muutos yhdessä seitsemästä mittarista (RR, BMI, tupak, LDL, HbA1c, BDI, AUDIT) parantaa elinajanennustetta

Sote-tiimimallin kehittäminen asukkaille näkyvät tulokset

	SOTE-TIIMIMALLIN KEHITTÄMINEN
1	Asiakkaan asian ratkaiseminen/hoito/alkaa heti ensikontaktissa suurimmalla osalla
2	Asiakas saa itselleen vastuutyöntekijän, joka koordinoi hoitoa/palvelua ja johon asiakas saa helposti yhteyden
3	Asiakas saa vastuutyöntekijältään yksilöllisen tuen ja valmennuksen itse asettamalleen muutostarpeelle → asiakas saa palvelusta terveyshyötyä
4	Asiakkaan tarve asioida useassa eri paikassa usean ammattilaisen kanssa vähenee, jolloin hoidon/palvelun jatkuvuus paranee
5	Jonojen poistuttua asiakas saa nopeammin apua/palvelua/tukea tarvitsemaansa asiaan
6	Jatkossa asiakkaat saavat Satakunnassa tasavertaisempaa hoitoa/palvelua, joka vastaa paremmin heidän palvelutarvettaan

Kuntoutuksen kehittäminen, fysioterapeutti monialaisessa tiimissä -projekti

Kuvaa lyhyesti, mihin sote-palveluissa olevaan haasteeseen kehittämistyöllä vastattiin?

- Fysioterapeuttien suoravastaanottopalveluiden hyödyntäminen aikaisempaa laajamittaisemmin asiakkaan hoidon tarpeen arvioinnista alkaen. Toimintamallin on tarkoitus olla kiinteä osa sote-keskuksen monialaista tiimityömallia.
- Mahdollistetaan matalan kynnyksen fysioterapiaa sekä suoravastaanottoa joko etä- tai lähipalveluna.
- Hoitotakuun täytyminen.
- Asiakkaan tarpeen mukaisesti oikea ammattilainen ratkaisee asiakkaan tuki- ja liikuntaelin (TULE) -ongelmaa mahdollisimman nopeasti ja kevyin keinoin (kustannustehokkuus). Aiemmin osassa Satakuntaa fysioterapiaan on ollut pitkät jonotusajat ja asiakas on käynyt useammalla ammattilaisella ennen fysioterapiaan päättymistä.
- Puheterapian toimintaperiaatteet

Kehittämistyön linkittyminen Satakunnan hyvinvointialueen strategiaan?

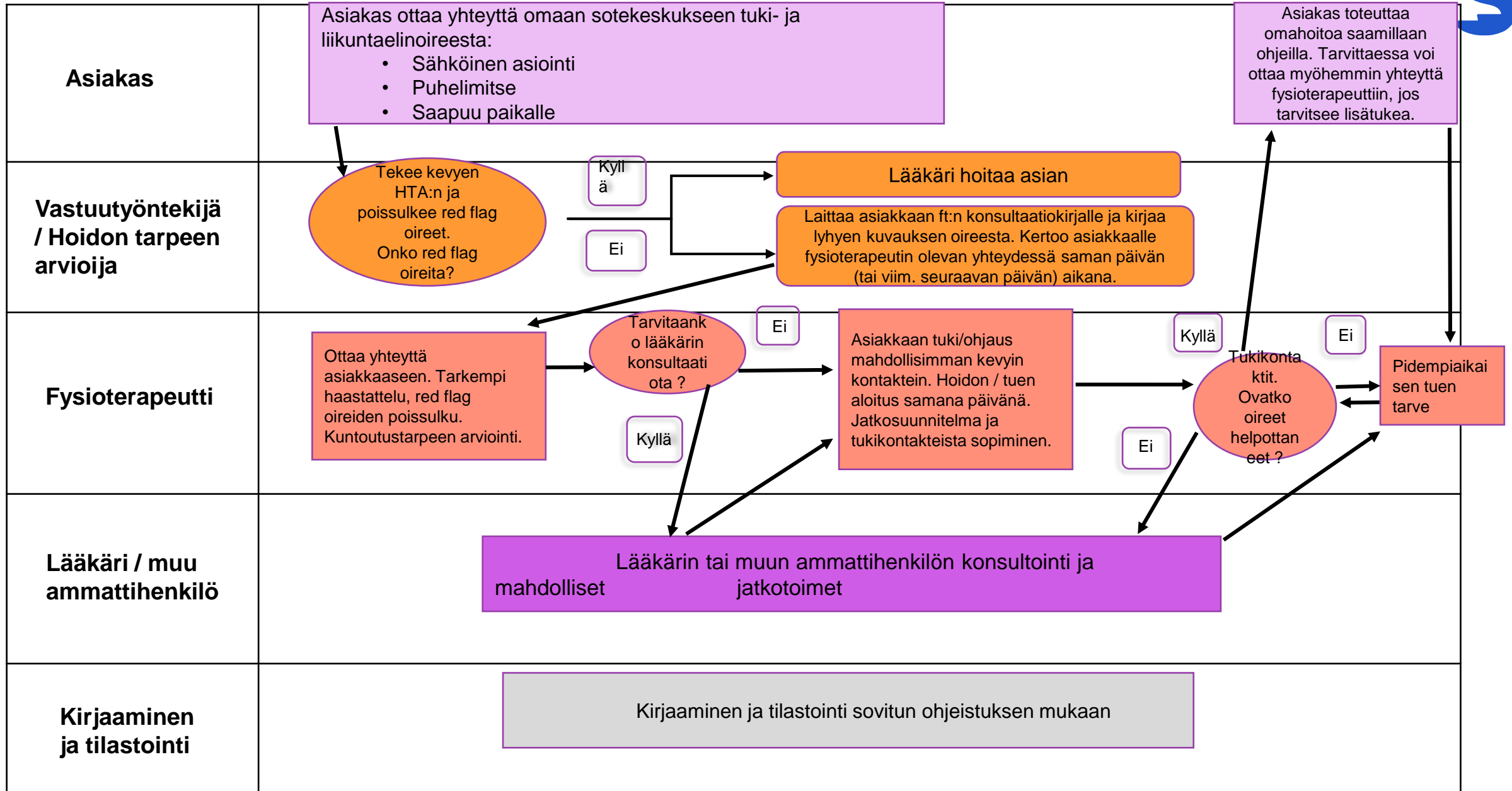
- Perustason palveluiden vahvistuminen ja fysioterapian integroiminen monialaiseen tiimiin
- Toiminnassa huomioidaan nelimaalitavoitteet: vaikuttavuus, tuottavuus, henkilöstö- ja asiakaskokemus

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat Anu Mitikka, Sini Maansalo & Sari Väkiparta

Kuntoutuksen kehittäminen, fysioterapeutti monialaisessa tiimissä - projektin hyötytavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötytavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Tuki- ja liikuntaelin oireiset asiakkaat eli TULE-oireiset (ilman selvää traumataustaa tai * punalippuoireita) ohjautuvat hoidon tarpeen arvion jälkeen fysioterapeutin kutsujonolle, josta fysioterapeutti arvioi hoitopolun jatkosta. Hoito alkaa heti / mahdollisimman nopeasti oikealla ammattilaisella, etä- ja/tai läsnäkontaktein.</p> <p>Toimintamallilla kyetään purkamaan fysioterapian hoitonoja ja asiakkaan TULE-oiretta hoitaa asiakkaan tarpeen mukaisesti oikea ammattilainen, oikeaan aikaan. *Punalippuoireet eli Red Flag -oireet = varoitusmerkki oireen mahdollisesta vakavuudesta. Jos yksikin oire löytyy, asiakas ohjautuu lääkärille (lähde: Käypä Hoito -terminologia), kts lopussa liite.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Palveluissa pyritään lisäämään etäkontakteja/-tukea asiakkaalle jo hoidon tarpeen arviosta lähtien. Pyritään nopeaan reagointiin asiakkaan oireen hoidossa, jotta oire ei kroonistu/pitkity.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Asiakkaan tarpeeseen / oireeseen liittyen, oikea ammattilainen aloittaa hoidon mahdollisimman nopeasti ensikontaktin jälkeen. Asiakaslähtöisesti sovitaan tarvittavat tukikontaktit.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Fysioterapeutti toimii tiiviimpänä osana monialaista tiimiä. Yhteisesti sovitut konsultaatiotavat, laadukas ja yhteinen kirjaamistapa. Yksi ammattilainen toimii vastuuyöntekijänä, joka konsultoi tarvittaessa muita.</p>

SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUE: TIIMIFYSIOTERAPEUTIN TOIMINTAMALLI SOTE-KESKUKSESSA

Kuntoutuksen kehittäminen, fysioterapeutti monialaisessa tiimissä -projektin tulokset

Satakunnan tiimifysioterapeutin toimintamalli fysioterapian integraatiosta monialaiseen tiimiin

- **Tiimifysioterapian toimintamallia on pilotoitu kolmessa kunnassa. Malli on todettu toimivaksi ja hyväksytty Satakunnan hyvinvointialueen tiimifysioterapiamalliksi.** Toimintaa on arvioitu tilastoinnista saatavan datan sekä henkilöstökokemus- ja asiakaskokemusmittauksista saatavan datan avulla.
- Toimintamalli on toiminnassa jo Eurassa, Säskylässä ja Huittisissa, joissa jatkuu toiminnan juurrutusvaihe. Jatkosuunnitelmassa on toimintamallin laajennus vaiheittain koko hyvinvointialueelle. Verkoston ja ammattilaisten osaamista on vahvistettu osallistumalla kuntien projektiryhmiin, henkilöstön perehdytyksillä sekä säännöllisillä pilottipalavereilla.

Satakunnan hyvinvointialueen suoravastaanottofysioterapeuttien (SVO) osaamisen päivityskoulutus marraskuussa 2023, joka tukee tiimifysioterapeutin työtä sekä yhtenäistää SVO-toimintaa alueella

- Alueen suoravastaanottofysioterapeutit (29 ammattilaista) kävivät 2 päivän päivitys/kertauskoulutuksen, jossa kerrattiin niska-yläraaja sekä alaselkä-alaraajat: kliininen tutkiminen, hoitoperiaatteet ja kotiharjoitteiden ohjaus käytännön koulutuksena sekä asiakasesimerkein.

Satakunnan hyvinvointialueen fysioterapian kirjaamisen / tilastoinnin yhtenäinen malli on pilotoitu ja viety kirjaamistyryhmälle / Yhdyshenkilöverkostolle käsiteltäväksi. Tavoitteena on yhtenäinen kirjaamisen / tilastoinnin malli Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palvelualueen fysioterapiaan.

JUURTUMINEN

- Pilottityöryhmän kanssa suunnitellaan jatkotoimenpiteet loppuvuodesta 2023: tavoitteena on juurruttaa toiminta pilottikunnissa ja sopia toiminnan jatkoseurannasta sekä jalkauttaa toimintaa muualle Satakuntaan vaiheittain.
- Alueiden projektityöryhmien, aikuisten palveluiden kuntoutuksen esihenkilöiden, toimipaikkavastaavien tuki toiminnan juurruttamisessa sekä jalkauttamisessa uusille alueille varmistetaan. Nykyisten hankekoordinaattoreiden tuki oman työn ohella toiminnan perehdyttämisessä jatkuu hyvinvointialueella. Sovitut seurannat myös jo toimintaa tekevissä kunnissa.
- Sovitaan, miten perehdytys toimintamalliin toteutetaan kullakin alueella ja miten yksittäisen fysioterapeutin tuki uuden toimintamallin käyttöönottamiseen varmistetaan.
- Muutosten seuranta laadukkaana tilastointidatan avulla, yhteneväinen malli Sotokeskusten monialaisen tiimin kanssa.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Pohjois-Satakunnan fysioterapeuttien suoravastaanottotoiminnan aloitus – sopimus ja fysioterapian integrointi monialaiseen tiimiin on suunnitteilla.
- Etävastaanottotoiminnan laajentaminen – digipalveluiden kehittäminen on käynnistetty. Laajentamista jatketaan hyvinvointialueen johdon ohjaamana.
- Fysioterapeutin suoravastaanotolle ohjautuminen Omaolo-arvioinnin kautta on suunniteltu ja pilotti alkamassa joulukuussa 2023. Pilotointi jatkuu Länsi-Porin fysioterapian / Maantiekadun toimipisteessä 2023 – 2024 vuosien vaihteessa.

Kuntoutuksen kehittämisen -projektin tulokset

Fysioterapeutti monialaisessa tiimissä ASUKKAILLE NÄKYVÄT TULOKSET
Palvelulupaus: Asiakkaan kuntoutuksen aloitus / ratkaisu alkaa samana (viimeistään seuraavana) päivänä
Asiakkaan tuki- ja liikuntaoiretta lähdetään hoitamaan oikeaan aikaan ja oikealla ammattilaisella
Asiakas saa kuntoutuksen puolelta vastuutyöntekijän, johon voi jatkossa olla yhteydessä

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Fysioterapeutin osaamisen integrointi osaksi sotekeskuksen monialaista tiimiä (sisällytetty monialaisen tiimimallin kuvaukseen)	Tiimimalli Satakunnan hyvinvointialueen sote-keskuksissa Innokylä
Tiimifysioterapian toimintamallin käsikirja perehdytyksen tueksi sekä kirjaamisen ja tilastoinnin mallinnus	
Toimintaterapian periaatteet Fysioterapian toimintaperiaatteet	

Kuntoutuksen kehittäminen, fysioterapeutti monialaisessa tiimissä - projektin kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Asiakkaan tuki- ja liikuntaelin oireen hoito alkaa heti ensikontaktista asiakkaan tarpeen mukaisesti ja oikea ammattilainen käynnistää hoitopolun heti. Asiakas saa (episodin) kuntoutuksen aikana riittävän tuen oireen hoidossa ja kuntoutumisessa. Asiakkaalle annetaan kuntoutuksen yhteyshenkilön tiedot. Tarvittaessa asiakas voi olla myöhemmin suoraan ammattilaiseen yhteydessä. Tarvittaessa kuntoutuksen ammattihenkilö konsultoi muita ammattihenkilöitä, jolloin asiakasta ei juoksuteta ammattilaiselta toiselle. Asiakastytyvyisyys toiminnasta on ollut erittäin hyvää.

Ammattilaiselle

Ammattilaiset toimivat toisiaan tukevissa moniammatillisissa tiimeissä, horisontaalinen verkostoituminen. Vastuutyöntekijyys ja kokonaisuuden hallinta on yhdellä ammattilaisella. Vastuun siirto tarvittaessa toiselle ammattilaiselle, mikäli esim. asiakkaan palvelutarve / hoito vaatii toisen ammattiryhmän osaamista. Toiminnoilla varmistetaan hoitotakuun täytyminen sekä asiakkaan tarpeen mukaisen hoitopolun eteneminen.

Hyvinvointialueelle

Kustannusvaikuttavuus: episodi on hoidettu lääkärivastaanoton sijaan kuntoutuksen asiantuntijan toimesta, hoito tapahtuu mahdollisimman kevein keinoin, ensisijaisesti etäkontaktein. Fyysistä vastaanottoa käytetään esim., kun fysioterapeutti kokee oireen vaativan kliinisen tutkimuksen ja ohjauksen. Satakunnan hyvinvointialueen fysioterapian yhteinen kirjaamisen/ tilastoinnin malli, joka mahdollistaa kuntoutuksen vaikuttavuuden seuraamisen sovitun mittarein (tilastoinneista saatavan datan avulla). Mahdollistetaan yhteneväiset toimintamallit aikuisten puolen fysioterapiaan koko alueella.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Asiakas osaa olla tuki- ja liikuntaelinoireiden vuoksi yhteydessä suoraan fysioterapeuttiin, jolloin asiakkaan tarpeen mukainen tuki mahdollistuu oikeaan aikaan ja oikean ammattilaisen toimesta. Kustannusvaikuttavuus (kts ed. kohta). Kuntoutuksen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta saadaan tietoa, jolloin tehottomiin/vaikuttamattomiin käytäntöihin tiedetään tehdä muutoksia.

OLKA-toiminnan jalkauttaminen sote-keskuksiin

Kehittämisen taustaa

Väestön sairastavuus on keskimääräistä suurempi ja palvelut painottuvat raskaampiin, korjaaviin palveluihin. Haasteena myös heikko palveluiden yhdenmukaisuus. Kehittämistyöllä on vahvistettu perustasoa sekä lisätty ennaltaehkäisevää ja asukkaiden hyvinvointia tukevaa toimintaa. 3. sektorin ja sosiaali- ja terveystalouden välinen yhteistyö on ollut hajanaista, koordinoimatonta ja koettu liian vähäiseksi. Asiakkailta ei ole ollut saatavilla tarpeeksi tietoa 3. sektorin toiminnasta oman toipumisensa ja elämäntilanteensa tueksi.

OLKA-toiminnan jalkauttamisella sote-keskuksiin vahvistetaan ennaltaehkäisevää ja asukkaiden hyvinvointia tukevaa toimintaa, 3. sektorin palvelut ovat asukkaiden saatavilla lähellä ja yhdenvertaisesti, tarjotaan asiakkaille ja heidän läheisilleen kiireetöntä kohtaamista ja tukea sekä lisätään henkilöstön tietoa 3. sektorin toiminnasta vaikuttavuuden parantamiseksi. Hyvinvointialueen ja 3. sektorin yhteistyöllä tarjotaan palveluja eri kohderyhmille tasapuolisesti.

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat Mirva Valkama: Satakunnan yhteisökeskus & Margit Peltomäki

[OLKA Satakunta | Innokylä](#)

OLKA-toiminnan jalkauttaminen sote-keskuksiin hyötyavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Lisätty OLKA-toiminnan saavutettavuutta maakunnassa tuomalla 3. sektorin palvelut sote-keskuksiin lähelle asiakkaita ja henkilöstöä. Tehty toimintamalli, jonka avulla varmistetaan toiminnan jatkuvuus vuodesta 2024 alkaen.</p> <p>Laajennettu OLKA-toimintaa sote-keskuksiin:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kehittämällä jo olemassa olevia OLKA-pisteitä.• Avaamalla uusia OLKA-pisteitä maakuntaan.
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>3. sektorin toiminnalla ja siitä saatavan tiedon avulla OLKA-pisteillä tuetaan ja edistetään kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä, vahvistetaan varhaisen tuen saamista ja madalletaan kynnystä hakea tukea ja apua.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>OLKA-toiminnalla lisätään asiakkaiden ja sote-ammattilaisten mahdollisuutta saada tietoa 3. sektorin toiminnasta. Viestinnän avulla saavutetaan laajasti hyvinvointialueen henkilöstöä sekä 3. sektorin toimijoita OLKA-toiminnan lisäämiseksi.</p> <p>Yhdenmukainen toimintamalli ja koordinointi sekä kansallinen konsepti varmistavat toiminnan laadun ja tasaisuuden koko maakunnassa.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Juurrutettu yhtenäinen OLKA-toimintamalli koko hyvinvointialueella, jossa yhteistyö 3.sektorin ja hyvinvointialueen välillä kasvaa.</p> <p>Luodaan rakenne, jossa on valmius ottaa käyttöön jatkossa muitakin OLKA-toiminnan palveluja.</p>

OLKA-toiminnan jalkauttamisen tulokset

- Luotu OLKA Satakunta-toimintamalli, jonka kautta toiminta jatkuu 2024 alkaen (kuvaus eri toimijoiden tehtävistä/vastuista sekä materiaalit ja toimintaa koordinoivaa maakunnallinen OLKA-verkosto).
- Ensimmäistä kertaa luotu toimintamalli, miten OLKA-toimintaa toteutetaan sairaalan lisäksi sote-keskuksissa.
- Olemassa olevien OIVA-tietopalvelupisteiden kehittäminen (Huittisten, Säskylän ja Euran terveyskeskukset sekä Sote-keskus Länsi, Pori).
- Uusien OIVA-tietopalvelupisteiden avaaminen (Rauman sote-keskus, Harjavallan ja Noormarkun terveysasemat ja Sote-keskus Tapala, Kankaanpää).
- ILONA-palvelun (vapaaehtoistoiminnan) pilotointi Sote-keskus Lännessä.
- OLKA-toiminnasta viestintä (OLKA Satakunta uutiskirjeet, tilaisuudet, sähköinen viestintä).
- OLKA-käsikirjat sote-ammattilaisille ja 3.sektorille, OLKA-vapaaehtoistoiminnan ohjeistus sote-keskuksille, OLKA-toiminta Satakunnan hyvinvointialueella-esite, teemapäivien lomake, sote-keskusten vapaaehtoistyön lomake

JUURTUMINEN

- Verkosto ohjaa, seuraa ja kehittää toimintaa Satakunnassa ja viestii siitä sekä maakunnallisesti että valtakunnallisesti. Toiminnan juurtumiseksi OLKA Satakunta-toimintamallia toteutetaan vuodesta 2024 alkaen.
- Satakunnan yhteisökeskuksen sopimuksellinen yhteistyö sekä Satakunnan hyvinvointialueen että kansallisen OLKA-toiminnan kanssa.

JATKOTOIMENPITEET

- Viisi pilotointia toteutui suunnitellun kuuden sijaan. Pilotoinnit eivät pääty, vaan tulevat jatkumaan edelleen.
- Jatkossa toimintamallin mukaisesti laajennetaan OLKA-toimintaa Satakunnassa.

OLKA-toiminnan kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Tuodaan 3. sektorin palvelut ja tieto niistä lähelle asiakkaita sekä tuetaan ja edistetään kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä.

Ammattilaiselle

3. sektorin palvelut ja tieto niistä lähelle sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia sekä tueksi palveluohjaukseen.

Hyvinvointialueelle

Saatu aikaan yhtenäinen ja selkeä koko hyvinvointialueen kattava toimintamalli, jonka kautta toteutetaan yhteistyötä 3. sektorin ja hyvinvointialueen välillä.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

koko Satakunnan hyvinvointialuetta koskeva yhtenäinen toimintamalli, joka mahdollistaa 3. sektorin ja sote-toimijoiden konkreettisen, laadukkaan ja koko hyvinvointialueen kattavan yhteistyön maakunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Toimintamalli mahdollistaa eri OLKA-toiminnan osioiden käyttöönoton ja laajentamisen.

OLKA-toiminta sote-keskuksissa jatkuu vireänä järjestöyhteistyönä Satakunnan hyvinvointialueella

 OLKA®

Maaliskuu 2024

Sote-keskus Lännen OLKA-piste

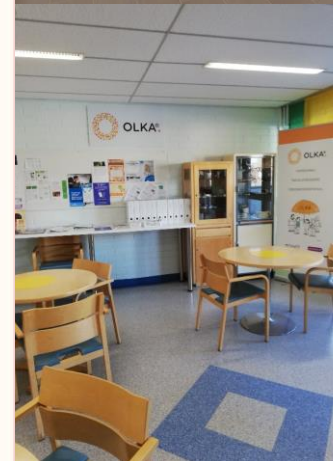
Maailman munuaispäivänä
Tiistai 12.3 kello 10-14
Satakunnan Munuaisyhdistys ry

ke 13.3 kello 10-14
Porin Seudun Reumayhdistys ry

Valtakunnallisena lääkehoidon päivänä
to 14.3 kello 9-13
Satakunnan hyvinvointialueen farmaseutti tulee keskustelemaan ajantasaisen lääkelistan tärkeydestä

to 14.3 kello 10-14
FinFami Satakunta ry

Kansainvälinen aivoviikko 11.3 alkaen
pe 15.3 kello 9-13
Satakunnan Neuroyhdistys ry

Yhteinen kehittämistyö nivotaan toimiviksi käytänteiksi vrt. Lääketurvallisuuden kehittämisen -projekti

OLKA-pisteitä: Sote-keskus Länsi (vas.), Rauman pääterveysasema ja Harjavallan terveysasema

OLKA SATAKUNTA - TOIMINTAMALLI

SOPIMUKSET

- Kansallisen OLKA-toiminnan kanssa
- Satakunnan yhteisökeskuksen ja Satakunnan hyvinvointialueen välillä

TOIMINTAA OHJAAVAT MATERIAALIT

- OLKA-käsikirja sote-ammattilaisille
- OLKA-käsikirja 3. sektorille
- OLKA-vapaaehtoistoiminnan ohjeistus sote-keskuksille
- OLKA-toiminta Satakunnan hyvinvointialueella-esite
- Teemapäivien lomake
- Sote-keskusten vapaaehtoistyön lomake

OLKA SATAKUNTA-VERKOSTO

- **Jäsenet:**
 - Hyvinvointialue: asiakaspalvelupäällikkö, eri yksiköiden OLKA-toiminnasta vastaavat
 - Satakunnan yhteisökeskus: toiminnanjohtaja, vapaaehtoistoiminnan asiantuntija, OLKA-koordinaattori ja järjestökoordinaattori
 - Satapsykiatrin OLKA-pisteen työryhmän edustaja
 - Tarvittaessa muita osallistujia; vapaaehtoiset, kokemustoimijat, 3. sektorin, hyvinvointialueen ja sidosryhmien edustajat
- **Tehtävät:**
 - Seurata ja arvioida OLKA-toiminnan toteumista ja tilastoja neljännesvuosittain ja raportoida edelleen omille taustaorganisaatioilleen
 - Koordinoida vapaaehtoisten OLKA-koulutuksia, virkistystoimintaa, työnhajausta
 - OLKA-toiminnan viestinnän koordinointi
 - Toiminnan laajentaminen ja kehittäminen sekä painopisteiden valinta
 - Järjestelmien ja kansallisen sopimuksen sekä konseptin ja materiaalien seuranta ja päivittäminen

SOTE-KESKUKSET

- Teemapäivät ja niiden suunnittelu
- Viestintä, myös oman yksikön sisällä
- OLKA - pisteestä huolehtiminen; kalusteet, konseptin noudattaminen, esitteet
- mahdollisten vapaaehtoisten perehdyttäminen, vuorohallinta ja tukeminen
- Vapaaehtoistoiminnan tilastointi
- Koulutuksiin osallistuminen

SAIRAALA

- Teemapäivät ja niiden suunnittelu
- vapaaehtoisten perehdyttäminen
- Viestintä, myös omassa organisaatiossa
- toiminnan kehittäminen sairaalassa
- Koulutuksiin osallistuminen

3. SEKTORI

- teemapäivien järjestäminen ja seurantalomakkeen täyttäminen
- Oman toiminnan ja toimintamallien tunnetuksi tekeminen hyvinvointialueelle OLKAn kautta
- Palautteen ja kehittämis ehdotusten antaminen toiminnasta
- Asiantuntija-apu esim. vapaaehtoisten täydennyskoulutuksissa
- Viestintä

Suun terveydenhuollon kehittämistyö

- **Suun terveydenhuollon yhtenäistäminen, saatavuuden, laadun ja vaikuttavuuden parantaminen** hyvinvointialueella.
- **Vertaiskehittämisen palvelut mahdollistavat nopean ja kustannustehokkaan keinon saada kokonaiskuva toiminnasta** ja kehitystavoitteiden toteutumisen seurannan Satakunnan hyvinvointialueen suun terveydenhuollossa.
- **Ammattilaisen laatutyökalu tuo sähköpostilla työntekijän omaan työhön liittyvät henkilökohtaiset tulokset ja vertailun organisaation keskiarvoon, kolmen kuukauden välein.**
- **Sth:n hoitopolkuja ja prosesseja on yhtenäistetty ja kuvattu sisäisesti sth:ssa; mm. kirurgisen potilaan hoitopolku, anestesiapotilaan hoitopolku, alle 18-vuotiaiden hoitopolut.**

KEHITTÄMISTYÖLLÄ SAAVUTETAAN

- Yhdenvertainen suun terveydenhuollon palvelu koko Satakuntaan, yhtenäiset, yhteiset toimintatavat ja hoitopolut tuovat yhdenvertaisuutta palveluun.
- Palvelut perustuvat ammattilaisen tekemään hoidon tarpeen arvioon, jolloin hoito on oikea-aikaista, vastaanotto oikealle ammattilaiselle ja hoito on vaikuttavaa ja kustannustehokasta sekä asiakkaalle että hyvinvointialueelle.
- Toiminnan arvioiminen ja kehittäminen perustuu tietoon ja mitattaviin toimintoihin.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi Katja Lepistö.

Hammaslääkärin kiireettömälle vastaanotolle pääsy (T3-aika):

2023	96 vrk
tammikuu 2024	64 vrk

Suuhygienistin kiireettömälle vastaanotolle (seurataan nykyään)

2023	55 vrk
tammikuu 2024	50 vrk

Lokakuun 2023 alusta alkaen suun terveydenhuollon ajanvarauskirjat ovat olleet yhtenäistettynä, jolloin vertailukelpoisen tiedon saanti on mahdollista.

- Satakunnan hyvinvointialueella kehittämistyötä koordinoi vastuualuejohtaja Katja Lepistö & vastuuyksikön päällikkö Jenni Peltola.
- Myös perhekeskuskehittämistyössä toteutettiin suun terveyden huollon kehittämistyötä menestyksekkäästi yhteistyössä palvelutuotannon kanssa 2020 – 2023, mm. Päivi Viinamäki ja Topi Nyman.

Suun terveydenhuollon kehittämisen hyötötavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Vertaiskehittämisspalvelut tuottavat monipuolista tietoa hoidon saatavuudesta, hoitopoluista ja hoidon vaikuttavuudesta. Palvelut kehittävät mittareita edellä oleviin ja myös paljon suun terveydenhuollon palveluita käyttävien tunnistamiseen ja heidän palvelujensa arviointiin ja kehittämiseen. Palvelut tuottavat tietoa myös siitä, miten eri kansansairauksien hoidon jatkuvuus ja siten vaikuttavuus toimivat. Kansallinen vertailu.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Vertaiskehittämisen palvelut arvioivat ja mittaavat ennaltaehkäisevän hoidon tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Samalla saadaan tietoa kansallisesti erilaisista toiminnoista ja voidaan soveltaa niitä Satakunnan hyvinvointialueella.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Vertaiskehittäminen tuottaa jatkuvaa tietoa hoidon vaikuttavuudesta kansallisesti vertaillen, mutta myös koko hyvinvointialueelta, palveluryhmittäin, hoitoloittain ja ammattilaisittain. Näin päästään puuttumaan toimintatapoihin, jotka eivät tuota laadukasta ja vaikuttavaa suun terveydenhuoltoa.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Vertaiskehittämisen palvelut arvioivat ja tuottavat tietoa eri suun terveydenhuollon ammattilaisen työnjaosta, jotta oikeat ammattilaiset tekevät oikeita toimenpiteitä ja hoito on vaikuttavaa ja kustannustehokasta.</p>

Suun terveydenhuollon kehittämistyön tulokset

Monipuolisen toiminnan suunnittelun ja kehittämisen mittarit mahdollistavat tiedolla johtamisen. Näiden tietojen päivittyminen koskien koko hyvinvointialuetta, palveluryhmittäin, hoitoloittain ja myös ammattilaisittain. Saatiin kokonaisnäkemys hyvinvointialueen suun terveydenhuollon toiminnasta.

- Ammattilaiselle tuotettu henkilökohtaiset arviot auttavat kehittämään ammattitaitoa, arvioimaan oman toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

JUURTUMINEN

- Osallistutaan aktiivisesti kansallisiin kokouksiin, joissa osallistujat itse määrittävät kaksi kertaa vuodessa sen, mistä toiminnasta ja millaista tietoa kaivataan kehittämään suun terveydenhuollon palveluja ja toimintaa.
- Käytetään aktiivisesti ja jatkuvasti vertaiskehittämisen palvelun ja ammattilaisen työkalun tuottamaa tietoa suun terveydenhuollon toiminnan arvioimiseen ja kehittämiseen.

JATKOKEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Satakunnan sth liitettiin NHG:n vertaisarviointipalveluun ja ammattilaisen työkalu-palveluun. Valitettavasti NHG:n, 2M-it:n ja Tieto-Enatorin neuvottelut tietojenkeruusta venyivät, joten palvelut ovat olleet käytössä vasta syksyllä 2023.

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella

Vertaiskehittämisellä saatua tietoa käytetään aktiivisesti toiminnan arvioimiseen ja kehittämiseen.

Hoidon vaikuttavuuden arviointia seurataan aktiivisesti ja keskustellaan henkilökunnan kanssa ja arvioidaan toimintaa.

Ammattilaisen työkalun avulla työntekijä arvioi omaa toimintaansa.

Suun terveydenhuollon toiminta perustuu jatkuvaan toiminnan arviointiin ja kehittämiseen.

Asukkaan hoitopolut suun terveydenhuollossa ovat selkeät ja toimivat. Ei ole epäselvää miten, missä ja milloin hoidetaan. Mahdollinen jatkohoito on selkeää.

Yhteydenotossa ohjataan heti hoidon tarpeen arvion mukaan oikealle ammattilaiselle, hoitokäynnit vähenevät ja hoidon kokonaiskesto lyhenee. Eli hoito tulee valmiiksi kohtuullisessa ajassa.

Ennaltaehkäisy ja terveyden edistämisen toimenpiteet lisääntyvät ja omahoidon tärkeyttä korostetaan ohjeistamalla ja neuvomalla.

Suun terveyden huollon kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Asiakkaan hoitopolut ovat selkeytyneet, yhtenäiset ja yhteiset toimintatavat varmistavat laadukkaan ja oikea-aikaisen hoidon. Hoidon tarpeen arvio tehdään samalla tavalla koko hyvinvointialueella.

Ammattilaiselle

Hoitopolut ja prosessit selkeät, yhteiset toimintaohjeet ja –tavat selkeytyneet. Tieto hoidon vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta lisääntynyt

Hyvinvointialueelle

Toiminnan kehittäminen ja uudistaminen perustuvat mitattuun tietoon ja tuovat tuloksellisuutta sekä hoidon että talouden kannalta. Hoitovelkaa saatu purettua ja hoitoon pääsyä lain määäämissä puitteissa parannettu.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Toiminnan kehittäminen tutkittuun tietoon ja mittareihin perustuen. Samalla kehitetään laadukasta ja vaikuttavaa suun terveydenhuoltoa.

Kotiin annettavat- ja ikääntyneiden palvelut -osahanke

KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA

- Hankkeessa vastattiin erityisesti väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin ja ikääntyneet ovat jo tälläkin hetkellä suuri sote-palveluiden käyttäjäryhmä. Ikääntyneiden kohdalla tarvitaan ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä palvelutarpeen hillitsemiseksi ja raskaampien palveluiden tarpeen vähentämiseksi. Tarvitaan asiakaskeskeistä, osallistavaa ja voimavarakeskeisempää työmallia ja tiiviimpää yhteistyötä 3-sektorin kanssa.
- Omaishoitajuuden tukeminen heidän tehtävässään vähentää laitospaikkojen ja sairaalahoidon tarvetta. Omaishoitajuudessa on tärkeää oikea-aikainen tiedon saanti ja vertaistuki sekä tuen jatkuminen myös omaishoitajuuden päättyessä. Hyvinvointialueelle on tarvinnut laatia yhtenäiset toimintaohjeet, kriteerit ja tukiluokat omaishoidon päätöksiä varten.
- Ikääntyneet ovat myös suurin käyttäjäryhmä päivystyksellisissä palveluissa. Kotiin annettavan ja ennakoivien hoitosuunnitelmien ja toimintaohjeiden hyödyntäminen vähentäisi päivystyskäyntejä.
- Muistisairaudet ovat lisääntyneet ja kuormittavat yhä enemmän sote-palveluita. Muistisairauksien ennaltaehkäisy olisikin tärkeää. Gerontologinen sosiaalityö on valtakunnallisesti todettu olevan puutteellista ja hankkeessa haluttiin nostaa esiin myös tämän kehittämisen tarpeellisuus.
- Tavoitteena on ollut kehittää niitä palveluita, millä on vaikuttavuutta, ja mitkä ovat kustannustehokkaita, mistä esimerkkinä vapaaehtoistyön kehittäminen.
- Tärkeää on ollut saada yhdenmukaiset, laadukkaat palvelut koko hyvinvointialueelle ja tuottaa palveluita lähelle asiakasta, tuottaa matalan kynnyksen palveluita sekä erityisesti tukea kotona asumista.

Kehittämistyössä vastataan käytännön todellisiin kehittämistarpeisiin: asiakas keskiössä ja toiminnan muutos tulee olla pysyvää hyvinvointialueella.

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat projektipäällikkö Sari Grönfors 2020 - 2023, hankekoordinaattori Sirkka Helin (2023 kevät)

Kotiin järjestettävien palvelujen kehittämistyön tulokset

- Suunniteltu Sata ha:n yhtenäinen **kotihoidon Arki-paremmaksi –toimintamalli**, mikä **perustuu elintapaohjaukseen sekä RAI-arvioinnissa nousseisiin asiakkaan voimavaroihin ja herätteisiin sekä asiakkaan kanssa tehtävään viikkosuunnitelmaan**. Malli on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen asiakkaan voimavaroja ylläpitävä ja/tai kuntoutusta edistävä.
- **Selkeä arkikuntoutusmalli sekä Arki paremmaksi –koulutusmalli kotihoidon henkilöstölle**. Lisäksi tehtiin **kotihoidon palvelulupaus. Selkokieline tiedote jaettavaksi asiakkaille ja pidempi versio kotihoidon henkilöstölle** (Rauman paikallinen osa-hanke). Lisäksi tehtiin **toimintaohje sujuva ja oikea-aikainen kuntoutus**.
- **Ha:n yhteiset kuntoutuksen toimintaperiaatteet** (ensi vaiheessa lääkinnällinen kuntoutus).
- Uusien kuntoutustyöryhmien **organisointi ja tehtävänjaot monialaisuus ja moniammatillisuus huomioiden**.
- **Uusien toimintamallien luominen erityisosaaajien jalkautumiseksi koko hyvinvointialueelle**.
- **Alueen yhtenäisten mittarien käyttöönotto aloitettu: toimijoille GAS -menetelmästä peruskoulutus marraskuussa 2023, asiakkaan /potilaan kuntoutustavoitteiden laadintaan sekä kuntoutuksen edistymisen arviointiin**.

JUURRUTTAMINEN

- Arki paremmaksi – koulutusmallia / toimintamallia on jalostettu Tulsote-hankekokonaisuudessa. Koulutettu kouluttajia, jotka jatkavat hankekauden jälkeen. Palvelulupaus on jalostettu koko Satakunnan hyvinvointialuetta koskeväksi, mutta sen käyttöönottoa valmistellaan hyvinvointialueella.
- Kuntoutuksen periaatteiden luomiseen on osallistunut laaja joukko käytännön työtä tekeviä terapeutteja, joten hyväksymisen jälkeen niiden jalkauttaminen on helpompaa. Kaikki toimialueet tekivät yhteistyötä ja yhteneväiset toimintaperiaatteet edistävät niiden käyttöä. Juurruttaminen on otettu osaksi hyvinvointialueen muutosohjelmaa. Kuntoutustyöryhmien nimeämisehdotus tehty uusien toimintaperiaatteiden mukaan ja uusien käytännön toimintaohjeiden teko meneillään. Käytäntö osoittaa toimivuuden ja toimintaa muokataan tarpeen mukaan.
- Erityisosaaajien jalkauttaminen lymfaterapian osalta viety käytäntöön. Hyödynnetään kokemuksia muiden vastaavien kokonaisuuksien osalta.

JATKOKEHITTÄMIS EHDOTUKSET

- Arkikuntoutus ja aktivointisuunnitelma jäivät paikallisiksi (Rauman osakokonaisuus), mutta kehittäminen jatkuu hyvinvointialueella. Arkikuntoutus ja aktivointisuunnitelmat tulevat olemaan osa arviointijaksoa hyvinvointialueella.
- Palvelulupauksen käyttöönotto, koska edelleenkin asiakkailta ja omaisilta ei ole tietoa nykyajan kotihoidon toimintamalleista. Toimintaohjeen päivittäminen hyvinvointialueen tietoihin ja laajentaminen kaikille osastoille.
- Toimintaperiaatteiden käytäntöön jalkauttaminen vaatii useita tarkemmalle tasolle meneviä toiminta-/työohjeita
- Mittareiden käyttöönotot vaativat useita koulutuksia ja käyttöönoton tukemista

Kotiin järjestettävien palvelujen -osahankkeen tulokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
<u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Arki-paremmaksi –koulutusmalli (jalostettu malli tehty Tulsote-hankkeessa) ja Arki paremmaksi -toimintamalli	
<u>Toimintaperiaatteet</u> Ikääntyneiden fysioterapian toimintaperiaatteet	Toimintaperiaatteet ovat hyväksytyt ja Innokylään laittaminen on valmistelussa
<u>Toimintaperiaatteet</u> Erityisosaaajien jalkautuminen: Lymfahoidon kokonaisuus (LYKO)-terapeuttien jalkautuminen alueille, joissa ko. palvelua ei ole saatavilla.	

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi jäi kesken tai ei otettu käyttöön?
<u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Palvelulupaus		Palvelulupauksen käyttöön otto vaatii jatkovalmistelua
<u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Arkikuntoutus + aktivointisuunnitelma (toimintaohje)		Toiminta sisällytetty arviointijaksoon
<u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Sujuva ja oikea-aikainen kotiutus		Jäi kehittämisen käynnistysvaiheeseen resurssit ja aika eivät riittäneet. Osastot jatkavat kehittämistyötä mahdollisuuksien mukaan, Jatkokehittämisen tarve/mahdollinen hanke tuki tulee arvioida.
<u>Toimintaperiaatteet</u> Palvelusetelien laajennus		Järjestelmän vaihdon luomat tekniset ongelmat

Kotiin järjestettävien palvelujen -osahankkeen kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Kotiin järjestettävät palvelut: Arki paremmaksi koulutuksella kotihoidon kuntouttava työote laajeni ja asiakkaiden toimintakyky parani käyttöönoton myötä, kun olemassa olevat voimavarat hyödynnetään. Mielekkäämpi arki, kun pystyy toimimaan itsenäisesti tai avustettuna ja saa/pystyy päättämään asioista, kun ei tehdä passivoivasti puolesta.

Toimintaperiaatteet: Kuntoutukseen ohjautuminen ja oikea-aikaisuus paranevat

Yhtenäiset ja tasa-arvoiset toimintamallit koko hyvinvointialueella

Ammattilaiselle

Kotiin järjestettävät palvelut: Yhtenäinen toimintatapa (vähentää puolesta tekemistä ja hyvä hoitaja/huono hoitaja asetelmaa) ja mielekkäämpään työskentelyä

Toimintaperiaatteet: Toimintaohjeistus saatavilla

Hyvinvointialueelle

Kotiin järjestettävät palvelut: Asiakkaat pärjäävät pidempään kotona vähemmällä avuntarpeella

Toimintaperiaatteet: Kuntoutuksen resurssit kohdennetaan vaikuttavaan toimintaan

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Kotiin järjestettävät palvelut: Asiakkailla vähemmän tai myöhemmin kotihoidon tarpeen kasvu tai siirtyminen raskaampiin palveluihin. Mielekkäämpi työ on vetovoimaisempi.

Toimintaperiaatteet: Kuntoutuksen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta tietoa, jolloin tehottomiin/vaikuttamattomiin käytäntöihin tiedetään tehdä muutoksia

Tämä on Satakunnan hyvinvointialueen palvelulupaus sinulle, ikääntyneiden kotihoidon asiakas.

Me Satakunnan hyvinvointialueen kotihoiton työntekijät haluamme, että olet arkeesi tyytyväinen.

Haluamme auttaa sinua, jotta voit tehdä arjen asioita mahdollisimman itsenäisesti ja omien voimiesi mukaan.

Ohjaamme ja kannustamme sinua, jotta pysyt virkeänä.

Haluamme myös parantaa elämänlaatua. On tärkeää,

että voit tehdä sinulle tärkeitä asioita. Autamme sinua huomaamaan, mitä kaikkea pystyt tekemään itse.

Voit tehdä arkisia asioita myös yhdessä meidän kanssamme.

- Voimme viedä yhdessä roskapussin.
- Annamme sinulle ohjeita, kuten esimerkiksi "pue paita päällesi" tai "pujota käsi hihaan".
- Voimme valmistaa yhdessä iltapalan.

Jos olet omaishoitaja, me kotihoiton työntekijät autamme myös sinua.

Saat tehdä muita asioita sillä aikaa, kun me pidämme huolta läheisistäsi.

Miten kotihoito alkaa?

Kotihoito alkaa aina arvioinnilla.

Arvioinnin aikana katsomme, mitkä arjen asiat sujuvat sinulta hyvin, ja missä asioissa tarvitset apua.

Sinä ja läheisesi saatte myös sanoa, mitä palveluilta toivot.

Arvioinnin jälkeen teemme suunnitelman niistä palveluista, joita tarvitset.

Arvioimme kotihoiton tarvetta säännöllisesti.

Näin saat parasta apua myös silloin, kun avun tarve muuttuu.

Voit tarvita apua enemmän, kun esimerkiksi kotiutut sairaalahoitosta.

Tavoitteena on, että voit asua juuri sietä, missä pärjät parhaiten.

Kehittämistyössä huomioitiin selkokielisyyden periaatteet

SUJUVA JA OIKEA-AIKAINEN KOTIUTUS

Laadittu: 12.5.2022
Päivitetty 2.6.2022
Päivitysvastuu: Elovaara Jonna, Mitikka Anu

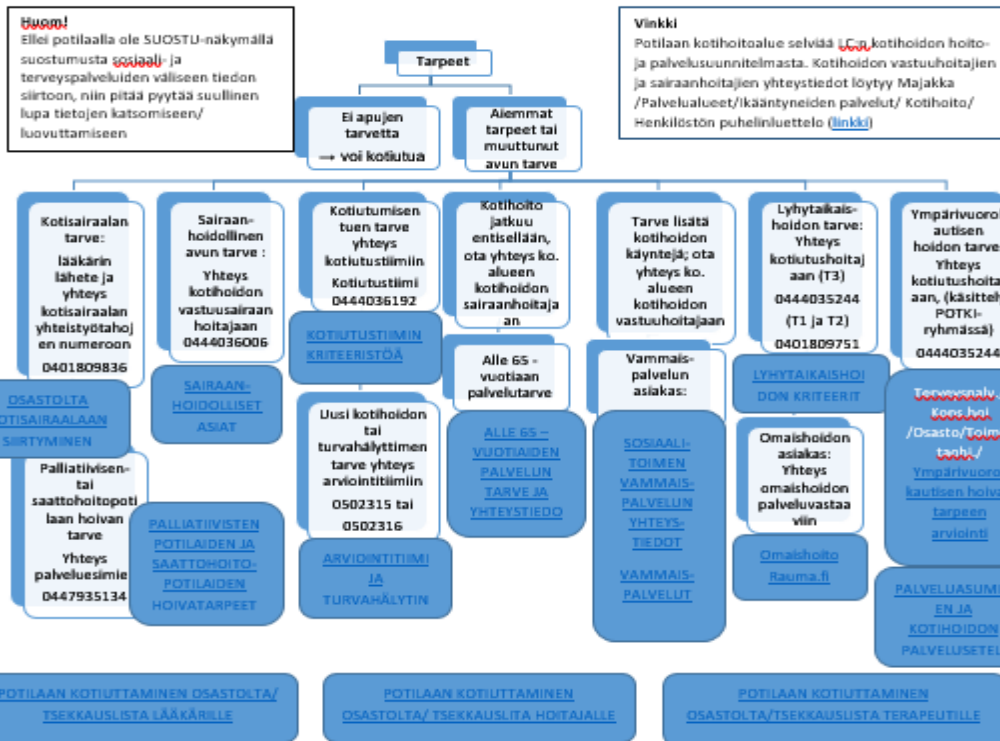
Kotiutuksen suunnittelu alkaa potilaan tullessa osastolle

- Selvitettävät asiat 1 - 2 pv, asuinolosuhteet ja toimintakyky [SELVITETTÄVIÄ ASIOITA POTILAAN TULLESSA SAIRAALAAN](#)
- Tarpeen mukaisesti selvitettävät 3 - 5 pv (LIITE1) [TARPEEN MUKAAN SELVITETTÄVIÄ ASIOITA POTILAAN TULLESSA SAIRAALAAN 3 - 5 PÄIVÄN SISÄLLÄ](#)

Moniammatillinen kotona pärjäämisen selvittäminen hoitajakson aikana: potilas, omaiset, hoitaja, lääkäri, fysio- ja toimintaterapeutti, sosiaalityöntekijä ja kotiutushoitaja

- Fysio-/toimintaterapeutti hankkii tarvittavat apuvälineet ja selvittää toimintakyvyn **KOTIKÄYNNIT OSASTOLTA**
- Kotikäynti tarvittaessa toimintakyvyn/tilanteen mukaan
- Sosiaalityöntekijä selvittää ja tarkistaa sosiaaliturva-asiat ja avustaa tarvittaessa hakemusten täyttämässä **SOSIAALITYÖNTEKIJÄ JA/TAI KOTIUTUSHOITAJA**
- Kotiutushoitaja(t) on vahva rooli enemmän selvitystä vaativissa kotiutuksissa

Lääkärin päätös sairaalahoiton tarpeen loppumisesta

Potilaan turvallinen kotiutuminen

Kuntoutuksen kehittämisen -projekti kotiin järjestettävät palvelut – osahankkeen kehittämistyössä

Kuvaa lyhyesti, mihin sote-palveluissa olevaan haasteeseen kehittämistyöllä vastattiin?

Kotiin järjestettävät palvelut (Ikääntyneiden kotihoito)

- 2020 - 2021 Kotiin järjestettävät palvelut – Rauman osahanke: Kotikuntoutuksen resurssien suuntaaminen ennaltaehkäisevämpiin toimintamalleihin. Kotiutukseen liittyvät prosessit epäselviä.

Toimintaperiaatteet

- Erityistason ja perustason yhtenäisten toimintamallien puute ja kuntoutustyöryhmien toisistaan eroavat toimintatavat. Erikoisosaamista vaativaa osaamista vain osalla (vanhoista) organisaatioista. Ei yhtenäisiä mittareita käytössä kuntoutuksen terapiassa (2023)

Kuvaa lyhyesti, miten kehittämistyö liittyy Satakunnan hyvinvointialueen strategiaan?

Kotiin järjestettävät palvelut

- Perustason palveluiden vahvistuminen ja painopisteen siirtyminen ehkäisevään työhön

Toimintaperiaatteet

- Eri järjestämistapojen osuus ja kehitys
- Lakisääteisten hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen
- Osaava, osallistuva henkilöstö

Projektipäällikkö Sari Grönfors &
kuntoutuksen projektin
hankekoordinaattorit Maansalo ja Väkiparta

Kuntoutuksen kehittäminen kotiin järjestettävien palveluiden hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p><u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Oikea-aikaisella kuntouttavalla toiminnalla on enemmän vaikutusta toimintakykyyn.</p> <p><u>Toimintaperiaatteet</u> Kuntoutuksen palvelukokonaisuudelle yhteiset toimintaperiaatteet takaavat monialaisen ja oikea-aikaisen kuntoutuksen.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p><u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Palveluiden piiriin tulevien asiakkaiden toimintakykyyn vaikuttaminen, jotta toimintakyky pysyisi yllä pidempään ja raskaampien palveluiden tarve siirtyisi pidempään.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p><u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Sujuva ja oikea-aikainen kotiutus</p> <p><u>Toimintaperiaatteet</u> Yhteisillä mittareilla ja tiedonkeruulla pystytään osoittamaan kuntoutuksen vaikutuksia ja vaikuttavuutta tai niiden puuttuessa muuttamaan toimintaa.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p><u>Kotiin järjestettävät palvelut</u> Kuntoutus on kotihoidon ja kuntoutushenkilöstön yhteinen asia – asiakkaan hyväksi</p> <p><u>Toimintaperiaatteet</u> Kuntoutuksen toimintaperiaatteissa huomioidaan monialaisuus ja tavoitteena on kuntoutustarpeen parempi tunnistaminen ja kuntoutuksen oikea-aikaisuuden varmistaminen</p>

ARVOT	HYÖTYTAVOITTEET	TEHTÄVÄT	TULOS/TUOTOS
Palvelemme yhdenvertaisesti	Samojen palveluiden yhdenvertainen saatavuus uudella hyvinvointialueella tärkeää Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen Ammattilaisten verkostoituminen	Yhtenäiset toimintaohjeet ja lomakkeet Palveluiden kartoitus hyvinvointialueella.	Omaishoidon keskitetyt ja paikalliset palvelut – malli HV-alueen Omaishoidon toimintaohje, kriteerit ja lomakkeet Omaishoidon palveluohjaajien verkosto Uudet toimintamallit ovat käytössä tai etenevät koko hyvinvointialueella.
Kohtaamme inhimillisesti	Asiakkaan omat toiveet ja osallisuus keskiössä Ikääntyneiden toimintakyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja sairauksien ennaltaehkäisy Voimavarakeskeinen kehittäminen Raskaamman hoidon tarpeen siirtyminen Ikääntyneiden osallisuuden tukeminen Vapaaehtoistyö ja srk- ja yhdistystoiminta tukee vahvemmin sote-palveluita Elintapaohjauksen kehittäminen	Arjen aktivointi ja hyvinvointi Arkikuntoutuksen kehittäminen Muistisairauksien ennaltaehkäisy Omaishoitajien jaksamisesta huolehtiminen Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen sekä kuntien palveluiden hyödyntäminen	Arki paremmaksi-työtapa kotihoidossa Omaishoitajien Hyvinvointi- ja terveystapaaminen +Finger-malli Kotisairaalan saattohoidon vapaaehtoistyö Ympärivuorokautisen palveluasumisen saattohoidon vapaaehtoistyön malli Omaislohuone-toimintamalli
Toimimme ammatillisesti	Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen uusien tehtävien omaksumisessa Tavoitteena laadukkaat asiakasta hyödyntävät palvelut RAI-tiedon hyödyntäminen arjessa ja vertailukehittämisessä	Ammattilaiset kehittävät oman professionsa palveluita Esihenkilöiden tiedon ja osaamisen vahvistaminen, juurruttamisen tuki	Kehittäminen toteutettu työryhmissä ja työpajoissa Järjestetty koulutukset ammattilaisille ja myös esihenkilöille
Uudistamme vastuullisesti	Raskaamman palvelun tarpeen väheneminen Ennaltaehkäisevä työtapa kehittyy Uudet mallit tukevat organisaation laatu-kustannusvaikuttavuutta	Suunnitella vaikuttavuuden mittarit Varmistaa uusien toimintamallien juurruttaminen ja eteneminen Asiakkaan näkemys ja kokemus esiin, asiakaspalautteen ja arvioivan kirjaamisen avulla	Mittarit, mitkä hyödyntävät asiakkaan palveluiden laatua ja hyötyä asiakkaalle Osataan seurata ja arvioida ja tehdä muutoksia tarvittaessa Henkilöstön ja palveluiden oikea kohdentaminen

Kotiin annettavat ja ikääntyneiden palveluiden hyötötavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Hoito- ja palvelukokonaisuudet perustuvat asiakkaan omiin voimavaroihin, tavoitteisiin ja tarpeisiin. Suunnitelmat laaditaan asiakkaan kanssa yhteistyössä, huomioiden myös omaiset. Huomioitu myös tuen tarpeen jatkuvuus. Kotiin vietäviä palveluita, ikääntyneille ja omaishoitajille, on vahvistettu. Ensimmäisellä rahoituskaudella suunniteltu kotikuntoutus ja arkikuntoutus on viety koko Hyvinvointialueelle kotihoidon Arki paremmaksi- toimintamallina. Henkilöstön ja esimiesten osaamista, muutos-valmennusta ja juurruttamisen työkaluja on annettu. Koti- ja omaishoidon resursseja ja laatua on vahvistettu. Ikääntyneiden palveluissa on otettu RAI-järjestelmä käyttöön, yhdenmukaistettu käytänteet ja sitä hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnissa, hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelmissa, asiakastyössä ja laadun seuraamisessa.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Kotihoidossa ja omaishoidon osalta on vahvistettu ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa työtettä. Omaishoitajien jaksamisesta ja terveydestä huolehtimiseksi luotiin terveystarkastusmalli, mikä perustuu Finger-malliin ja elintapaohjaukseen.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Kansallisen Ikäohjelman mukaiset laatutavoitteet on huomioitu Ikääntyneiden palveluiden kehittämisessä. Kotihoidon ja terveystarpeiden kirjaamiskäytäntöihin on luotu yhden mukaisia ohjeita, mm. RAI:n osalta, sekä on kehitetty asiakkaan kanssa tehtävä arkikuntoutuksen yksilöllisen suunnitelman malli, mikä perustuu RAI-herätteisiin, asiakkaan voimavaroihin, kuntouttaviin työtapaan sekä elintapaohjauksen keinoihin.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Sidosryhmäyhteistyöhön on luotu uusia rakenteita ja yhteistyötapoja. Vahvistettu asiakkaille ja potilaille annettavaa tiedottamista, ohjausta ja tukea myös julkisen sektorin ulkopuolelta. Vanhusneuvosto ja eri sidosryhmät ovat mukana kehittämistyössä ja palvelujen arvioinnissa. Hyödyntämällä jo luotuja hyviä käytäntöjä on parannettu moniammatillista työtettä ja otettu käyttöön uusia työtapoja koti-, omais- ja perhehoidon palveluissa.</p>

Kotiin annettavat ja ikääntyneiden palvelut –osahanke tulokset

- **Arki paremmaksi-toimintamalli. Arkikuntoutuksen uusi työtapo kotihoidossa**, koulutus kotihoidon tiimien kouluttajille ja esihenkilöille, juurruttamisen työkalut ja seurantamittarit, palautekysely sekä verkkokoulutus perehdytysohjelmaan. Asiakkaan omia voimavaroja korostava Arki paremmaksi suunnitelma + viikko-ohjelma.
- **Saattohoidon vapaaehtoistoiminta.** Akuuttikotikeskusten omat rekrytoidut vapaaehtoiset palliatiivisen- ja saattohoidon potilaille. Toimintamallissa keskeistä on sote- ja erityisesti sairaalapalveluiden ja seurakunnan vahva yhteistyö koko Hyvinvointialueella.
- **Palliatiivisen ja saattohoidon vapaaehtoistyö Ympäri vuorokautisen hoivan yksiköissä. Käynnistetty pilotointia 7 yksikössä ja myöhemmin laajentaminen koko hyvinvointialueelle.**
- **Omaishoidon toimintaohje, palkkioluokat ja kriteerit**
- **Omais- ja perhehoidon keskitetyt palvelut suunnitelma ja malli** sekä yhtenäiset hyvinvointialueen lomakkeet (hakemus ja sopimus omaishoidontuesta)
- **Kotiin annettavan perhehoidon toimintaohje**
- **Omaishoitajien Hyvinvointi- ja terveystapaamiset sekä siihen liitettynä Finger-malli ja elintapaohjaus, malli ja koulutus suunnitelma**
- Hankkeen **Omaishoidon sidosryhmäyhteistyön työryhmä. Omaishoidon sidosryhmäyhteistyön parantaminen.**
- **Omaislohuone-malli.** Pilotointi ensin yhdessä ympärivuorokautisen hoivan yksikössä, yhteistyössä 3-sektorin kanssa. Tavoitteena turvata ensisijaisesti omaishoitajille tuen jatkuvuus. Avoin myös muille omaisille. Toimii vertaistuen ryhmänä, mutta missä teemoittain heille tärkeitä asioita ja voivat toimia ikään kuin kokemusasiantuntijoina hoitajille.
- **Etäkuntoutus-pilotti.** Yhden kunnan alueella, Huittisissa. Kokemusta asiakasvalinnasta, asiakaskokemuksista, etäohjauksesta
- **Gerontologisen sosiaalityön työpajat, nostettiin esiin gerontologisen sosiaalityön merkitys ja kehittämistarpeet**
- **Yli 65-vuotiaiden omaishoitoperheiden terveystarkastus** (SATASOTE:n ja Activity Stones Oy:n pilottihanke 22.10.-22.12.2021) Mukana tutkimuksessa olivat omaishoitaja ja –hoidettavat ent. Posan, Kessoten, Euran, Säskylän alueilta.
- .

Kotiin annettavat- ja ikääntyneiden palvelut kehittämistyön juurruttaminen

- Arki paremmaksi-toimintamalliin on annettu peruskoulutus kotihoidon tiimeille sekä juurruttamisen työkalut. Jatkokehittäminen tapahtuu mahdollisesti eri hankkeen tuella (RRP) sekä ammattilaisten oman työn ohessa. Jatkokehittäminen tavoitteena on laajentaminen kuntouttaviin arviointiyksiköihin ja asumispalveluihin, hyvinvointiteknologian hyödyntäminen, etäkuntoutuksen aloittaminen, vaikuttavuuden mittaamisen yhdenmukaistaminen sekä jatkaa juurruttamisen tukea mm. tukiklinikoiden avulla.
- Omaishoitajien Hyvinvointi- ja terveystapaamisten malli; Tarvitaan uudet neuvottelut Aikuisten toimialueen terveyspalveluiden kanssa, toimintamallin käyttöönoton tuki mahdollisesti eri hankkeessa (RRP)
- Omaislohuone-mallin kehittäminen aloitettu hankkeessa syksy 2023 aikana. Pilotin jatkumisesta kevään 2024 aikana vastaavat pilottina toimivan ympärivuorokautisen asumisen yksikön esihenkilö, Omaisena edelleen yhdistyksen omaisyhteistyön ohjaaja, Satakunnan ha:n omaishoidon esihenkilö ja pilottialueen muistihoitaja sekä Ikääntyneiden asumispalveluiden vastuuyksikön päällikkö.
- Saattohoidon ja palliatiivisen vapaaehtoistoiminnan mallin vakiinnuttaminen ja käyttöönotto koko hyvinvointialueella jatkuu seurakunnan ja sairaalahallinnon akuuttipalveluiden akuuttikotikeskus- yhteistyöllä. Satakunnan seurakuntapalveluista ja akuuttikotikeskuksista on nimetty yhdyshenkilöt.
- Saattohoidon vapaaehtoistyön mallin laajentaminen ympärivuorokautisen hoidon yksiköihin. Ikääntyneiden asumispalveluiden ja seurakunnan yhteistyönä ensin pilottina 7:ssä ympärivuorokautisen asumisen yksikössä ympäri Satakuntaa. Akuuttikotikeskukset tulevat olemaan toiminnan tukena sekä koulutuksissa hyödynnetään Lohtua läsnäolosta-hankkeen (Suomen raamattuopisto) materiaaleja ja osaamista.

Kotiin annettavien ja ikääntyneiden palvelujen kehittämistyön tuotokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella.	Linkki Innokylän toimintamalliin
Arki paremmaksi-toimintamalli ja -suunnitelma asiakkaan kanssa	Arki paremmaksi -toimintamalli Innokylä
Saattohoidon vapaaehtoistyön toimintamalli	Kotisairaalan saattohoidon vapaaehtoistoiminta Innokylä
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen saattohoidon vapaaehtoistoiminnan malli	Tulossa Innokylään
Omaislohuone-toimintamalli	Omaislohuone ikääntyneiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa/ Innokylä (Innokyla.fi)

KEHITTÄMISEHDOTUKSET jatkoon:

- Ikääntyneiden ja omaishoidon perheiden akuuttipalveluiden ennaltaehkäisevä malli. Jatkokehittäminen todennäköisesti ikääntyneiden toimialueen oman toiminnan sisällä.
- Omaishoidon sidosryhmäyhteistyön kehittäminen.

Kotiin annettavien ja ikääntyneiden palvelujen kehittämistyön tulokset

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystapaamisten toimintamalli, missä pohjana Finger-malli. Toimintamallin sisältö on valmis ja samoin olivat koulutusjärjestelyt sovittu, mutta koulutukset jouduttiin perumaan. Yhteistyö Elintapaohjaus työn kanssa.	Ikääntyneiden omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystapaamiset Innokylä	Budjettineuvotteluissa nämä tehtävät keskittyvät aikuisten toimialueelle ja siellä osaksi monialaista tiimityötä. Mahdollisesti saadaan valmis malli vietyä eteenpäin v.2024 toisen hankkeen avulla.
Hankkeessa laadittiin toimintaohjeet ja työkalut: Akuuttien tilanteiden tasalaatuinen hoidon tarpeen arviointi, raportointi, konsultointi sekä hoito kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa sekä ennakoivat hoitosuunnitelmat ikääntyneiden asumispalveluissa	Ei Innokylässä	Ikääntyneiden toimialueen johto kertoi vievänsä itse asiaa eteenpäin. Hankkeessa toiminnan kehittäminen päättyi tämän vuoksi. Akuuttipalveluiden päivystyksen esihenkilöt olivat olleet valmiita yhteiskehittämiseen. Hankkeessa oli ollut pienellä resurssilla tähän työpanosta, mihin ei enää ollut jatkotarvetta.
Etäkuntoutuspilotti Huittisissa TV-Trainerillä ja Physiotools-ohjelmalla asiakkaiden kotona. Toteutuksesta vastasivat kuntoutuksen ammattilaiset. Saatiin kokemuksia, kenelle etäkuntoutus sopisi ja mitä hyötyjä siitä on. Huittisissa etäkuntoutusta jatkettiin samoin välinein.	Ei Innokylässä	Etäkuntoutuksesta toteutettiin pilotti vain Huittisissa. Tavoitteena oli saada etäkuntoutus mukaan SataKati-hankkeeseen ja hyödyntää tabletteja myös etäkuntoutukseen. Tähän ei kuitenkaan ehditty SataKati-hankkeen aikana, vaan uutena tavoitteena on saada kytkettyä etäkuntoutus osaksi Arki paremmaksi –arkikuntoutusta.

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus -Kotiin annettavat ja ikääntyneiden palvelut -osahanke

Asiakkaalle

Asiakkaan omien voimavarojen tukeminen ja elämänlaadun parantaminen omien tavoitteiden ja mielenkiinnon mukaan. Vertaistuen ja ”rinnallakulkijan” tuen saaminen. Omaishoitajuuden tukeminen. Sanasisältöiset palvelut asuinpaikasta riippumatta. 3-sektorin yhteistyön vahvistuminen on täydentänyt sote-palvelujen saatavuutta ja monipuolisuutta.

Ammattilaiselle

Moniammatillisen yhteistyön tiivistyminen, ammatillisen osaamisen vahvistaminen, RAI-arvioinnin hyödyntäminen suoraan asiakastyöhön, tiimityön kehittyminen ja samalla esihenkilötyön roolin kehittyminen tukemaan tiimin uutta työmallia. Yhtenäiset toimintatavat koko hyvinvointialueella. Työn sisällön kehittyminen asiakaslähtöisemmäksi. Oman työn kehittyminen. Osallistava kehittämistyötapana on mahdollistanut ammattilaisten kuulemisen ja kehittämistarpeiden esiin nostamisen. Se on lisännyt myös muutoksen tukea mm. omh:n palveluohjauksessa.

Hyvinvointialueelle

Yhtenäiset toimintamallit ja toimintaohjeet. Esihenkilö- ja tiimityön kehittyminen. Vaikuttavuuden mittarien yhdenmukaistaminen. Osallistava kehittämistyötapana on tuonut esiin kehittämisen tarpeita asiakaspinnasta. Osataan hyödyntää RAI-arviointeja myös käytännön työssä. 3-asektorin palvelut täydentävät julkisia palveluita, eikä koidu kustannuksia hyvinvointialueelle. Otetaan etäkuntoutuksen toimintoja käyttöön. Mallit parantavat myös palveluiden laatua. Tuotetaan lakisääteisiä palveluita yhdenmukaisesti.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Asiakkaiden omien voimavarojen ylläpitäminen ja tukeminen edesauttaa heitä selviytymään arjessa paremmin ja palveluiden tarve on vähäisempää. Ikääntyneiden raskaamman palvelun tarve siirtyy mahdollisimman myöhäiseksi. Omaishoitajien terveys säilyy paremmin ja jaksaminen työssään on tuettua. Näillä uudistuksella on pitkällä aikavälillä myös kustannusvaikuttavuutta. Kiinteä yhteistyö yhdistysten ja srk:n kanssa on kustannustehokasta, sillä yhteistyöstä ei tule kustannuksia.

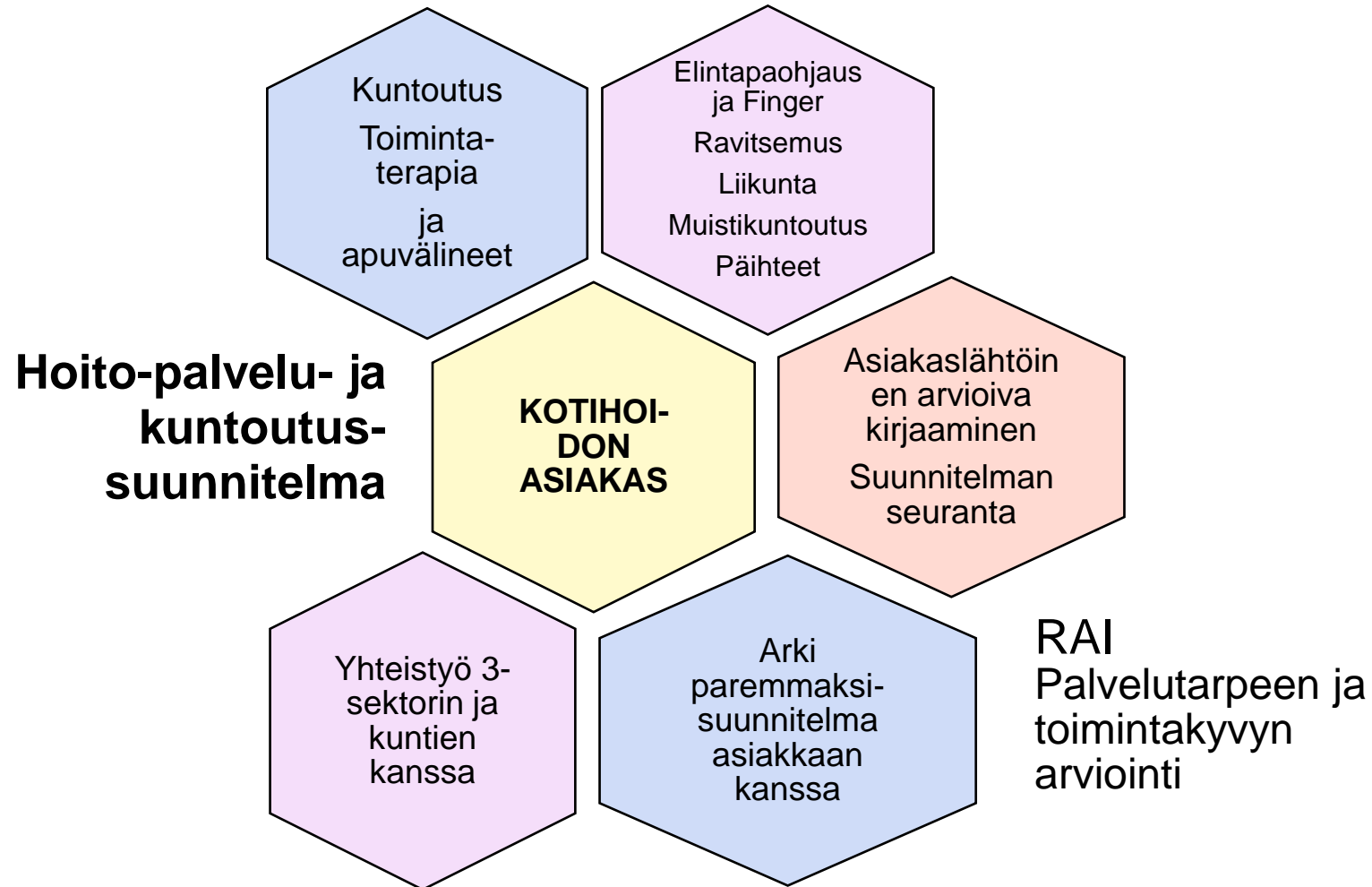
Keskeiset riippuvuudet kehittämistyössä

Kotiin annettavien ja ikääntyneiden palvelujen kehittämistyössä

- Omaishoidon ja perhehoidon yksikön toiminnan organisoituminen on vielä hieman kesken
- Talouden säästötoimenpiteet Ikääntyneiden toimialueella ovat vaativia
- SataKati-hankkeessa kotihoidolle vietyä hyvinvointiteknologiaa voidaan hyödyntää myös kotikuntoutuksessa.
- Omaishoidon sidosryhmäyhteistyön kehittyminen luomalla uusia toiminta- ja yhteistyömuotoja 3-sektorin kanssa.
- Hanke on ollut ajallisesti ja käytännössä riippuvainen hyvinvointialueen organisaation sekä johtajuuden, esihenkilötyön ja palveluiden rakentumisesta ja järjestäytymisestä. Moni asia on edelleenkin muutosvaiheessa ja päätöksenteko on hidasta. Hankkeen aikana on ollut vaikea tietää, millä tavoin viedään kehittämisideoita eteenpäin. Aluksi oli 2 hanketta, rakenneuudistushanke sekä Tulsote-hanke ja näiden ohjausryhmä oli sama. Laki hyvinvointialueen muodostamisesta käynnisti toimialueittain työryhmät, mitkä lähtivät tekemään organisaatiomuutosta. Tulsote-hanke oli silloin monessa työryhmässä mukana ja mm. hanketyönä perustetussa työryhmässä laadittiin ehdotukset yhtenäiseksi omaishoidon toimintaohjeeksi ja myöntämisen perusteiksi. Kun päälliköt ja esihenkilöt saatiin nimetyksi, voitiin tehdä konkreettisia kehittämissuunnitelmia halutuista palveluista ja perustaa ohjausryhmiä.
- FINPAL-hanke kehitti palliatiivisen hoidon osaamista, mikä oli aluksi oman hankealueen yksi kehittämiskohteista. Yhteistyö palliatiivisen- ja saattohoitopotilaiden hyödyksi on jatkunut.
- Hyte-kehittäminen on ollut osana oman hankealueen palveluiden toimintamalleja ja tehty paljonkin yhteistyötä.
- Lisäksi on ollut Tulsote-hankkeen sisällä ollut myös muita riippuvuuksia ja yhteistyötä mm. Ikääntyneiden päihdekäytön ehkäisy ja tuki
- Ikäystävällinen Pori-hankkeessa mm. tuotettu asiakaspalautetta ja kehitetty digiohjausta ikääntyneille.
- Tulsoten sisarhanke: TulKoti-hanke, jossa kehitetty ikääntyneiden palveluita 2022 alkaen

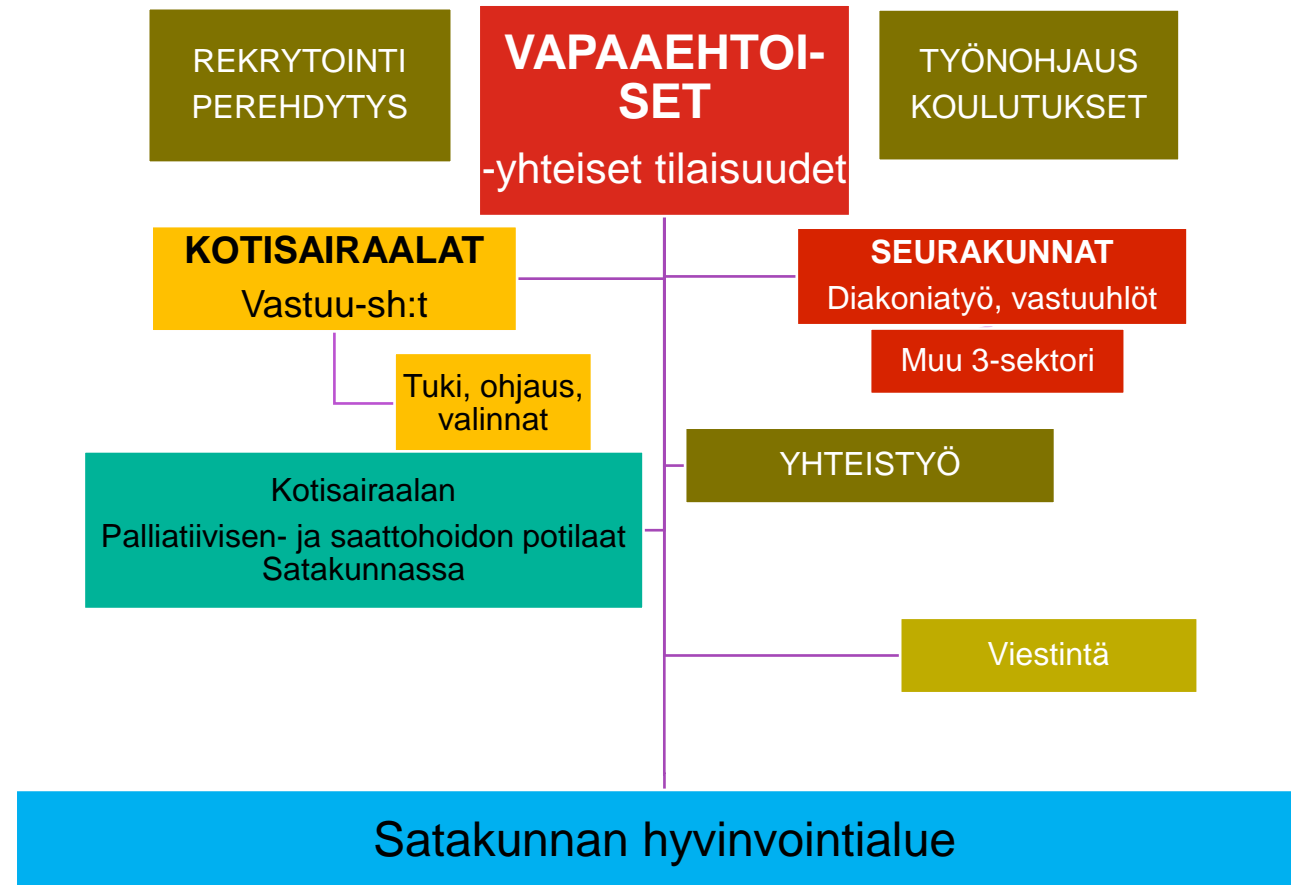

Kotiin annettavien ja ikääntyneiden palvelujen kehittämistyö: Kotihoidon Arki paremmaksi-toimintamalli

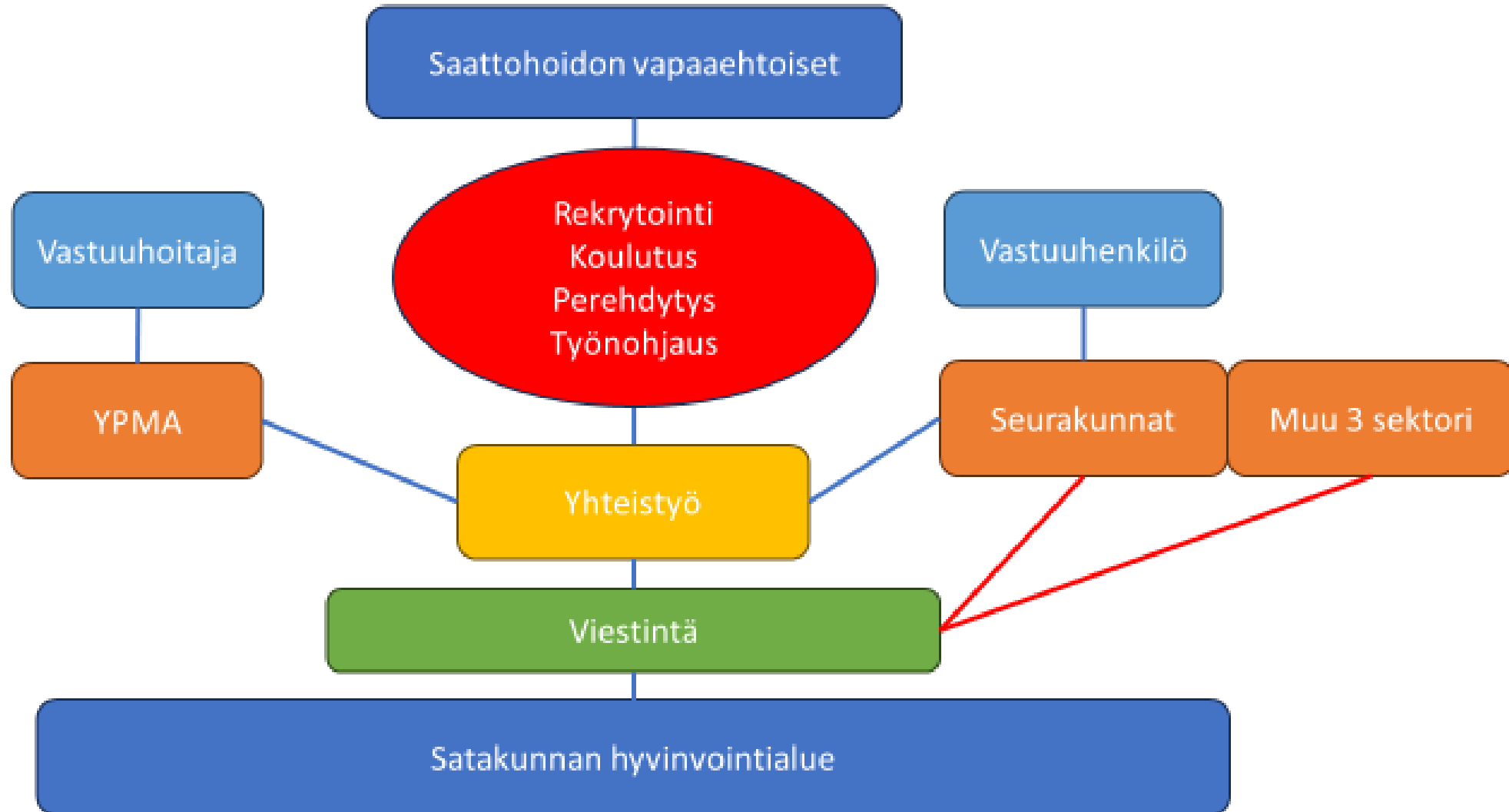

Kotisairaalan/Akuuttikotikeskuksen saattohoidon vapaaehtoistoiminta

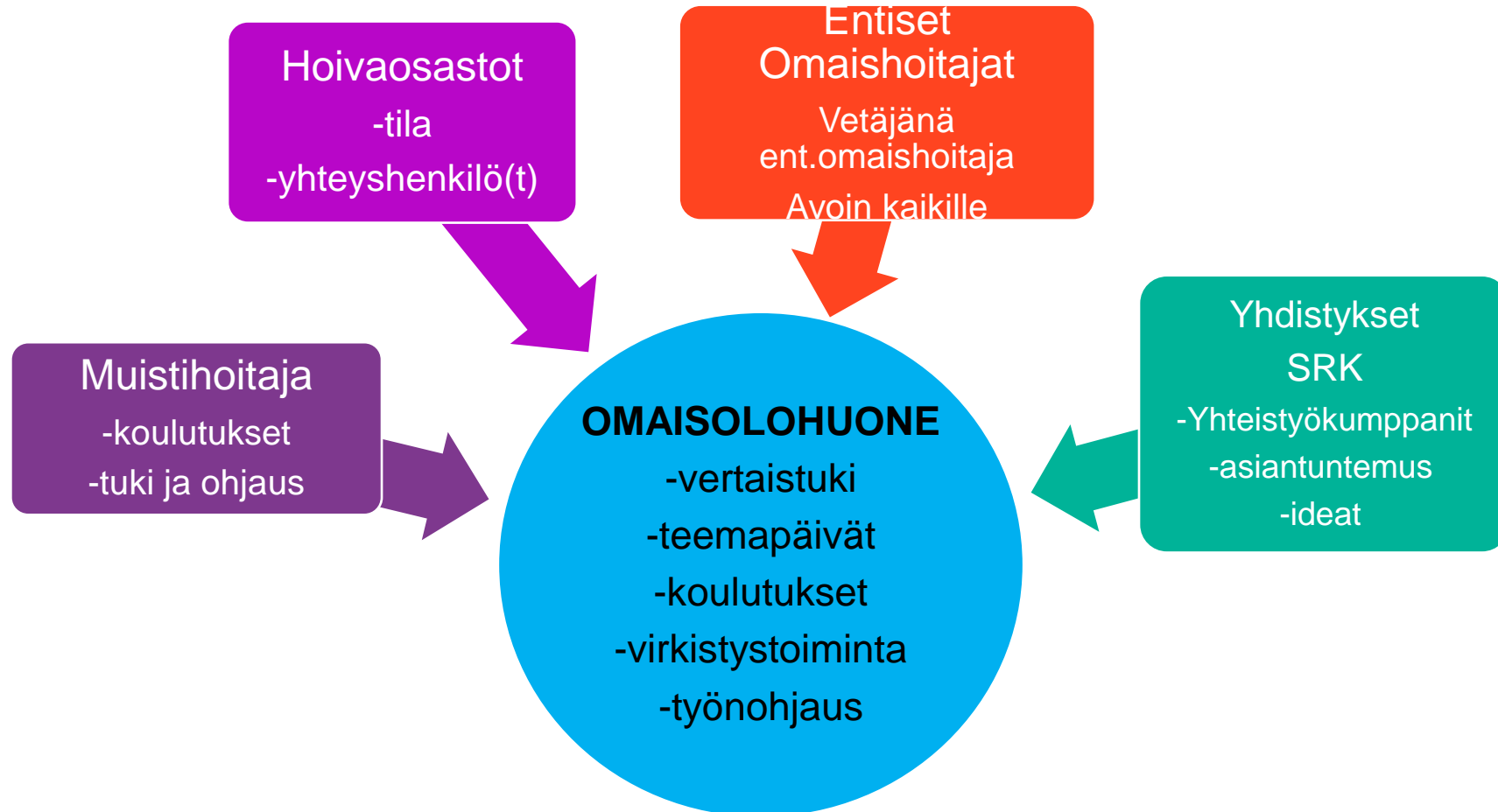

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen (YMPA) saattohoidon vapaaehtoistoiminnan malli

Omaislohuone

Omaislohuone

Omaisten tilaisuudet

Tupaantuliaiset uuteen kotiin

Palveluohjaajien avoimet neuvontahetket
kuntalaisille/lähialueen omaisille

Tutustumis-/perehdytyskäynnit

Hoitoneuvottelut

Omahoitajan ja asiakkaan/omaishoitajan/
omaishoitoperheen keskusteluhetket

Asukkaiden ja omaisten/läheisten
tapaamiset

Omaisten vertaistukiryhmät

Omaisten omat ”kahvihetket” vierailujen
yhteydessä

Omaishoitajien/omaishoitoperheiden
pienet työpajat

Perheen pienimuotoiset juhlat esim.
asukkaan syntymäpäivä

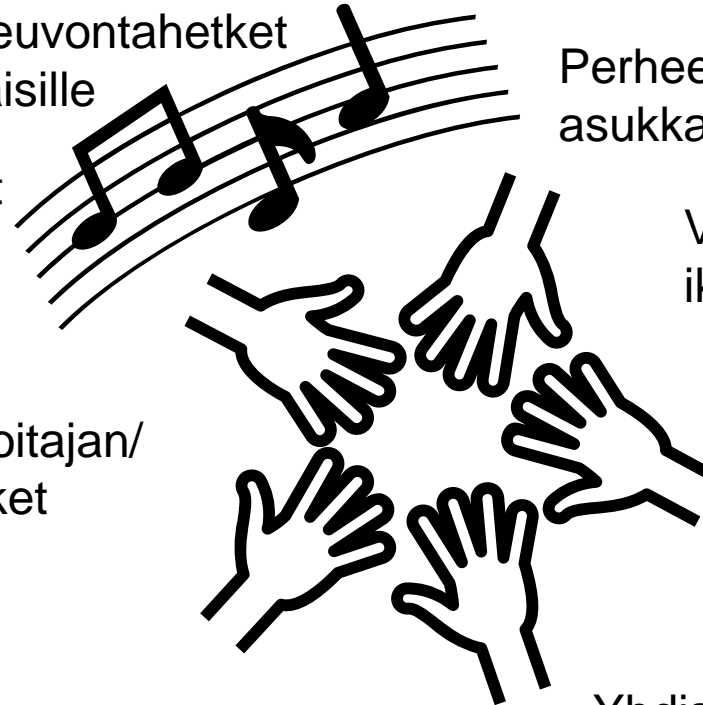
Viriketuokiot asukkaille/omaisille/alueen
ikäihmisille

Ammattihenkilöstön pienet info-
/perehdytystilaisuudet

Vapaaehtoisten ”perehdytystila”

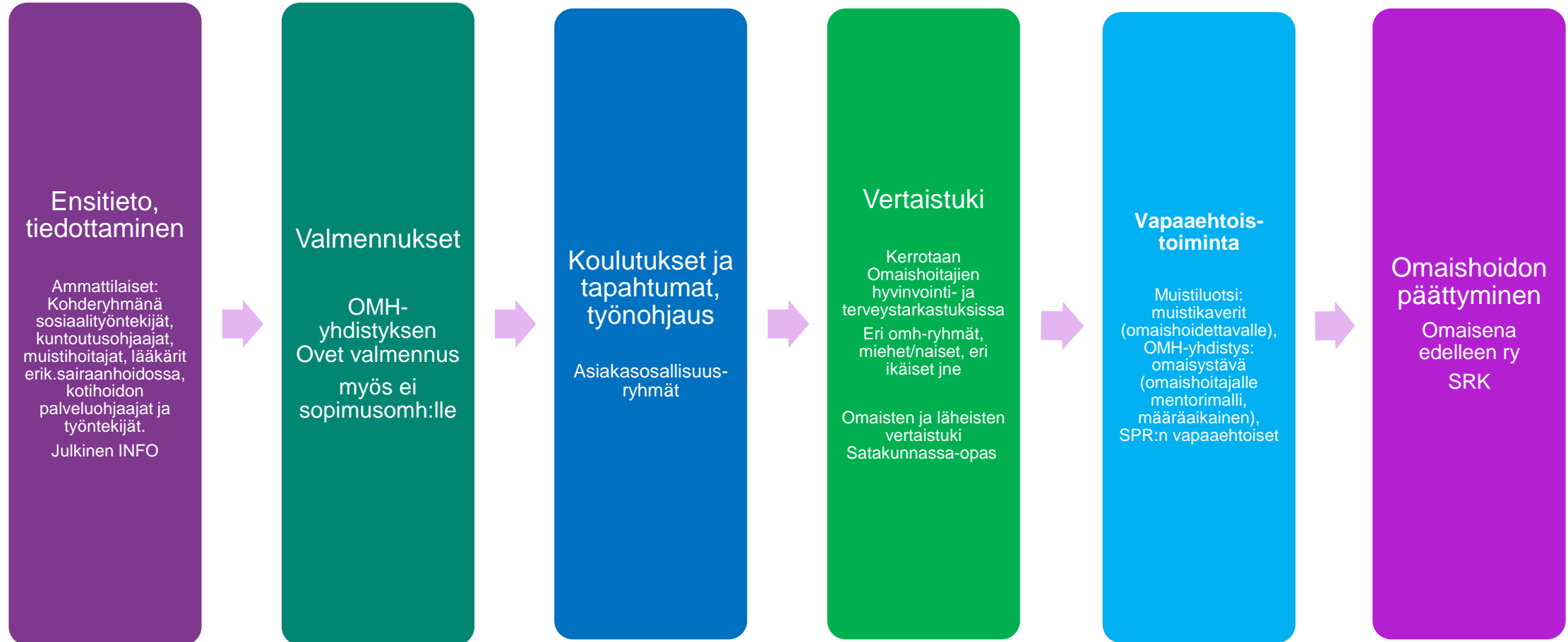
Yhdistysten avoimet info-/kahvihetket

Asukkaiden ja omaisten hengelliset
keskustelu- ja hartaushetket

Sidosryhmäyhteistyö omaishoidossa

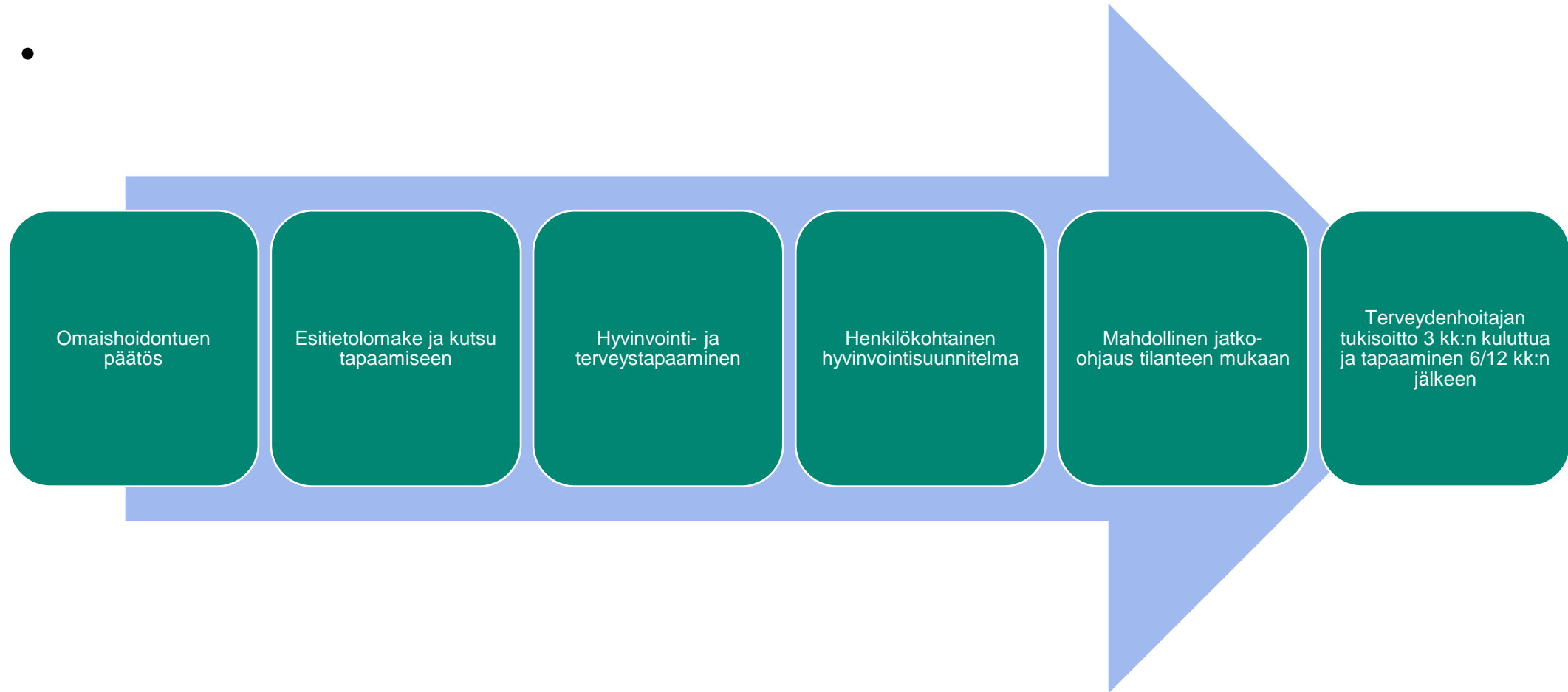

Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystapaaminen

Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystapaamisen mallin prosessi

Jatkohoidon koordinointi hyvinvointialueella

KEHITTÄMISTYÖN TAUSTAA

- Jatkohoitopaikkojen odottaminen. Hyvinvointialueella sairaalapalveluissa on todettu, että potilaat joutuvat usein odottamaan jatkohoitopaikkaa. Jatkohoitopaikkoja odotetaan sekä erityistason että perustason hoito-osastoilla.
- Potilasvirtojen hallinta. Sairaalapaikkojen käytön tehostuminen, potilaiden ohjautuminen oikeaan jatkohoitopaikkaan.
- Tiedonkulun ja yhteistyön tehostuminen. Tietoon perustuva päätöksenteko.

KEHITTÄMISTYÖN LINKITTYMINEN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGIAAN

- Sujuvien ja laadukkaiden potilasvirtojen kehittäminen ja yhdenmukaistaminen koko hyvinvointialueella.
- Sairaalapaikkojen käytön tarkoituksenmukaistaminen, hoidon jatkuvuus, moniammatillinen yhteistyö erityistason ja perustason välillä sekä tiedonkulun varmistaminen.
- Potilaan hoito oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

JATKOKEHITTÄMISEHDOTUKSET

Kerätä asiakaspalautetta, asiakasarvo. Hoitoketjut tulee arvioida. Vastuutahojen yhdyspinta työ sairaalahoidon ja kotiutumisen välillä. Kotiutumisen huolellinen suunnittelu asiakkaan ja hoitavien tahojen kanssa. Kehittämistyötä jatketaan muutosohjelmassa.

Kehittämisestä hankkeessa vastasi vastuukoordinaattori Anu Heikkilä.

Jatkohoidon koordinointi hyvinvointialueella hyötytavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötytavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Jatkohoidon järjestämisen näkökulmasta yhä useampi potilas on oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Jatkohoitopaikan odottajien määrää on seurattu järjestelmällisesti, data visualisoitu ja tilanteesta raportoitu eri tahoja, myös johtoa. Haasteita on tunnistettu, niihin on etsitty ratkaisuja. Jatkohoidon odottajamääriä on saatu laskusuuntaan. Tämä kehitystyö tulee jatkumaan yli toimialuerajojen muutosohjelmassa.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Tehostettu prosessia raskaista palveluista erityistasolta kevyempään suuntaan perustasolle. Kuntayhteistyön rajat on kaadettu ja keskusteluyhteys yli toimialuerajojen on avattu. Verkostoitumalla ja yhteistyöllä yli toimialuerajojen mahdollistetaan potilaan tilan mukainen kevyin hoitoratkaisu.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Vähemmän jatkohoitopaikan odottajia erityistasolla. Vuonna 2022 keskimäärin 21,3 odottajaa/vrk ja kuluvan vuoden 26.10. mennessä 16,7 odottajaa/vrk. Sujuvamat prosessit näyttäytyvät potilaille laatuna. Tietoon perustuva päätöksenteko.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Jatkohoitajärjestelyjen kuntarajat on kaadettu. Tiedonkulku ja yhteistyö lisääntyneet merkittävästi. Todettu edelleen yhteistyön lisäämisen ja prosessien yhteensovittamisen tarvetta toimialueiden välillä.</p>

Jatkohoidon koordinointi projektin tulokset

- **Jatkohoitokoordinaattoreiden verkosto ja merkittävä yhteistyön lisääntyminen.**
- **Jatkohoidon odottamisen data ja sen jakaminen. Tiedonkulun ja tietoisuuden lisääntyminen.**
- Siirtokriteerit potilassiirroille erityistasolta jatkohoitoon perustason hoito-osastolle oman kotikunnan ulkopuolelle

[Tehostettu jatkohoitajärjestelyjen koordinointi ja potilassiirtoverkosto | Innokylä](#)

JUURTUMINEN

- Jatkohoitokoordinaattoreiden verkosto on juurtunut pysyväksi toimintamalliksi ja sen asema tullaan vakiinnuttamaan ja toimintaa edelleen kehittämään hyvinvointialueella.
- Jatkohoidon odottamisen dataa seurataan, visualisoidaan ja jaetaan jatkossakin.
- Todettuja haasteita pyritään ratkomaan yhteistyöryhmissä mm. muutosohjelmassa.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Jatkohoidon ja kotiutuksen prosessit avataan, kirjataan ja otetaan laajasti käyttöön muutosohjelman kautta.
- Tiedonkulun ja yhteistyön tehostaminen toimialueiden välillä.
- Päivystysaikaiset potilassiirrot.

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Jatkohoidon koordinointi -projekti

Asiakkaalle

Jatkohoitopaikkojen epätarkoituksenmukainen odottaminen hoito-osastoilla vähentynyt, jatkohoitoon siirtyvät potilaat jonottavat harvemmin. Potilaan näkökulmasta toiminta on laadukkaampaa ja tarkoituksenmukaisempaa sekä potilaan toimintakykyä ylläpitävä toiminta turvatumpaa.

Oman kotikunnan ulkopuolelle virka-aikaan tapahtuvat potilassiirrot ovat kirjattujen kriteerien mukaisia ja hallittuja. Myös potilaalla mahdollisuus tarpeensa mukaan päästä jatkohoitoon oman kotikunnan ulkopuolelle. Asiakas saa laadukasta palvelua, jossa huomioidaan hänen tarpeensa.

Ammattilaiselle

Jatkohoitokoordinaattorit kokevat verkostotyön ja viikkotapaamiset hyödyllisinä ja tarpeellisinä.

Yhteiset kriteerit potilassiirtoille oman kotikunnan ulkopuolelle auttavat ammattilaisia päätöksenteossa myös virka-ajan ulkopuolella.

Palaute kulkee erityistason ja kuntien välillä.

Hyvinvointialueelle

Saatu yhteinen tilannekuva jatkohoidon odottajien suuresta määrästä ja konsensus yhteisestä tavoitteesta korjata tilanne juurisyihin puuttumalla.

Potilassiirrot oman kotikunnan ulkopuolelle virka-aikaan hallittuja. Jatkohoitokoordinaattorit pyrkivät tehokkaasti järjestämään kevyimmän mahdollisen potilaan tarpeita vastaavan jatkohoitopaikan tai tuetun palvelun.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Kotiutuksen ja jatkohoidon prosessikuvaukset. Yhteen hitsatut prosessi ja niihin sitouttaminen.

Laaja-alainen yhteistyö. Hallitut jatkohoidon potilasvirrat. Tietoon perustuva jatkohoitopaikkojen määrä. Toiminnan painopiste kevenee, siirtyä perustasolle.

Kehittämistyön riippuvuudet Jatkohoidon koordinointi -projekti

Mitkä ovat keskeiset riippuvuudet muuhun alueella tehtävään kehittämistyöhön?

- Muutosohjelman Hoiva- ja hoitopolkukokonaisuus
 - 1.1. h) Yhtenäistetään palvelu- ja hoitopääsy kriteeristöt hyvinvointialuelaaajuisesti
 - 1.2. f) Tarkastellaan kotiutuskäytännöt ja työnjako sekä laajennetaan koordinointi- ja kotiutustiimi PTHn ja ESHn käyttöön.
 - 1.3. c) Kuvataan valikoitujen asiakassegmenttien hoito- ja palveluketjut ja otetaan ne käyttöön.
 - 1.3. d) Kirjataan palvelukokonaisuuksien toimintaprosessien hoito- ja palveluketjujen kuvauksiin myös ennakoivat, hyvinvointia ja terveyttä edistävät sekä jatkuvuuden turvaamisen toimet.
 - 1.3. e) Yhtenäistetään ikääntyneiden monialainen palvelutarpeen arvio ja keskitetään asiakas- ja palveluohjaus.
- Palveluverkkouudistus
 - Jatkohoitopaikkatarpeen huomiointi

Keskeiset asukkaille näkyvät tulokset Jatkohoidon koordinointi -projekti

1	Jatkohoitojärjestelyjen suunnittelu ja toteuttaminen tietoon perustuen on perusteltua ja vaikuttavaa.
2	Sujuvammat kotiutus- ja jatkohoitoprosessit kehitystyön tuloksena.
3	Siirrot perustason hoito-osastoille oman kotikunnan ulkopuolelle kriteerien mukaisia ja hallittuja.
4	Myös potilaalla mahdollisuus vaikuttaa oman kotikunnan ulkopuolisen jatkohoitopaikan valikoitumiseen esim. läheissuhteiden perusteella.
5	Jatkohoitopaikan valikoituminen on suunnitelmallista ja potilaan tarpeen mukaista. Asiakasarvo
6	Vähentynyt ja lyhentynyt jatkohoitopaikan odottaminen tukee potilaan toimintakyvyn säilymistä sairaalahoidossa.

Lääkitysturvallisuuden edistäminen

- Lääkitysturvallisuuden edistäminen ja varmistaminen ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuuta ja julkista palvelulupausta. Uudistamme vastuullisesti
- Lääkitysturvallisuus on yksi potilasturvallisuuden tärkeimpiä osa-alueita ja lääkitysturvallisuuden parantamisella pyritään ehkäisemään lääkityspoikkeamia. Lääkitysturvallisuuden edistäminen tuo merkittäviä kustannussäästöjä vähentämällä tarpeettomia hoitokäyntejä ja sairaalahoidon päiviä.
- Lääkitysturvallisuuden edistämishankkeen tavoitteena on tunnistaa lääkitysturvallisuuteen liittyviä ongelmia eri yksiköissä Satakunnan hyvinvointialueella ja kehittää alueellisia lääkitysturvallisuutta edistäviä yhtenäisiä toimintamalleja. Palvelemme yhdenvertaisesti
- Tavoitteena on tuottaa hyvinvointialueelle lääkitysturvallisuutta lisäävää materiaalia ja koulutuksia.
- Kartoittamme myös alueellisten lääkitysturvallisuusasiantuntijoiden työnkuvaa hyvinvointialueella. Toimimme ammatillisesti
- Tavoitteena asianmukainen ja turvallinen lääkehoito kaikille hyvinvointialueen asukkaille! Kohtaamme inhimillisesti

Kehittämisestä hankkeessa vastasivat Piia Nurminen & Anu Heikkilä

Lääkitysturvallisuuden kehittämisen taustaa

Lääkitysturvallisuuden auditoinneista saatiin arvokasta tietoa kehityskohteista ja yksittäiset yksiköt pystyivät parantamaan yksikkönsä lääkehoitoprosessia.

- Lääkelistojen ajantasaistamiseen ei ole varattu riittävästi aikaa eikä resursseja
- Poikkeamien kirjaamiseen ja Haipro järjestelmän koulutusta tulisi lisätä, jotta haittatapahtuma ilmoitusten avulla lääkehoitoprosessia voidaan kehittää turvallisemmaksi
- Riskilääkkeiden tunnistaminen on puutteellista
- Perehdytys ja perehdytyksen dokumentointi oli puutteellista
- Lääkehoitosuunnitelmien päivittämiseen tukea ja ohjausta

Lääkitysturvallisuuden kehittämisen hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Lääkelistojen ajantasaistaminen tulisi tehdä jokaisen hoitokontaktin yhteydessä. Väärät lääkitystiedot ovat riski kaikissa hoidon vaiheissa ja farmaseuttista osaamista tulisi lisätä jo ennaltaehkäisevästi perustason toimintoihin. Erityisesti monilääkityt potilaat/asiakkaat hyötyisivät varhaisen vaiheen lääkehoidon arvioinnista.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Farmaseutin tekemä lääkehoidon arviointi on ennaltaehkäisevää toimintaa, jolla mm. ikääntyneiden toimintakyvyn alenemista voidaan hidastaa ja edesauttaa kotona asumista. Yksiköiden lääkitysturvallisuuden auditoinneilla on pystytty löytämään ongelmakohtia ja kehittämään toimintoja ja tarjoamaan tarvittavia koulutuksia.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Potilasturvallisuutta parantamalla pyritään luomaan asiakkaille turvallisempia ja laadukkaampia palveluja. Esimerkiksi Farmaseutin vastaanotolla asiakkaan haastattelu ja arviointi parantaa asiakkaan hoitomyöntyvyyttä.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Lääkitysturvallisuuskulttuurin lisääminen koko palveluprosessiin ja toimintatapojen yhtenäistäminen vähentää päällekkäisiä töitä ja sujuvoittaa palveluprosessia. Yhtenäinen lääkehoitosuunnitelman mallipohja auttaa kuvaamaan yksikön lääkehoitoprosessia ja arvioimaan riskejä.</p>

Lääkitysturvallisuuden kehittämistyön tulokset

Yhtenäistettiin **toimintatapoja kouluttamalla ja tuottamalla tarvittavaa materiaalia yksiköiden käyttöön**

- **Laadittu lääkehoitosuunnitelman mallipohja ja lääkehoidon perehdytyslomake**
- **Järjestetty koulutusta lääkehoitosuunnitelmien laatimisesta, annosjakelun hyvät tavat käytännöt koulutus sekä riskilääkeluokitus koulutus**

Hankkeen seurauksena saatiin hyvinvointialueelle kaksi lääkitysturvallisuusasiantuntijan toimea, jotta lääkitysturvallisuuden kehittämistyötä pystytään jatkamaan

Lääkitysturvallisuusasiantuntijoiden työ on vasta alussa ja lääkitysturvallisuuskulttuurin juurruttaminen hyvinvointialueella jatkuu

	Läaketurvallisuus -projektin tulokset
1	Potilasturvallisuuden parantuminen
2	Läakelistorojen ajantasaistamista koulutetaan, jotta toimintatavat ovat yhtenäiset ja asiakkaiden kotilääkityksiä tarkastetaan systemaattisesti
3	Poikkeamailmoituksien perusteella kehitetään toimintoja ja parannetaan lääkitysturvallisuutta
4	Läakehoidon prosessien yhtenäistäminen alueella, jolloin asukkaat saavat yhdenveroista palvelua

Lääkitysturvallisuuden kehittämisen tuotokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Lääkehoitovastaavien työryhmät	Lääkitysturvallisuuden edistäminen Innokylä
Lääkitysturvallisuus työryhmä	
Lääkehoitosuunnitelman mallipohja ja koulutukset	
Lääkehoidon perehdytyslomake	

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
Farmaseutin vastaanotto	Lääkitysturvallisuuden edistäminen Innokylä	Vaatisi resurssia perustasolle

Lääkitysturvallisuuden kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Lääkitysturvallisuuden korostaminen asiakkaan/potilaan hoidossa parantaa asiakas- ja potilasturvallisuutta. Tavoitteena turvallinen ja asianmukainen lääkehoito.

Ammattilaiselle

Yhteiset sovitut toimintatavat lääkehoitoprosessissa hyvinvointialueella helpottavat työskentelyä, vähentävät päällekkäistä työtä ja sujuvoittavat palveluprosessia.

Hyvinvointialueelle

Hankkeen avulla saatiin osoitettua, että lääkitysturvallisuuden edistämistyön tulee jatkua ja hyvinvointialueelle nimettiin kaksi lääkitysturvallisuusasiantuntijaa.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Hyvinvointialueella yhtenäisten toimintatapojen kehittäminen ja lääkitysturvallisuuskulttuurin jalkauttaminen yksiköihin jatkuu.

Haavakeskuksen kehittämishanke

Kehittämistyön taustaa

- Painehaavoja esiintyy vuosittain kymmenillä tuhansilla potilailla lisäen potilaan kärsimyksiä sekä sairaalassaoloaika. Ehkäisevillä keinoilla pyritään vähentämään hoitotyön kustannuksia. Hoitohenkilökunnan tiedon lisääminen ja aiemmin opitun vahvistaminen painehaavojen tunnistamisessa ja ennaltaehkäisyssä on tarpeellista.

"Hyvinvointialuestrategian lähtökohtana ovat satakuntalaiset asukkaat ja heidän hyvinvointinsa, terveytensä ja turvallisuutensa".

- Painehaavan ehkäisy-hanke toteuttaa suoraan satakuntalaisten asiakkaiden ja potilaiden hyvinvointia. Hankkeen kautta pystytään lisäämään satakuntalaisten parempaa ja terveempää elämää. Strategian arvoissa mainitaan yhdenvertainen palvelu, inhimillinen kohtaaminen ja vastuullinen uudistaminen. Nämä arvot toteutuvat verkkokurssin laajentamisen avulla erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuollon käyttöön.

Kehittämistyöstä vastasi Vesa Pihlajaniemi & hankekoordinaattorit Heli Björlin, Marjaana Tuomisaari, Riikka Kleemola & Jaana Korhonen

Haavakeskuksen kehittämishankkeen hyötytavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötytavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Verkkokoulutus on ollut saatavilla vain erikoissairaanhoidossa. Hyvinvointialueen myötä kaikille on oltava samat mahdollisuudet kouluttautumiseen, joten hankkeen kautta laajennetaan verkkokoulutus myös perusterveydenhuoltoon. Verkkokurssi on käytävissä Moodle pohjalla, jokaisen parhaana katsomanaan aikana.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Verkkokurssin avulla opiskellaan painehaavojen tunnistamista, ennaltaehkäisyä ja hoitotoimia. Painehaavan varhainen tunnistaminen siirtää hoidon painopisteen raskaasta haavanhoidosta painehaavan ennaltaehkäiseviin toimintoihin.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Painehaavat syntyvät useimmiten muiden sairauksien tai niiden hoitojen komplikaationa ja niiden ilmaantumista voidaan tietyissä määrin pitää hoidon laadun mittarina. Ennaltaehkäisyn osana on tarkoitus havaita potilaat, jotka ovat riskissä saada painehaava ja toteuttaa näille ehkäiseviä toimenpiteitä. Tietoa jakamalla erilaisista painehaavojen ennaltaehkäisyn mahdollisuuksista, saamme toteutettua laadukasta hoitotyötä.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Verkkokurssi on saatavilla kaikille hyvinvointialueen vuodeosastoilla työskenteleville hoitotyön ammattilaisille samanlaisena ja samanaikaisesti.</p>

Haavakeskuksen kehittämishanke

TULOKSET

Satakunnan hyvinvointialueella toimii maakunnallinen haavakeskus.

- Verkkokurssi "Ehkäise painehaava" on päivitetty sisällöltään ja muokattu nykypäivän vaatimusten mukaiseksi
- 16.11. Stop-painehaavoille iltapäivä haavakeskuksessa

JUURTUMINEN

- Verkkokurssia päivitetään säännöllisesti 5v. välein tai tarvittaessa useamminkin.
- Pidetään lisäkoulutuksia kohdennetusti sekä erikoissairaanhoidon että perusterveydenhuoltoon.
- Kurssin suorittamisesta tulee jokaiselle koulutushallintajärjestelmään suoritusmerkki. Kurssi tulee jatkossa suorittaa uudelleen viiden vuoden välein.
- Muistutetaan säännöllisesti verkkokurssista ja sen suorittamisesta yhteistyössä koulutuspalveluiden kanssa

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Verkkokurssin laajempi esittely kohderyhmille sekä kurssin suorittamisen ohjaus ja neuvonta. Haavahoidon osaamisen vahvistaminen kotiin annettavissa palveluissa sekä laajemmin perustasolla

Haavakeskus kehittämistyöstä syntyneet hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Potilaan terveys ja elämänlaatu pysyy hyvänä jokaisen onnistuneesti ehkäistyn painehaavan vuoksi. Sairaalassa tai terveyskeskuksen vuodeosastolla oleminen vähenee

Ammattilaiselle

Painehaavojen tunnistaminen helpottuu ja oikea-aikaistuu. Painehaavojen ehkäisyn toimintamenetelmät tulevat tutuiksi ja osaksi päivittäistä toimintamallia

Hyvinvointialueelle

Painehaavojen määrä vähenee. Potilaiden osastohoitojaksot lyhenevät, joten resursseja ja vuodepaikkoja vapautuu muille sairauksille. Painehaavan varhainen tunnistaminen siirtää hoidon painopisteen raskaasta haavanhoidosta painehaavan ennaltaehkäiseviin toimintoihin, jonka johdosta parannetaan hoidon laatua.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Painehaavoista aiheutuvat kustannukset pienenevät

Haavakeskus kehittämisen tuotokset

- Verkkokurssin käyttöönotto Satakunnan hyvinvointialueen vuodeosastoilla vaikuttaa terveystalouden toimintamallien uudistamiseen ja on siten vahvasti riippuvainen Tulevaisuuden sote-keskushankkeen terveystalouden kehittämistyöstä.
- Satakunnan hyvinvointialue on mukana kansallisessa hoitotyön vertaiskehittämishankkeessa (HoiVerKe). Hankkeessa on tavoitteena kehittää hoitotyöhön liittyviä laatumittareita, joilla voidaan kuvata hoitajien toiminnan vaikutusta potilaan hoidon tuloksiin. Perushoidon kehittämishankkeen yhtenä osana on painehaavojen ennaltaehkäisy.
- Satakunnan hyvinvointialueella on vahva tahtotila yhdenmukaistaa hoitotyötä sekä kehittää uusia, edullisia koulutuspalveluja eri sote-keskuksissa ja sairaaloissa.
- Tulevaisuudessa on hyvä huomioida koulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa verkkokouluttamisen mahdollisuus osana uusia toimintamalleja ja prosesseja.

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Hyvinvointialueen vuodeosastoilla työskentelevien hoitajien säännöllinen kouluttaminen painehaavojen tunnistamiseen ja painehaavojen syntyminen ehkäisyyn.	Haavakeskuksen toiminnan kehittäminen Innokylä
Verkkokurssi Moodlessa	Sisältö (mmg.fi)

Haavakeskus kehittämisen tuotoksena syntynyt uudistettu verkkokurssi

https://sataha.mmg.fi/course/view.php?id=49

Satakunnan hyvinvointialue ETUSIVU TYÖPÖYTÄ TUKI JA OHJEET Etsi kursseja

Etusivu / Kurssit / Koulutus / painehaava

Ehkäise painehaava

Kurssi Arviointit Kompetenssit Lisää

Yleinen

Tämä kurssi on tarkoitettu hoito- ja hoivatyötä tekeville henkilöille, joiden työnkuvaan kuuluu potilaiden avustaminen päivittäisissä toiminnoissa, avustaminen tutkimus- ja hoitotoimenpiteissä sekä ohjauksen ja neuvonnan antaminen potilaille ja heidän omaisilleen.

Kurssi käsittelee painehaavojen tunnistamista, niiden syntymisen ehkäisyä sekä painehaavojen hoitoa.

Suomessa painehaavoja arvioidaan syntyvän 55 000-85 000 potilaalle vuosittain. Painehaavojen aiheuttamat kustannukset Suomessa on keskimäärin 500 miljoonaa euroa vuodessa. Painehaavojen ehkäisykustannukset ovat vain kymmenesosa niiden hoitokustannuksista.

Potilaalle haava aiheuttaa elämänlaadun heikkenemistä, sosiaalisesta toiminnasta eristäytymistä, kipua, esteettistä haittaa, taloudellisia vaikeuksia sekä ylimääräisiä käyntejä terveydenhuollossa. Painehaavan hoito on pitkäkestoista ja pidentää usein sairaalassaoloaikaa. Näiden ilmiöiden ehkäisemiseksi oikea-aikainen painehaavan tunnistaminen ja moniammatillinen hoito on tärkeää.

Painehaavan ehkäisyssä olennaista on painehaavariskissä olevien potilaiden avainasemassa painehaavan ehkäisyssä. Painehaavoja ehkäisevät hoitotyöt

Opiskele kurssin materiaalit huolella ja tee lopuksi "Testaa tietosi" -tunti.

Kurssin suorittamiseen kuluu aikaa n. 40min.

Ravitsemus

Painehaavojen synnyssä ja huonossa paranemisessa vajaaravitsemus on yksi keskeisistä tekijöistä. Yleistilan ja ravitsemuksen parantaminen on painehaavan ehkäisyn kulmakivi

- o Vajaaravitsemus tulisi arvioida kaikilta riskipotilailta. Apuna voi käyttää NRS 2002-menetelmää
- o Painehaavan riskitekijänä on alipaino/ylipaino. BMI ei kerro koko totuutta aliravitsemuksesta vaan lihavakin potilas voi olla vajaaravittu, jos ravinto on ollut yksipuolista
- o Proteiinin puutos on yleisin aliravitsemuksen muoto
- o Monipuolinen, runsasproteiininen ruokavalio sekä tarvittaessa lisäravinteiden käyttöä suositellaan kaikille painehaavarisikin potilaille

[NRS 2002 -menetelmä vajaaravitsemuksen riskin seulonnassa](#)

Painehaavan tunnistaminen -oppitunti

[← Takaisin kurssin etusivulle](#)

Luokittelematon painehaava...

... on koko ihon tai kudoksen vaurio, jonka syvyys on tuntematon. Haava on täysin katteen tai nekroosin peitossa. Haava on sinertävä tai punaruskea, jossa iho on ehjä tai iholla on veren täyttämä rakkula.

Haavan syvyyttä ei voida määrittää ennen haavan puhdistamista.

Haava puhdistetaan poistamalla nekroosi ja kuollut kudos. Usein tämä vaatii kirurgisen revision. Puhdistuksen jälkeen arvioidaan painehaavan syvyysluokka ja toteutetaan syvyysluokan mukainen hoito.

Päivittäinen tarkkailu, poista paine ja ihon venyminen asentohoidolla.

HUOM! Kuiva, pohjassa kiinni oleva musta rupi/nekroosi voidaan

Haavakeskus: Braden riskiluokitus ja riskiluokituksen mukainen toimintamalli

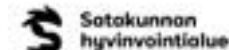
Sotokunnan hyvinvointialue
Sotokunnan hyvinvointialue

Mitä vähemmän pisteitä, sitä suurempi painehaavariski **Potilaat, joilla on jo painehaava, ovat aina korkean riskin potilaita.**

- Erittäin korkea painehaavariski: 4-7 pistettä
- Korkea painehaavariski: 10-14 pistettä
- Keskiuuri painehaavariski: 15-18 pistettä
- Matala painehaavariski: 19-23 pistettä

Luokittelu / pisteet	1	2	3	4
Tuntoaisti	Heikko tuntoaisti	Hyvin rajoittunut	Erittäin rajoittunut	Normaali
Tajunnantaso ja kyky reagoida tarkoituksenmukaisesti paineesta jotta vältetään epämukavuuteen	Ei reagoi kivuliasseen ärsykkeeseen, tajunnantaso on alentunut, psyykkisesti kykenemätön (anestesia, lääkitys, tetraplegia)	Reagoi vain kovaan kipuun, ei pysty ilmaisemaan epämukavuutta, potilä välttämällä tai välttämällä liikkeiden avulla, ihon tunto on heikentynyt, mikä rajoittaa kykyä tunkea kipua tai epämukavuutta (dementoitunut, kesto- puudutus, neuropatia, dm, hemiplegia/paraplegia)	Reagoi puheeseen, ei aina kykene ilmaisemaan epämukavuutta tai tunteita vaihtaa asentoa (masentunut, sairaudista uupunut, vahvasti kipulääkitty, täsmäpuudutus, tuntopuutos 1-2 raajassa)	Ei tuntoaistin vajautta. Reagoi puheeseen, vaihtaa itsenäisesti asentoa.
Ihon kunto	Heikko ihon kunto	Ihon kunto huono	Ihon kunto melko huono	Hyvä iho
Aistuminen kosteudelle	Iho on rikki, iskemisiä, runsaasti turvotusta, iho lähes koko ajan kostea hiestä, virtasta, ulosteesta, dreeni- tai haavaaiteista (korkea kuume)	Väritön, kalpea, hauras, paperimainen iho, usein kai päivittäin kassa	Allegista ihottumaa iholla.	Terve iho, yleensä kuiva, ei

Luokittelu / pisteet	1	2	3	4
Läikkuminen	Hyvin läikkynyt	Hyvin rajoittunut	Jonkin verran rajoittunut	Rajoittamaton
Kyky muuttaa ja hallita kehon asentoa	Ei kykene lainkaan muuttamaan asentoaan ilman apua (tajuttomuus, tetraplegia)	Pystyy muuttamaan ajoittain kehon tai raajojen asentoa joko vähän tai tahattomasti, kykenemätön itsenäisesti muuttamaan asentoaan säännöllisesti tai liettyyn asentoon (dementoitunut, psyykehäiriö, lonkkaurmuma, hemiplegia/paraplegia, veto, Ms-tauti, lepoiteet/turvapeitto)	Kykenee itsenäisesti toistuvasti, vaikkakin vähäisin, kehon ja raajojen asennonmuutoksiin (vahvasti lääkitty potilas, kestopuudutus)	Ei tarvitse hoitajan apua vaihtaamiseen asentoa
Ravitsemus	Riittämätön	Todennäköisesti riittämätön	Riittävä/kohtuullinen	Hyvä
Ruuan saannin toteutuminen, nestetasapaino	Ei syö koskaan kaikkea tarjotusta aterialta. Nauttii päivittäin liian vähän nestettä. Ei nautti lisäravintovalmisteita, on tärkeitä perinteisiä ravintovalmisteita syömisestä, kieltäytyy syömisestä, pitkäaikainen odottaminen leikkaukseen, kulumisasteet, äkillinen laihuminen)	Syö hyvin koko aterian tai syö yleensä vain puolet tarjotusta annoksesta. Syö vain kolme annosta proteiiniä päivässä (liha- tai maitotuotteet) Nauttii ajoittain nestemäistä ravintolisää tai ei saa optimaalista määrää nestettä tai leikkauksia (dementia, alkoholismi, ruokahaluttomuus, hemiplegia, edennyt Ms-tauti, anemia)	Syö yli puolet aterialta. Syö neijä annosta proteiiniä päivässä (maito/liha) tai saa ravintonsa leikkauksella tai suonen sisäisesti, joka kattaa ravitsemustarpeen. Kieltäytyy ajoittain ruoasta, mutta nauttii tarjotun ravintolain.	Syö suurimman osan jokaisesta aterialta. Ei kieltäydy vähintään 4 annosta liha- tai maitotuotteita. Ei tarvitse lisäravintovalmisteita. Syö toisinaan välioloja.
Kudosten venymien ja hankautumien	Uuomattava ongelma	Todennäköinen ajoittainen ongelma	Ei ongelmia	
	Vaatii apua liikkumisessa, ei lainkaan lihasvoimaa tai kykyä vaihtaa asentoa. Nostaminen ilman liikkumista on mahdotonta. Vahuttaa usein kasaan istuessa. Kudoksiin kohdistuu jatkuva venytystä ja hankausta (spastisiteetti, kontraktuurat, tajuttomuus, Alzheimer, Ms-tauti, saattohoito)	On kykyä muttei lihasvoimaa liikkua. Tarvitsee hoitajan tukeen liikkussa. Ei pysty pitämään asentoaan istuessaan tuolissa tai vuoteessa, liukuu ajoittain. Liikkussa keho todennäköisesti hankaa alustaa vasten (alusastia)	Liikuttaa itseään vuoteessa ja tuolissa itsenäisesti ja ylipitää hyvän asennon jatkuvasti. On riittävästi lihasvoimaa korjaamaan asentoa. Ei hankausta siirtyessä toiseen asentoon.	

Riskiluokitteluohjeet toimintaohjeet Braden mittaria käytettäessä

Matala painehaavariski 19-23 pistettä

- Paineita tasaava viskoelastinen geelipata
- Tarkkaile ihon kuntoa
- Muistuta asennon vaihdoista ja mobilisoi
- Toteuta kuntouttavaa työtä
- Huolehdi riittävästä nesteytyksestä ja ravitsemuksesta

Keskiuuri painehaavariski 15 -18 pistettä

- Passiivinen, painetta alentava viskoelastinen geelipata
- Säännölliset asennon vaihdot 2h välein vuodepotilaalle
- Pyörittäessä istuvalle viskoelastinen painetta alentava istuintyyny. Vältettävä pitkäaikaista yhtäjaksoista istumista. Istuvaa potilasta kannustetaan ja avustetaan asennonvaihdossa 15min välein.
- Suojaa kantapäät ja ristekä kikkaita, poista ihoilta kosteus
- Noudata NRS-seulan ohjeita: runsasenerginen/runsasproteiininen ruokavalio, riittävä nesteytyminen, tarvittaessa täydennysravintovalmisteet sekä yhteys ravitsemusterapeutin

Korkea painehaavariski 10-14 pistettä ja erittäin korkea painehaavariski 6-9 pistettä

- Aktiivinen, vaihtuvapaineinen ilmapata, tarvittaessa hanki vuokratapaa
- Pyörittäessä istuvalle aktiivisesti painetta poistava istuintyyny ja vältettävä pitkäaikaista yhtäjaksoista istumista
- Aktiivinen asentohoito, ei jatkuva >30 asteista kohoasentoa
- Suojaa lusu-uloskeet, poista kosteus ihoilta.
- Noudata NRS-seulan ohjeita: runsasenerginen/runsasproteiininen ruokavalio, täydennysravintovalmisteet 2-3 x/pv, riittävä nesteytyminen. Tarvittaessa yhteys ravitsemusterapeutin.

ioi erityisesti ne riskiluokituksen osa-alueet joista potilas saa 1-2 pistettä

TODISTUS

Jaana Korhonen

on suorittanut hyväksytysti
verkkokurssin

[Ehkäise painehaava](#)

marraskuu 19, 2023

Satakunnan hyvinvointialue ETUSIVU TYÖPÖYTÄ TUKI JA OHJEET Etsi kurseja Student JK

Ehkäise painehaava

Sisältö

- Yleinen
- Painehaava
- Painehaavan tunnistam...
- Painehaavojen ennaltae...
- Riskiluokkakohtaiset toi...
- Testaa tietosi painehaa...**

Testaa tietosi!

Testaa tietosi painehaava-asioista!

Olet nyt opiskellut Ehkäise painehaava -kurssin loppuun. Testaa vielä tietosi painehaava-asioista tentin avulla.

Hyväksytyyn suoritukseen tarvitset vähintään 7 oikein vastausta.

Saat suorituksestasi merkinnän koulutuskalenteriin. Koulutuspalveluissa tallennetaan hyväksytyt suoritukset kolmen (3) kuukauden välein koulutushallintajärjestelmään.

[Testaa tietosi!](#)

[Ehkäise painehaava -verkkokurssin todistus](#)

Lähteet

Kurssin sisällön on tuottanut auktorisoitu haavahoitaja Eija Luotola.

Satakunnan hyvinvointialue ETUSIVU TYÖPÖYTÄ TUKI JA OHJEET Etsi kurseja Student JK

Etusivu / Kurssit / Koulutus / painehaava / Testaa tietosi painehaava-asioista! / Testaa tietosi!

TENTTI

Testaa tietosi!

[Takaisin kurssin etusivulle](#)

[Takaisin](#)

Kysymys 1
Ei vielä vastattu
Kokonaispisteistä 1,00
[Merkitse kysymys](#)

Painehaava on ihon tai ihonalaisen kudoksen vaurio.

Valitse yksi:

Tosi

Epätosi

Kysymys 2
Ei vielä vastattu
Kokonaispisteistä 1,00
[Merkitse kysymys](#)

Potilaan ihon kuormituskohdat tulee säännöllisesti tarkistaa jokaisessa työvuorossa.

Valitse yksi:

Tosi

Epätosi

Tentin navigaatio

1	2	3	4	5	6	7
8						

[Lopeta tentti](#)

Stop-painehaavoille päivä

Ei se määrä,
vaan se laatu...

Valitse oikea alusta &
estä painehaavat!

Palvelujen saatavuutta kehitettiin tuottamalla päivystysavun palvelunumero 116 117

Päivystysapu 116 117

Päivystysapu 116117

Jos tarvitset hoitoa, jota ei voi siirtää seuraavaan päivään, soita Päivystysapuun. Puhelinnumero on 116 117. Puhelu on ilmainen.

Voit kysyä Päivystysavusta neuvoja äkillisiin terveysongelmiin, kun oma terveysasemasi on kiinni. Ammattilainen ohjaa sinut oikeaan hoitopaikkaan tai antaa sinulle ohjeita, miten voit itse hoitaa terveysongelmaasi.

Päivystysapu palvelee sinua joka päivä ja kaikkina vuorokauden aikoina. Kun oma terveysasemasi on auki, ota yhteyttä sinne.

Jos sinulla on kiire, etkä saa kohtuullisessa ajassa yhteyttä Päivystysapuun, voit hakeutua suoraan Satasairaalan yhteispäivystykseen. Tee näin myös silloin, jos soittaminen ei ole mahdollista. (Osoite: Satasairaala, Sairaalantie 3, 28500 Pori, K-rakennus.)

Hankkeesta lisättiin tiedotusta ja markkinoitiin päivystysapua laajalla some-kampanjalla sekä kenttätiedottamisella mm. bussikampanjalla.

Lisäksi jalkauduttiin erilaisiin tapahtumiin kertomaan palvelusta. Päivystysapu on laajalti käytössä ja tietoisuudessa Satakunnan asukkaille.

Kehittämistyöstä vastasivat Mari Ranta & Saara Sarmeen.

Liikkuvat palvelut - sopivaa palvelua oikeaan aikaan – sinne missä asiakas on!

Liikkuvien palveluiden kehittämisellä vastataan hyvinvointialueen eri palveluiden yhdenvertaisuuteen ja erityisesti heikommassa asemassa olevien iäkkäiden ja liikuntarajoitteisten asiakkaiden palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Palveluverkon supistamisen myötä liikkuvien palveluiden osuus korostuu entisestään. Liikkuvat palvelut muodostavat turvallisuuden tunnetta asukkaille. Toiminnan koordinaatio tulee jatkossa olla entistä paremmin hallinnassa, jotta vältetään päällekkäisyydet ja turvataan asiakkaalle tarjottava tarkoituksenmukaisin apu koko hyvinvointialueella.

- Liikkuvien palveluiden kehittämistyötä on tehty hyvinvointialueen strategian ja arvojen mukaisesti. Liikkuvat palvelut tuovat päivystyksellisiä ja ajanvarauksellisia sote-palveluita asiakkaan lähelle tai kotiin. Liikkuvissa palveluissa tehdään moniviranomaisyhteistyötä ja liikkuvia palveluita ohjataan ja valvotaan Satakunnan tilanne- ja koordinaatiokeskuksesta.
- Palvelemme yhdenvertaisesti; järjestämällä palvelut sinne missä asiakas on, myös haja-asutusalueelle.
- Kohtaamme inhimillisesti; palveluiden suunnittelussa on huomioitu asiakkaan näkökulma. Erityisesti iäkkäät asiakkaat pyritään mahdollisuuksien mukaan hoitamaan tutussa ympäristössä, vältetään turhia siirtoja hoitolaitosten välillä, raskaita päivystyskäyntejä ja pitkää vuodeosastohoitoa josta on vaikeuksia kuntoutua.
- Toimimme ammatillisesti; Liikkuvien palveluiden koordinaatio tapahtuu Satakunnan tilanne- ja koordinaatiokeskuksesta. Tiedolla johtaminen ja reaaliaikaisen tilannekuvan muodostaminen tuo vakautta arkeen sekä luo perustan varautumisen ja poikkeustilanteiden hallintaan.
- Uudistamme vastuullisesti; Liikkuvien palveluiden suunnittelussa on huomioitu Satakunnan hyvinvointialueen palveluverkkoselvitys ja muutosohjelman linjaukset. Suunniteltava palvelu tulee istua kokonaisuuteen ja vastata tarpeeseen myös tulevana vuosina.

Kehittämistyöstä vastasi Mari Ranta (2023) & Heikki Lampinen (2020 – 2022) & Katriina Lähteenmäki

Combilanssi® ja Maakunnan tilannekeskus ja Akuutti kotikeskukset-hanke kehittämistyön jatkumona

Terveydenhuollon synergiayksikkö

- Ensihoito ja geriatriseen osaamiseen painottuva sairaanhoito
- Pilotti Porin perusturvan alueella 2019- 2020
 - Keskiössä kotona ja hoiva- ja hoitolaitoksissa asuvat ikäihmiset
 - N. 50% vähemmän kuljetuksia yhteispäivystykseen
- Vuoden 2021 alusta osana ensihoidon palvelutasoa Satakunnassa (Pori)
 - Pilotti aloitettu Raumalla 4/2021

Tulevaisuuden sotekeskus
hankkeen tavoitteeksi määriteltiin
Combilanssiverkoston muodostaminen Satakuntaan

Kansalaisen asiointipalvelut

- hätäkeskus 112
- päivystysapu 116 117
- Omaolo-palvelu (sähköinen oma-arviointi)

Lähisairaalat

lähisairaaloiden hyödyntäminen kun potilas ei voi jäädä kotiin muttei tarvetta kuljettaa päivystykseen

Alueellinen Combilanssi-toiminta (synergia ensihoitoyksiköiden kanssa)

- kiireettömät ensihoitotehtävät
- koti- ja laitoshoidon mobiilitehtävät
- voi kuljettaa

Maakunnan tilannekeskus: ohjaa, valvoo, koordinoi

- ensihoidon kenttäjohto
- ensihoito- ja mobiililääkärikonsultaatio
- hoidon tarpeen arviointi; kiireettömät ensihoitotehtävät
- sosiaali- ja kriisipäivystys
- kiireettömät siirtokuljetukset
- turvapuhelinhälytysten vastaanotto
- pelastustoiminnan johtaminen ja tukipalvelut
- tiedottamisen tuki
- viranomaisyhteistyö
- turvallisuuden tilannekuva ja ennakointi

Akueelliset Akuutti kotikeskukset

- liikkuvat akuuttisairaanhoidajat
- liikkuvat akuuttilähihoitajat
- palliativinen ja kotisaattohoito
- kotiuttamisen tuki
- turvapuhelinauttaja -käynnit

Toimivat möbiliyhteydet

- sairauskertomustietojen luku ja kirjaukset reaaliajassa
- digikuvat
- videokonsultaatio
- tila- ja paikkatieto

Kotihoito 24/7

Pelastustoiminta 24/7

Combilanssi®

- Combilanssin henkilöstö
 - Ensihoitaja (ensihoidon hoitotaso) ja geriatriasta osaamista omaava sairaanhoitaja (ensihoidon perustaso)
- Yksikkönä ”tavallinen” ambulanssi jolla on mahdollisuus kuljettaa
- Ensihoidon välineistön lisäksi kyky ottaa verinäytteitä, veriviljelyitä, aloittaa AB hoito sekä suorittaa ensihoitoa laajemmin perushoidollisia toimenpiteitä
- Kyky tehdä kattava terveyden- ja toimintakyvyn arvio kohteessa
- Hyvät konsultaatiomahdollisuudet
 - Mobiililääkäri
 - Ensihoitolääkäri
 - Sosiaalitoimi
 - Pelastustoimi

Liikkuvien palveluiden hyötötavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Liikkuvien palveluiden koordinaation suunnittelussa on huomioitu erityisesti yöaikainen toiminta, haja-asutusalueiden asukkaiden palveluiden tasavertainen saatavuus ja tarkoituksenmukaisen resurssin käyttö.</p> <p>Reaaliaikaisella tilannekuvalla ja tiedolla johtamisella saadaan näkyvyys paljon palveluita käyttävien asiakkaiden palveluntarpeeseen Satakunnan tilanne- ja koordinaatiokeskuksessa. Tilanteen tunnistaminen ja tarkoituksenmukaiseen jatkohoitoon ohjaus vastaa häiriökysyntään ja tuo kustannushyötyä organisaatiolle.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Liikkuvien palveluiden koordinaation suunnittelussa lisätään ensisijaisesti digitaalisten palveluiden käyttöä (mm. ammattilasten välillä etäkonsultaatiot ym.) ja liikkuvien hyvinvointi- ja päivystyspalveluiden yhteistyötä. Vältetään ei tarkoituksenmukaisia päivystyskäyntejä ja sairaalajaksoja. Viedään apu sinne missä asiakas on tai lähelle asiakasta. Sote –kenttäjohtajan rooli on koordinoida asiakkaalle tarkoituksenmukaisin, ns. kevyin palvelu tai apu jolla asia saadaan hoidettua.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Liikkuvien palveluiden koordinaation suunnittelussa on huomioitu paljon palveluita käyttävien potilaiden tunnistaminen ja tarkoituksenmukaiseen hoitoon ohjaamiseen.</p> <p>Koordinaation suunnittelussa liikkuvien palveluiden tilannekuvan muodostaminen ja yksittäisten liikkuvien hoitajien työturvallisuustekijöiden parantaminen on yksi keskeinen tehtävä.</p> <p>Suunnittelussa on huomioitu ns. nopea lähihoitajatasoinen apu sinne missä sitä tarvitaan. Akuutti kotikeskukset tuovat lisäksi sairaalatasoista hoitoa asiakkaan luo ja asiakkaan kokema terveyshyöty kasvaa kun tehtävän hoitaa tarkoituksenmukaisin ammattilainen. Ensihoidon ja pelastuksen kanssa tehtävä tarkoituksenmukainen yhteistyö, mutta turvaten lakisääteiset palvelutason mukaiset tehtävät.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Sote perustason liikkuvien palveluiden koordinaation suunnittelussa on huomioitu joustava yhteistyö muiden päivystävien liikkuvien palveluiden kanssa, kuten ensihoito, pelastus sekä sosiaali- ja kriisipäivystys. Yhteinen tilannekuva ja resurssien joustava ja tarkoituksenmukainen käyttö koordinoidaan päivystävien viranomaisten yhteisessä Satakunnan tilanne- ja koordinaatiokeskuksessa. Oikea apu, oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan ja oikealla resurssilla.</p>

Liikkuvat palvelut kehittämistyön tulokset

- **Sote kenttäjohtajan työnkuva Satakunnan hyvinvointialueella, pilottisuunnitelma**
- **Liikkuvien palveluiden viestintä sekä Combilanssi® markkinointi, hankinnat ja toteutus**
- **Siltautustyö Satakunnan muutosohjelman liikkuvien palveluiden kehittämistyön jatkumoon yhteistyö RRP-hankkeen kanssa**

JUURTUMINEN

- Liikkuvien palveluiden kokonaisuus, sen määrittely ja suunnittelu tuleville vuosille on siirretty LTA23/ muutosohjelman työryhmään.
- Sote- kenttäjohtaja pilotti tarkoitus toteuttaa vuonna 2024. Toteutuksen läpivienti, seuranta, arviointi ja juurrutus ei ole saanut rahoitusta, suunnitelmissa tällä hetkellä vastuuyksikön omana toimintana tai osana muutosohjelmaa?

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Sote kenttäjohtaja- pilotin toteutus, seuranta, arviointi ja juurruttaminen.
- Sote- kenttäjohtajan koordinoitavaksi ja Akuutti kotikeskuksen resurssiksi lähihoitajatasoinen akuuttihoitajatyöparit jotka vastaa ennakoimattomiin tilanteisiin, kotiuttamisen tukeen, turva-auttajakäynteihin koko Satakunnan hyvinvointialue 24/7. Toiminnan suunnittelu Akuutti kotikeskus vastuuyksikön virkätynä? Kyseessä uudenlainen työnkuva ja toiminto, joka kuuluu liikkuvien palveluiden kokovaisuuteen.
- Combilanssitoimintamallin laajentaminen ensihoitoalueille 3 ja 4.
- Päivystysapu 116117 toiminnan siirtäminen omaksi toiminnaksi ja osaksi puhelimesta tehtävää hoidon tarpeen arviointia (PHTA) –toimintaa ja liikkuvien palveluiden palveluketjua

Liikkuvat palvelut kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Päivystykselliset terveystalvelut tuodaan asiakkaan luokse, erityisesti iäkkäät asiakkaat. Vältetään siirtoja ja hoidetaan mahdollisuuden mukaan kotona. Kuljetetaan lopulliseen hoitopaikkaan.

Ammattilaiselle

Työkuorman tasaus, toimitaan tarkoituksenmukaisella resurssilla, vältetään päällekkäinen työ, mahdollistetaan hoidon jatkuvuus, yksittäisen työntekijän taustatuki ja työturvallisuuden parantuminen

Hyvinvointialueelle

Liikkuvien palveluiden koordinointi, vältetään käyntien päällekkäisyydet, toiminta on aidosti liikkuvien palveluiden moniviranomaisyhteistyötä. Valmiuden ja varautumisen kannalta ajantasainen tilannekuva.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Kiinteiden toimipisteiden vähentäminen (palveluverkkoselvitys ja muutosohjelma) -> viedään apu sinne missä asiakkaat ovat, yhdenvertainen palvelu koko Satakunnan hyvinvointialueella, yöaikaisen toiminta keskitetään välttämättömiin tehtäviin Asiakkaiden kannalta viedään hoito sinne missä kansalaiset ovat; oikeaan aikaan, oikeaan paikkaan ja tarkoituksenmukaisimmalla resurssilla.

Psykososiaalisten palveluiden kehittäminen, aikuisten ja ikääntyneiden palveluissa

Kehittämistyössä vahvistettiin peruspalveluissa työskentelevien ammattilaisten osaamista työskennellä mielenterveyden haasteiden ja päihteillä oireilevien henkilöiden kanssa. Peruspalveluiden ja erityistason välistä yhteistyötä lisättiin ja vahvistettiin. Tavoitteena oli mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden vahvistaminen, lisätä tutkitusti vaikuttavien menetelmien saatavuutta sekä ammattilaisten osaamista ja siirtää palveluiden painopistettä perustasolle.

Peruspalveluihin suunnatuilla toimenpiteillä pyritään siirtämään hoidon painopistettä raskaista palveluista varhaisen vaiheen auttamiseen ja ennaltaehkäisevään työhön. Palveluiden siirtämisellä syntyy kustannussäästöjä hyvinvointialueelle ja erityistasolla pystytään keskittymään vaikeasti oireileviin potilaisiin.

Kehittämistyöstä vastasi hankekoordinaattori Mari Rakkolainen & Terhi Kauppila & vastuualuejohtaja Matti Järvinen

Aikuispsykiatrian ja aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyön kehittäminen

Psykiatria

- -Lähetteettömyyteen siirtyminen vaiheittain
 - - Konsultaatiotiimien kautta
- -Yhteistyön tiivistäminen
 - -DKT hoito-ohjelma (dialektinen käyttäytymisterapia)
- -Konsultaatiotiimit
 - -Alueelliset konsultaatiotiimit
 - -Porin perusturvassa neljään eri terveysasemaan
- -Etäpalveluiden lisääminen
 - -Virtuaaliset osastohoitojaksot asumispalveluyksiköille
 - -Etäyhteyksin tapahtuvat vapaaehtoiset osastohoidon tarpeen arviot (Pilotti suunnitteilla Huittisten terveyskeskuksen kanssa)
- -Osaamisen varmistaminen
 - -Mm. Terapiat etulinjaan-toimintamallin kautta erityistason kognitiivinen lyhytterapia
- -Päällekkäisten toimintojen karsiminen
- -Palveluketjujen yhtenäistäminen

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Terapiat etulinjaan-toimintamallin koulutukset sekä terapianavigaattori
- Tiimimalliin asemoituminen
- Etäpalveluiden kehittäminen ja jalkauttaminen
- Konsultaatiot ja monialainen tiimityö
- Yhteistyön lisääminen ja tuki sote-keskuksille
 - -DKT hoito-ohjelma
 - -Yhteistyössä tuotetut muut hoidolliset ryhmät
- Osaamisen varmistaminen
 - -Terapiat etulinjaan etulinjan lyhytterapiakoul.
 - -Ohjattu omahoito

Psykososiaalisten palvelujen kehittämisen hyötävaihtoehdot	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötävaihtoehteesiin
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Otettu käyttöön Terapianavigaattori Psykososiaalisen tuen yksikössä sekä päihdekliniikoilla. Navigaattori on digitaalinen hoidontarpeenarvion työkalu jonka avulla on yhtenäistetty hoitoonohjausta, joka on yksi keskeisimmistä keinoista mahdollistaa oikea-aikainen ja -tasoinen tuki tai hoito apua hakevalle. Sen avulla nopeutuu ja hoitojen vaikuttavuus vahvistuu. Ammattilaisia on koulutettu näyttöön perustuviin menetelmiin, joiden avulla apua annetaan oikea-aikaisesti ja –tasoisesti oikeassa paikassa. Koulutetut ammattilaiset ovat mielenterveys- ja päihde vastuualueen ammattilaiset sekä äitiyshuollon terveydenhoitajat. Aloitettu monialaisen tiimimallin kehittäminen, jossa asiakkaita hoidetaan tarpeidensa mukaisesti oikeassa palvelussa, oikeaan aikaan.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Näyttöön perustuvilla ja vaikuttavilla menetelmillä autetaan asiakasta varhaisessa vaiheessa ja ennaltaehkäisevästi, kun niitä jalkautetaan ja juurrutetaan osaksi hoitoa laajasti ammattisten keskuudessa. Terapianavigaattorin ja ohjatun omahoidon intervention käyttöönotosta aloitettu keskustelut Terveyspalveluiden vastuualuejohtajan kanssa. Perustason ja erityistason integraatiossa on lisätty ja vahvistettu yhteistyötä ja konsultaatiomallia, joiden tavoitteina on myös se, että asiakkaat saavat oikeatasoista hoitoa oikeassa paikassa.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Terapianavigaattori on kansallisesti käytössä oleva työkalu, josta kerätään tietoa ammattilaisilta ja asiakkailta ja Terapiat etulinjaan –toimintamalli kehittää sitä tulleiden palautteiden mukaan. Jalkautetut menetelmät ovat näyttöön perustuvia menetelmiä, joiden vaikuttavuutta seurataan kansallisesti, YTA-tasoisesti ja hyvinvointitasoisesti ja niiden hyödyistä ja käytettävyydestä kerätään tietoa niin ammattilaisilta kuin asiakkailta</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Menetelmiin on koulutettu eri ammattien osaajia niin perustasolla kuin erityistasolla laajasti. Näin pystytään auttamaan asiakkaita oikea-aikaisesti siinä palvelussa johon hän hakeutuu. Muun kehittämisen osalta pyritään siihen, että asiakas ohjautuu oikeatasoiseen hoitoon. Esimerkkinä jos äitiyshuollossa käyty Ohjatun omahoidon interventio ja hoidon tarve jatkuu, asiakas voi jatkaa seuraavan portaan Kognitiiviseen lyhytterapiaan suoraan Psykososiaalisessa yksikössä.</p>

Psykososiaalisten palvelujen kehittämisen tulokset

Terapiat etulinjaan –toimintamallin kehittämien työkalujen ja menetelmien jalkauttaminen ja juurruttaminen, ammattilaisten kouluttaminen ja menetelmien käytön tuki yhdessä Mielenterveys- ja päihdepalveluiden johdon sekä Lapset, nuoret perheet vastuualueen johdon kanssa

JUURTUMINEN

Kestävän Kasvu Satakunta 2 –hankkeessa jatketaan menetelmien juurruttamista ja käyttöönoton tukea. Laajennetaan muiden vastuualueiden johdon kanssa yhteistyössä menetelmiä tarpeiden mukaan. Monialaisen tiimimallin laajentaminen sekä perustason ja erityistason yhteistyön vahvistaminen jatkuu. Juurruttamista varmistetaan erilaisin tukitoimin, sparrein, menetelmäohjauksin ja taitopajoin, mentorointitapaamisten ja boosterikoulutuksin henkilöstölle. Menetelmien koordinaation jatkoa hankekauden jälkeen suunnitellaan.

JATKOKEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Terapianavigaattorin ja Ohjatun omahoidon käyttöönotto Terveyspalveluiden vastuualueella. Eri koulutusten ja menetelmien koulutuksia jatketaan, koska tähän hankekauteen ei ehditty kaikkia halukkaita kouluttamaan. Laajasti pitäisi kouluttaa ikääntyvien palveluissa olevien ammattilaisten osaamista kohdata mielenterveys- ja päihdeasiakkaita ja näiden haasteiden puheeksiottamista. Keskustelut koulutuksista Ikääntyvien vastuualueen johdon kanssa käynnistetty hankekaudella. Monialaisen tiimimallin laajentaminen jäi myös kesken, tämä tulisi tehdä seuraavassa hankkeessa.

Psykososiaalisten palvelujen kehittämisen tulokset aikuisten ja ikääntyneiden palveluissa

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön hyvinvointialueella		Linkki Innokylän toimintamalliin
Terapianavigaattori ja hoidon porrastus (Psykososiaalisen tuen yksikkö, Päihdeklinitikat)		
Terapiat etulinjaan –toimintamallin käyttöönotetut menetelmät: Ohjattu omahoito (koko mielenterveys- ja päihde vastuualue, äitiyshuollon terveydenhoitajat), Kognitiivinen lyhytterapia (Psykososiaalisen tuen yksiköstä yht 18 ammattilaista, esh 18 ammattilaista), Motivoiva haastattelu (Toiminnallinen kuntoutus 8 ammattilaista)		
Monialainen tiimimallin kehittämistyö aloitettu mielenterveys- ja päihdetyöntekijän liitettämiseksi tiimiin		
Psykososiaalisen tuen yksikön ja Psykiatrian aluepoliklinikoiden konsultaatiotiimit		
Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
Ikääntyneiden palveluissa kehittämistyö aloitettu, mutta ei vielä jalkautettu henkilöstön osaamisen tueksi		Ei ollut aikataulullisista syistä mahdollista, kehittämistä jatketaan vielä Kestävän kasvun Satakunta2 -hankkeessa

Psykososiaalisten palvelujen kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Terapianavigaattorin käyttöönoton myötä hoidon tarpeen arvio yhtenäistetty, oikea-aikaistettu ja hoitoon pääsyä parannettu. Käyttöön otettujen menetelmien avulla oikeatasoinen ja oikeassa paikassa annettu hoito lisääntynyt ja palveluvalikoima laajentunut, jolloin vältetään oireiden ja ongelmien vaikeutuminen sekä komplisoituminen.

Ammattilaiselle

Osaamisen lisääntyminen ja asiakkaiden auttaminen oikea-aikaisesti ja –tasoisesti lisääntynyt, jolloin asiakkaat jotka pärjäävät kevyemmällä hoidolla saavat sen ja pystytään keskittymään vaikeammin oireilevien hoitoon laadukkaammin ja tehokkaammin. Hoidon tarpeen arvion työkalu tehostanut ja yhtenäistänyt hoidon tarpeen arviota ja nopeuttanut hoitoon pääsyä.

Hyvinvointialueelle

Syntyy kustannussäästöjä, kun asiakkaiden oireet ja ongelmat eivät vaikeudu ja komplisoitu, jolloin erityistason tarve vähenee. Hyvinvointialueella lisääntynyt mielenterveyden osaajia ja mielenterveysammattilaiset saaneet käyttöönsä näyttöön perustuvia ja laadukkaita menetelmiä

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Kustannussäästöjä tulee, kun ihmiset saa oikeatasoista hoitoa oikeassa paikassa ja näi ollen erityistason hoidontarve vähenee. Asiakkaat saa varhaisemmassa vaiheessa apua oireisiin ja ongelmiin.

Satakunnan hyvinvointialue / Mielenterveys- ja päihdepalvelut aikuiset ja ikäihmiset

Äitiyshuollon OOH taitopaja / Itä-Pori
Nettiterapia info x1
Taiteilijakodin OOH –ryhmähoidon suunnittelu

- Terapianavigaattorin käyttöönottosuunnittelua / Rauman päihdekliniikka ja alueen päihdehoitajat
- OOH taitopaja / Toiminnallinen kuntoutus Merituuli ja Pooki
- Motivoivan haastattelun koulutus Miepä-vastuualue
- Nettiterapiainfot x2
- Psykososiaalisen tuen yksikön kehittämispäivä

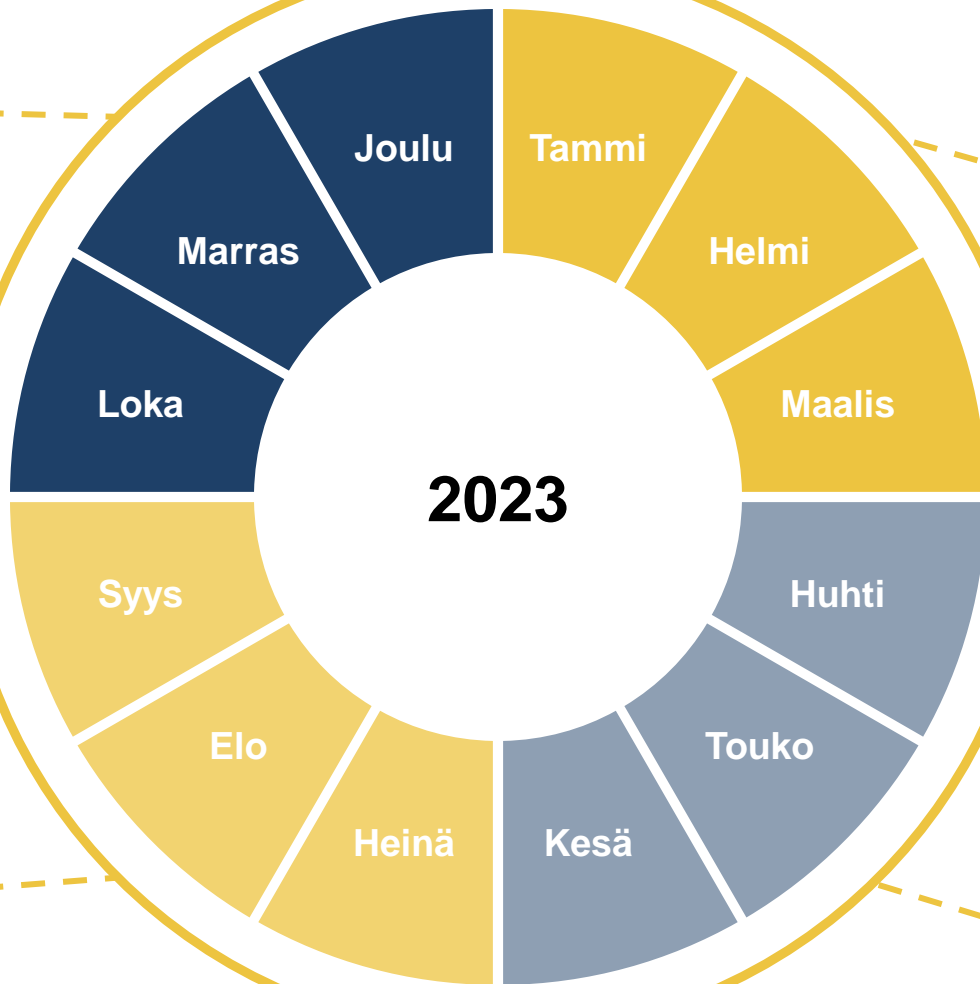
- Terapianavigaattorin ja OOH käyttöönotto keskustelua Terveyspalveluiden vaj kanssa
- Äitiyshuollon th OOH taitopaja / Etelätuuli, Suvituuli, Pohjatuuli
- OOH taitopaja Toiminnallinen kuntoutus / Jopi, Tinki, Positiimi sekä aspalv. Taiteilijankoti
- Koulutusesittely / Katkon lähiesihenkilö
- Terapianavigaattorin käyttöönottosuunnittelua / Porin päihdekliniikka

- Koulutusesittely / Ikäihmisten vastuualueen päälliköille
- Terapianavigaattori ja OOH KICK OFF Päihdekliniikat
- Satakunnan KTL menetelmäohjaajien tapaaminen
- As.palv / Veturi OOH taitopaja 2

- OOH KICK OFF /äitiyshuollon terveydenhoitajat
- As.palv / Veturi ja Liitu OOH taitopaja
- Psykosos.yksikölle tiedonkeruuxelin käyttökoulutusta
- Toiminnallinen kuntoutus / OOH taitopaja

Lomakuukausi

2023

- Kenttäkierros Psykososiaalisen tuen yksikön tiimeihin Vastaanottopalveluiden päällikön kanssa yhdessä
- Porin tiimin OOH –taitopaja
- Toipumisorientaatio –koulutuksen suunnittelu yhdessä RRP:n kanssa

- Esh:n KLT:n menetelmäohjaajarekry
- Psykososiaalisen yksikön hoidon portaat

- Mielenterveys pelissä Satakunta –seminaari
- Perustason KLT KICK OFF (10 ammattilaista)
- Terapianavigaattorin ja OOH käyttöönotto / Säskylä ja Kankaanpää
- OOH taitopaja / Pori
- Esh:n KLT KICK OFF (20 ammattilaista)
- Miepä Asumispalvelut / koulutusinfo esihenkilöille

- Terapianavigaattorin ja OOH käyttöönotto / Rauma, Harjavalta/Kokemäki/Nakkila, Huittinen
- Psykosos.yksikkö / Porin tiimi → toiminnansuunnittelu iltapäivä
- Menetelmäohjaukset alkaa (KLT)
- Miepä Toiminnallinen kuntoutus / koulutusinfo esihenkilöille
- Lanupe / koulutusinfo vastuualuejohtajalle

- Terapianavigaattorin ja OOH käyttöönotto / Eura, Eurajoki/Luvia ja Rauman perhekeskuksen aikuisten kanssa työskentevät psyk.ammattilaiset
- OOH taitopaja koko psykosos.tuen yksikölle
- Aspalv. / Rauma OOH taitopaja
- Käynti Kerrallaan koulutuksen suunnittelu yhdessä RRP:n kanssa

- OOH infoa äitiyshuollon esihenkilöt
- Koulutusinfo Päihdekliniikan esihenkilöille
- Terapianavigaattorikoulutus

Psykososiaalisten palvelujen kehittämistyön keskeiset asukkaille näkyvät tulokset

1	Terapianavigaattori käytössä mielenterveys- ja päihdepalveluihin hakeutumisessa koko hyvinvointialueella
2	Palvelupolut selkeät ja yhteneväiset
3	Laadukkaat ja näyttöön perustuvat menetelmät asiakkaiden auttamiseksi laajasti käytössä
4	Monialaisessa tiimissä asiakas saa hoidontarvettaan vastaavaa hoitoa nopeasti ja siellä, missä hakeutunut hoitoon

Hoitoonohjaus – Mielenterveyspalveluiden vastaanottopalvelut

Terapianavigaattorin
ensijäsennys

Vakavammat
oirekuvat

Lievät ja keskivaikeat
oirekuvat

Hoitoporras 4

→ Kelan psykoterapia
→ ESH

Hoitoporras 3

→ DKT-taitoalmmennus
yhteistyössä ESH:n kanssa
→ ADHD-arviointi + hoito yhdessä
ESH:n kanssa

Hoitoporras 2

→ Kognitiivinen lyhytterapia
→ Kohdennettu psykologinen
interventio
→ Muu perustason mt-hoito

Hoitoporras 1

→ Ohjattu omahoito (ooh)
→ Nettiterapia
→ Toiminnallisen kuntoutukset
palvelut
→ 3-sektorin palvelut
→ Ryhmähoidot

Hoitoonohjaus – Päihdetyön vastaanottopalvelut

Hoidon- ja palvelutarpeen arviointi ammattilaisen tekemänä

Terapianavigaattorin ensijäsennys

Hoito- ja palveluporras 3

- Laitoskuntoutus
- Katkaisuhuito
- Päihdeterapia

Hoito- ja palveluporras 2

- Kognitiivinen lyhytterapia
- Päihde- ja riippuvuustyön avopalvelut
- Päihdekartoitus
- DKT-taitovalmennus (Rauma)
- Nepsyvalmennus (Pori)

Hoito- ja palveluporras 1

- Ohjattu omahoito (ooh)
- Lyhytinterventiot
- Päihdeseuranta (ajoterveys, ADHD-tutkimukset)
- Päihdekuntoutumiskurssit
- Nettiterapia

Hoitoporras 4

- Kelan psykoterapia
- ESH

5-pisteen korva-akupunktio
3- sektorin palvelut

Ryhmähoidot

Psykososiaaliset hoito- ja kuntoutusmuodot

Psykososiaalisten palvelujen kehittäminen:

Kouluttautunut tai parhaillaan koulutuksessa

- Ohjattu omahoito (OOH) noin 190 ammattilaista
- Terapianavigaattori + ensijäsennys noin 60 ammattilaista
- Kognitiivinen lyhytterapia (KLT) 34 ammattilaista (perustasolla ja erikoissairaanhoidossa yhteensä)
- Motivoiva haastattelu 6 ammattilaista
- Miten voin hyödyntää Mielenterveystalo.fi palvelua työssäni? Kaksi samansisältöistä infoa: yhteensä 50 ammattilaista osallistui
- Nettiterapia –info, toteutui kaksi samansisältöistä infoa: yhteensä 74 ammattilaista osallistui

PSYKOSOSIAALISEN KEHITTÄMISTYÖN SANASTOA:

- OOH = Ohjatun omahoidon interventio
- KLT = Kognitiivinen lyhytpsykoterapia
- Miepä = Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Aspalv = Asumispalvelut
- Lanupe = Lasten-, nuorten ja perheiden vastuualue
- ESH = erikoissairaanhoido / psykiatria
- Vaj = Vastuualuejohtaja
- Sh = sairaanhoitaja
- Sosohj = sosiaaliohjaaja
- Th = terveydenhoitaja

Satapsykiatrian uusien toimintojen ja toimintamallien muutostyön kehittäminen Satakunnan hyvinvointialueella

Satapsykiatrialle valmistui uudisrakennus Satasairaalan viereen. Tähän uudisrakennukseen muutti suurin osa psykiatrian toiminnoista. Aluepoliklinikkatoimintaa jäi Huittisiin, Harjavaltaan, Raumalle ja Kankaanpäähän. Uusien toimitilojen myötä syntyi myös uusia toimintatapoja ja toimintamalleja. Avohoidossa suurin muutos liittyi luopumiseen omista työhuoneista, joiden tilalle tuli yhteiskäyttötilat. Osastoilla isoin muutos liittyi osastonrakenteen muuttuminen moduulimalliin. Myös turvallisuusratkaisut ovat olleet pinnalla uudisrakennuksessa.

Satapsykiatria tarjoaa nykyaikaista psykiatrista hoitoa paremmin saavutettavissa tiloissa, kuin aiemmin. Uudistetut toimintamallit perustuvat tutkittuihin menetelmiin ja myös henkilökuntaa on otettu suunnitteluprosessiin mukaan.

Kehittämistyöstä vastasi Juha Mäkelä (2023)

Satapsykiatrian uusien toimintojen ja toimintamallien muutostyön kehittämisen hyötytavoitteet	Arvioi kehittämistyötä peilaten hyötytavoitteeseen
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Satapsykiatrian muutto Satasairaalan viereen helpottaa mm. päivystyksellistä psykiatrista hoitoa tarvitsevien potilaiden hoidon arviota sekä hoitoon pääsyä. Myös psykiatrista hoitoa saavien potilaiden somaattista hoitoa pystytään paremmin turvaamaan.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Satapsykiatrialla on panostettu avohoitoon ja osastohoitoa on tehostettu mm. perustetulla kriisiosastolla.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Psykiatrisen hoidon laatu paranee, kun uudistuneisiin työskentelytiloihin on saatu luotua modernit tavat toteuttaa psykiatrista hoitotyötä.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Hoitopolkuja on saatu yksinkertaistettuja. Suurimman osan psykiatrisista palveluista ollessa saman katon alle oikean mukaisiin psykiatrisiin palveluihin pääsy sujuvoittuu.</p>

Satapsykiatrian uusien toimintojen ja toimintamallien muutostyön kehittämisen tulokset

Satapsykiatrian yksiköiden ja osastojen muutto saatiin toteutettua uudisrakennukseen ilman toimintojen keskeytystä. Myös uudet toiminnot saatiin käynnistettyä suunnitellusti. Uusille toimintamalleille järjestettiin koulutusta ja niitä on saatu otettua käyttöön suunnitellusti. Myös voimakkaasti kehittyvä digitalisaatio ja teknologia on huomioitu toiminnoissa. Aistihuone on tullut uutena valikoimana psykiatriseen hoitoon. Aistihuone on Satapsykiatrian osastojen ja yksiköiden potilaiden hoitoon tarkoitettu tila, jota voidaan käyttää sekä yksilö että ryhmämuotoisissa hoidoissa. Tilassa voidaan tehdä mm. erilaisia rentoutumisharjoituksia, aktivoivia harjoituksia sekä altistusharjoitteita. Aistihuoneessa on tarjolla valmista sisältöä hoidon tueksi, mutta myös oman hoidollisen sisällön tuottaminen on mahdollista. Aistihuoneen elementtejä voidaan hyödyntää Satapsykiatrian osastoilla ja yksiköissä olevissa rauhoittumishuoneissa osastojen ja yksiköiden tarpeen mukaan.

JUURTUMINEN

Satapsykiatrian esihenkilöiden johdolla jatketaan uusien toimintamallien toteuttamista ja kehittämistä.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Digitalisaation ja teknologian käyttöönottoaminen osaksi psykiatrista hoitotyötä vaatii tulevaisuudessa panostusta. Henkilökunta tarvitsee koulutusta, tukea ja mahdollisuutta perehtyä aiheeseen enemmän. Myös digitalisaation ja teknologian kokonaisuus psykiatrialla tarvitsee suunnittelua ja koordinoitua sekä hankeyhteistyötä.

Satapsykiatrian uusien toimintojen ja toimintamallien muutostyön kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Päivystyksellinen psykiatrisen hoidon arviointi ja hoidon aloittaminen onnistuu sujuvammin. Psykiatrisessa osastohoidossa olevien potilaiden somaattisten sairauksien hoitaminen helpottuu. Osastolla yksityisyyden suoja on parempi, kun potilashuoneet ovat pääosin yhdenhengen huoneita. Myös Satasairaalan potilaiden psyykkisen voimien hoitaminen helpottuu.

Ammattilaiselle

Uudet tilat sopivat paremmin moderniin psykiatriseen hoitoon. Myös työnteon turvallisuus lisääntyy, kun yksiköt eivät ole enää hajautettuna eri toimipisteisiin.

Hyvinvointialueelle

Psykiatrian palveluiden keskittämisen myötä vuokratiloista pystytään luopumaan, joissa oli siis psykiatrian toimintaa. Myös Harjavallan sairaalan tiloihin on pystytty suunnittelemaan sinne soveltuvampaa toimintaa kuin psykiatrian osastotoimintaa. Enää ei myöskään tarvita päivittäistä kulkua Satasairaalan ja Harjavallan välillä. Lisäksi voidaan todeta, että Satakunnan hyvinvointialueella on tarjota moderni ympäristö, jossa pystytään toteuttamaan nykyaikaista psykiatrista hoitoa.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Satakunnan hyvinvointialueen vetovoimaisuus työnantajana paranee ja psykiatrisesta hoidosta saadaan vaikuttavampaa.

Satapsykiatrian uusien toimintojen ja toimintamallien muutostyön kehittäminen

Aistihuone

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/aistihuone>

Satapsykiatrian uusien toimintojen ja toimintamallien muutostyön kehittämisen asukkaille näkyvät tulokset

1	Psykiatriset palvelut Satasairaalan yhteydessä
2	Psykiatrisen hoidontarpeen arviointi on ketterämpää
3	Mahdollisuudet hoitaa psykiatristen potilaiden somaattista sairautta parantuvat
4	Nykyaikaiset hoitomenetelmät

Rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen

Kehittämistyön taustaa

Tietopohjan puutteet, tarve vastapainolle voimakkaalle yksilö- ja perhekeskeisyydelle sosiaalipalveluissa, tarve sosiaalisen vahvistamiselle sotessa.

Rakenteellinen sosiaalityö on toimia, jotka vievät kohti vision toteutumista. Organisaation arvoja vahvistetaan rakenteellisen sosiaalityön eri keinoilla. Rakenteellisen sosiaalityön keinoin voidaan mm. tukea vastuullista ja monipuoliseen tietoon perustuvaa uudistamista, edistää ammattilaisten ja asukkaiden osallisuutta sekä kehittää yhteiskunnan ja palveluiden yhdenvertaisuutta.

Kehittämistyöstä vastasi Minka Leino-Holm, Pikassos

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Rakenteellisen sosiaalityön viikko (1-2 x / vuosi)	Rakenteellisen sosiaalityön viikko Innokylä
SO sotessa –keskustelutilaisuudet	SO sotessa -keskustelutilaisuudet Innokylä
Sosiaalinen raportointi	Sosiaalisen raportoinnin kehittäminen Innokylä

Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyön riippuvuudet ja tulokset

- Liittyy kaikkien sosiaalipalveluiden sisällölliseen kehittämiseen, yhteistyötä on tehty erityisesti aikuisten sosiaalipalveluiden osalta.
- Liittyy tietojärjestelmien, tiedon tuotannon, -keruun ja – käsittelyn sekä sen hyödyntämisen kehittämistyöhön. Yhteistyötä on tehty tiiviisti SosTi-projektin kanssa.
- Liittyy mm. alueella tehtävään HYTE-kehittämistyöhön, yhteistyö on jäänyt toistaiseksi vähäiseksi mutta sitä on käynnistetty hankkeen loppupuolella.
- Liittyy Kestävän Kasvun Satakunta –hankkeessa tehtävään Rakenteellisen sosiaalityön tiedon raportointi – osahankkeen työhön, yhteistyö on tiivistä.
- Liittyy hyvinvointialueen valmisteluun ja palvelukokonaisuuksien kehittämiseen tuoden esille palvelujärjestelmässä olevia aukkoja ja kehittämistarpeita.
- **RAKE-viikko –rakenne:** Viikon pituinen teemaviikko 2-3 kertaa vuodessa, sisältää infoja ja koulutuksia, RAKE-foorumin vaihtuvalla teemalla sekä järjestöjen kanssa järjestettyä toiminnallista ohjelmaa.
- **SO sotessa Satakunnassa –rakenne:** Kerran viikossa toistuva 45 min pituinen tilaisuus, joka toinen viikko sosiaalihuollon kirjaaminen –teemalla ja joka toinen viikko sosiaalipalvelut tutuiksi –teemalla.
- **Sosiaalinen raportointi Satakunnassa –rakenne ja lomakkeet tuotu Satakunnan hyvinvointialueen internet sivuille.**

JUURTUMINEN

- Toimintatapojen juurtuminen on sovittu sosiaalityön professiojohtajan kanssa. Lisäksi rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen jatkuu Kestävän Kasvun Satakunta – hankkeessa. Gerontologisen sosiaalityön määrittämistä vahvistetaan.

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

- Tietoisuutta aiheesta ja rake-osaamista tulee edelleen vahvistaa. Asiakkaan äänen esiintuominen.

Rakenteellisen sosiaalityön kehittämisen hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Rakenteellinen sosiaalityö tuo monipuolisesti esiin eri henkilöiden ja toimijoiden tarpeita ja tilanteita sekä ratkaisuehdotuksia epäkohtiin. Rakenteellinen sosiaalityö tuo myös niiden ääntä kuuluville, joille se on muuten vaikeaa.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Rakenteellinen sosiaalityö tuo tarpeita esiin ja sisältää toimia niihin vastaamiseksi.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Rakenteellinen sosiaalityö tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan vahvistaa laatua ja vaikuttavuutta. Rakenteellinen sosiaalityö tarjoaa asiakkaille väylän saada äänensä kuuluville.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Rakenteellinen sosiaalityö tuo palveluiden epäkohtia esiin, esittää ratkaisuehdotuksia ja pyrkii toimimaan epäkohtien korjaamiseksi.</p>

Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Rakenteellisessa sosiaalityössä tavoitteena on paremmat, paremmin tarpeisiin vastaavat palvelut kaikille, eriarvoisuuden ja syrjinnän vähentäminen, oikeudenmukaisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen. Nämä ovat kaikki hyödyksi myös sosiaalipalveluiden asiakkaille.

Ammattilaiselle

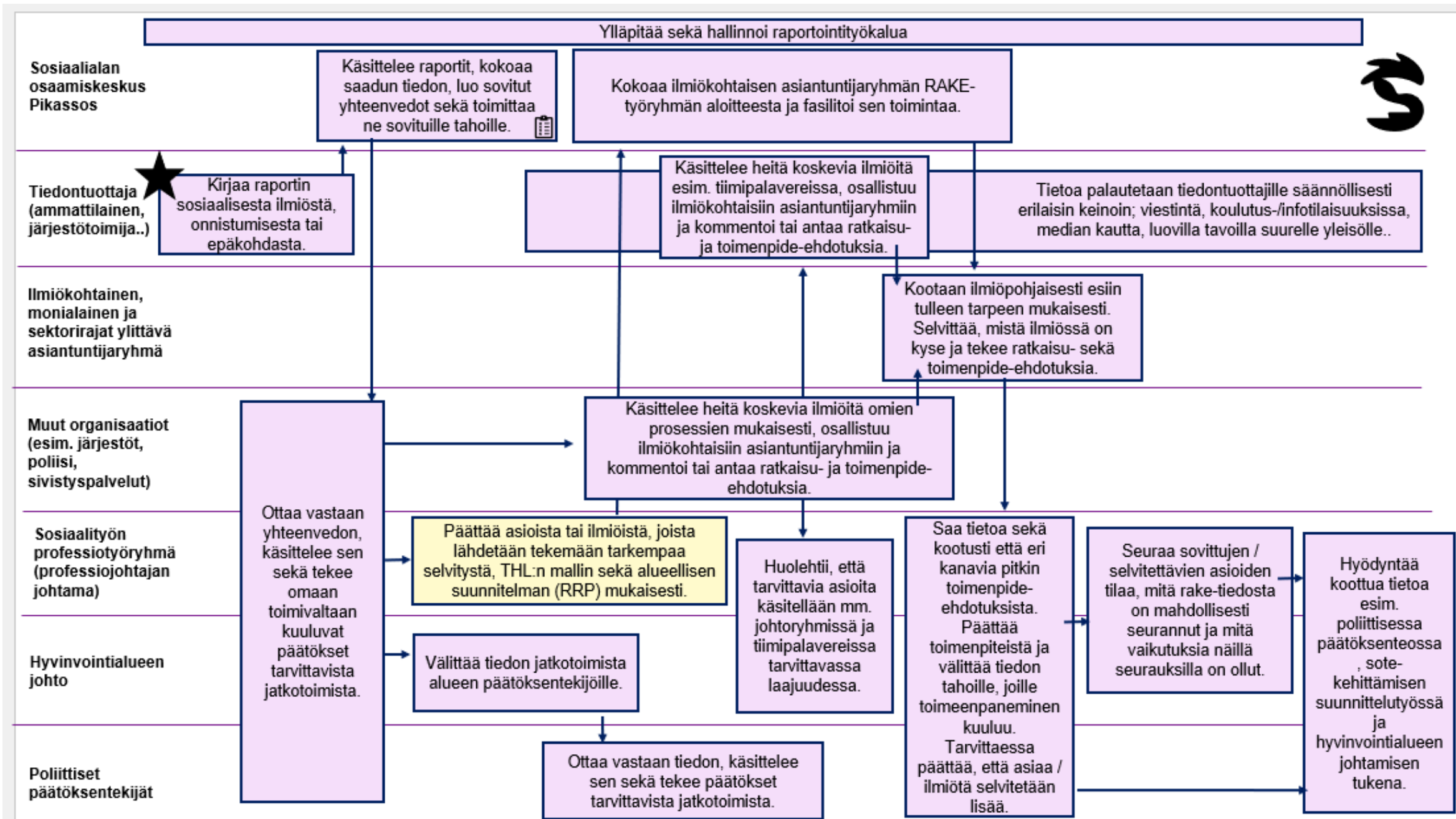
Rakenteellinen sosiaalityö mahdollistaa työn kehittäminen kohti eettisesti ja sosiaalisesta kestävämpää, vaikuttavampaa ja tekijälleen mielekkäämpää suuntaa. Rakenteellinen sosiaalityö tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa asiakkaiden, työn arjen sekä koko yhteiskunnan asioihin, mikä lisää osallisuuden kokemusta ja työhyvinvointia.

Hyvinvointialueelle

Organisaatio saa rakenteellisen sosiaalityön kautta ajantasaista sekä ennakoivaa tietoa alueen ilmiöistä ja trendeistä. Tietoa voi hyödyntää johtamisen ja päätöksenteon välineenä. Rakenteellinen sosiaalityö on yksi väylä palveluiden ja toiminnan kehittämiseksi ja kriittisellekin tarkastelulle.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Tavoitteena on, että palvelut ovat tulevaisuudessa paremmin asukkaiden tarpeisiin vastaavia, eriarvoisuus ja syrjintä ovat vähentyneet, oikeudenmukaisuus ja hyvinvointi ovat lisääntyneet.

Sosiaalihuollon toiminnan ja tiedonhallinnallisen kehittämisen yhteensovittaminen (SosTi) -projekti

KEHITTÄMISTYÖN TAUSTAA

- Kuten Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelmassa ja hankeoppaassa todetaan, niin sosiaalihuollossa isona kehittämiskohteena on sosiaalihuollon tietopohja (STM:n julkaisuja 2021/27). Satakunnan sosiaalihuoltoa järjestävissä kahdeksassa organisaatiossa ja sittemmin Satakunnan hyvinvointialueella ei juurikaan ole ollut tai ole sosiaalihuollon asiakastiedonhallinnan rakenteita eikä esimerkiksi yhtenäisiä kirjaamisen käytäntöjä. Kaikkea sosiaalihuollon asiakastietoa ei edes ole tallennettu asiakastietojärjestelmiin. Lisäksi sosiaalihuollossa on käytössä yhdeksän erillistä asiakas- tai potilastietojärjestelmää. Tuotettu asiakastieto vaihtelee voimakkaasti niin laadultaan kuin kattavuudeltaan. Tästä syystä ei ole ollut mielekasta keskittyä yksittäiseen pilottiin, kehittämistyö olisi jäänyt suppeaksi eikä olisi ottanut sosiaalihuollon moninaisia tietopohjan kehittämisen tarpeita huomioon.

Palvelemme yhdenvertaisesti: laajalla rintamalla sosiaalihuollon yhtenäisten toimintamallien edistäminen niin asiakastiedon tuottamisessa kuin asiakastiedonhallintaan liittyen, tämä lisää osaltaan asiakkaiden yhdenvertaisuutta palveluissa

Kohtaamme inhimillisesti: asiakkaan oikeus ja osallisuus omiin tietoihinsa ja niiden tuottamiseen

Toimimme ammatillisesti: asiakastiedon tuottaminen ja hyödyntäminen on mitä olennaisin osa ammatillista osaamista ja ammattilaisuutta

Uudistamme vastuullisesti: asiakastiedolla on suuri merkitys ja rooli niin toiminnan kehittämisessä kuin toiminnan laadun ja valvonnan tarkastelussa

Kehittämistyöstä vastasi projektipäällikkö Heli Syrjäntikka, sosiaalityön asiantuntijat Lilli Vesa, Jenny Juhala, hankekoordinaattori Liisa Laukkanen ja sovellusasiantuntija Sanna Kaura

Sosiaalihuollon toiminnan ja tiedonhallinnallisen kehittämisen yhteensovittaminen (SosTi) –projektin hyötytavoitteet	Toteuma
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Tähän vaikuttaa sekä tiedon ensiökäytön eli asiakastyön, että toisiokäytön kautta. Eli toisiokäytössä asiakastyössä kirjattua tietoa hyödynnetään esimerkiksi rakenteellisessa sosiaalityössä, tutkimuksessa tai tiedolla johtamisessa.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Vaikutetaan tiedon toisiokäytön kautta, eli esimerkiksi tiedolla johtamisen kautta
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	sekä ensiö- että toisiokäytön kautta. Asiakkaan palvelukokemus on parempi kun tarvittava tieto on saatavilla eikä esimerkiksi asiakkaan tarvitse aloittaa aina alusta työntekijän vaihtuessa. Palveluihin, palvelujärjestelmään tai ympäröiviin rakenteisiin liittyvät onnistumiset ja epäkohdat tulevat aiempaa paremmin ja systemaattisemmin esiin, jolloin niitä voidaan vahvistaa (onnistumiset) tai korjata (epäkohdat). Eri palveluiden johtaminen ja kehittäminen on aiempaa vaikuttavampaa, sillä se perustuu ajantasaiseen tietoon alueen tapahtumista ja ilmiöistä sekä toimivista tai toimimattomista asioista.
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Tähän vaikuttaa sekä ensiö- että toisiokäytön kautta. Ensiökäytössä ja monialaisessa yhteistyössä tarvittava tieto saatavilla.

Sosiaalihuollon toiminnan ja tiedonhallinnallisen kehittämisen yhteensovittaminen (SosTi) -projektin tulokset

Asiakastyön ammattilaisille suunnattuja koulutuksia oli 134 kpl, osallistujia n.3000. Koulutusmateriaalit ovat hyvinvointialueen työntekijöiden saatavilla Teams-ryhmässä Koulutusmateriaalit- ja tallenteet. Satakunnan kirjaamisosaajia kokoavia sekä Teams- että lähitilaisuuksia on pidetty yhteistyössä Kansa-koulu –hankkeen kanssa. Esihenkilöille on ollut omia info-tilaisuuksia. Koulutusten ja infotilaisuuksien lisäksi kehittämistyö on ollut toiselta valtaosaltaan projektin asiantuntijuuden hyödyntämistä laaja-alaisesti Satakunnan hyvinvointialueen valmistelutyössä, Satakunnan Tulevaisuuden sote-keskus ja Kestävän kasvun Satakunta -hankeyhteistyössä kuten perhekeskuskehittäminen ja opiskelijahuolto. Asiantuntemustamme on hyödynnetty myös sosiaalihuollon ja sen asiakastietoon liittyvässä kehittämisessä kuten rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen osaamiskeskus Pikassos -yhteistyössä, sähköiset lomakkeiden kehitystyössä, asianhallinnassa, ICT-palveluissa ja in-house-yhteistyössä 2M-IT:n kanssa. Kansallisista toimijoista yhteistyötä on tehty Kansa-koulu –hankkeen, THL:n ja Kelan Kanta-palveluiden kanssa. Mainittava on myös kansalliset vertaisverkostot, tietojohtamis- ja tietosuojayhteistyö. Satakunnan sosiaalihuollon seurantarekisterin tiedonkeruu ja etenkin sen laatutyö eli tarkastuspalautteen toimittaminen Satakunnan hyvinvointialueelta tältä vuodelta pyydettyjen osalta niin Kanta-arkistoon tallennetuista kuin erillistiedonkeruulla poimituista asiakkuustiedoista. Toteutimme myös kyselyn ammattilaisille miten he arvioivat omaa osaamistaan liittyen kirjaamiseen ja ajankohtaisiin asiakastiedonhallinnan kansallisiin muutoksiin.

JUURTUMINEN

Kestävän kasvun Satakunta –hankkeessa sote-kirjaamiskoordinaattori jatkaa verkostotyötä. Tavoitteena kirjaamisasiantuntijoiden ja muiden osaajien verkosto asiakastyötä tekevien kirjaamisen tueksi. Satakunnan hyvinvointialueella on myös osa-aikainen sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntija ja sama henkilö on myös osa-aikainen sosiaalihuollon tietosuojasiantuntija, lisäksi on kirjaamisen ja tilastoinnin yhdyshenkilöverkosto ja sen alatyöryhmät. Lisäksi tähän liittyy rakenteellisen sosiaalityön ja sosiaalityön vaikuttavuuden kehittäminen Kestävän kasvun Satakunta-hankkeessa. Satakunnan hyvinvointialueen muutosohjelmassa on toimenpiteenä yhteisen asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon valmistautuminen ja käyttöönotto osana ICT ja digipalveluiden kehittämisen tavoitetta. Myös Kanta-palveluiden yhteyshenkilö on nimetty ja sosiaalihuollon seurantarekisterityön jatkaminen turvataan. Monialaisen yhteistyön kehittäminen jäi alkutaipaleelle koska siinä keskistyi ensin terveydenhuollon toiminnan kehittämiseen mutta nyt on jatkumassa siten osana hyvinvointialueen operatiivista toimintaa aikuisten palvelujen toimialueella. Sosiaalihuollon seurantarekisterin laatutyö jatkuu ilmeisesti ICT-palveluissa. Juurtumista ei ole kaikilta osin kuten esimerkiksi koulutusten osalta mahdollista tällä hetkellä varmistaa, projekti on jäänyt paikoin irralliseksi ja pistemäiseksi toimijaksi hyvinvointialueen organisaatiossa.

JATKOTOIMENPITEET

Koulutusten jatkuvuuden, lähituen organisoitumisen ja perehdytyksen toimintamallin kehittämistyön tarve. Asiakastiedonhallinta osana tiedonhallinnan kokonaisuutta tarvitsee vielä jäsenystä ja lisäkehittämistä. Sosiaalihuollon asiakastiedon laatutyö, kuten sosiaalihuollon seurantarekisterin tarkastuspalautteen hyödyntämisen toimintamalli olisi hyvä kehittää. Projekti on ylipäänsä jäänyt irralliseksi toimijaksi suhteessa hyvinvointialueen järjestäytymiseen. Kehittämistyö ollut laaja-alaista mutta jopa satunnaista. Projektin alkuperäisen tarkoitus on matkan varrella linjattu uudelleen hyvinvointialueen organisoitumisen myötä. Lisäksi asiakkaan osallisuuteen kirjaamisessa, kirjaamisen viiveeseen, omatyöntekijän nimeämiseen, erityisen tuen tarpeen huomioimiseen sosiaalihuoltolain mukaisesti pitää kiinnittää jatkossa edelleen huomiota niin toimintamalleissa kuin kirjaamisessa. Myös Kanta-palveluiden uusien toiminnallisuuksien osalta on tehtävä toiminnallista yhtenäistämistä ja myös huomioitava mietittäessä koulutustarpeita ja koulutusten sisältöjä. Tiedon toisiokäyttö eli tähän projektiin lähinnä liittyvät tiedolla johtamisen ja rakenteellisen sosiaalityön prosessit on hyvä myös olla kunnossa: mitä sillä saatavalla asiakastiedolla tehdään, miten sitä tarkastellaan ja analysoidaan, miten huomioidaan ja hyödynnetään. toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä. Emme voi sivuuttaa asiakastiedon tuottamisen keskeistä työvälinettä eli asiakastietojärjestelmää, yhteisen järjestelmän käyttöönotto edellyttää toiminnan yhtenäistämistä.

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Heidän palvelunsa sujuvoituvat kun asiakastieto on paremmin saatavilla, he voivat itse osallistua sen tuottamiseen ja se on myös siten laadukkaampaa. Lisääntyvän ja asianmukaisen tiedon myötä heidän palvelujensa kehittäminen on paremmin mahdollista. Kanta-palveluiden laajentumisen myötä tulee sosiaalihuollon Omakanta saataville.

Ammattilaiselle

Asiakastyö tukee paremmin asiakkaan tavoitteita hänen yksilöllisessä tilanteessaan kun tarvittava tieto on saatavilla ja se on laadukasta. Asiakastieto myös palautuu toisiokäyttöön, kuten rakenteellinen sosiaalityö ja tiedolla johtaminen, kautta asiakastyön arkeen parempina mahdollisuuksina vastata asiakkaan palvelutarpeeseen.

Hyvinvointialueelle

Laadukkaampaa tietoa tiedolla johtamiseen, palveluja voidaan suunnitella ja kohdentaa kustannustehokkaammin, myös vaikuttavuustietoa on saatavilla jatkossa.

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Sosiaalihuolto tulee näkyvämmäksi myös kansallisella tasolla kun tietoa on kattavasti saatavilla: kansallinen ohjaus ja säädöstyöskentely saa parempaa pohjaa lisääntyvän tiedon myötä. Sosiaalihuolto saa oikeammin kohdennettua ja riittävää rahoitusta.

Kirjaamiskoulutukset
Innokylässä:

[Perjantaikoulutukset | Innokylä](#)
[Kirjaamiskoulutukset sosiaalihuollon järjestämisen ja toteutuksen työntekijöille | Innokylä](#)

Kirjaamiskukkanen eli asiakastiedon tuottamisen kokonaisuus

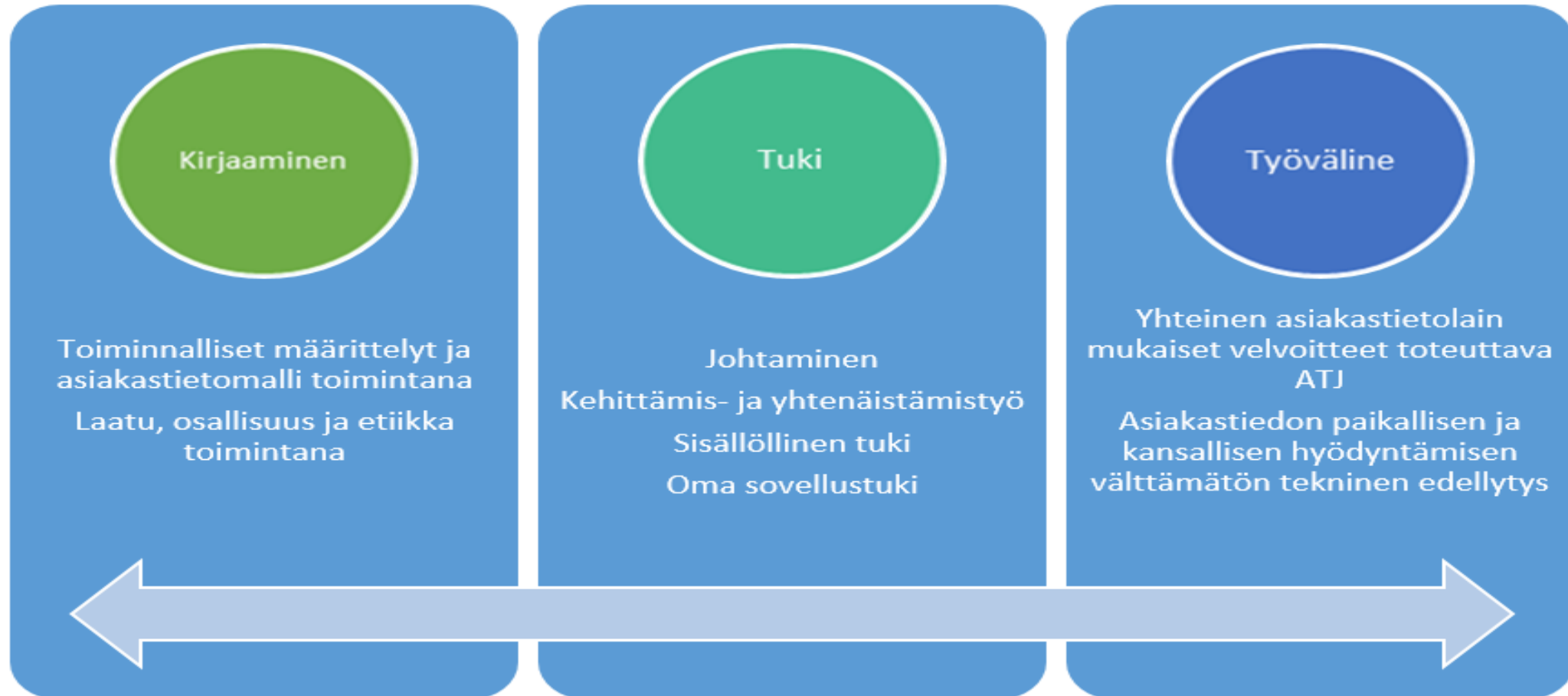

Laadukkaan asiakastiedon tuottamisen osatekijät I

Laadukkaan asiakastiedon tuottamisen osatekijät II

Aikuissosiaalityö kehittäminen tulokset

Aikuissosiaalityön kehittämisessä on keskitytty palveluprosessien ja nykytilakartoitusten tekemiseen, jotka toimivat pohjana hyvinvointialueen tuleville omille toimintamalleille. (Aikuissosiaalityö, Sosiaalinen kuntoutus sekä Kuntouttava työtoiminta)

Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäjätyöryhmään osallistuminen substanssiosaajien kanssa.

Matalan kynnyksen sosiaalityön esiintuominen THL:n vaikuttavat toimintamallit työn avulla.

Hyvinvointialueen sosiaalialan ammattilaisille tai aikuisten sosiaalipalveluissa työskentelevien työntekijöiden täydennyskoulutus. Aihetoiveet tulleet sosiaalialan ammattilaisilta (mm. hyvinvointimittari, palvelutarpeenarviointi, työkaluja väkivaltaa kohdanneen asiakkaan kohtaamiseen).

Aikuissosiaalityön klubit yhteistyössä Pikassoksen kanssa.

Osallistuttu horisontaalisen integraation valmistelu- ja suunnittelutyöryhmään aikuissosiaalityön edustajana, joka mahdollistaa asiakkaan kokonaisvaltaisen kohtaamisen.

Kartoitettu muiden hyvinvointialueiden etä- ja digipalvelut työikäisten palveluissa, joka antaa taustatietoja Satakunnan hyvinvointialueen palveluiden kehittämiseen.

Osallisuus omien asiakastietojen tuottamiseen ja niiden saatavuus paranee Kantapalvelujen laajentumisen myötä

Aikuissosiaalityön sisällöllinen kehittämisen hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Matalan kynnyksen sosiaalityö mahdollistaa oikea-aikaisen kohtaamisen asiakkaan arjessa. Työntekijöillä mahdollisuus saattaa asiakas oikeiden palveluiden piiriin.</p> <p>Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen koko hyvinvointialueella mahdollistaa asiakkaiden tarpeiden mukaista kokonaisvaltaista tukemista sekä auttamista.</p> <p>Digi- ja etäpalveluiden kartoittaminen muilla hyvinvointialueilla luo pohjaa Satakunnan hyvinvointialueella kehitettäviin palveluihin. Asiakkaiden mahdollisuus ottaa yhteyttä kelloon katsomatta luo saatavuutta sekä oikea-aikaisuutta. Tämä myös monipuolistaa palveluita, kuten jo terveydenhuollon puolella toimitaan.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Matalan kynnyksen sosiaalityö kohtauspaikoissa mahdollistaa asiakkaiden avun saamisen matalalla kynnyksellä. Häiriökysyntä vähenee ja asiakkailla mahdollisuus saada oikea-aikaista palvelua varhaisessa vaiheessa.</p> <p>Henkilöstön täydennyskoulutukset antavat konkreettisia työkaluja peruspalveluihin, ja asiakkaille annettava varhaisen tuen mahdollisuus lisääntyy.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Sosiaalihuollon ammattilaisille on järjestetty heidän toivomia koulutuksia (aikuissosiaalityön työvälineet koulutussarja), joissa annettu työntekijöille konkreettisia työkaluja asiakkaan kokonaisvaltaiseen kohtaamiseen ja auttamiseen.</p> <p>Aikuissosiaalityön klubi -tilaisuuksien teemat ovat perustuneet asiakastyötä tekevien koulutustoihiveisiin. Klubit ovat tarjonneet ammattilaisille mahdollisuuden vahvistaa osaamistaan, keskustella eri teemoista sekä verkostoitua keskenään.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Matalan kynnyksen sosiaalityö kohtauspaikoissa kokonaisuus tuo asiakkaille mahdollisuuden moniammatilliseen kohtaamiseen. Monitoimijainen yhteistyö kehittää myös toimijoiden omaa osaamista.</p> <p>Toimintamallien nykytilakartoitukset vähentävät päällekkäistä työtä sekä pirstaleisuutta, joiden avulla voidaan mallintaa hyvinvointialueen oma toimintamalli.</p>

Aikuissosiaalityön kehittämistyön tulokset

Projektin tuotoksena syntyneet toimintamallit, jotka otetaan käyttöön Satakunnan hyvinvointialueella	Linkki Innokylän toimintamalliin
Matalan kynnyksen sosiaalityö matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa.	Matalan kynnyksen sosiaalityö matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa Innokylä
Sosiaalisen kuntoutuksen nykytilakartoitus.	Sosiaalisen kuntoutuksen nykytilakartoitus Satakunnassa Innokylä
Kuntouttavan työtoiminnan nykytilakartoitus	Kuntouttavan työtoiminnan nykytilakartoitus Satakunnan hyvinvointialueella Innokylä

Toimintamallit, joita ei otettu käyttöön, jäivät kesken tai paikallisiksi	Linkki Innokylän toimintamalliin	Miksi ei otettu käyttöön?
Pyydä apua! - nappi aikuisten palveluissa (2021 – 2022; Kessote, 2023 hyvinvointialue)	Pyydä Apua! - nappi aikuisten sosiaalipalveluissa Innokylä	Ei ollut vielä valmiutta, vaikka kartoitustyö antoi hyvät perustelut toimintamallin käyttöönotolle.
Systeminen työote aikuissosiaalityössä	Systeminen työote aikuisten sosiaalipalveluissa Innokylä	Ei ollut vielä valmiutta, koska perustyon yhteneväistäminen oli vielä hyvinvointialueella käynnissä.
Digi- ja etäpalvelut; mm. chat, etävastaanotto		Tarvitaan vielä lisää tietoa, osittain tukea asennemuutokseen ja koulutusta asiasta.
Horizontaalinen integraatio		Kehittäminen jatkuu.

Aikuissosiaalityön kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Matalan kynnyksen sosiaalityön saaminen kohtaamispaikoissa lähellä asiakkaan arkea. Palvelu on oikea-aikaista ja yhteisöllistä. Yhdenvertaiset palvelut kaikkialla hyvinvointialueella ja palvelut eivät ole sidoksissa asukkaan kotikuntaan.

Työntekijöiden täydennyskoulutus antaa työkaluja asiakkaan kohtaamiseen ja varhaiseen tukeen – palvelun laatu ja osaaminen asiakkaan saatavilla.

Palveluprosessien kartoittamisen jälkeen asiakkaat saavat yhdenmukaista palvelua koko hyvinvointialueella, kotikunnasta riippumatta.

Ammattilaiselle

Työntekijät ovat saaneet tietoa ja toimintamalleja sekä työkaluja arjen työhön. Aikuissosiaalityön laadullinen kehittäminen yhdessä sosiaalialan ammattilaisten kanssa.

Matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen työntekijät ovat saaneet työnsä näkyväksi ja yhteisen työn tekemisen kautta osaaminen vahvistuu monialaisessa toimintamallissa.

Palveluprosessien kartoitukset toimivat pohjana, kun luodaan yhteisiä hyvinvointialueen ohjeistuksia sekä toimintamalleja – kaikilla samat ohjeet, jotka toimivat myös perehdytyksenä.

Hyvinvointialueelle

Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen tuo kustannusvaikuttavuutta ja palvelujen häiriökysyntä vähenee. Laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut. Monialaisen palvelun mahdollistaminen tuo vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Aikuissosiaalityön roolin vahvistaminen monialaisessa yhteistyössä.

Palveluprosessit ja digi- ja etäpalveluiden kartoitus toimivat pohjana oman hyvinvointialueen toimintamallin mallintamisessa sekä kehittämisessä.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Asiakas saa tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti. Palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja heidän toimintakyvystään sekä tarpeista lähteviä, joka edesauttaa oikean auttamisen ja asiakkaan pääsemisen oikean palvelun pariin. Palvelut yhdenmukaisia kaikille asukkaille.

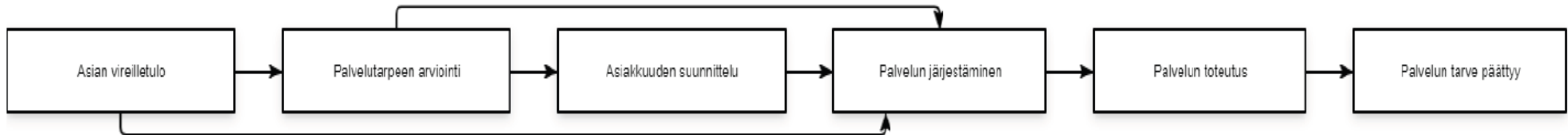

Aikuissosiaalityön sisällöllinen kehittäminen

Keskeiset riippuvuudet muuhun alueella tehtävään kehittämistyöhön?

- Hyvinvointialueen organisoituminen on vielä alkuvaiheessa.
- Palveluprosessien nykytilakartoitukseen tarvitaan substanssiosaajia ja johdon tukea.
- Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäjäryhmän toiminta tarvitsee johdon ja substanssiosaajien näkemyksen.
- Hyvinvointialueella toimivat matalan kynnyksen kohtaamispaikat ovat riippuvaisia palvelukokonaisuuden toimivuudesta, jotta kävijöitä voidaan ohjata heidän tarpeitaan vastaaviin palveluihin.

Aikuissosiaalityön prosessikuvaus Satakunnan hyvinvointialueella:

IMS Jenny Juhala

Matalan kynnyksen sosiaalityö kohtaamispaikoissa (THL)

Matalan kynnyksen toimintamallin kehittäminen

Taulukko. Matalan kynnyksen sosiaalityön toimintamallin (THL) logiikkamalli.

Toimintaympäristö ja toimijat	Resurssit	Ydinelementit	Mekanismi	Toimintamallin tulokset
<ul style="list-style-type: none">Verkostoitunut toimintaympäristöAsiakaslähtöisyysJohdon tuki ja yhteensovittava johtaminenOsa soveltuvaa palvelukokonaisuutta	<ul style="list-style-type: none">HenkilöstöOsaaminenMatalan kynnyksen toimintatilaTietotekniset välineet	<ul style="list-style-type: none">Sosiaalihuollon ammattihenkilön antama neuvonta ja ohjausAlkuarviointivalmiusKuunteleminen ja tukiSovitut palvelupolut ja yhteistyörakenteet	<ul style="list-style-type: none">Tuen saavutettavuusVälitön tuki ja kuunteleminenPalvelutarpeen tunnistaminenOhjaus palveluihin	<ul style="list-style-type: none">Asiakas pääsee tarvitsemiinsa palveluihinAsiakas on tullut kuulluksiHäiriökysyntä väheneeEri alojen ammattilaisten yhteistyö on sujuvaa
Paikalliset adaptaattioratkaisut, kuten mahdollinen liikkuvan tuen ratkaisu ja/tai avoin kohtaamispaikka		X	X	X

(Pixabay: Nasilzang; Gino Crescoli)

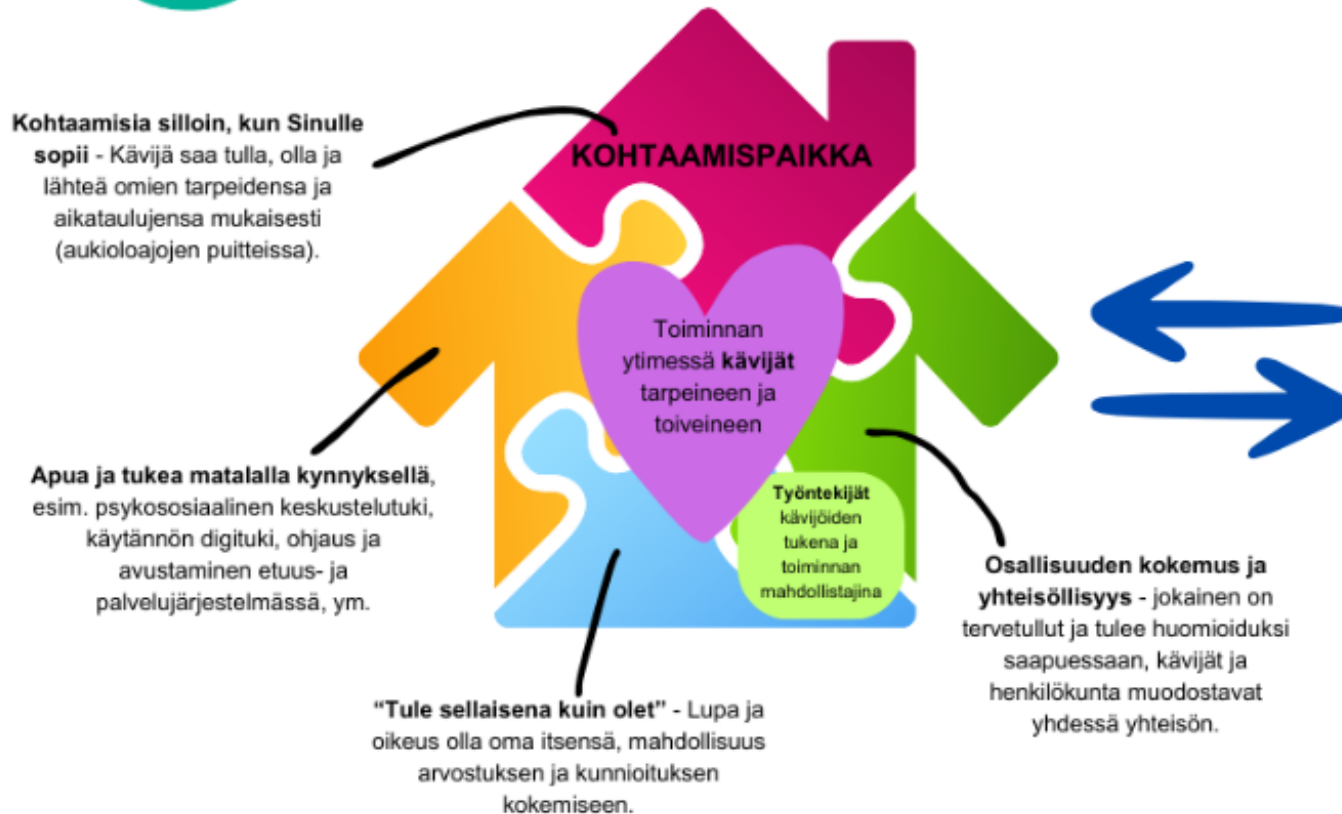
Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Matalan kynnyksen sosiaalityö kohtaamispaikoissa

Matalan kynnyksen sosiaalityö Satakunnan kohtaamispaikoissa

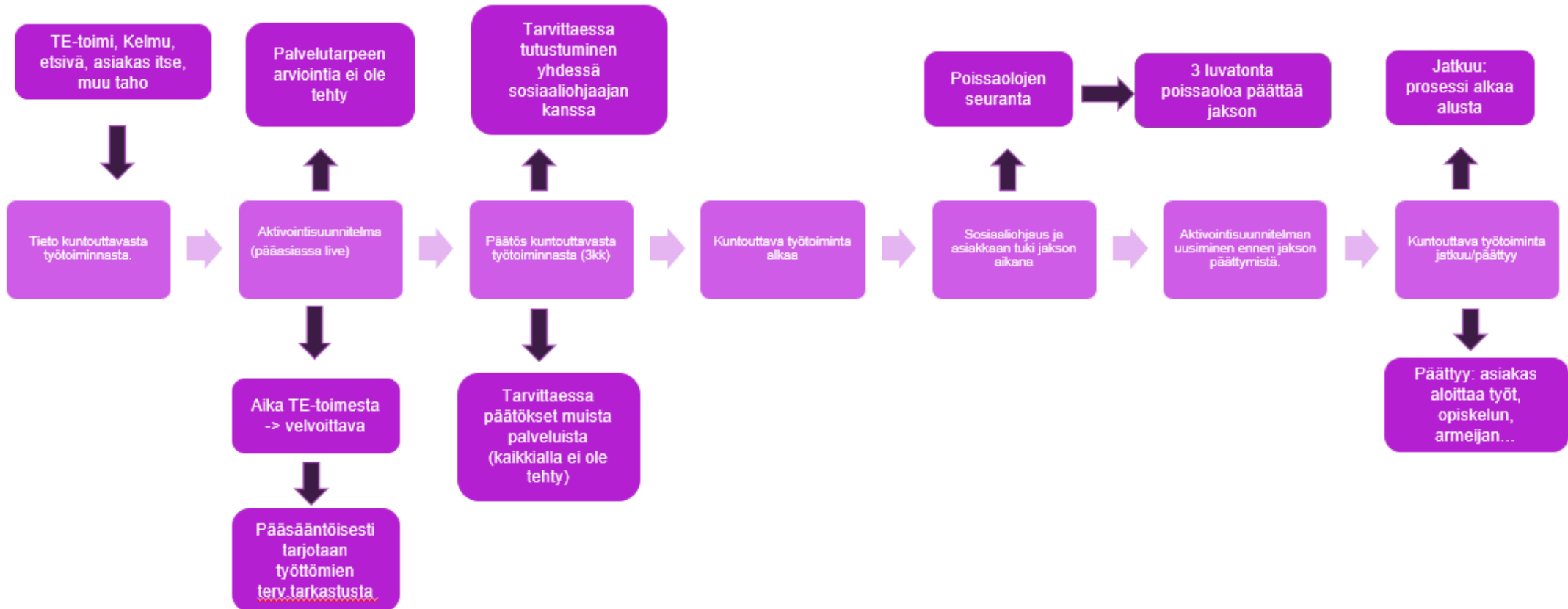
Tiivis yhteistyö:

- Muiden sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa, esim. kävijän ohjaaminen palveluihin, kohtaamispaikkatoiminta osana sosiaalista kuntoutumista, terveydenhoitajien vierailut
- Kunnan kanssa, esim. yhteinen toiminta liikuntapalveluiden kanssa, hyvinvointipalveluiden esitleminen kävijöille
- Kolmannen sektorin eli järjestöjen kanssa, esim. kohtaamispaikka yhdistyksen toimintapaikkana, toiminnan esitleminen kävijöille
- Yksityisen sektorin eli paikallisten yrittäjien kanssa, esim. ylijäämäruokajako, lahjoitukset

Kuva: Minka Leino-Holm

Kuntouttavan työtoiminnan palveluprosessin nykytilakartoitus

Aikuissosiaalityön asukkaille näkyvät tulokset

1	Yhdenmukainen palveluprosessi aikuissosiaalityössä.
2	Yhdenmukaiset palvelut kuntouttavassa työtoiminnassa kaikille hyvinvointialueen asukkaille.
3	Yhdenmukaiset palvelut sosiaalisessa kuntoutuksessa kaikille hyvinvointialueen asukkaille.
4	Matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa annettava sosiaalityö.
5	Ammattilaisilla työvälineitä kohdata asiakas omine tarpeineen ja haasteineen.

Vammaispalveluiden kehittäminen

Kehittämisen taustaa ja asetetut tavoitteet

- Vammaispalveluissa on yhtenäiset palveluiden myöntämisen kriteerit ja vammaispalvelu-, sosiaalihuolto- ja omaishoitolain tulkintaa on alueella yhtenäistetty.
- Monialainen työote ja case manager -toiminta ovat vahvistuneet vammaispalveluissa. Palveluiden järjestämiseen liittyviä käytäntöjä on yhtenäistetty alueella. Vammaispalveluissa on otettu käyttöön sekä maakunnassa jo hyvin toimivia, että uusia toimintamalleja ja palvelumuotoja, kuten kotiin vietäviä ja ennaltaehkäiseviä palveluja, systemaattista palveluohjausta, itsemääräämisoikeuden edistämisen keinoja sekä vammaissosiaalityön muotoja.
- Vammaispalveluissa selvitetään RAI-järjestelmän käyttöönottoa osana tiedolla johtamista. Omais- ja perhehoidon kehittäminen on aloitettu yhdessä ikäihmisten palveluiden kanssa; tavoitteena yhtenäiset myöntämiskriteerit ja käytännöt (pl. alle 18-vuotiaat).

Vammaispalveluiden kehittämistyöllä pyritään palvelemaan vammaispalveluiden asiakkaita hyvinvointialueella yhdenmukaisesti ja heidän itsemääräämisoikeuttaan ja ihmisoikeuksiaan kunnioittaen. Kehittämistyöllä pyritään myös parantamaan ammattitaitoa ja työn laatua.

Kehittämistyöstä vastasi Terhi Ahonen

Vammaispalvelujen kehittämistyön tulokset

Keskeisimpinä tuotoksina olivat perhe- ja omaishoidon kriteerien ja toimintamallien päivittäminen yhteisiksi koko hyvinvointialueen vammaisten ja ikääntyneiden palveluihin, RAI:n käyttöönoton aloittaminen hankkeen kautta esittely- ja konsultointitapaamisen kautta, lakikoulutuksen järjestäminen palveluja järjestäville työntekijöille, itsemääräämisoikeus- ja kirjaamistilanteen kartoittaminen hyvinvointialuetasoisesti sekä itsemääräämisoikeuden työryhmässä toimiminen.

Lisäksi **vammaispalveluiden osahanke on pitänyt työpajaa perhekeskuspäivässä** koskien nepsyjä ja vammaispalveluita, ollut mukana **kehittämässä perhekeskusten nepsyasiakkaiden hoitopolkuja sekä ollut mukana vammaispalveluiden kirjaamiskoulutuksissa asiantuntijana.**

JUURTUMINEN

Kaikki kehittämistoimenpiteet, pois lukien lasten ja nuorten nepsypolut (jatkokehitetään LANUPE:ssa), ovat siirtyneet hyvinvointialueen vammaispalveluiden johdon kehitettäväksi ja juurrutettavaksi hyvinvointialueelle.

JATKOKEHITTÄMISEHDOTUKSET

Kesken jäävät nepsypolut, IMO:n kehittäminen, lain tulkintojen yhtenäistäminen ja RAI:n käyttöönotto. Lakitulkintaa haastaa uusi vammaispalvelulaki, jonka piti tulla voimaan kolmena eri ajankohtana hankkeen aikana mutta joka on siirtynyt lopulta alkuvuoteen 2025. Tämän vuoksi montaa toimenpidettä ei nähty järkeväksi aloittaa, kun odotettiin uutta lakia. Yhdyspinta vammaispalveluiden ja muiden toimialojen kanssa vaatii jatkokehittämistä: työ jäi kesken, kun itse organisoitumiseen vastuualueiden sisällä on mennyt aikaa.

Vammaispalvelujen kehittämisen hyötytavoitteet	Toteuma
Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.	Hankkeen kautta järjestetty vammaispalveluiden lakikoulutus, joilla pyritään yhdenmukaistamaan vammaispalvelulain mukaista päätöksentekoa hyvinvointialueella. Hanke osallistunut itsemääräämisoikeuden kehittämisen työryhmiin, joilla pyrittiin luomaan ajantasainen IMO-opas hyvinvointialueelle. Hanke tehnyt myös kartoitusta itsemääräämisoikeuden ja kirjaamisen tasoista hyvinvointialueen vammaispalveluiden asumis- ja päivätoimintayksiköissä sekä vammaispalvelutoimistoissa.
Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.	Vammaispalveluiden osahanke on ollut mukana kehittämässä perustason lasten ja nuorten neuropsykiatristen oireyhtymien palvelupolkuja, joiden tuella pyritään tarjoamaan tarvittavaa tukea jo perustasolla nepsyoireisille asiakkaille, jolloin vammaispalvelut eivät kuormittuisi näistä asiakkaista liikaa.
Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.	IMO-työn kehittäminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen, RAI-järjestelmän käyttöönoton selvitys hankkeen kautta (jatko ha;n kautta).
Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.	Omaishoidon ja perhehoidon kriteeristöä ja toimintaohjetta päivitettiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa niin vammaispalveluiden kuin ikääntyneidenkin palveluiden osalta

Vammaispalvelujen kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus

Asiakkaalle

Yhtenäisempää ja yhdenmukaisempaa palveluiden järjestämistä tuottamista hyvinvointialueella.

Ammattilaiselle

Järjestetty koulutus (vammaispalvelulaki) ja työpaja (perhekeskuspäivä), ikääntyneiden kanssa yhteistyössä tehdyt ohjeistukset (omaishoito ja perhehoito) selkeyttäneet palveluiden toteuttamista ja järjestämistä.

Hyvinvointialueelle

Kerätty aineistoa/tietoa alueelta, kehitetty perustason palveluita (nepsypolut)

Pidemmillä aikavälillä odotettavissa olevat

Vammaispalveluiden toimiala hoitaa itse nämä asiat omasta toiveestaan

Avoin viestintä kehittämisen menestystekijänä

Viestinnän tehtävänä oli tuottaa avointa ja oikea-aikaista materiaaleja.

Viestintä tuki hankkeen johtamista ja tavoitteiden saavuttamista ja loi luottamusta hankkeen toteutukseen.

Viestintä vastasi sote-uudistuksen ja hyvinvointialueen valmistelun haasteeseen tiedottamalla kehittämistyöstä asukkaille, siirtyvälle henkilöstölle ja kuntapäätäjille.

Viestinnän osaamista käytettiin laajasti kehittämistyössä Satakunnan hyvinvointialueen strategian mukaisesti.

Kehittämistyöstä vastasi viestintäsuunnittelija Maarit Salminen

Viestinnän hyötytavoitteet	Toteuma
<p>Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus Tärkeimpänä päämääränä on, että asiakkaat saavat tarpeidensa mukaisia oikeita palveluita oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Kehittämistyössä otetaan huomioon tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Erityistä huomiota kiinnitetään paljon palveluja tai erityistä tukea tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittämiseen.</p>	<p>Viestinnän avulla asukkaat saavat tiedon palveluista. Hankeviestintä on vienyt asukkaille tietoa uusista palveluista ja tukenut osahankkeita sekä projekteja palveluiden. Asukastapahtumissa osallistettiin asukkaita palveluiden pääsystä ja käytöstä.</p> <p>Viestintä brändäsi ja ohjasi varhaisen tuen palvelujen tuotteistamista esimerkiksi Pyydä Apua! -nappi materiaali.</p>
<p>Ennaltaehkäisy ja ennakointi Tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä raskaista palveluista ennaltaehkäisevään työhön ja varhaisen vaiheen tukeen.</p>	<p>Viestintä toteutti osahankkeiden ja projektien kanssa markkinointikampanjoita matalan kynnyksen kanavista, kuten Pyydä apua! –napista. Lisäksi viestittiin elintapoihin liittyvistä asioista yhdessä oma hyvinvointi –osahankkeen kanssa.</p>
<p>Laatu ja vaikuttavuus Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava sosiaali- ja terveydenhuolto, joka aidosti vastaa asiakkaan tarpeisiin ja asiakas kokee saavansa apua.</p>	<p>Viestintä tiedotti monikanavaisesti eri asukasryhmät huomioon ottaen hyvinvointialueen valmistelusta ja kehitystyöstä tuoden esille miten kehitettävät palvelut parantavat hoitoon pääsyä ja laadukkaita palveluita.</p>
<p>Monialaisuus ja yhteentoimivuus Päämääränä on vähentää palveluiden siiloutumista, päällekkäisyyttä ja pirstaleisuutta.</p>	<p>Viestittiin aktiivisesti sote-keskus –kehittämisen osahankkeen kanssa monialaisesta perustason hoidosta henkilöstölle sekä asukkaille.</p>

Viestinnän tulokset ja tuotokset

Viestintä takasi avoimen valmistelun ja tuki osahankkeita sekä projekteja niiden viestintä- ja markkinointitarpeissa. Viestinnän kohderyhminä olivat sisäisesti henkilöstö ja ulkoisesti asukkaat, luottamushenkilöt, sidosryhmät ja maakunnan media. Hanke tavoitti kohderyhmänsä monikanavaisesti viestintäsuunnitelman ja viestintästrategian mukaan. Onnistuneita tuloksia tuli projektien markkinointikampanjoista ja esimerkiksi Satakunnan Kansan kanssa tehdystä natiivimainontayhteistyöstä. Projektisihteerit tukivat hankkeen toimintakykyä usealla tasolla.

- Asukasviestintä: markkinointikampanjat, mediayhteistyö/natiiviartikkelit, someviestit ja nettisivu-uutiset, asukastilaisuudet, viestintä sidosryhmien kautta
- Henkilöstöviestintä: uutiskirjeet, sisäiset tiedotteet, henkilöstöinfot, someviestit ja nettisivu-uutiset
- Sidosryhmäviestintä: uutiskirje, tiedotteet, nettisivu-uutiset ja someviestit.

JUURTUMINEN

Hankkeen viestintä oli mukana vahvasti hyvinvointialueen viestinnän rakentamisessa ja luoden hyvän pohjan hyvinvointialueelle. Työ jatkuu viestintä- ja markkinointiyksikössä sekä TKIO-yksikön viestintänä.

Kehittämistyöstä syntyneet keskeiset hyödyt ja vaikuttavuus viestinnässä

Asiakkaalle

Asiakkaat hyötyivät hankkeen viestinnästä siten, että saivat tietoa kehittämistä palveluista ja uusista, käyttöön otetuista palveluista:

Asiakkaalle viestittiin ennakoivasti ja oikea-aikaisesti hankkeen kehittämistä palveluista sekä käyttöön otetuista palveluista. Asukasviestinnän kanavina käytettiin valmistelun aikaisia ja hyvinvointialueen nettisivuja ja somekanavia sekä maakunnan alueen medioita. Asukkaita kohdattiin myös kolmena vuonna SuomiAreenalla Porissa.

Ammattilaiselle

Hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö ja v.2023 aikana henkilöstö hyötyi hankkeen viestinnästä siten, että se sai oikea-aikaista tietoa hankkeen kehittämistyöstä ja sen vaikutuksesta henkilöstön arkeen ja työnkuvaan:

Henkilöstölle viestittiin aktiivisesti valmisteluajana hankeinfojen kautta. Hankekahvit –infoissa viestittiin osahankkeiden ja projektien etenemisestä. Hyvinvointialueelle siirryttäessä käytettiin viestintäkanavana henkilöstöintra Satasta. Henkilöstöä tavoitettiin paljon esihenkilöiden kautta.

Hyvinvointialueelle

Hankkeen avulla rakennettiin hyvinvointialueen viestintää valmisteluajana. Hanke tuotti valmisteluajana paljon sisältöä viestinnän kanaviin ja kertoi näin organisaation valmistelusta ja siihen liittyvästä kehittämistyöstä. Hankkeen viestintää hyödyntäen rakennettiin TKIO-yksikölle hankeviestinnän periaatteet.

Pidemmällä aikavälillä odotettavissa olevat

Avoin ja huolellinen viestintä tukee toimintakulttuurin muutosta ja yhteisen ymmärryksen vahvistamista pitkällä aikavälillä. Aineistoa on saatavissa eikä asioita tarvitse tehdä uudestaan.

VIESTINTÄ

keskeiset asukkaille näkyvät tulokset

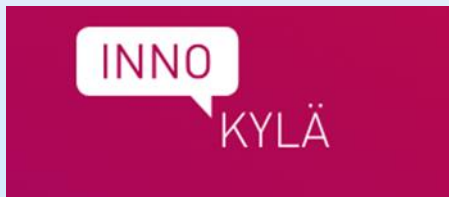
1	Tiedotus hyvinvointialueella ja valmisteluaikana tehdystä kehittämistyöstä
2	Uusien, hankkeessa kehitettyjen palveluiden käyttöönotosta tiedottaminen ja markkinointi
3	Positiivisia uutisia hyvinvointialueelta asiakkaille
4	Osahankkeiden ja projektien markkinointikampanjat: Päivystysapu 116117, OmaOlo, Pyydä apua! –nappi, etänä toteuttava perhe- ja synnytysvalmennus, Maksuton ehkäisy alle 25v, Nepsychat, Vanhempien Webinaarit, Nikotiiniton normi, Älä välitä.
5	Satakunnan Kansan natiiviartikkelit: Oma hyvinvointi, matalan kynnyksen yhteydenottokanavat, liikkuvat palvelut, ikääntyneiden kotipalvelut,

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Lisätietoa:

Satakunta: tulevaisuuden sote-keskus

Satakunnan tulevaisuuden sote-keskus –hankkeen loppuraporttimateriaalit.

Loppuraportin materiaalien koonti, Hankejohtaja Johanna Santanen & hankekoordinaattori

Essi Korpinen, visuaalinen ilme suunnittelija Maarit Salminen

